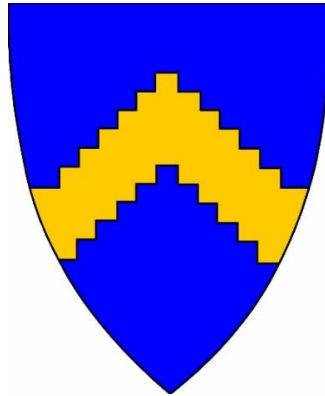

SILLAMÄE LINNA ARENGUKAVA

2016-2020

SISUKORD

1. SISSEJUHATUS	3
2. SEOS TEISTE STRATEEGILISTE DOKUMENTIDEGA	6
3. SILLAMÄE LINNA SEISUNDI JA ARENGUSUUNDUMUSTE ÜLEVAADE	11
3.1. OLULISEMAD ARENGUTRENDID SILLAMÄEL AASTATEL 2000-2014	11
3.1.1. Sillamäe elanikud	11
3.1.2. Majandusareng	21
3.1.3. Sotsiaalelu	32
3.1.4. Keskkond	48
3.2. SILLAMÄE SWOT- ANALÜÜS	49
3.3. OLUKORRA ANALÜÜSI KOKKUVÕTE	51
4. SILLAMÄE LINNA VISIOON 2020	52
5. SILLAMÄE LINNA ARENGU STRATEEGILISED EESMÄRGID	52
6. SILLAMÄE LINNA ARENDUSTEGEVUSE VALDKONNAD	53
6.1. TÖÖHÕIVE JA ETTEVÕTLUS	53
6.2. MAAKASUTUS JA LINNAPLANEERIMINE	55
6.3. TRANSPORDIÜHENDUSED, TEHNILISED INFRASTRUKTUURID JA KOMMUNAALMAJANDUS	56
6.4. KESKKONNAKAITSE JA JÄÄTMEKÄITLUS	58
6.5. HARIDUS	59
6.6. HUVIHARIDUS, HUVITEGEVUS JA NOORSOOTÖÖ	60
6.7. KULTUUR	61
6.8. SPORT JA TERVISEEDENDUS	62
6.9. SOTSIAALHOOLEKANNE JA TERVISHOID	63
6.10. TURVALISUS	64
6.11. JUHTIMINE, KOOSTÖÖ JA VÄLISSIDEMED	65
7. TERVISEPROFIIL	68
8. SILLAMÄE LINNA EELARVESTRATEEGIA	70
8.1. Kohaliku omavalitsuse üksuse majandusliku olukorra analüüs ja prognoos	70
8.2. Eelarvestrateegia perioodiks prognoositavad põhitegevuse tulud	71
8.3. Investeermistegevuse eelarveosa olulisemad tegevused ja investeeringud	84
8.4. Eeldatav finantseerimistegevuse maht ning likviidsete varade muutus	91
8.5. Ülevaade kohaliku omavalitsuse üksuse ja temast sõltuvate üksuste majandusolukorrast	92
8.6. Kohaliku omavalitsuse üksuse ja temast sõltuvate üksuste majandusolukorrast	95
8.7. Kohaliku omavalitsuse üksuse ja sõltuva arvestusüksuse põhitegevuse tulemi prognoos	96
8.8. Muu kohaliku omavalitsuse üksuse finantsjuhtimise korraldamiseks oluline informatsioon	98
8.8.1. Sillamäe linna poolt Rahandusministeeriumile esitatavad eelarvestrateegia vormid	98
8.8.2. Sillamäe linna investeerimisvajadused	108

1. SISSEJUHATUS

Kohaliku omavalitsuse korralduse seaduse (edaspidi KOKS) § 2 lõike 1 järgi on kohalik omavalitsus põhiseaduses sätestatud omavalitsusüksuse - valla või linna - demokraatlikult moodustatud võimuorganite õigus, võime ja kohustus seaduste alusel iseseisvalt korraldada ja juhtida kohalikku elu, lähtudes valla- või linnaelanike õigustatud vajadustest ja huvidest ning arvestades valla või linna arengu iseärasusi. Erinevate seadustega on kohalikele omavalitsusüksustele antud otsustada väga erinevaid kohaliku elu küsimusi, kuid õigusaktidega pole määratud kohaliku elu küsimuste ring, millega linn peab tegelema. Lisaks kohaliku elu küsimustele peab kohaliku omavalitsuse üksus teatud juhtudel täitma riiklikke kohustusi. Käesolev arengukava on eelkõige dokument määratlemaks linnaelanike huvidest ja vajadustest ning Sillamäe linna arengu iseärasustest linna arengu eesmärgi ja nende saavutamiseks vajalikke tegevusi, planeerides ühtlasi nende tegevuste elluviimiseks vajalikke vahendeid.

KOKSi § 37 lõike 1 järgi peab igal linnal olema arengukava ja eelarvestrateegia, mis on aluseks eri eluvaldkondade arengu integreerimisele ja koordineerimisele. Seaduse kohaselt esitatakse arengukavas vähemalt majandusliku, sotsiaalse ja kultuurilise keskkonna ning looduskeskkonna arengu pikaajalised suundumused ja vajadused, mis tulenevad tegevusvaldkondade probleemide ja võimaluste hetkeolukorra analüüsist. Arengukavas kajastatakse kuni arengukava perioodi lõpuni strateegilised eesmärgid ja tegevused eesmärkide saavutamiseks.

KOKSi § 37¹ lõike 1 järgi on arengukava osa või sellega seotud iseseisev dokument eelarvestrateegia, mille nõuded sätestatakse kohaliku omavalitsuse üksuse finantsjuhtimise seaduses. Seaduse kohaselt on arengukava ja eelarvestrateegia aluseks kohaliku omavalitsuse üksuse eelarve koostamisel, kohustuste võtmisel, varaga tehingute tegemisel, investeeringute kavandamisel ning investeeringuteks toetuse taotlemisel. Kohaliku omavalitsuse üksuse finantsjuhtimise seaduse järgi on eelarvestrateegia kohaliku omavalitsuse üksuse arengukavast tulenev finantsplaan nelja eelseisva eelarveaasta kohta. Eelarvestrateegia koostatakse arengukavas sätestatud eesmärkide saavutamiseks, et planeerida kavandatavate tegevuste finantseerimist.

Kohaliku omavalitsuse üksuse finantsjuhtimise seaduse § 20 lõike 3 järgi esitatakse eelarvestrateegias:

- 1) kohaliku omavalitsuse üksuse majandusliku olukorra analüüs ja prognoos eelarvestrateegia perioodiks;
- 2) eelarvestrateegia vastuvõtmisele eelnenud aasta tegelikud, jooksvaks aastaks kavandatud ja eelarvestrateegia perioodiks prognoositavad põhitegevuse tulud, eeldatavad põhitegevuse kulud, investeerimistegevuse eelarveosa olulisemad tegevused ja investeeringud koos kogumaksumuse prognoosi ja võimalike finantseerimisallikatega, eeldatav finantseerimistegevuse maht ning likviidsete varade muutus;
- 2¹) informatsioon eelarvestrateegia perioodiks kavandatavatest kohalike maksude ja maamaksu muudatustest;
- 3) ülevaade kohaliku omavalitsuse üksuse ja temast sõltuvate üksuste majandusolukorrast, sealhulgas arvnäitajad, mis on vajalikud põhitegevuse tulemi ja netovõlakoormuse määra arvutamiseks;
- 4) kohaliku omavalitsuse üksuse ja kohaliku omavalitsuse üksuse arvestusüksuse põhitegevuse tulemi eelmisel aastal, jooksvaks aastaks prognoositud ja eelarvestrateegia perioodi igaks aastaks prognoositav põhitegevuse tulemi;
- 5) kohaliku omavalitsuse üksuse ja kohaliku omavalitsuse üksuse arvestusüksuse tegelik netovõlakoormus eelmisel aastal, jooksvaks aastaks prognoositud ja eelarvestrateegia perioodiks prognoositav netovõlakoormus;
- 6) muu kohaliku omavalitsuse üksuse finantsjuhtimise korraldamiseks oluline informatsioon.

KOKS § 37² lõike 3 järgi peavad arengukava ja eelarvestrateegia hõlmama iga aasta 15. oktoobri seisuga vähemalt nelja eelseisvat eelarveaastat. Kui kohaliku omavalitsuse üksusel on pikemaajalisi kohustusi või neid kavandatakse pikemaks perioodiks, tuleb arengukavas esitada andmed arengukava kehtivusaega ületavate kohustuste kohta.

Nõuded arengukavadele ja linna kohustus teatud valdkondade osas arengukava koostada tulenevad ka teistest seadustest. Säästva arengu seaduse § 4 lõike 2 järgi peab kohalik omavalitsus omavalitsusüksuse arengukava kinnitamisel ja ettevõtluse korraldamisel arvestama välislepingutest tulenevaid kohustusi ja nende täitmiseks kinnitatud riiklikke programme. Eelkõige on seda nõuet arvestatud käesoleva arengukava kolmandas osas. Ühistranspordiseaduse § 5 lõike 1 punkti 1 järgi omavalitsusorgan oma haldusterritooriumil suunab ja koordineerib ühistranspordi arengut ning töötab välja ja viib ellu asjaomaseid arengukavasid, mida rahastatakse omavalitsusüksuse eelarvest, riigieelarvest ning ettevõtjate sihteraldistest. Seda nõuet on arvestatud eelkõige peatükis 6.3. Noorsootöö seaduse § 8 punkti 1 järgi linnavolikogu määrab noorsootöö prioriteedid oma haldusterritooriumil ning sätestab nende saavutamiseks vajalikud ülesanded linna arengukavas. Noorsootöö prioriteedid ja ülesanded on toodud peatükis 6.6. Jäätmeseaduse § 42 lõike 1 järgi on kohaliku omavalitsuse üksuse jäätmekava kohaliku omavalitsuse üksuse arengukava osa, mis käsitleb valla või linna jäätmehoolduse arendamist. Sillamäe linna jäätmekava on eraldi dokumendina vastu võetud Sillamäe Linnavolikogu 31. mai 2005. a määrusega nr 34/83-m. Sotsiaalhoolekande seaduse § 8 punkti 1 järgi on kohaliku omavalitsusüksuse ülesandeks sotsiaalhoolekande korraldamisel kohaliku sotsiaalhoolekande arengukava väljatöötamine linna arengukava osana. Sotsiaalhoolekande tegevused on toodud peamiselt arengukava peatükis 6.9. Lähtudes ühisveevärgi ja –kanalisatsiooni seaduse §st 4, on Sillamäe Linnavolikogu 26. novembri 2015. a määrusega nr 43 kehtestatud Sillamäe linna ühisveevärgi ja –kanalisatsiooni arendamise kava.

KOKS § 37 lõike 4 järgi peavad täiendavad arengukavad olema kooskõlas linna arengukavaga, mis omakorda peab arvestama linna üldplaneeringut. Arengukava koostamisel on arvestatud Sillamäe Linnavolikogu 26. septembri 2002. a määrusega nr 43/102-m kehtestatud Sillamäe linna üldplaneeringut, Sillamäe linna ühisveevärgi ja –kanalisatsiooni arendamise kava ning Sillamäe linna jäätmekava.

Arengukava koostamine on kokkuleppemenetlus, mille tulemusel valmiv dokument peab arvestama terviklikult erinevate eluvaldkondade vajadusi, üha laienevaid võimalusi koostöös ja tegevuste rahastamiseks. Vastavalt kehtivale õigusele, riiklikele arengukavadele ja regionaalprogrammidele on käesolev arengukava linnaeelarve koostamise lähtekohaks ja linna arengule kaasaaitavate projektide esitamise aluseks ning aluseks linna arengu vahendite kaasamiseks Euroopa Liidu struktuurifondidest, riiklikest fondidest ning erasektorilt.

Sillamäe arengu strateegiliseks ja erinevate eluvaldkondade terviklikuks kavandamiseks kinnitas Sillamäe Linnavolikogu esimese linna arengukava 2001. aastal. Seda arengukava on igal aastal üle vaadatud ja täiendatud.

Eelnevast lähtuvalt on arengukava koostatud järgmise struktuuriga:

Esimene peatükk "Sissejuhatus" kirjeldab arengukava ülesannet, samuti metodoloogilisi põhiprintsiipe, annab ülevaate arengukava koostamise protsessist.

Teine peatükk loob seoseid teiste strateegiliste dokumentidega.

Kolmandas peatükis "Sillamäe linna seisundi ja arengusuundumuste ülevaade" on toodud hetkeolukorra analüüs ning analüüsitud majandusliku, sotsiaalse ja kultuurilise keskkonna ning looduskeskkonna arengu pikaajalisi suundumusi ja vajadusi. Linnaelu analüüs koostati olemasolevate statistiliste andmete, registriteabe, uuringute, rahandusministeeriumi prognooside jms põhjal. Analüüsis esitatud andmed loovad faktilise aluse püstitatud strateegilistele eesmärkidele mõõdikute ja täitmist näitavate kriteeriumite seadmisel. Analüüsi valdkonnad põhinevad Statistikaameti põhistatistika valdkondadel, mis võimaldab peatüki süstematiseerimist ja analüüsi paremat integreeritust, võrreldes eelarve klassifikaatoris toodud valdkondlikele klassifikaatoritele (eelarveklassifikaatorite järgi on üles ehitatud kuues peatükk, et võimaldada tegevuste paremat sidumist eelarve ja majandusaasta aruandega). *Samas peatükis* on koostatud "Sillamäe SWOT-analüüs", kus selgitatakse välja linna arenguvõimalused ja –riskid.

Neljas peatükk "Sillamäe linna visioon" esitab linna arengu visiooni.

Viendas peatükis "Sillamäe linna arengueesmärgid" on sõnastatud linna pika- ja lühiajalised strateegilised eesmärgid, lähtudes linna arengu visioonist, linnaelu analüüsist ja SWOT-analüüsist.

Kuuendas peatükis "Sillamäe linna arendustegevuse valdkonnad" on tegevusvaldkondade kaupa määratud tegevused strateegiliste eesmärkide saavutamiseks. Tegevusvaldkondade määramisel on lähtutud Vabariigi Valitsuse poolt kohaliku omavalitsuse üksustele eelarve liigendamiseks kehtestatud kulude klassifikaatorist tegevusalade järgi, mis võimaldab arengukavaga kavandatava parimal viisil siduda eelarve kavandamise, täitmise ja aruandlusega.

Seitsmendas peatükis on toodud linna terviseprofiil. Terviseprofiil on elanike tervise ja seda mõjutavate tegurite kvantitatiivne ja kvalitatiivne kirjeldus, mis määratleb probleemid, sekkumist nõudvad valdkonnad ja vajalikud tegevused. Peatükis on toodud sekkumist nõudvad valdkonnad ja vajalikud tegevused.

Kaheksandas peatükis "Eelarvestrateegia" on toodud finantsplaan kavandatavate tegevuste finantseerimiseks investeerimistegevuse eelarveosa olulisemad tegevused ja investeeringud koos kogumaksumuse prognoosi ja võimalike finantseerimisallikatega, eeldatav finantseerimistegevuse maht, näidatud likviidsete varade muutus ja prognoositav põhitegevuse tulem.

Linna arengukava ülevaatamise algatab igal aastal linnavolikogu, arengukava ja selle muutmise eelnõu koostab linnavalitsus.

Linna arengukava eelnõu ja selle muutmise eelnõu avalikustatakse pärast nende heakskiitmist linnakantseleis ja Sillamäe linna veebilehel. Avalikustamise, arutelu toimumise ja ettepanekute esitamise aja kehtestab volikogu. Sellekohase informatsiooni avaldab linnavalitsus ajalehes ja linna veebilehel.

Ettepanekud kehtiva linna arengukava muutmise kohta esitab linnavalitsus volikogule hiljemalt iga aasta 1. juuniks. Hiljemalt iga aasta 1. oktoobriks vaatab volikogu läbi ja võtab vastu otsuse arengukavade muutmise kohta.

Arengukava ja eelarvestrateegia ning volikogu ja volikogu komisjonide istungite protokollid arengukava ja eelarvestrateegia menetlemise kohta avaldatakse linna veebilehel seitsme tööpäeva jooksul arengukava ja eelarvestrateegia vastuvõtmisest arvates.

Arengukava viivad ellu Sillamäe Linnavalitsus koos Sillamäe Linnavolikoguga. Linnavalitsus esitab igal aastal volikogule läbivaatamiseks aruande linna arengukava ja valdkondade arengukavade täitmise kohta. Arengukava ning valdkondade arengukavade täitmise aruanne esitatakse ülevaatenähtuna majandusaruande koosseisus tegevusaruandes. Arengukava täitmise aruandes antakse hinnang arengukavas püstitatud eesmärkide täitmisele, analüüsitakse eesmärkide saavutamises tõhusust ja selleks kasutatud abinõude otstarbekohasust, samuti tuuakse välja arengukava mõju linna arengule tervikuna. Ülevaates tuleb esitada indikaatorite kavandatud ja tegelikud andmed.

2. SEOS TEISTE STRATEEGILISTE DOKUMENTIDEGA

Et linn ei toimi suletud süsteemina, on arengukava koostamisel arvestatud riiklikke strateegiadokumente. Seepärast on käesolevas peatükis refereeritud olulisemaid riiklikke strateegiadokumente, milles toodud eesmärkide ja tegevustega peab linna arengukava kooskõlas olema.

KONKURENTSIVÕIME KAVA 'EESTI 2020' (kinnitatud Vabariigi Valitsuse poolt, 26.04.2012)

HARITUD RAHVAS JA SIDUS ÜHISKOND

1. Haridussüsteemi kvaliteedi parandamine ning kohandumine demograafiliste muutustega.
2. Tööjõu väljaõppe vastavusse viimine kaasaegse tööturu vajadustega (sh kasutades paremini EL siseturu ja teiste poliitikate võimalusi) ning kutse- või kõrghariduse tasemel erialase haridusega inimeste osakaalu suurendamine.

KONKURENTSIVÕIMELINE ETTEVÕTLUSKESKKOND

11. Transpordi, IKT ja teiste riigi poolt pakutavate ettevõtlust toetava taristu ja institutsioonide viimine rahvusvahelisele tasemele.

KESKKONNASÕBRALIK MAJANDUS JA ENERGEETIKA

13. Majanduse üldise ressursi- ja energiamahukuse vähendamine.

JÄTKUSUUTLIK JA KOHANDUV RIIK

15. Avaliku sektori sotsiaalkulutuste jätkusuutlikkuse parandamine tööelise elanikkonna vähenemise ja vanemaaliste osakaalu suurenemise tingimustes, kindlustades seejuures tulemuslik tervishoid ning hästi sihitud ja tulemuslik sotsiaalpoliitika (sh vajalikud tugiteenused).

RAHVASTIKU TERVISE ARENGUKAVA 2009–2020

Kohalik omavalitsus korraldab tegevuste rakendamist oma pädevuse piires (sh luues vajalikud õiguslikud alused). Tagab inimestele piisava teabe, mis võimaldab teha teadlikke valikuid terviseriskide vähendamiseks. Soovituslikud tegevused kohaliku omavalitsuse tasandil rakendamiseks:

- Käivitada omavalitsuste juures partnerlusel põhinevate tervisenõukogude ja tervise töörühmade töö, kaasata sotsiaalselt tundlikke grupe.
- Integreerida rahvastiku tervise arengukava eesmärgid kohalike omavalitsuste arengukavadesse või koostada omavalitsuse tervise arengukava.
- Arendada kohaliku tasandi sotsiaalset infrastruktuuri, toetada koostöö- ja toetusvõrgustike ja huvialaühenduste tegevust ning luua inimeste omaalgatust ja sotsiaalset aktiivsust soosiv keskkond.
- Arendada elukvaliteeti ja toimetulekut suurendavaid teenuseid ja meetmeid.
- Tagada tervisega seonduva teabe kättesaadavus sotsiaalselt tundlikele gruppidele nende õiguste, neile suunatud hüvitiste ja teenuste kohta, kasutades selleks neile arusaadavaid suhtlusvorme.

LASTE JA PEREDE ARENGUKAVA 2012–2020

Meede 3.2: varase sekkumise ja lastekaitstesüsteemi tõhustamine

Praeguse lastekaitstesüsteemi korralduse kitsaskohad

Kohalikule omavalitsusele langeb põhiline vastutus laste kaitsmisel ja abistamisel. Praegu ei ole aga kohalikel omavalitsustel, eriti väikese tulubaasiga omavalitsustel, piisavat ressursi lastekaitse teenuste arendamiseks ja elluviimiseks. Paljudes kohalikes omavalitsustes puudub professionaalne lastekaitsetöötaja. Selline olukord ei võimalda efektiivsete abimeetme rakendamist ning õigeaegset sekkumist laste heaolu tagamiseks.

Tegevussuund 3.2.4: lastekaitsetöö korraldamise ja järelevalve tõhustamine

Lastekaitsetöötajatega kaetuse tagamine kohalikes omavalitsuses, määratledes muuhulgas minimaalsed haridus- ja kvalifikatsiooninõuded

EESTI MERENDUSPOLIITIKA 2012-2020

Eesmärk 2 – Kaubavood läbi Eesti sadamate on suurenenud.

Samas omab sadamate areng tähtsust ka regionaalpoliitilisest seisukohast ja sealjuures on positiivne mõju vastastikune. Ida-Virumaal on üheks oluliseks arengumootoriks ja tööandjaks kujunenud Sillamäe sadam koos oma territooriumil tegutsevate terminalidega, kelle kaubavoogude suurenemist toetab samas piirkonnas arenev ettevõtlus.

Lahendamist vajavad probleemid

Oluliselt on vaja parandada sadamate koostööd kohalike omavalitsustega. Seda ei saa teha kohalikke omavalitsusi survestades, vaid kõigil osapooltel peab olema huvi sadamate arengu vastu.

Meede 2.3. Sadamate infrastruktuuri väljaarendamise soodustamine

Kuna sadamate areng sõltub muuhulgas kohalikust omavalitsusest, mille territooriumil sadam paikneb, siis on oluline koostöö sadama omaniku, kohaliku omavalitsuse ja riigi vahel. Lisaks kaubavahetust puudutavatele arengutele on vaja tagada ka sadamate infrastruktuuri vastavus riigikaitsele vajadustele.

Meede 8.4. Täiendõppe ja huvihariduse edendamine

Varane kokkupuude merega ja merendusega seotud tegevustega on üks olulisemaid mõjutajaid noorte huvi tekkimisel merenduse vastu. Seetõttu on oluline merelise huvihariduse kättesaadavus kõikides regioonides. Samas peaks ressurside kokkuhoiu mõttes nii huvikui täiendharidus koonduma kutseõpet andvatesse piirkondadesse.

Peamised tegevusvajadused:

- Koostöö riigi, kohalike omavalitsuste ja ettevõtjate vahel huvihariduse võimaldamiseks.
- Väikesadamate võrgustikku kuuluvate sadamate juures merendusega seotud noortele suunatud klubide toetamine.
- Noortekeskustesse (eriti merega piirnevates omavalitsustes) merendusega seotud tegevuste juurutamine (purjetamine, meremehesõlmed, mere- ja kalalaagrid).

NOORTE HUVITEGEVUSE TOETUSSÜSTEEMI KONTSEPTSIOON

1. Huvitegevuse taust

(...) Kuna kohaliku omavalitsuse korralduse seaduse järgi on omavalitsusüksuse ülesandeks korraldada vallas või linnas ka noorsootööd ja enamus huvitegevustest toimuvad kohalikul tasandil, siis paneb see KOV-ile vastutuse omada erinevatest huvitegevustest ja nende pakkujatest ülevaadet ning korraldada noorte vajadustest lähtuvalt erinevate huvialade ja huvitegevuste pakkumist või vahendamist koostöös erinevate organisatsioonidega.

3.1. KOV huvitegevuse toetusfond

Fondi kaudu toetatakse KOV-e, et parandada nende elanikest lastele ja noortele huvitegevuse kättesaadavust ja mitmekesisust, vähendamaks mitteosalejate osakaalu. Kättesaadavuse tagamiseks on vajalik vähendada erisusi, mis on tingitud näiteks perede toimetulekust, laste ja noorte erivajadustest, KOV-ide erinevast finantsvõimekusest, regionaalsest paiknevusest ja asustuse jaotusest ja transpordikorraldusest. Mitmekesisuse tagamiseks tuleb huvitegevust pakkuda vähemalt järgmistes huvialavaldkondades: kultuur (kaunid kunstid, kultuuriväärtused), sport ning loodus-täppisteadused ja tehnoloogia lõikes (LTT).

(...) Olulise punktina kontseptsiooni rakendamisel nähakse, et KOVid säilitavad oma senise huvitegevuse toetamise taseme ja riigipoolt täiendava toetuse raames viiakse ellu eesmärgi saavutamiseks vajalikke asjakohaseid tegevusi ja uusi algatusi. Primaarne on edendada huvitegevuse kättesaadavust ja mitmekesisust lähtudes lapse ja noorte huvidest, rakendades rahalisi vahendeid KOVide üleselt, tagades ressurside kasutamise tõhususe.

3.2. Huvialavaldkondade arendamise fond

Fondi vahenditest saab mh:

- arendada metoodikaid, vahendada või pakkuda koolitusi;
- omada ülevaadet valdkonna huvitegevuste pakkujate olukorrast;
- analüüsida valdkonna näitajaid ja edasisi vajadusi;
- esindada valdkondlikke seisukohti;
- arendada võrgustikutööd Eestis ja rahvusvahelisel tasandil;
- tagada infovahetus osapoolte vahel.

Huvitegevuse planeerimine KOVides

KOVid peavad eelnevalt kaardistama huvitegevuse olukorra ning kirjeldama oma planeeritavad tegevused laste ja noorte huvitegevuses (KOV-i arengukavas või tegevuskavas) ning lähtuvalt kontseptsiooni raames püstitatud eesmärkidest – 7-19 aastaste laste ja noorte osaluse suurendamine huvitegevuses, selle mitmekesisuse ja kvaliteedi tagamine, planeerima asjakohased lisategevused riigi poolse täiendava toetuse rakendamiseks. Kuna noorte igapäevased liikumistrajektorid on tulenevalt erisustest noorte elukoha, õppimiskoha ja huvitegevuste osutamise kohtade vahel sageli omavalitsuste ülesed, siis ei ole ka huvitegevuste mitmekesisuse ja kättesaadavusega seotud probleemid ja väljakutsed vaid ühe KOV-i sees lahendatavad. Rakendamise toe eesmärk on nõustada KOV-e noorte huvitegevuse planeerimisel ja elluviimisel ning edendada KOVide omavahelist koostööd.

Huvitegevuse seire

Huvitegevusest ülevaate saamiseks kogutakse iga-aastaselt infot KOV-lt huvitegevuses osalemise ja pakkumise kohta. Põhjalikuma ülevaate saamiseks viiakse läbi mahukam seire iga kolme aasta tagant. Planeeritud tegevuste elluviimist ja nende mõju huvitegevuses osalemisele jälgitakse ning vajadusel pakutakse tekkinud kitsaskohtadele uusi lahendusi. Noorte huvitegevuse koostööpiirkondade ja tegevuskavade rakendamise toe ja seirega tegeleb Haridus- ja Teadusministeerium (HTM). Samuti koostab

HTM enne rakendamist KOVide jaoks vastava juhendi, milles on selgitatud raha kasutamise eesmärgid, tingimused ja võimalikud suunised huvitegevuse korraldamiseks.

KULTUURIMINISTEERIUMI VALITSEMISALA ARENGUKAVA 2015-2018

Meede 4: Tingimuste loomine spordiga tegelemiseks nii harrastuslikul kui professionaalsel tasemel.

Nr	Muudatusvajadus	Tegevused lahendusteni jõudmiseks	Tegevuse vahetu tulemus
4.5	Spordiobjektide jätkuv arendamine Euroopa Liidu vahenditest	Võimaluste piires aidatakse kaasa kohalikel omavalitsustel ellu viia prioriteetsete spordiobjektide rajamist Euroopa Liidu 2014-2020 vahenditest (VVTP).	Kohalike omavalitsustega on tehtud koostööd ning neid on nõustatud, maakondlikes ja linnade arengukavades on spordi prioriteedid (sh objektid) indikeeritud.

1.3 Alavaldkond: kultuuriväärtused

Raamatukogud. Uuendamisel on Rahvaraamatukogu seadus, mis täpsustab kohaliku omavalitsuse raamatukogu riiklike ja omavalitsuslike ülesandeid ning maakonnaraamatukogude rahastamise põhimõtteid.

ÜLERIIGILINE PLANEERING EESTI 2030+

3.2.3. Elukeskkonna kvaliteet

(21) Kohalikud omavalitsused peavad senisest rohkem võtma vastutuse kohaliku ruumilise arengu kujundamise eest üldplaneeringute kaudu ja tunnistama vajaduse korral kehtetuks detailplaneeringud, mille elluviimine ei taga kestlikku arengut ega elukeskkonna kvaliteeti. Eesmärgiks tuleb seada ühtsem asustuse kujundamine, mida on võimalik ellu viia ajakohaste üldplaneeringute abil.

Planeeringu elluviimine

(3) Ruumi planeerimisel tuleb kõikjal lähtuda sarnastest põhimõtetest. Seetõttu töötatakse välja riigi suunised, mille eesmärk on väljendada avalikku huvi ja parandada ruumi kvaliteeti, pidades silmas energiatõhususe ja kestliku arengu põhimõtteid, mida maavalitsused ja kohalikud omavalitsused peavad planeeringute koostamisel arvestama.

2014–2020 PERIOODI EUROOPA LIIDU EELARVE VAHENDITE RAHASTAMISVALIKU ETTEPANEK

EL VAHENDITEST KAASRAHASTATAVAD EESMÄRGID

1. Haridus on kvaliteetne, kättesaadav ning õppija ja ühiskonna vajadusi arvestav

Lahendusteel:

1.1. Haridusasutuste võrgu paindlik arendamine.

Koostöös kohalike omavalitsustega on võimalik suunata vahendeid koolivõrgu korrastamise tulemusel vabaneva infrastruktuuri kasutamiseks huvihariduse, noorsootöö teenuste ja teiste avalike teenuste osutamise eesmärgil. Haridusasutuste võrgu arendamisel tehtavate investeeringute puhul tuleb tagada hoonete energiatõhusus (üalpidamiskulude kokkuhoid) ja multifunktsionaalsus. Koolivõrgu korrastamisel tuleb arvestada piirkonna prioriteetidega ning lähtuda põhimõttest kasutada võimalusel piirkonnas

olemasolevaid ühiskasutuses olevaid hooneid (nt spordirajatised) ka kooli õppetöö (sh huvihariduse) läbiviimiseks. Kvaliteetse hariduse kättesaadavus on oluline eeldus inimeste tööhõive tõstmiseks ning suhtelise vaesuse riski ja sotsiaalsüsteemi koormuse vähendamiseks.

1.2. Õppe vastavusse viimine muutuva tööturu ja ühiskonna vajadustega.

1.3. Kõrghariduse rahvusvahelise konkurentsivõime tõstmine.

2. Kõrge tööhõive ja kvaliteetne tööelu

Lahendusteel:

2.1. Tööturuteenuste arendamine ja tulemuslik rakendamine.

2.2. Tööjõu mobiilsuse toetamine ning selle kasutamine Eesti heaks.

2.3. Hoolekandeteenuste arendamine ja kättesaadavuse parandamine.

2.4. Kvaliteetsete tervise-teenuste arendamine ja nende kättesaadavuse parandamine.

2.5. Ühiskondliku kihistumise ja tõrjutuse vähendamine ning kõikidele Eesti elanikele võrdsete võimaluste tagamine ühiskonnas osalemiseks ja eneseteostuseks

3. Teadmistemahukas ja rahvusvaheliselt konkurentsivõimeline majandus

Lahendusteel:

3.1. Majanduse kasvualade arendamine ning TA&I süsteemi kohaliku mõju suurendamine läbi nutika spetsialiseerumise.

3.2. TjaA tegevuse rahvusvahelise konkurentsivõime suurendamine.

3.3. Kasuvõimelise ettevõtluse arendamine ja rahvusvahelistumise toetamine.

4. Puhas ja mitmekesine looduskeskkond ning loodusressursside tõhus kasutus

Lahendusteel:

4.1. Loodusressursside kasutamise tõhususe suurendamine.

4.2. Elurikkuse säilitamine ja taastamine.

4.3. Kliimamuutuste leevendamine ja nendega kohanemine.

4.4. Säästev energia tootmine, ülekanne ja tarbimine.

5. Elanike vajadusi rahuldavad ja ettevõtlust toetavad kestlikud ühendused ja liikumisvõimalused

Lahendusteel:

5.1. Piirkondlikke eripärasid arvestava, erinevaid liikumisviise integreeriva ning efektiivse liikuvuskeskkonna terviklik arendamine.

5.2. Ühendusvõimaluste parendamine välispartneritega.

5.3. IKT taristu ja seotud teenuste viimine rahvusvaheliselt konkurentsivõimelisele tasemele.

IDA-VIRU MAAKONNA ARENGUKAVA 2014-2020

1.3 Majandus

1.3.3.2. Veetransport

Sadamate arengus on maakonna seisukohalt suurima mõjuga Sillamäe sadama perspektiivid. Sillamäe sadamas käivitus konteinerivedude terminal. Ülioluline on taaskäivitada Kotka – Sillamäe regulaarne laevaühendus.

1.3.3.4. Maanteetransport

Sillamäe sadama laienemist arvesse võttes on oluline parandada maanteetranspordivõimalusi konteinerite veoks. Olulisteks maanteevõrgu edasiarendusteks Ida-Virumaal on Sillamäe ümbersõit ning Jõhvi idapoolne ümbersõit. Maanteevõrgustik peab tagama ligipääsu ka arenevatele tööstusaladele Ida-Virumaal.

1.3.3.5. Rongiliiklus

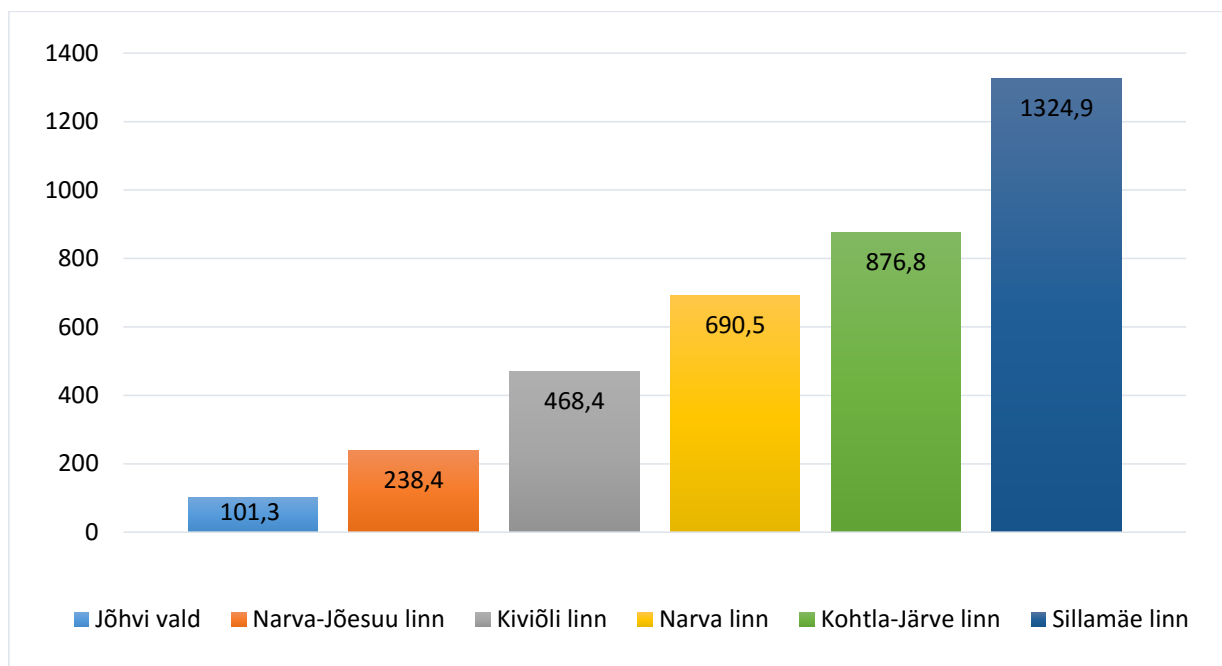
Oluline kitsaskoht on vähene reisijatevedu ida-lääne suunal raudteel. Narva ja Tallinna vahel sõidab reisirong 4 korda päevas. Arvestades praegust arengut – uute tööstusobjektide käivitumist Narvas ja Sillamäel, Sillamäe sadama laienemist, uute tööstusalade väljaarendamist Jõhvis, Kiviõli-Aidu-Kohtla-Nõmme turismipiirkonna väljaarendamist – saab nii tööjõu, kui turistide mobiilsuse tagamine Tallinn – Narva suunal lähiaastatel maakonna arengu seisukohalt oluliseks küsimuseks.

3. SILLAMÄE LINNA SEISUNDI JA ARENGUSUUNDUMUSTE ÜLEVAADE

Tulevikku suunatud arendustegevuse kujundamisel on tähtis teada seda, kus ollakse ja kuidas on sinna jõutud – teiste sõnadega, millised on olnud valitsevad arengutrendid ja millises punktis oma arengutes ollakse ning millised võivad olla tulevikuarengud. Järgnev käsitlus haarab olulisemaid arenguid, mis iseloomustavad Sillamäel toimunud muutusi 21. sajandi algul. Arengusuundumuste analüüsil on lähtutud põhimõttest, et linnaelu valdkonnad on omavahel tihedalt seotud ja mõjutavad üksteist, seepärast ei saa neid vaadelda eraldi, kuid parema ülevaate andmiseks on arengusuundumused jagatud nelja valdkonda. Iga valdkonna lõpus on toodud kokkuvõtlikud järeldused valdkonna arengusuundumustest.

3.1. OLULISEMAD ARENGUTRENDID SILLAMÄEL AASTATEL 2000-2015

3.1.1. Sillamäe elanikud

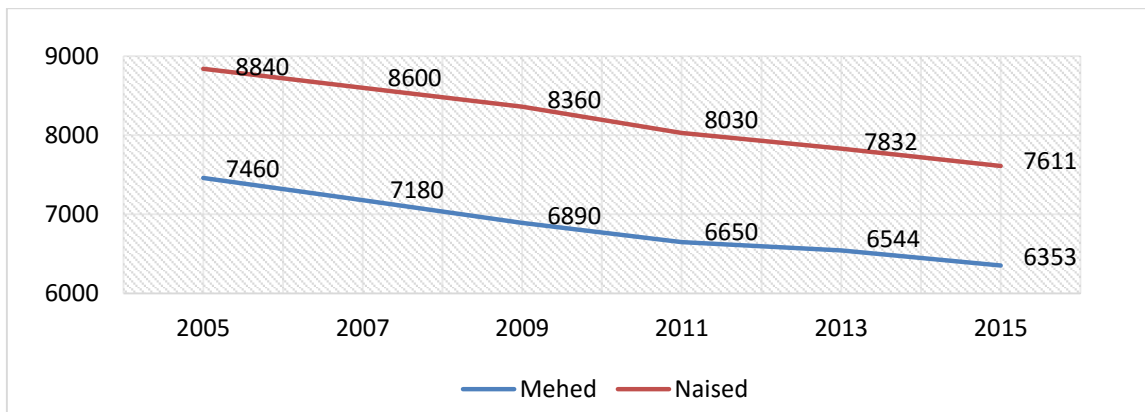
Joonis 3.1. Asustustihedus Ida-Virumaal, elanikku km² kohta. Allikas: Statistikaamet

Sillamäe on Ida-Virumaa linnadest suurima asustustihedusega (1324,9 inimest km² kohta). Sillamäe kuulub suurima rahvaarvuga linnade hulka: rahvastikuregistri andmetel elas 2016. aasta 1. aprilli seisuga linnas 13 978 inimest, nendest 6351 meest ja 7627 naist. Võrreldes varasemate aastatega on elanike arv vähenenud. Nii oli alles 2003. a alguses Sillamäel elanikke 17 593, mis on ligi kolm tuhat inimest rohkem kui täna, 1990. aastate alguses oli elanikke üle 20 tuhande.

Tabel 3.1

Sillamäe elanike arv							
	2003	2005	2007	2009	2011	2013	2015
Mehed	7730	7460	7180	6890	6650	6544	6353
Naised	9000	8840	8600	8360	8030	7832	7611
Mehed ja naised	16730	16300	15780	15250	14680	14376	13964

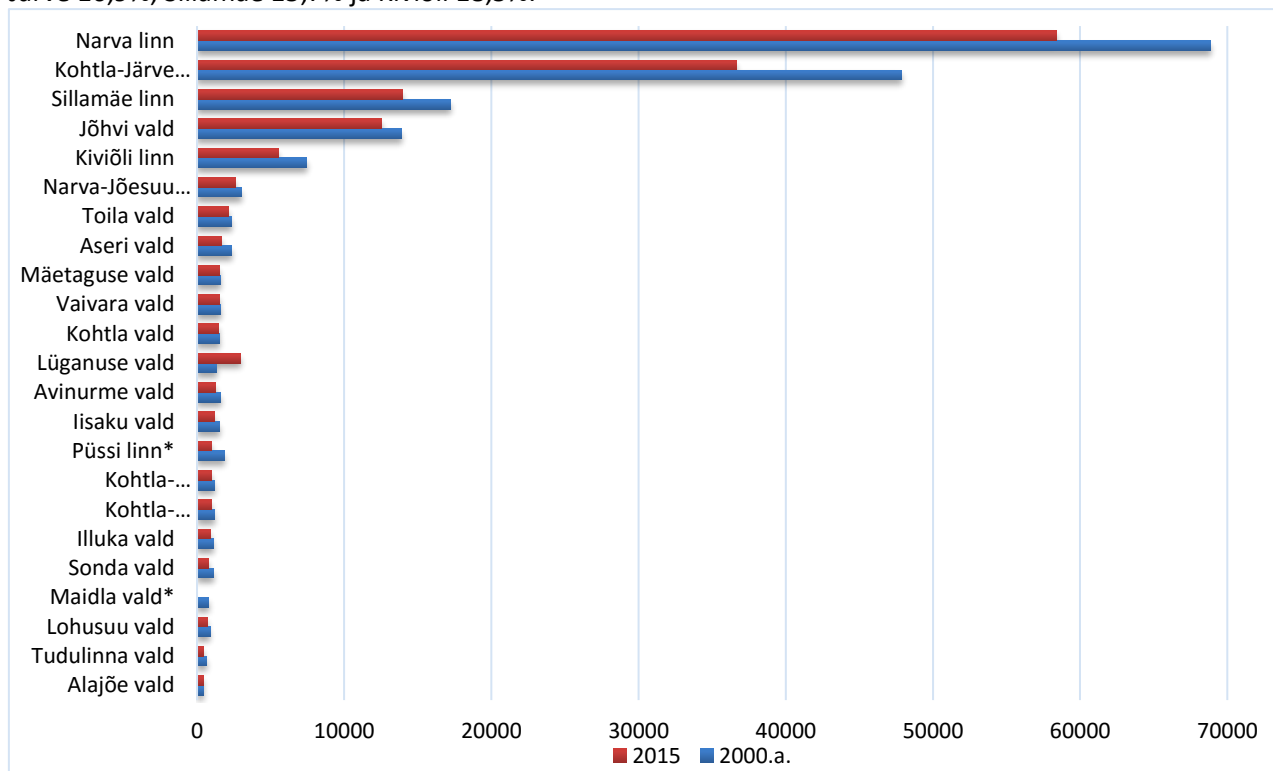
Allikas: Statistikaamet

Joonis 3.2. Sillamäe elanike arvu muutus soo järgi. Allikas: Statistikaamet

Rahvaarv Sillamäel näitab langustendentsi. Aastast 2005 kuni 2015 lõpuni on linna elanike arv vähenenud 2336 inimese võrra. Samal ajal oli Eesti rahvaarv tervikuna 2005. aastal 1 358 850 inimest, 2015. aastal aga 1 313 271 inimest, seega sama perioodi jooksul vähenenud 45 580 elaniku võrra.

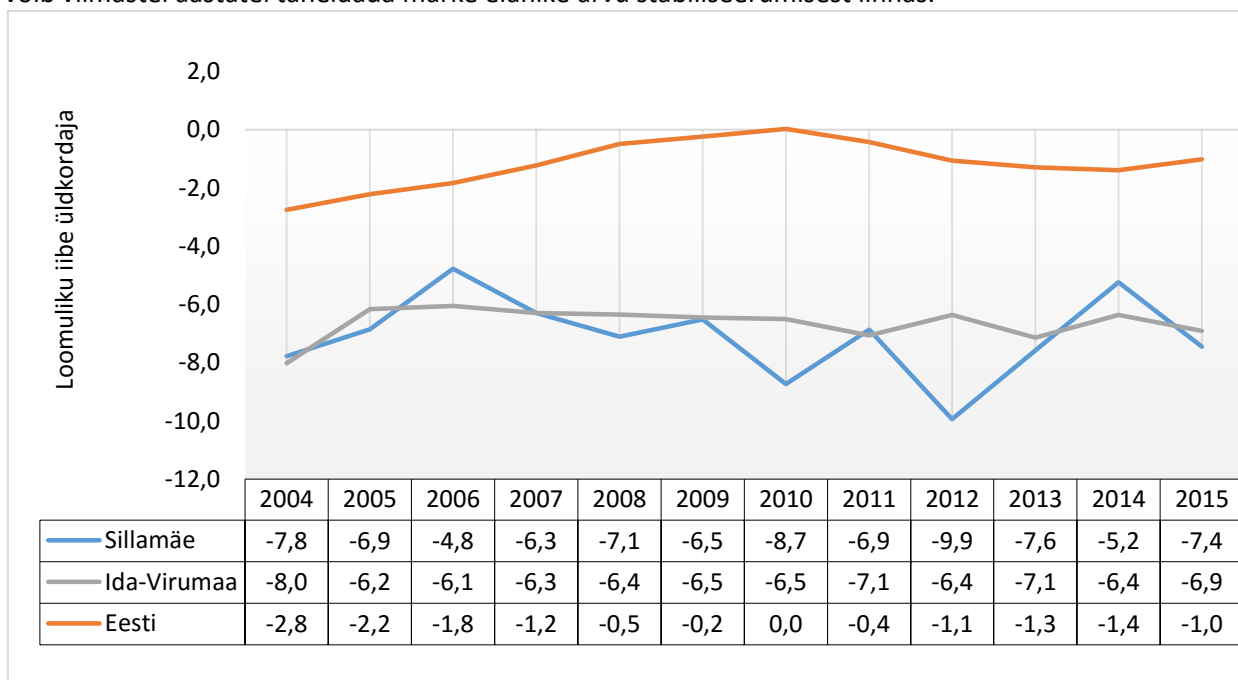
Statistikaameti andmetel näitab Ida-Viru maakonna rahvaarv samuti langustendentsi. Aastast 2004 (172 450 inimest) kuni 2015 lõpuni (147 597 inimest) on maakonna elanike arv vähenenud 24 853 inimese võrra. Ida-Virumaa on viimase 11 aasta jooksul kaotanud 14,4% elanikkonnast, seejuures on elanikke kaotanud kõik Ida-Virumaa linnad. Maakonna suurim ja iidseim linn Narva on kaotanud elanikkonnast ligi 12,7%, Kohtla-Järve 16,9%, Sillamäe 15,7% ja Kiviõli 18,5%:

Joonis 3.3. Ida-Viru maakonna rahvastik 2000-2015. Allikas: Statistikaamet

Statistikaameti prognoosi järgi on 2025. aastal Sillamäe elanike arv 12 961 (st järgmise 11 aastaga väheneks elanike arv ca 10%). See tähendab, et avalike teenuste kasutajate hulk on vähenenud ja väheneb ka järgnevatel aastatel. Kui võrrelda Sillamäe rahvastiku prognoosi Ida-Viru maakonna keskmisega ning Kohtla-Järve, Narva ja Jõhviga, siis on protsessid prognoositud põhimõtteliselt samadel tasemetel. Aastaks 2025 on Sillamäe rahvaarv prognoosi järgi 90,3% 2015. aasta rahvaarvust, samas kui maakonna keskmine on 90% (Kohtla-Järvel 89,6%, Narval 89,5% ja Jõhvil 89,7%). Seejuures väärneb märkimist, et vaatamata elanike vähenemisele on kümne aasta pärast Sillamäel elanikke rohkem kui Jõhvi vallas (sh vallasisene linn) täna.

Linnas on negatiivne iive, 2015. aastal oli loomulik iive -104 inimest ja mehhaaniline iive -116 inimest. Siiski võib viimastel aastatel täheldada märke elanike arvu stabiliseerumisest linnas.

Joonis 3.4. Loomuliku iibe kordaja. Allikas: Statistikaamet

Antud diagrammilt näeme, et Sillamäe linna iseloomustab 2015. aastal negatiivne iibe kordaja -7,4, samal ajal kui Ida-Virumaal on see -6,9 ja Eestis keskmisena -1,0. Eesti iibe kordaja liigub negatiivse arvu suunas, Sillamäe linna näitaja on viimase paari aastaga natuke paranenud, olukord Ida-Virumaal tervikuna on aga suhteliselt stabiilne.

Sündide arv on mõnevõrra vähenenud: kui 2006. aastal sündis 135 last, siis 2015. aastal ainult 101 last. Rahvastiku vähenemine on Eesti omavalitsusüksustele iseloomulik ning erandiks on vaid Tallinn ja selle lähiümbruse vallad ning maakonnakeskused. Eesti rahvastiku arengud lähenevad Lääne-Euroopa arengutele, kus tendentsideks on rahvastiku vähenemine, vananemine, tööealise elanikkonna osakaalu vähenemine ja üksikute inimeste osakaalu suurenemine. Erinevuseks on Eesti suhteliselt madalam immigratsioon. Eeldatavalt jääb Sillamäe iive lähiaastatel negatiivseks, kuid elanike arvu kahanemine pidurdub. Siinjuures võib ette näha ka valglinnastumisest tuleneva väljarände suurenemist (eelkõige Vaivara valda ning eeldatavalt jõukama ja nooremapoolse elanikkonna osas). Ka arenenumates Euroopa riikides on tendentsiks jõukamate elanike väljaränne linna lähialadele. Sillamäe elanikkonna suurenemine ei ole reaalne sissetände arvelt ja ka sündivuse osas on piiravaks noorte vähesus.

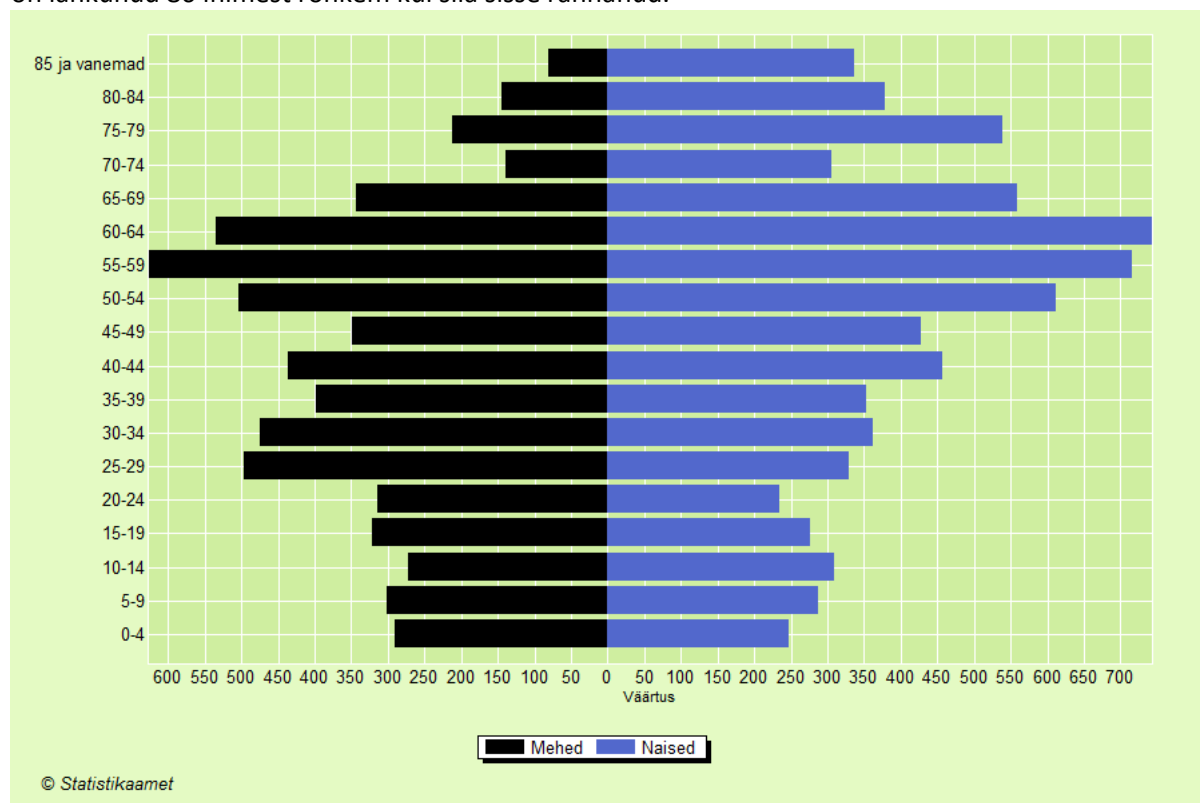
Tabel 3.2

Sissetände, väljarände ja rändesaldo kordajad

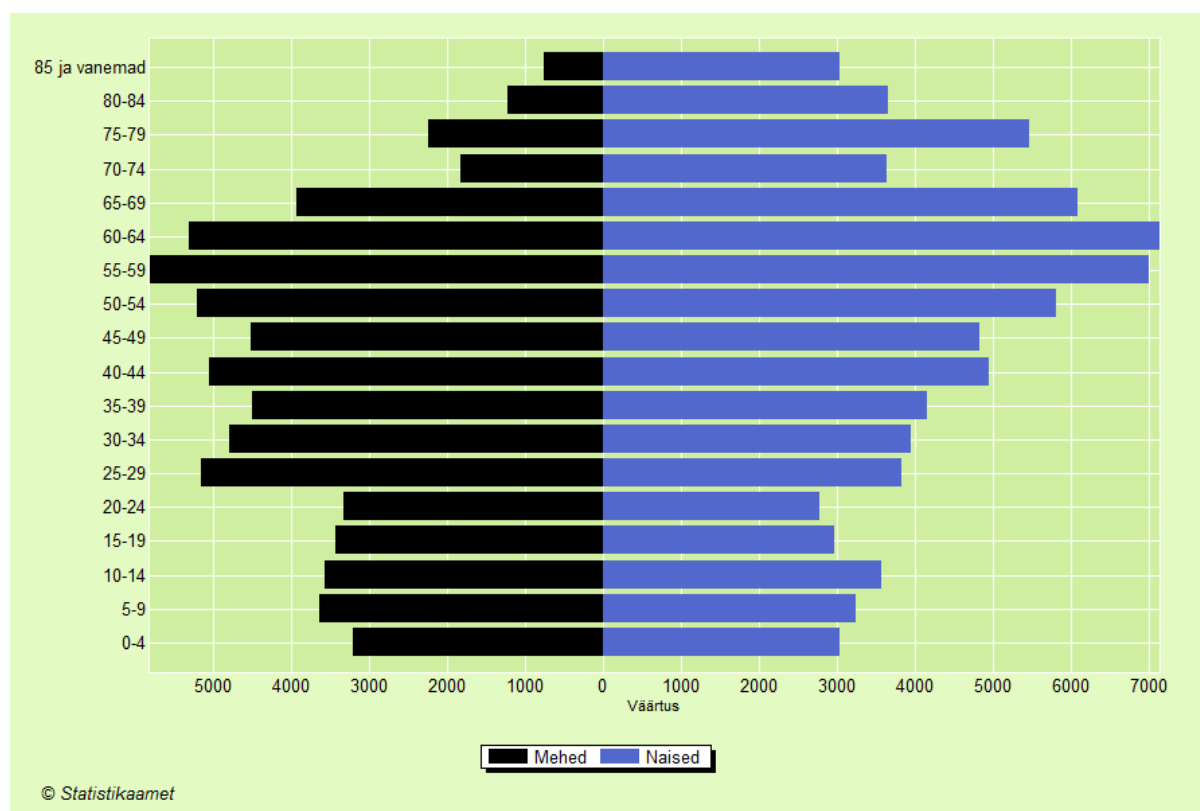
		2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Sissetänne (sise- ja välisränne)	Arv	114	138	155	128	168	126	155	241
	1000 elaniku kohta	7,4	9,1	10,3	8,7	11,6	8,7	10,9	17,3
Väljaränne (sise- ja välisränne)	Arv	282	243	322	243	334	271	241	357
	1000 elaniku kohta	18,2	16,0	21,5	16,5	23,1	18,7	16,9	25,6
Rändesaldo	Arv	-168	-105	-167	-115	-166	-167	-86	-116
	1000 elaniku kohta	-10,9	-6,9	-11,1	-7,8	-11,5	-11,4	-6,1	-8,3

Allikas: Statistikaamet

Suurim negatiivne rändesaldo oli 2002. aastal. Aastal 2014 on rändesaldo 1 000 elaniku kohta –6,1 ehk linnast on lahkunud 86 inimest rohkem kui siia sisse rännanud.

Joonis 3.5. Sillamäe linna rahvastikupüramiid seisuga 01.01.2016

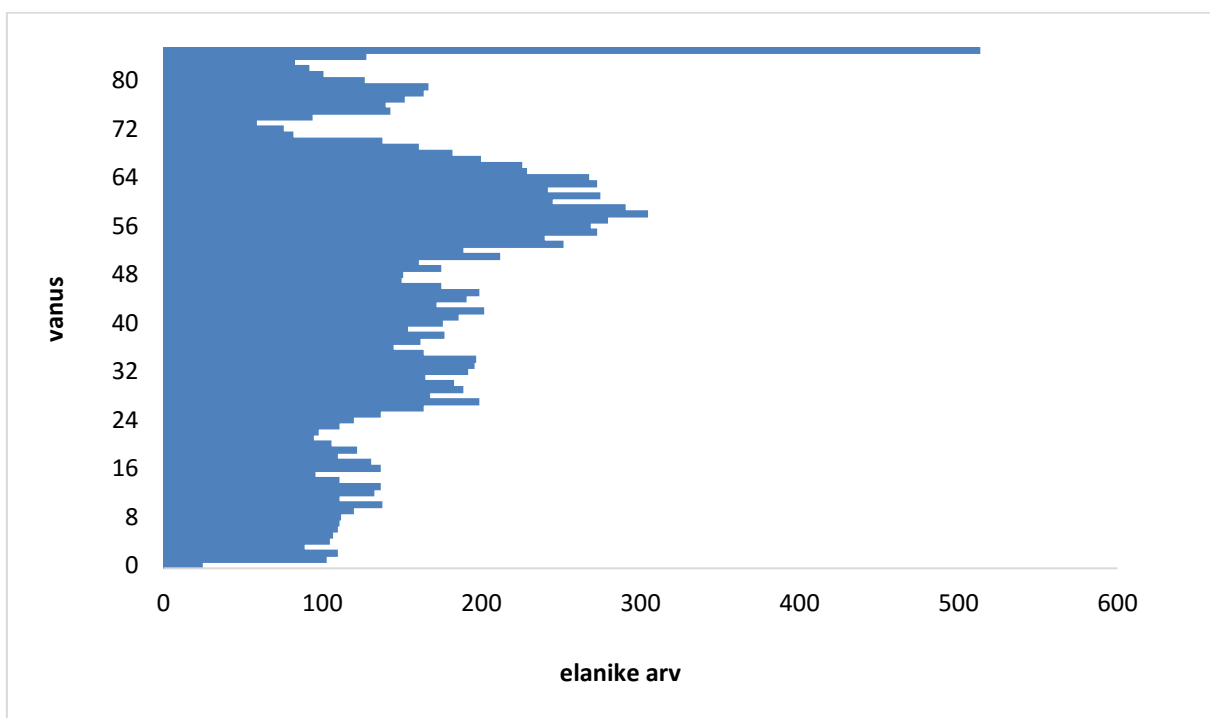

Joonis 3.6. Ida-Viru maakonna rahvastikupüramiid seisuga 01.01.2016

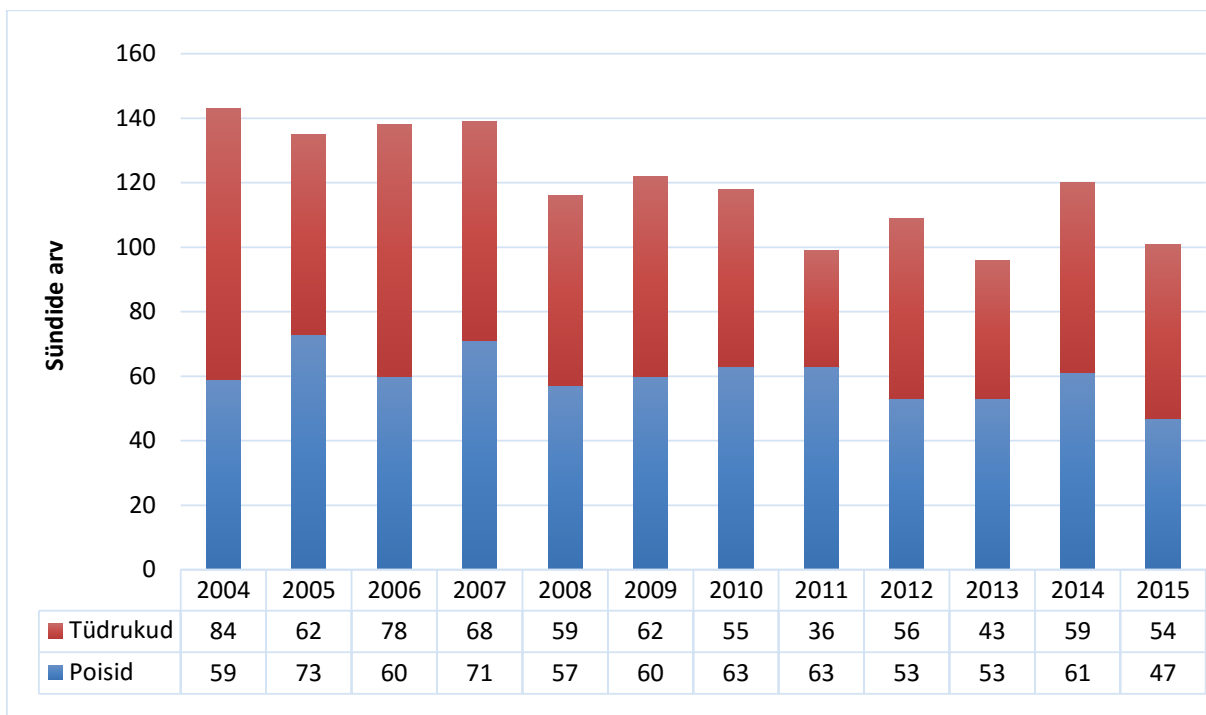
Nii Sillamäe linna kui Ida-Viru maakonna elanike soolis-vanuselise struktuuri iseloomustab väga ebaühtlane vanuskoostis. Kõige arvukamad on 25-29 ja 50-64 aastaste vanuserühmad. Ühelt poolt võib olukorda hinnata

soodsa, sest parimas tööeas elanikerühm ning noorte vanusrühm, mille liikmed on just tööjõuturule sisenemas, on teistest suhteliselt arvukamad. Linna tuleviku seisukohalt on oluline, et need noored ei lahkuku linnast jäädavalt, vaid isegi kui õpingud viivad neid teistes regioonides asuvatesse kõrgkoolidesse, nad sooviksid linna naasta. Ettevõtluse arengu ja tööhõivepoliitika kõrval saab oma panuse anda sellesse ka noortele peredele suunatud sotsiaalteenuste ja -toetuste areng. Teisalt jääb Sillamäe linnas sarnaselt kogu Eestiga praegu kõige nooremates vanusrühmades paiknevate vanuskohortide (0-4, 5-9, 10-14) arvukus väga oluliselt alla eelnenud rahvastikukohordi arvukusele, millest tingitult toimub koolivõrgu korrastamine.

Üldisem tendents on suunatud rahvastiku vananemisele. 2015. aasta 1 jaanuari seisuga moodustasid 65-aastased ja vanemad 21% elanikkonnast, kusjuures nendest mehi on vaid 30,5%. Selline asjaolu viitab meeste suurele tervisekaole võrreldes naistega ning vajadusele panustada elanikkonna tervise väärtustamisele. Praegu arvukaima 50-59 aastaste rahvastikurühma jõudmine 5-10 aasta pärast pensioniikka tähendab, et valmistuda tuleb vanuritele suunatud sotsiaalteenuste nõudluse oluliseks kasvuks. Rahvastiku vananemine ei tähenda ainult ja peamiselt pensionikulu, hoopis suurem on tervishoiu-, hoolekande-, nii elukohtade kui ka avaliku ruumi, infrastruktuuri jms ümberkorraldamise kulu. Lisaks vananemisele iseloomustab elanikkonda tööealiste inimeste vähenemine, sest arvukamad elanike vanusegrupid jõuavad pensioniikka ja tööikka jõuavad vanusegrupid, mille arvukus on väga madal. Pensioniseaduse kohaselt kõik 1961. aastal sündinud või nooremad saavad pensioniõiguse 65. eluaastast, mis omakorda toob kaasa töötaja keskmise vanuse tõusu.

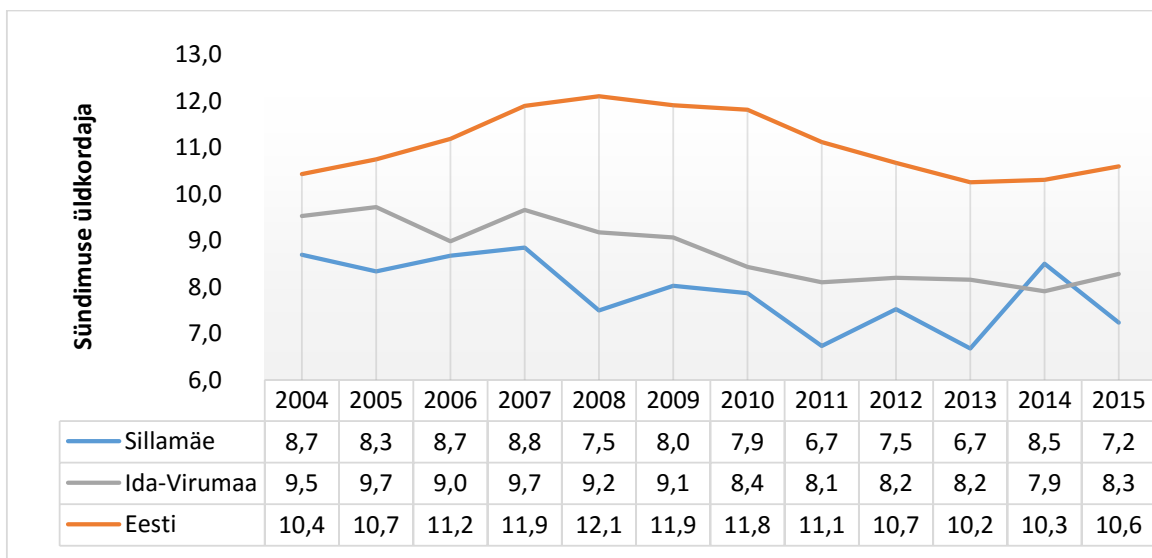

Joonis 3.7. Sillamäe elanike arv vanuse järgi seisuga 01.04.2016. Allikas: Rahvastikuregister

Joonis 3.8. Elussünnid. Allikas: Statistikaamet

Analüüsidel elussünde soo järgi, võib öelda, et tüdrukuid sünnib keskmiselt natuke rohkem kui poisse. 2011. aastal sündis aga ainult 36 tüdrukut, mis on madalaim näitaja läbi aegade. Viimasel kahel aastal sündis natuke rohkem poisse kui tüdrukuid.

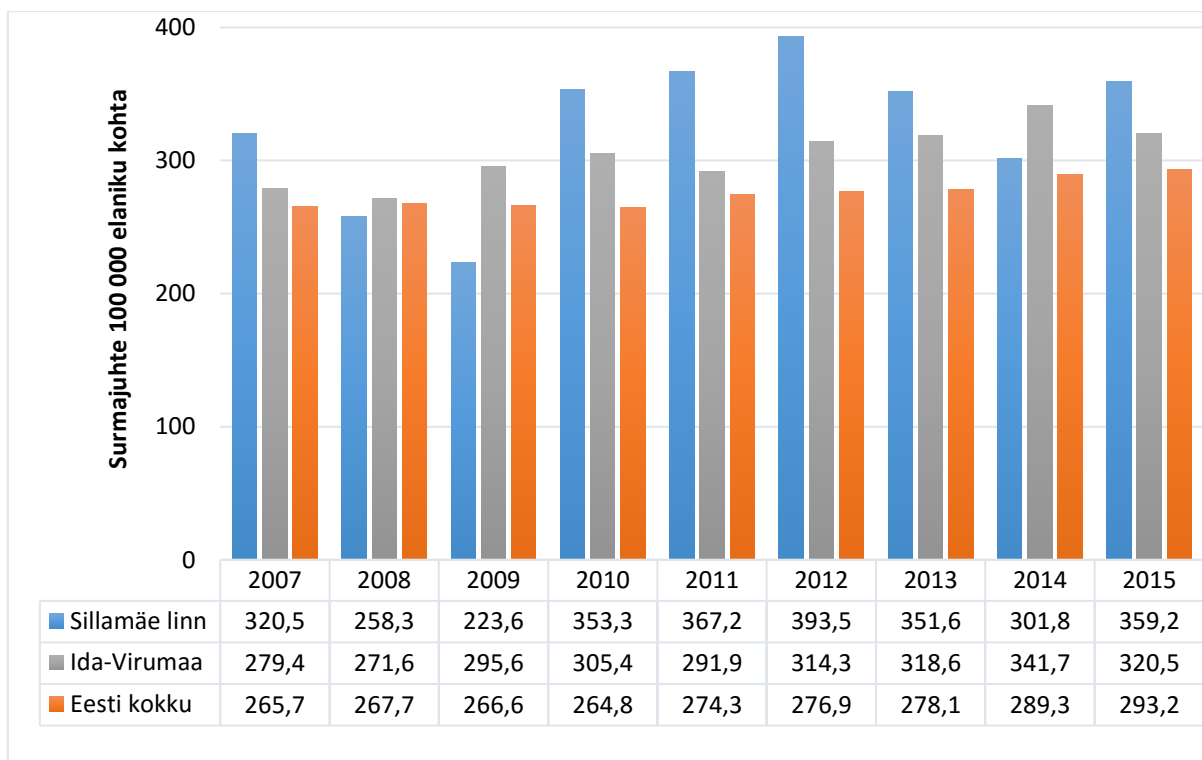

Joonis 3.9. Sündimuse kordajate võrdlus (1000 elaniku kohta). Allikas: Statistikaamet

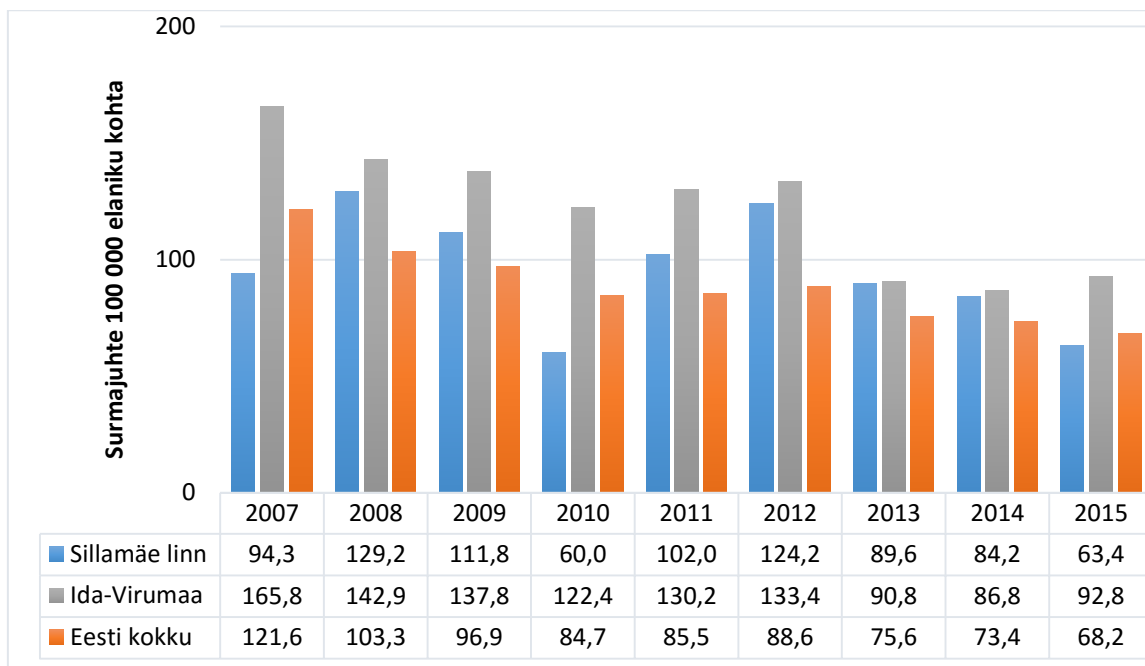
Sündimuskordaja on olnud kõrgeim 2003. ja 2007. aastatel, kuid siiski madalam kui Eestis tervikuna. Sotsiaalministeeriumi kogumiku "Tervis, töö- ja sotsiaalelu 2000-2008" andmetel on nii meeste kui naiste surmade põhjusena esikohal vereringehaigused, seejärel pahaloomulised kasvaja ning kolmandal kohal on õnnetusjuhtumid, mürgistused, traumad. Sama kehtib Sillamäe linna kohta. Südame-veresoonkonna haigustesse suurem osakaal on Sillamäel natuke kõrgem kui Eestis tervikuna.

Joonis 3.10. Suremuskordaja vereringeelundite haigustesse. Allikas: Tervise Arengu Instituut

Joonis 3.11. Suremuskordaja pahaloomulistes kasvajatesse. Allikas: Tervise Arengu Instituut

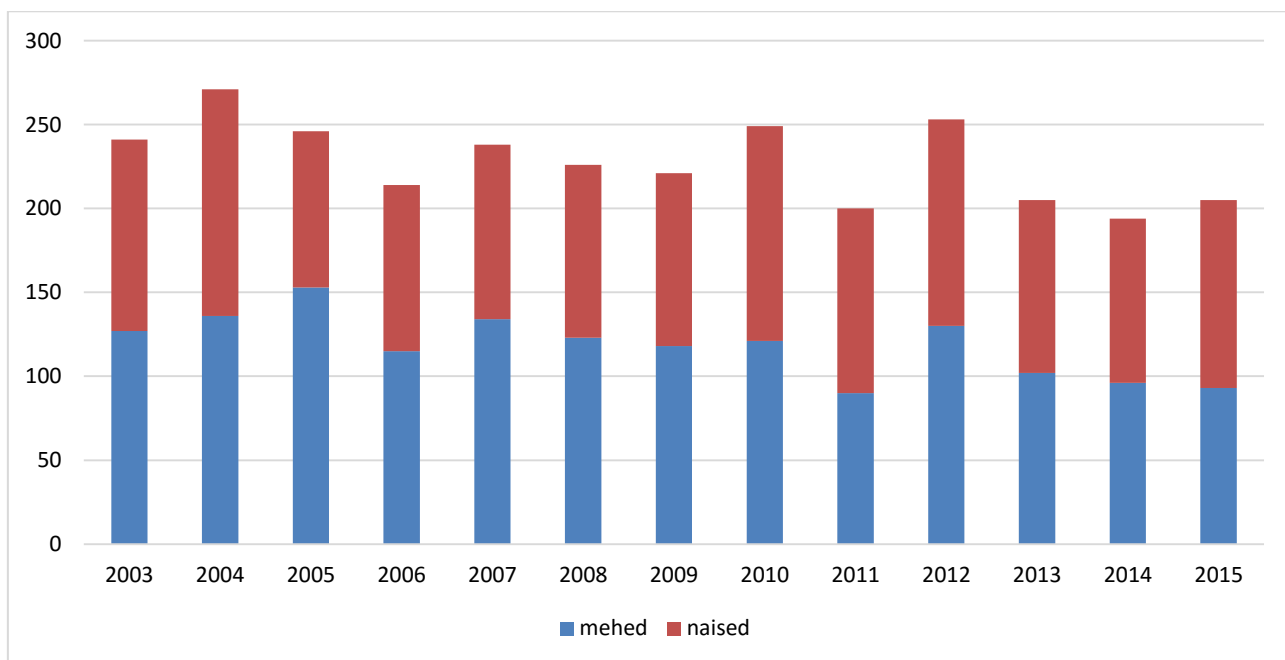
Joonis 3.12. Suremuskordaja välispõhjustesse. Allikas: Tervise Arengu Instituut

Tabel 3.3

Surmajuhtude arv Sillamäel							
	2003	2005	2007	2009	2011	2013	2015
Mehed	127	153	134	118	90	102	93
Naised	114	93	104	103	110	103	112
Kokku	241	246	238	221	200	205	205
Surmad 1000 elaniku kohta	14,6	15,2	15,1	14,5	13,6	14,3	14,7

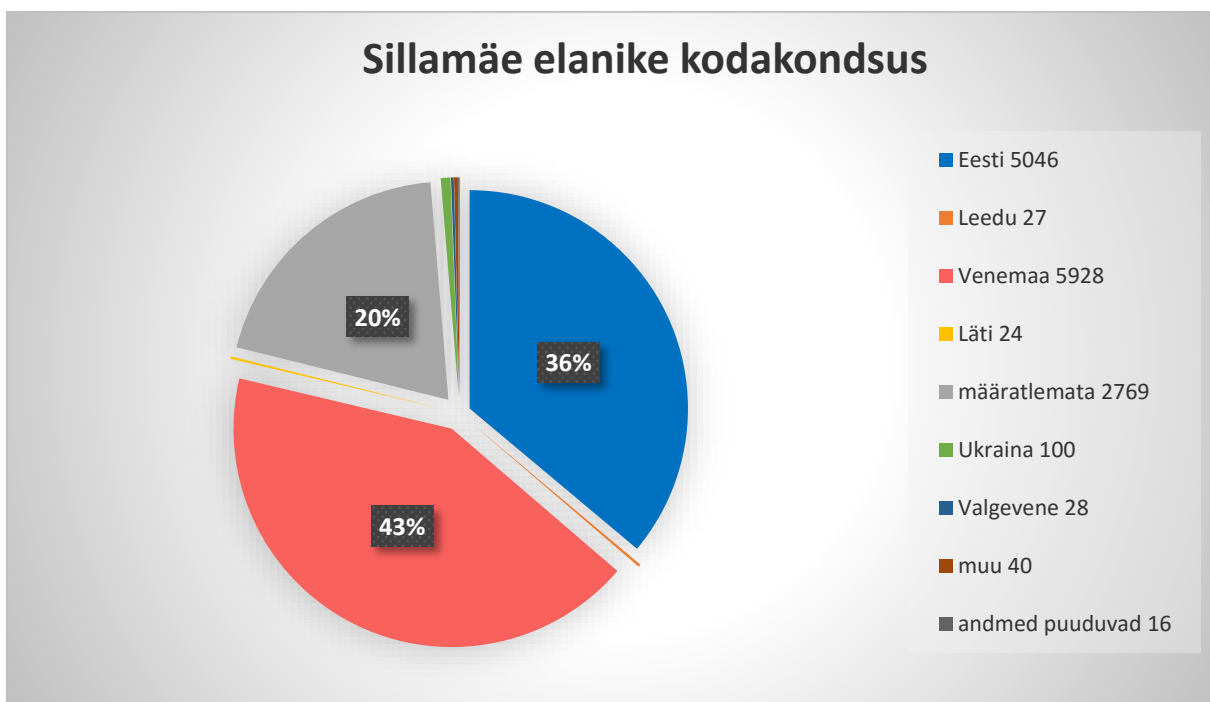
Allikas: Statistikaamet

Võrreldes 2014. aastaga on 2015. aasta surmajuhtude arv kasvanud 11 juhtumi võrra:

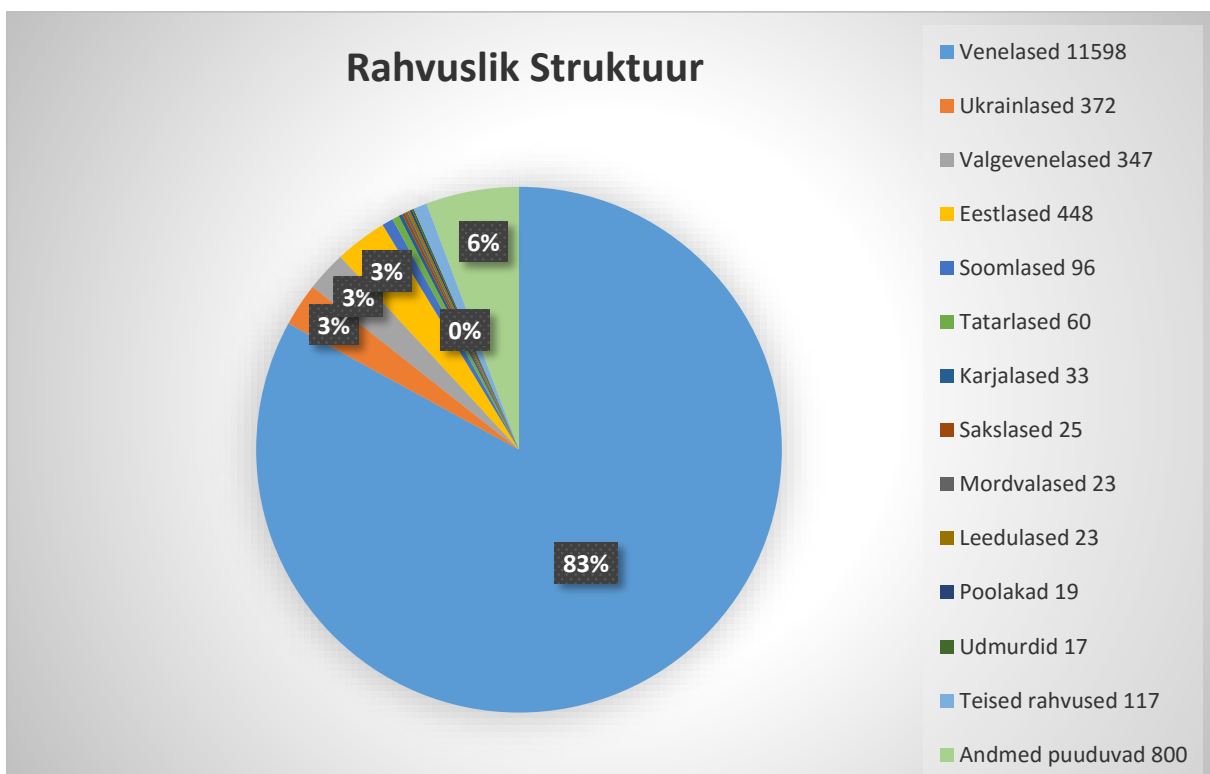

Joonis 3.13. Surmajuhtude arv. Allikas: Statistikaamet

Linna elanikkonnast omab Eesti kodakondsust 5046 (36,1%), Vene Föderatsiooni kodakondsust 5928 (42,4%), esineb ka teiste riikide kodanikke (Ukraina, Valgevene, Usbekistan, Läti, Leedu, Kasahstan ja muu kodakondsusega) ja määratlemata kodakondsusega on 2769 inimest (19,8%). Seega on Sillamäe elanikkond riikliku identiteedi alusel jaotunud kolme suuremasse rühma. Positiivne on, et määratlemata kodakondsusega inimeste arv pidevalt väheneb. Alla 18-aastaste seas on valdavaks Eesti kodakondsus (1581 inimest). Enese kodakondsust mittemäärnute väga suur osakaal elanikkonnas tähendab, et selles suunas on oluline jätkata tööd, soovitatavalt Eesti kodanikkonna laiendamise suunas.

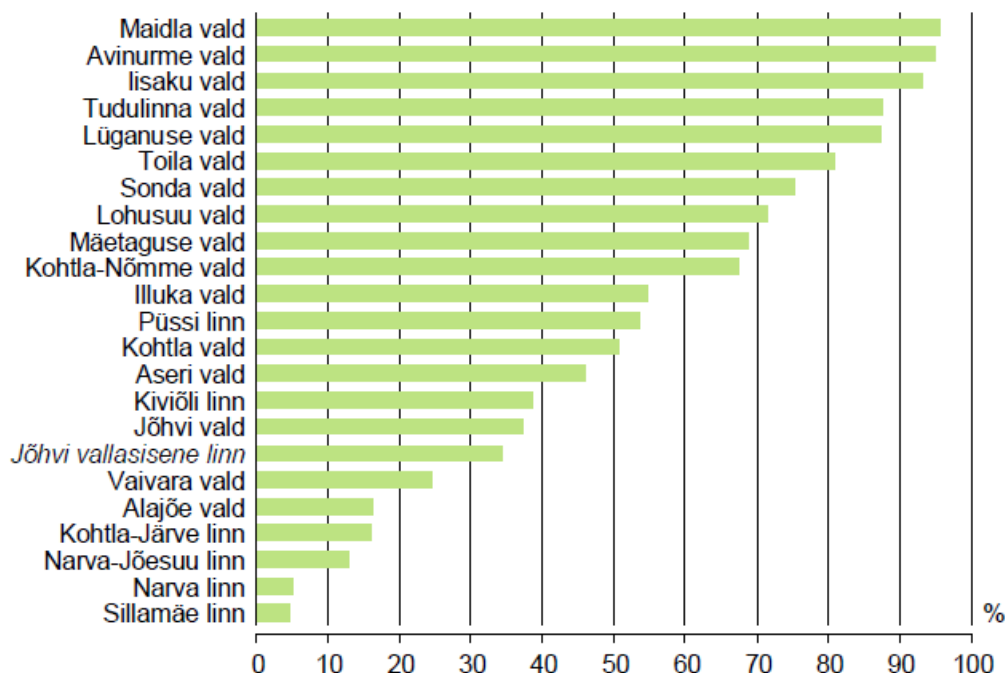

Joonis 3.14. Sillamäe elanike kodakondsus seisuga 01.04.2016. Allikas: Rahvastikuregister

Joonis 3.15. Sillamäe elanike rahvuslik struktuur seisuga 01.04.2016. Allikas: Rahvastikuregister

Rahvuselise koosseisu iseloomustamiseks võib öelda, et Sillamäe on küll paljurahvuseline, kuid 83% elanikest on vene rahvusest. Eestlasi on 3,2%, ukrainlasi 2,6% ja valgevenelasi 2,5%, teistest rahvustest inimesi vähem. Rahvuselise koosseisu iseärasusi tuleb arvestada nii kultuurielu korraldamisel, elanike informeerimisel kui ühiskonnaellu kaasamisel.

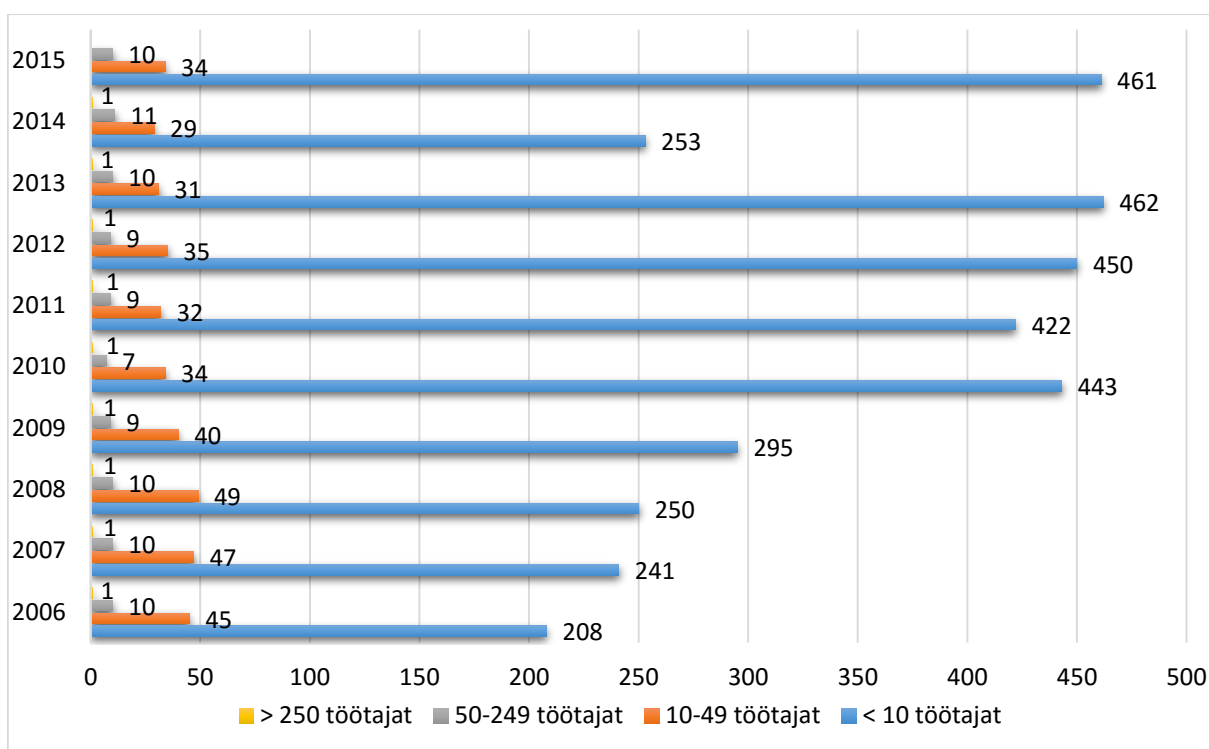

Joonis 3.16. Eestlaste osatähtsus Ida-Viru maakonnas. Allikas: Statistikaamet.

Järeldused. Linnaelu korraldatakse linnaelanike huvidest lähtuvalt ja linna eesmärgiks ei saa olla ainult elanike arvukuse kasv, vaid elukvaliteedi tõus. Linna arengu kavandamisel tuleb arvestada elanike arvu langemisega ja stabiliseerumisega (arvestades iibe negatiivsusega, kuid negatiivse iibe mõningase vähenemisega, võib 2040. aasta alguseks prognoosida Sillamäe elanike arvuks 11 000 elanikku). Sündide arv on viimase viie aasta jooksul mõnevõrra vähenenud. Suureneb pensioniealise elanikkonna osakaal ja väheneb tööealise elanikkonna osakaal. Seega suureneb ka ülalpeetavate määr ja väheneb tulu teenivate inimeste osakaal. Seeläbi võib muutuda linnaelarve tulude ja kulude struktuur – väheneb üksikisiku tulumaksu osakaal ja suureneb sotsiaalhoolekande kulude osatähtsus. Elanike arvu stabiilsuseks on oluline toetada noori peresid, et luua eeldusi sündivuse tõusuks, ja luua noortele linnas sobilik elukeskkond ning eneseteostusvõimalused. Eelnev tähendab ka sotsiaalteenuste ja –toetuste struktuuri muutust: noortele peredele paremate võimaluste loomine ja vanemaealistele suunatud teenuste osakaalu tõus. Noorte arvu vähenemine tingib vajaduse täpsustada haridus- ja kultuuriasutuste kasutust. Samuti tuleb korrastada ka linna kultuuritegevust. Seda nii elanike vanuselise struktuuri muutuse tõttu (vanemaealistele kultuuritegevuse võimaluste loomine, noorte huvitegevuse ja vaba aja veetmise võimaluste mitmekesistamine) kui elanikkonna rahvuselisest struktuurist tingituna (erinevate rahvuste kultuuritegevuse toetamine). Rahvuselist eripära on vaja arvestada ka elanike kaasamisel ja informeerimisel, samuti turismi korraldamisel (rahvuslike ürituste läbiviimine, suveniirid jmt). Mehaanilise iibe parandamiseks tuleb panustada elu- ja ettevõtluskeskkonna parandamisele (võimalused individuaalelamuehituseks, miljöõala elamute renoveerimise toetus, avalikud spordi- ja mänguväljakud, koostöö ettevõtluskeskkonna arendamisel ja tööjõu ettevalmistamisel). Valglinnastumisega seonduvate probleemide ennetamiseks tuleb teha koostööd naabervaldadega maakasutustingimuste seadmisel. Oluline on tervise väärtustamine, spordiklubide tegevuse toetamine ning võimaluste loomine sportimiseks ja vaba aja aktiivseks veetmiseks omal käel.

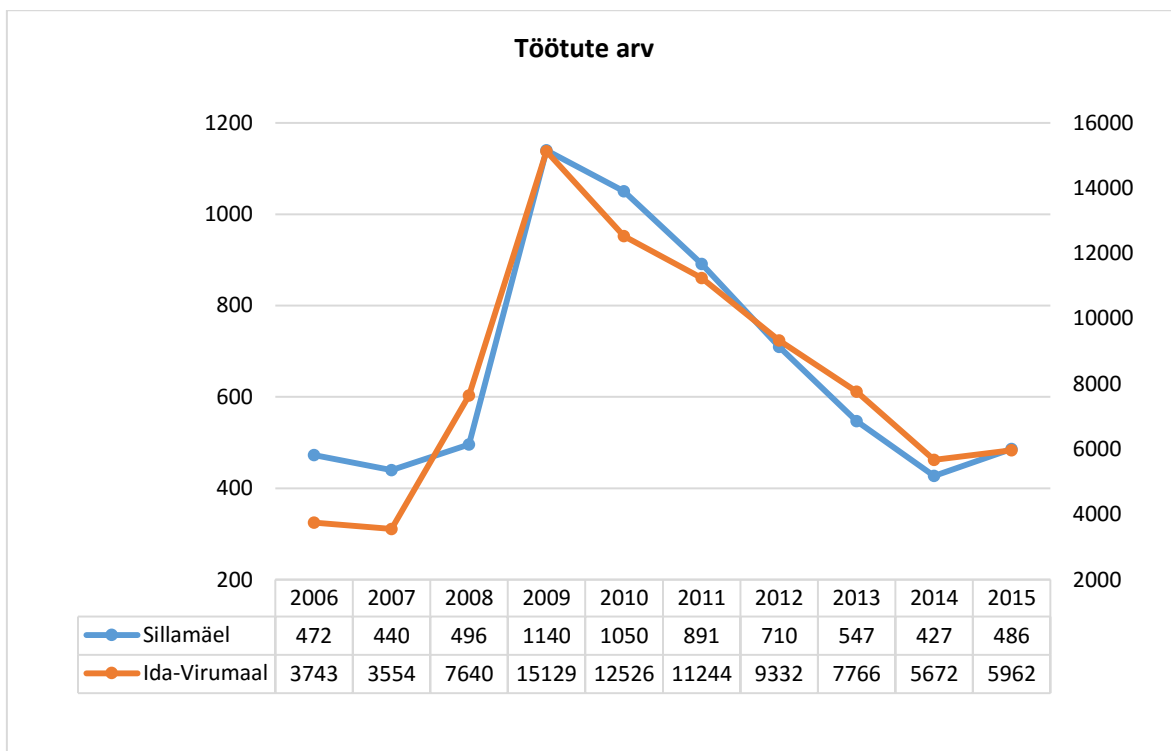
3.1.2. Majandusareng

Sillamäe kuulub Ida-Viru majandusregiooni, kus muutused viimastel aastakümnetel on olnud suurimad Eestis. Muudatused puudutavad eelkõige endiste suurettevõtete ümberstruktureerimist ja sellest tulenenud muutusi ning hilisemaid suuri investeeringuid. Ettevõtlusaktiivsus Sillamäe linnas on 64,7 ettevõtet 1000 elaniku kohta. Kuigi ettevõtlusaktiivsus on tõusnud, on see jätkuvalt madalam Eesti keskmisest, kuid see on iseloomulik kogu regioonile ning tuleneb osaliselt tõsiasiast, et Ida-Virumaale on koondunud rohkem suurettevõtteid. 2016. aasta 1. jaanuari seisuga on Sillamäel äriregistri andmetel 987 ettevõtet (sh MTÜd), nendest 18 aktsiaseltsi, 497 osaühingut, 16 täisühingut, 13 usaldusühistut, 9 sihtasutust, 34 tulundusühistut ja 235 füüsilisest isikust ettevõtjat. Ettevõtjatest on linnaelanikele suurimad tööandjad Eesti Energia Kaevandused AS, AS Molycorp Silmet, AS Sillamäe Sadam ning sadama terminaaliid, AS Sillamäe SEJ, AS Meke-Sillamäe. Sillamäe elanikud saavad tulu rohkem kui 1500 ettevõttest üle Eesti. Kodanikuühiskonna arengus edasiliikumist iseloomustab vabatahtlike ühenduste loomine. Seisuga 1. jaanuar 2016 on Sillamäel registreeritud 164 mittetulundusühingut, sealhulgas 62 korteriühistut, 8 usulist organisatsiooni ning muid mittetulundusühinguid 94, mis teeb mittetulunduslikuks aktiivsuseks 11,6 ühendust 1000 elaniku kohta. Sillamäe elanikud on kohaliku elu korraldamisel aktiivsed, mida iseloomustab ka Eesti keskmisest veidi kõrgem kohalikel valimistel osalemise protsent (58,25% Sillamäel ja 57,97% Eestis 2013.a. KOV volikogu valimistel).

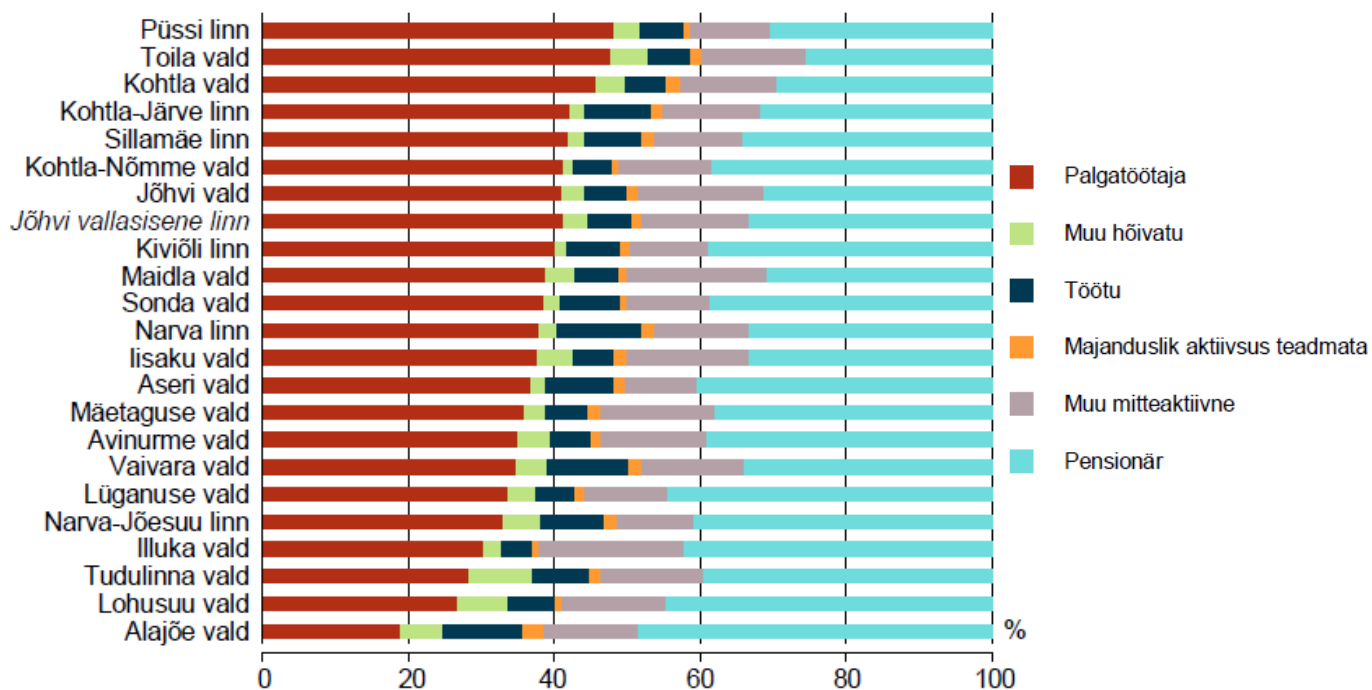
Joonis 3.17. Majanduslikult aktiivsed üksused/ettevõtted Sillamäel. Allikas: Statistikaamet

Hõive seisukohast on oluline käsitleda Ida-Virumaad ühe piirkonnana, kus vahemaad linnade vahel on suhteliselt väikesed. Pärast 2008. aasta III kvartali tööpuuduse suurenemise algust on 2010. aastast näha töötute inimeste vähenemist olulisel määral. Alates 2014. aastast on näha töötute arvu kasvutendentsi.

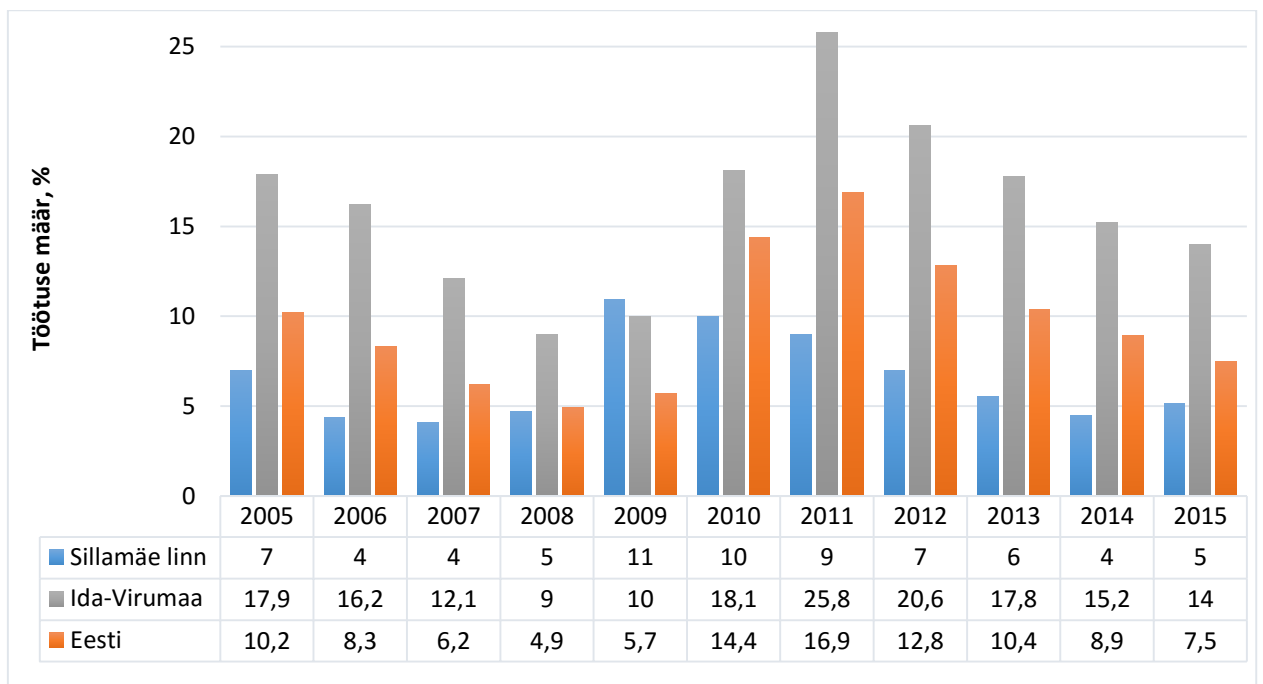

Joonis 3.18. Keskmise töötute arv Sillamäel ja Ida-Virumaal. Allikas: Töötukassa

Palgatöötajate ja pensionäride vahekord on Ida-Virumaa valdades ja linnades üsnagi erinev. Suhteliselt palju on palgatöötajaid Toila ja Kohtla vallas, samuti Püssi linnas. Narva, Kohtla-Järve, Jõhvi ja Sillamäe linnas on küll palgatöötajaid rohkem kui enamikus valdades, kuid linnades on ka võrdlemisi palju töötuid – ligi kaks korda riigi keskmisest rohkem.

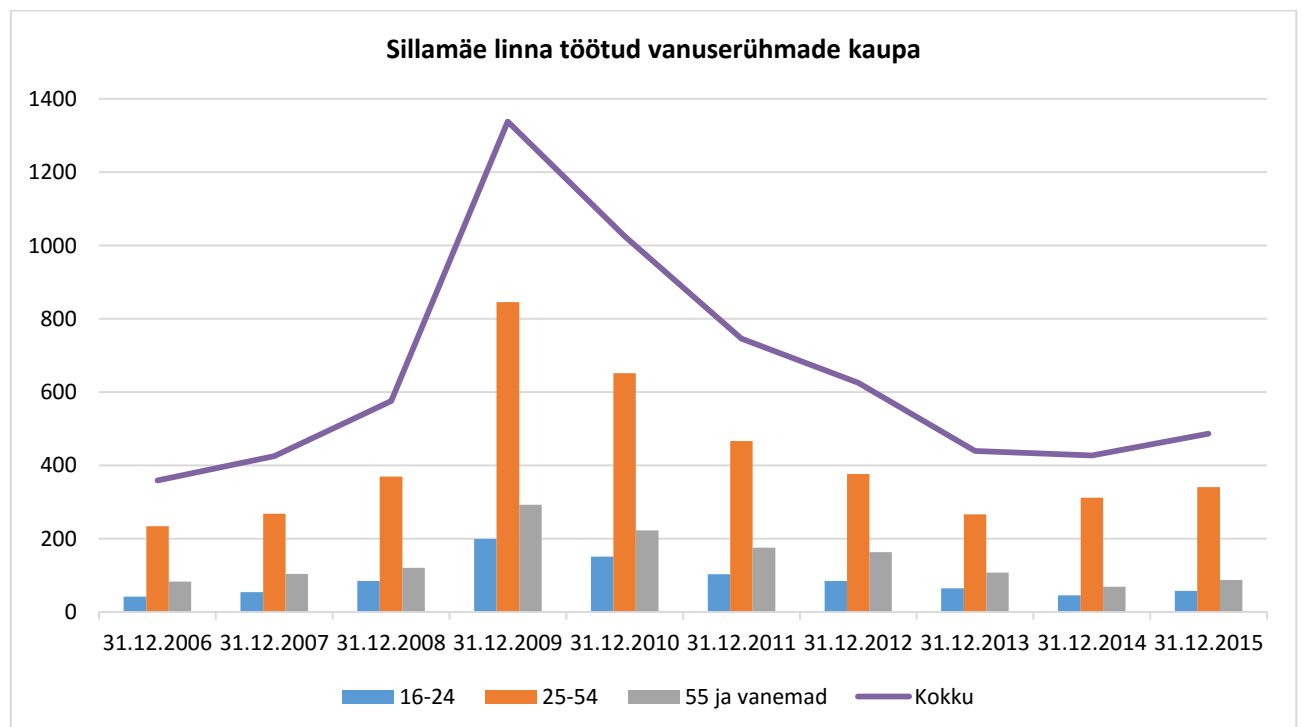

Joonis 3.19. Ida-Viru maakonna vähemalt 15-aastased sotsiaal-majandusliku seisundi järgi, 31.12.2011. Allikas: Statistikaamet

Joonis 3.20. Registreeritud töötuse määr. Allikas: Statistikaamet

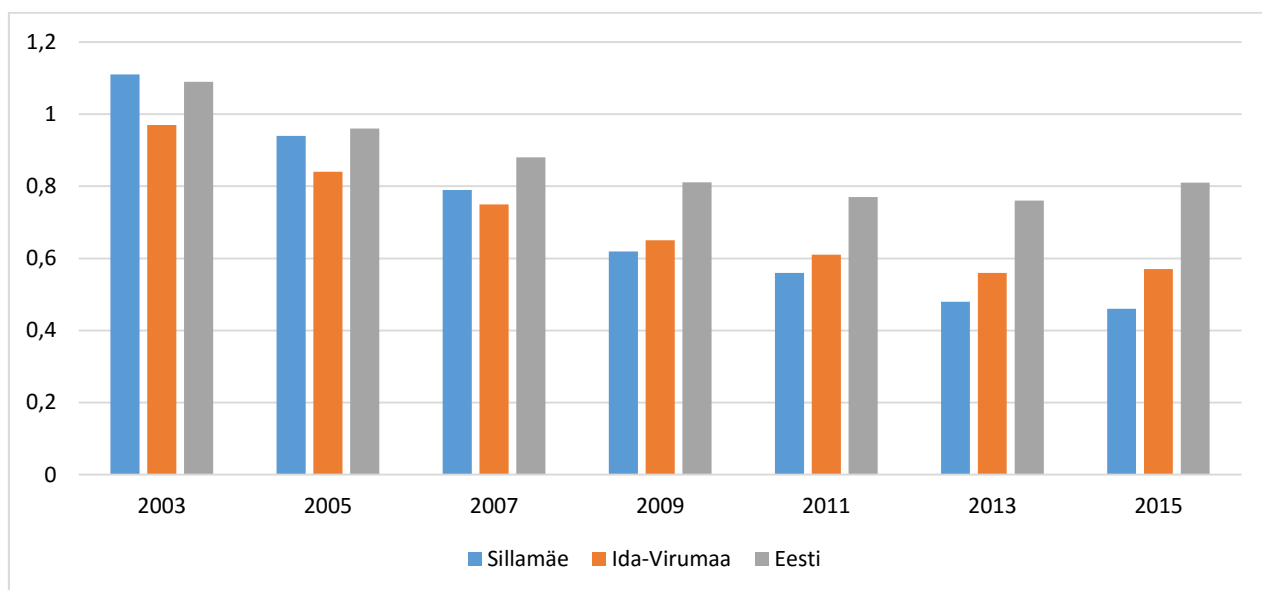
Töötuse määr langes Sillamäel 2003. aastast alates ning jõudis 4 protsendini 2007. aastal, hakkas aga uuesti tõusma 2008. aastal nii Ida-Virumaal kui Eestis tervikuna. Alatest 2011. aastast näitab töötus langes ja hakkas suurenema 2015. aasta teises pooles.

Joonis 3.21. Registreeritud töötute arv vanuserühmade kaupa Sillamäe linnas. Allikas: Töötukassa

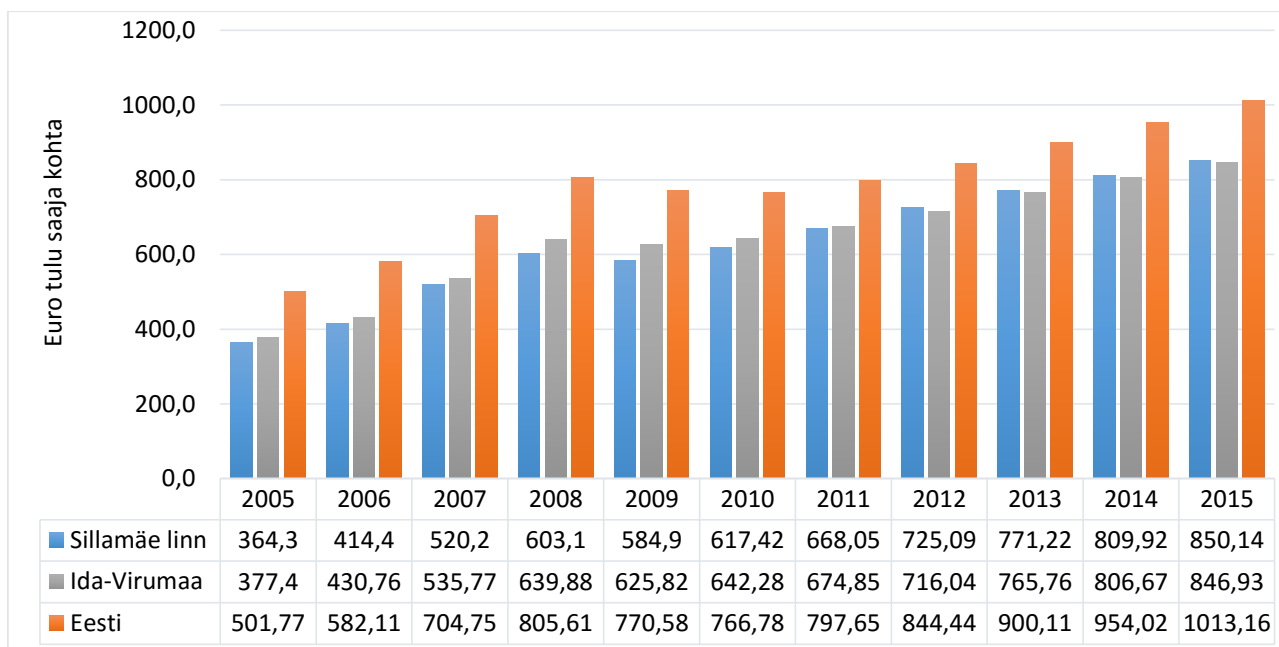
Töötutest ligikaudu pooled on pikaajalised töötud. Tööpuudus Sillamäel 16-24-aastaste seas on viimase kolme aasta jooksul oluliselt vähenenud ning peaaegu jõudnud kriisieelsele tasemele. Töötute arv vanusegrupis 55 ja vanemad on samuti vähenenud, kuid vanesegrupis 25-54 on näha töötute arvu kasvutendentsi. Samuti teeb muret see, et töötute seas on eesti keele mitteoskajaid endiselt palju: kui 2006. aastal oli neid 78,5%, siis 2015. aastal juba 84%. Positiivseks võib pidada asjaolu, et riigikeelt mittevaldavate

inimeste osakaal tööturust langeb (2013. aastal oli neid 89,5%). Vanuse poolest ligikaudu 18% töötutest on üle 55-aastased ja ligikaudu 11,9% 16-24-aastaseid).

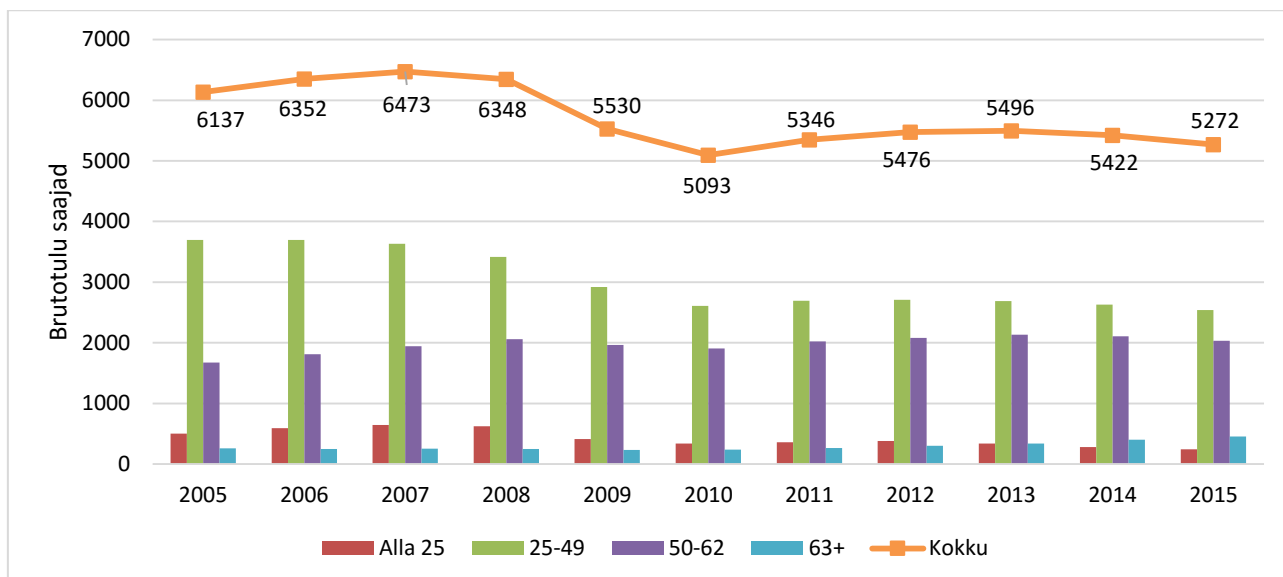

Joonis 3.22. Demograafiline töötururindeks. Allikas: Statistikaamet

Demograafiline töötururindeks on eelseisval kümnendil tööturule sisenevate noorte (5-14-aastased) ja sealt vanuse tõttu potentsiaalselt lahkuvate inimeste (55-64-aastased) suhe. Kui indeks on ühest suurem, siseneb järgmisel kümnendil tööturule rohkem inimesi, kui sealt vanaduse tõttu potentsiaalselt välja langeb. Olukord Sillamäe linnas on viimase kümne aasta jooksul oluliselt halvenenud: kui 2001. aasta prognooside järgi oleks kahe tööturule siseneva inimese kohta ainult üks lahkuv, siis praegu on vastupidi. Antud juhul tasub mõelda vastavate strateegiliste suundade arendamise peale ning kavandada tegevusi olukorra tasakaalustamiseks.

Joonis 3.23. Keskmine brutotulu. Allikas: Statistikaamet

Joonis 3.24. Brutotulu saajate jaotus vanuserühma kaupa Sillamäel. Allikas: Statistikaamet

Üldiselt võib märgata et Sillamäe linna keskmine brutotulu (850,14 €) võrdub peaaegu Ida-Viru maakonna omaga (846,93 €), kuid jääb Eesti keskmisest (1013,16 €) maha. Brutotulu saajate ehk maksumaksjate arv on võrreldes 2005. aastaga vähenenud 865 inimese võrra ja seda valdavalt vanuserühma 25-49 arvelt. Samas on töötavate pensionäride arv suurenenud 260-lt 454-ni.

Linna arengu planeerimisel tuleb arvestada ka Rahandusministeeriumi 2016. aasta kevadise majandusprognoosiga, mille põhistsenaariumi kohaselt kasvab Eesti sisemajanduse koguprodukt 2016. aastal 2% ja 2017. aastal 3%. Rahandusministeerium on käesoleva ja järgmise aasta majanduskasvu prognoose allapoole korrigeerinud, mille peapõhjuseks on Eesti jaoks oluliste kaubanduspartnerite – Soome ja Venemaa kasvuväljavaadete halvenemine. Ekspordi kasv taastub käesoleval aastal ja kiireneb järgnevatel aastatel järkjärguliselt ning kooskõllaliselt ekspordipartnerite majanduskasvuga. Peamiseks majanduskasvu vedajaks jääb 2016. aastal sisenõudlus, kuid ekspordi mõju peaks edaspidi suurenema. Aastatel 2019–2020 peaks Eesti majandus kasvama keskmiselt 3% aastas, tuginedes nii ekspordile kui ka sisenõudlusele.

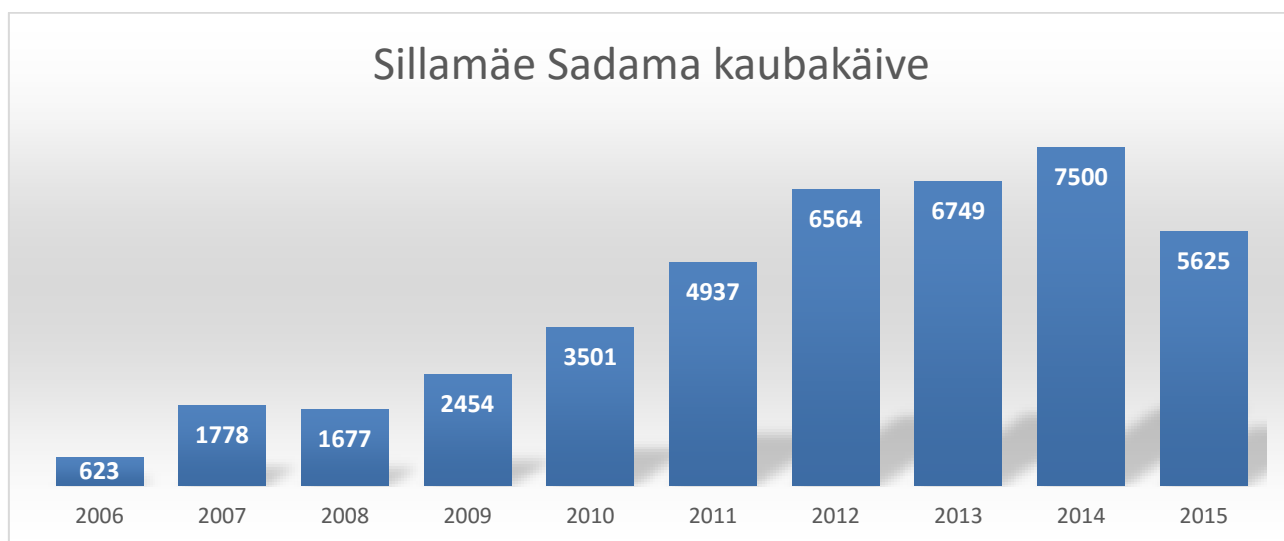
Prognoosist tuleneb ka, et tarbijahindade (THI) tõus jääb madalate toorainehindade tõttu tagasihoidlikuks, ulatudes 0,3%ni. Seejärel kiireneb THI kasv 2017. aastal 2,7%ni ja 2018. aastal 2,9%ni. Kui selle aasta esimesel poolel veavad hinnalangust energiatooted, siis aasta teisel poolel hakkab energia komponendi negatiivne panus taanduma, tuues kaasa tarbijahindade tõusule pöördumise. Maksumeetmete mõju suureneb tänu kütuse, alkoholi ja tubakatoodete aktsiisimäära tõstmise tulemusena. Teenuste hinnatõus jääb mõõdukaks, mida pidurdab alanenud kütusehindadega kaasnenud reisijateveo odavnemine ning ka tasuta kõrgharidus. 2017. aastal kiireneb inflatsioon välistegurite (nafta ja toit) panuse järkjärgulise suurenemise, teenuste hinnatõusu kiirenemise ning täiendavate aktsiisitõusude tulemusena. Alates 2017. aastast võib oodata nafta ülepakkumise järkjärgulist taandumist ja maailmamajanduse tugevnemist ning seeläbi ka toorainete kallinemist, mistõttu välistegurite mõju inflatsioonile edaspidi suureneb. Kaudsete maksude mõju THI-le on suurim 2017. aastal, kui see ulatub 0,9%ni.

On avastatud, et loomemajanduse kasvutempo on ülemaailmselt kiirem kui teistes majandussektorites, kuna loomemajandus põhineb teadmispõhisel majandusel ja rakendab maksimaalselt innovatsiooni. Selles mõttes võib loomemajanduse taset pidada kogu majanduse edukuse indikaatoriks. Samuti on tõdetud, et majanduse arenedes suudab kultuur end ise paremini majandada, suurenevad investeeringud kultuuri kui elukeskkonna kujundamise võtmetegurisse ning traditsioonilised tööstusharud panustavad senisest enam loominguliste valdkondade, nagu näiteks disain, muusika, kunst, arendamisele. Loomemajandus on otseselt seotud uute tehnoloogiate kasutuselevõtuga loomeprotsessides, mis tagab kultuuripärandi säilimise ja vahendamise, avardades nii kultuurist osasaamise võimalusi. Sillamäe linnas on potentsiaal loomemajanduse

valdkonna ja turismiinfrastruktuuri arendamiseks. Linnas on palju loovaid inimesi, kes valmistavad oma tooteid ja pakuvad huvitavaid teenuseid, kuid ei ole ametlikult registreeritud. Selleks osaleb linn Ida-Virumaa Loomemajanduskeskuse arendustegevuses ja panustab loomemajanduse valdkonna arendamisse Sillamäe linnas.

Sillamäe linna jaoks on tähtis elukeskkonna ja turismiinfrastruktuuri arendamine. Selleks töötakse välja mereranna ala arendamise kontseptsioon, mille keskseks elemendiks on Mere puiestee ja rannapromenaad. Sellega kasvab nõudlus uemate teenindusettevõtete vastu kesklinnas ja mere ääres. Mereranna arendamise kontseptsioon eeldab ka jahisadama ehitamist, mis annab uue hoo merendusele, turismile ja kalandusega tegelevatele ettevõtetele.

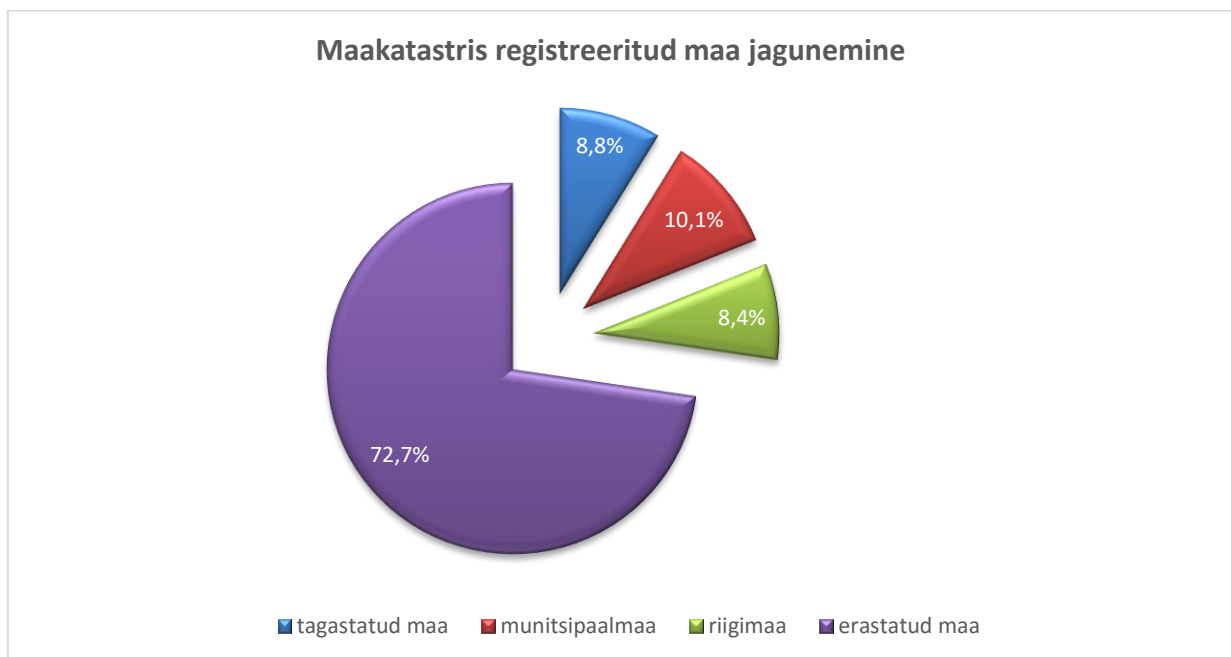
Linna majanduselu arendamine toimub avaliku-, era- ja mittetulundussektori koostöös. Sillamäe linn koos tööstusettevõtetega asutas ettevõtluse toetamiseks mittetulundusühingu Sillamäe Vabatsiooni Arendus. Mittetulundusühingu eesmärkideks on vabamajandustsooni arendamine, alustavate ettevõtjate nõustamine ja rendipindadega toetamine, samuti muud linna majanduselu soodustavad tegevused. Äriinkubaatorisse mahub kuni 20 ettevõtet. Keskseks Sillamäe majanduselu on sadama arendamine ja strateegiliseks valikuks tööstusala arendamine sadamaga seotud ettevõtetele. Sillamäe Sadama eelisteks on tema lähedus Venemaale ja paiknemine Euroopa Liidu õigusruumis, samuti suur süvis, aastaringne navigatsioonivõimalus, hea raudtee- ja maanteeühendus ning vabatsiooni kasutamisest tulenevad tootmissisendi eelised. Viimastel aastatel on Sillamäe tööstusalale lisandunud mitmeid uusi suuri ettevõtteid - AS Sillamäe Sadam, Alexela Sillamäe (naftatooted), EuroChem Terminal Sillamäe AS (vedelkeemia), Silsteve (üldkaubad), AS BCT (vedelkeemia) jt. Sillamäe Sadama kaubakäive on kuni 2014. aastani pidevalt kasvanud vaatamata üldisele ekspordikasvu pidurdumisele. 2015. aastal kahanes Sillamäe sadama kaubakäive umbes 25 protsenti ligi 5,6 miljoni tonnini, kuid lähiaastatel on Sillamäe sadamas oodata ekspordikasvu taastumist.

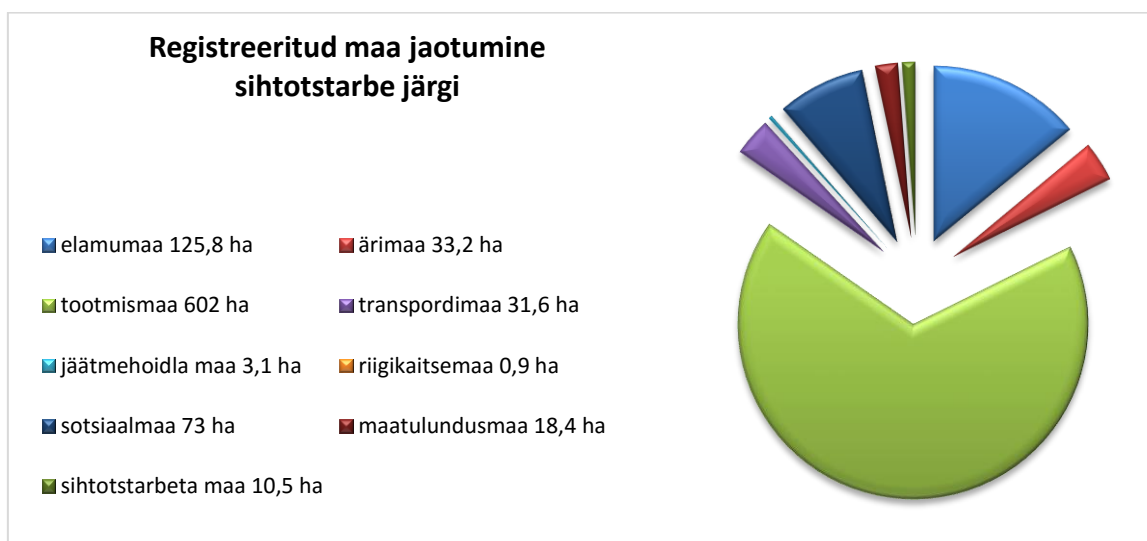
Joonis 3.25. Sillamäe Sadama kaubakäive 2006-2015, tuhat tonni. Allikas: Sillamäe Sadam

2006. ja 2007. aastal toimis regulaarne reisiliiklus Sillamäe-Kotka (Soome) liinil, reisijate arv liinil suurenes pidevalt. Sobiva operaatori leidmisel on võimalik reisiliikluse jätkamine ning sadamal on tingimused reisilaevaliikluse taastamiseks olemas. Praegu käib praamiliiklus Ust-Luugasse. Üritatakse pikendada liini Kotka-Hamina sadamani ja reisida kolmnurgas. Sillamäe Sadama arenguplaanides on eraldi reisikaehitamine ja kruisilaevade vastuvõtmine. Selleks on olemas juba tegutsev tolliterminal mere ääres. Seoses elanike elatustaseme üldise tõusuga, sadama arenguga ja tööstusettevõtete tegevuse laienemisega on elavnenud teenindussfäär, mille tähendus suureneb ka tulevikus kindlasti. Registreeritud Sillamäel 987 ettevõtjat, Kaubanduspindade osas on linnas avatud uusi kaubanduskeskusi ja planeeritakse kaubanduspindade juurdeehitamist.

Linna ruumilise arengu põhimõtted on määratud Sillamäe linna üldplaneeringuga. Riigi maakatastris on Sillamäe linnas 31.12.2015.a seisuga registreeritud 1385 katastriüksust pindalaga 898,6 ha, mis moodustab 76,8% omavalitsuse pindalast.

Joonis 3.26. Maakatastris registreeritud maa jagunemine 31.12.2015. Allikas: Maa-amet

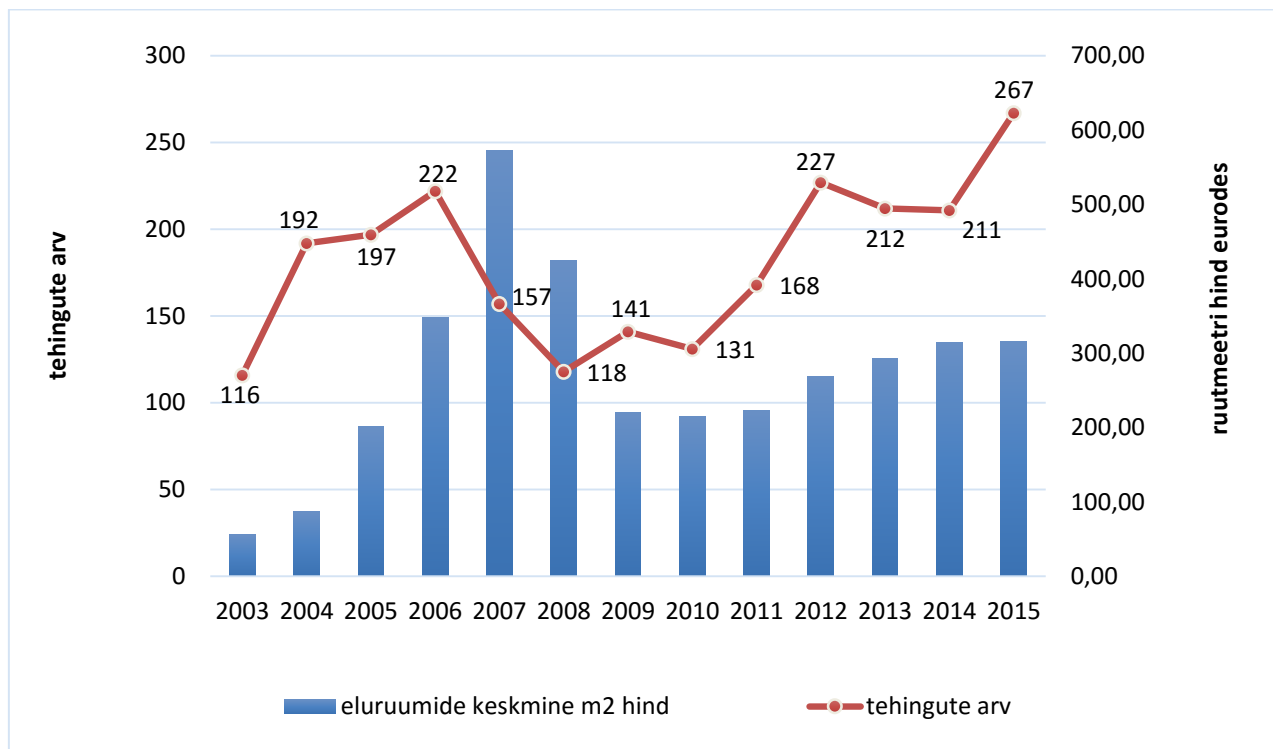
Joonis 3.27. Maakatastris registreeritud maa jagunemine sihtotstarvete järgi 31.12.2015. Allikas: Maa-amet

Seega võib järeldada, et ligikaudu 16,8% maa osas ei ole omandireform lõppenud. Katastrisse on kantud praktiliselt kogu tööstusala, samas aga toimuvad kruntide piiride ja ehitusõiguse täpsustamised seoses tööstusala arendamisega.

Suuremahulisemad ehitused on toimunud tööstusrajoonis seoses sadama ja selle hulka kuuluvate kaide, terminalide ja muu infrastruktuuri rajamisega. Linna tänavate kogupikkus teederegistri andmetel on 38,6 km, nendest 36,7 km kuuluvad Sillamäe linnale 1,6 km on erateed ning 0,3 km avalikuks kasutamiseks määratud erateed. Tänavate rahuldava seisundi säilitamiseks ei piisa olemasolevast investeeringutemahust. Põhitänavad, sõiduteed ja kõnniteed vajavad remonti. Välja on vaja ehitada ühendused põhimaanteeaga (L. Tolstoi tänav ning kogujatee I. Pavlovi ja Geoloogia tänava vahelisel lõigul). Kõrvaltänavad vajavad samuti remonti, arendamist vajab tööstusala teedevõrk ja kaasajastamist linna liiklusskeem, sh parkimislahendused.

Ka tänavavalgustuse viimine kaasaja tasemele nõuab olulisi investeeringuid. Seoses sadama arenguga on ette näha uute tänavate ehitamise vajadust. Linnaruumis leidub jätkuvalt alakasutatud ja heakorrastamata maa-alasid.

Kuni 2007. a. alguseni kasvasid kinnisvara hinnad. 2008. a. alguses aga ületas korteriomandite pakkumine kinnisvaraturul oluliselt nõudlust ning eluruumide hinnad langesid järsult. Aastatel 2009-2015 on näha hindade stabiliseerumist ja isegi mõningat tõusu. Sama perioodi jooksul on tehingute arv korteriomanditega teinud hüppelise kasvu ning isegi ületas 2006. aasta rekordtaseme, mis näitab kinnisvaraturu märgatavat elavnemist.

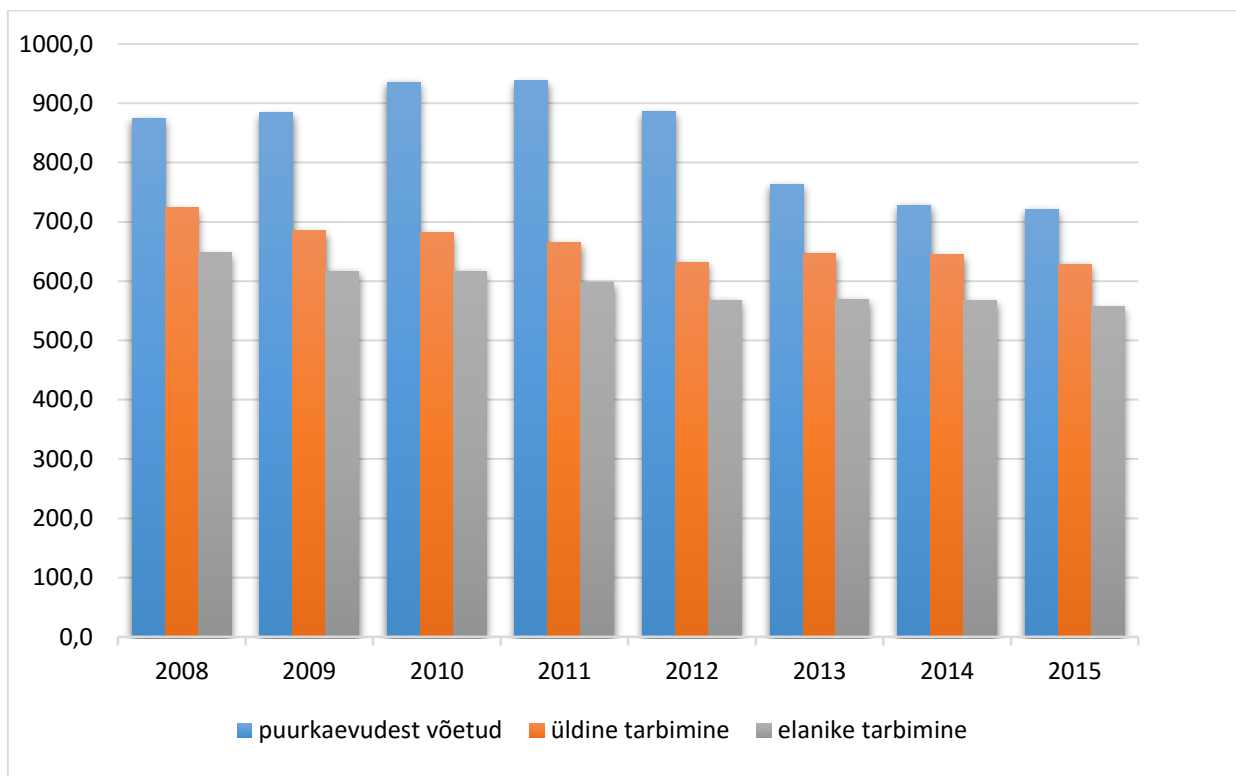
Joonis 3.28. Tehingud korteriomanditega Sillamäel. Allikas: Maa-amet

Sillamäe hoonete kasulik pind on ligikaudu 364 254 m², sellele lisanduvad veel aiamajad 10 000 m². Eluruumide kasuliku pinna suurus ühe elaniku kohta on ligikaudu 26,4 m². Munitsipaalalamufondi suurus on 9 440,1 m². Kõrgema elatustasemega riikides on suurem ka elamispind elaniku kohta. Rahvastiku tihedus Sillamäel on 1322 inimest/km², mis on Eesti mõistes suur. Arvutused näitavad, et linnas on võimalik ehitada ligi 100 individuaalamut, samuti saab laiendada ehitustegevust aiandusühistu „Sillamäe Sputnik” alal. Üldiselt võib järeldada, et uute eluruumide järele on ette näha nõudlust, kuid see sõltub eelkõige elanike ostujõu ning laenuvõimaluste paranemisest.

Linna elamud on tagatud soojavarustusega ning linnas on moodustatud kaugkütte piirkond. Põhiliseks soojusenergia tootjaks on AS Sillamäe SEJ, umbes 14% elamufondist on käesoleval ajal üle viidud alternatiivküttele (gaas, elekter). Soojamajanduse ökonoomsemaks muutmiseks ning toimepidevuse tagamiseks on vajalik teha investeeringuid. Kõik elamud on ühendatud ühisveevärgi- ja kanalisatsioonisüsteemiga, ühisveevärgi ja –kanalisatsiooni arendamise kava näeb ette investeeringud selle infrastruktuuri arendamisel.

Kommunaalkulude kasv on olnud märkimisväärne peamiselt tänu sooja hinna kasvule. Seega tekib vajadus investeerida energiasäästu meetmetesse. Suuremaid investeeringuid on teinud soojuselektrijaam, mis võimaldab soojuse ja elektri koostootmist ning kus on võimalik kasutada erinevaid kütteid (põlevkivi, gaas, puiduhake). Soojatorustiku rekonstrueerimine võimaldab vähendada soojakadusid trassides. Ühisveevärgi ja –kanalisatsiooni võrgu ja seadmete renoveerimiseks on tehtud investeeringuid EL Ühtekuuluvusfondi

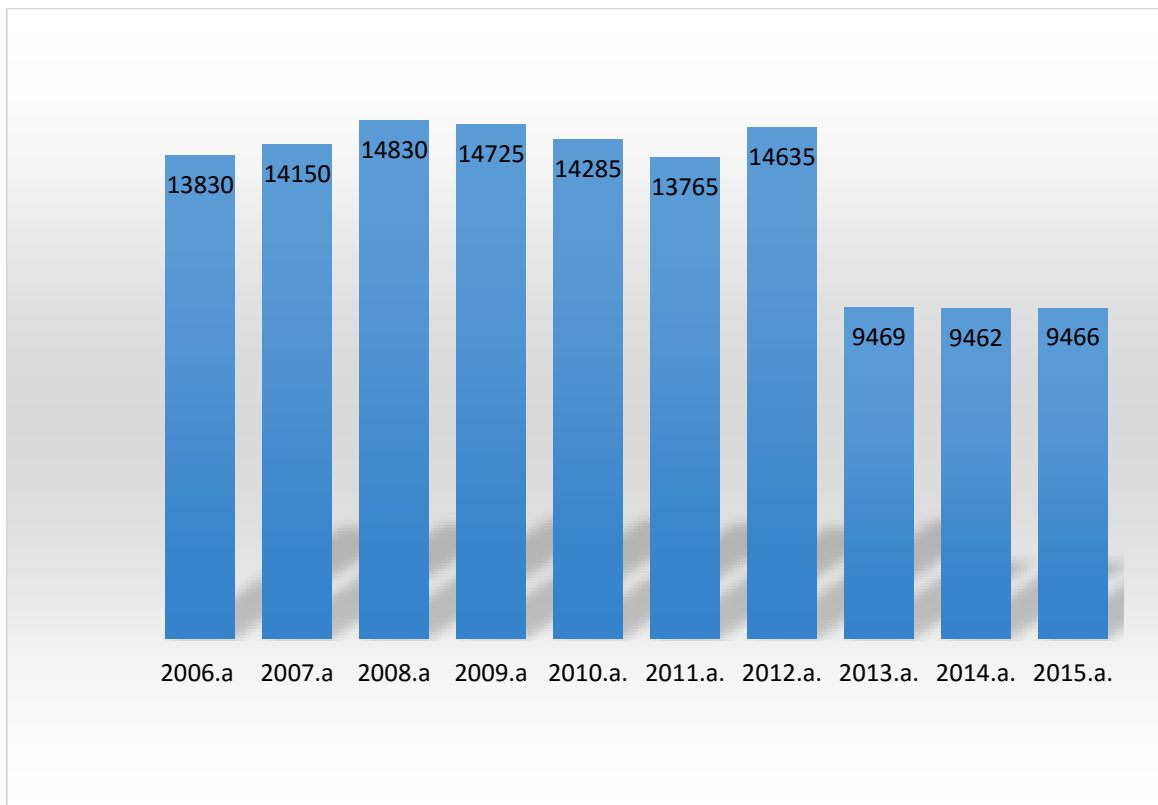
vahendite toetusel, teenuse kvaliteedi tagamiseks on vaja investeeringuid jätkata. AS Sillamäe Veevärk investeeringute tulemusel vähenevad veekaod ja paraneb vee kvaliteet. Kommunalaalteenuste tarbimine on üldkokkuvõttes vähenenud, mida võib osaliselt seletada teenuste täpsema mõõtmisega. AS Sillamäe Veevärk andmetel on vee tarbimine stabiilne.

Joonis 3.29. Vee tarbimine Sillamäel läbi AS Sillamäe Veevärk (Sillamäe Veevärgi andmetel)

Sillamäe elanikud on vee tarbimise osas hinnatundlikud. Elaniku kohta tarbiti 2015. aastal 109,2 liitrit vett päevas (2014. aastal 108,6 liitrit), mis on 0,6 liitri võrra rohkem kui aasta tagasi. Sellele vaatamata langes siiski elanike vee tarbimine aastaga 10 900 m³ võrra. Seoses veevärgi renoveerimisega tõuseb vee hind ja see mõjutab ka tarbimist. Kuigi Lääne-Euroopa eeskujul prognoosivad spetsialistid vee tarbimise kasvu ligikaudu 150 liitrit inimese kohta päevas, võib seoses hinnatõusu ja mõtteviisi muutusega siiski eeldada stabiilset vee tarbimist ligikaudu 100 liitrit elaniku kohta päevas. Selge on ka vee hinna tariifi prognoos (hind hakkab mõõdukalt tõusma, kuid jääb ilmselt alla 2% keskmisest leibkonnaliikme netosissetulekust) ja linnapoolsete investeeringute hinnanguline maht ühisveevärgi ja –kanalisatsiooni renoveerimise projektis (linna investeerimiskohustus langes aastatele 2010-2015).

Ka majapidamisgaasi tarbimine on vähenenud, kuid selles osas tuleb arvestada, et tarbimist mõjutab oluliselt ilm, so suur on kütteks kasutatava gaasi osakaal. Tarbismahud on püsinud stabiilsena. VKG Elektrivõrgud OÜ andmetel näitab elanike elektritarbimine mõningast langust. Elektri tarbimise tase iseloomustab üldiselt elatustaseme tõusu. Tööstusettevõtetele müüb elektrit AS Sillamäe SEJ ja osaliselt VKG Elektrivõrgud OÜ. Tööstusettevõtete elektritarbimine on kasvanud ja oodata on kasvu jätkumist.

Joonis 3.30. Elanike elektritarbimine läbi VKG Elektrivõrgud OÜ

Joonis 3.31. Asutuste elektritarbimine läbi VKG Elektrivõrgud OÜ

Elektritarbimise langus läbi VKG Elektrivõrgud OÜ võrreldes 2013. aastaga on tingitud elektriturv avamisest, sest tarbijatel on nüüd võimalik valida erinevate teenusepakkujate vahel. Seoses tööstuse arenguga on tööstusettevõtete energiatarve suurenenud. Elanike elektritarbimine on suurenenud, gaasi ja soojuse tarbimine oleneb ilmast ja on olnud stabiilne. Linnas on moodustatud üks kaugküttepiirkond ning kaugküttesüsteemi efektiivsemaks muutmiseks on Norra ja EMP toetusrahade abil tehtud olulisi investeeringuid.

Transport on linnas oluliselt intensiivistunud. Jätkuva autostumise tulemusena on teravnenud parkimise probleem linnas. Ajavahemikul 2002-2015 on eraomanduses olevate sõiduautode arv kasvanud peaaegu kolm korda, 1312-lt 4297-le (seisuga 31.12.2015). Suurenenud on ka mootorrataste, veoautode ja busside arv ning väikelaevade arv. Seoses liikluse intensiivistumisega tuleb lahendada parkimisprobleemid, linnatänavate ristumised Tallinn-Narva maanteega, samuti raudtee ja maantee ristumiskoht. AS Teede Tehnokeskuse 2015. aasta liiklusloenduse tulemuste järgi oli Tallinn-Narva maanteel Sillamäel keskmine aastane ööpäevane liiklussagedus 8375 sõidukit. Võrreldes 2006. aastaga (ööpäevane liiklussagedus oli 4570 sõidukit) kasvas keskmine liiklussagedus 2015. aastal ligikaudu 38,3%. Sinimäe püsiloenduspunktis suurenes liiklusintensiivsus 2015. aastal (ca 5382sõidukit) 2014. aastaga võrreldes (5306 sõidukit) 1,4%. Seega liiklusintensiivsus Sillamäed läbival maanteel pidevalt tõuseb ning sellel teelõigul on liiklusintensiivsus oluliselt kõrgem kui riigi põhimaanteedel keskmiselt (4809 autot ööpäevas 2015. aastal).

Sillamäe linnas teenindab elanikke üks linnabussiliin. Linna läbivad mööda Tallinna maanteed ka maakondlikud ja rahvusvahelised bussiliinid. Linna ühistranspordi liini teedevõrgu pikkus Sillamäel on 6 kilomeetrit. Kohaliku transpordi tihedus 2015. aastal oli 51,3 tuhat liinikilomeetrit. Reisijate arv 2015. aastal oli 37100 inimest (2012. aastal 51000, 2013. aastal 44000, 2014. aastal 42600). Reisijate arvu vähenemine on eeldatavasti seotud elanike arvu vähenemisega. Buss teeb liinil 746 reisi kuus. Linn doteerib linnaelanike teatud gruppide ühistranspordi kasutamist ja suvehooajal bussiliiklust linna ja aiandusühistu "Sillamäe Sputnik" vahel ning linna ja Sirgala ja Viivikonna vahel. Ühistransport täidab hetkel elanike vajadused. Ühistranspordi kasutajate arvus suurt muutust ei prognoosita. Seoses võimaliku turistide arvu kasvuga võib ette näha vajadust korraldada ühistransport selliselt, et see arvestaks ka turistide huve.

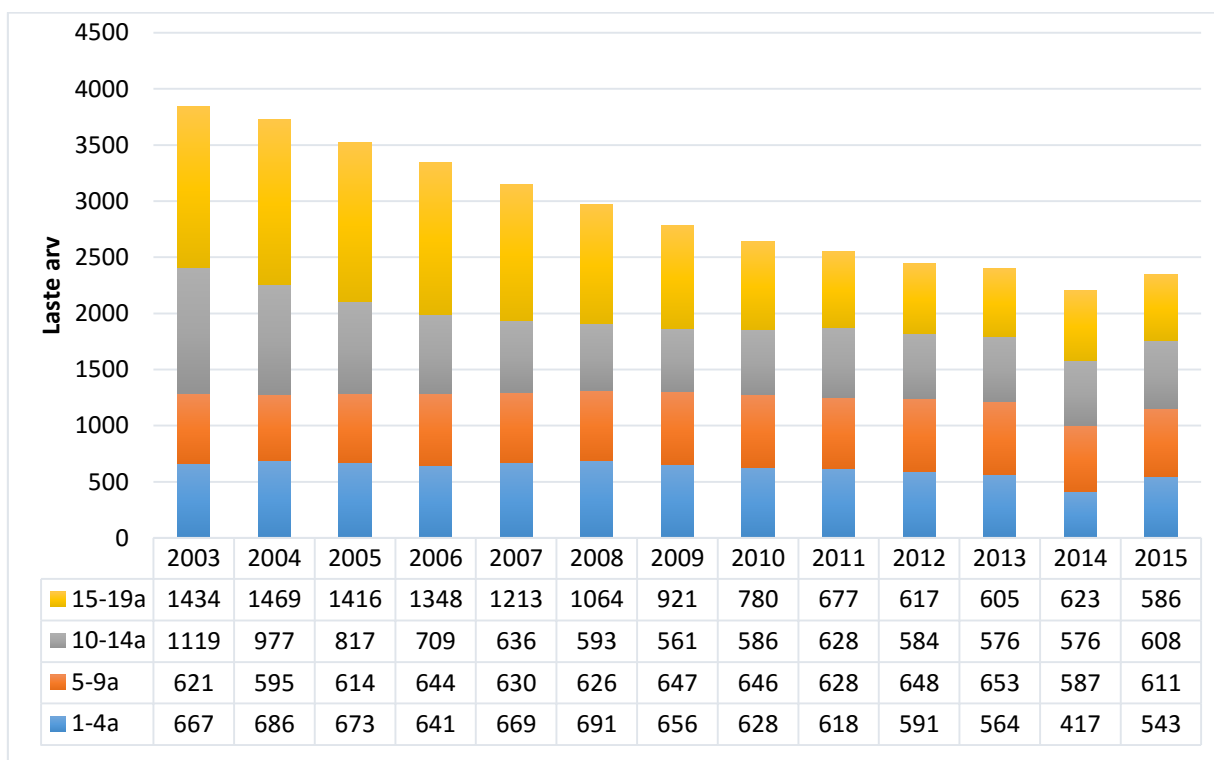
Järeldused. Ettevõtlusaktiivsus linnas on tõusnud ja ettevõtlus on mitmetahuline, linnas on suur teeninduse osakaal. Selgelt on oodata muutusi majanduselus. Linnavõimude jaoks seab see eesmärgiks majandusliku kasvu ergutamise, ettevõtjate ümberorienteerumise, ettevõtlusõppe ja töötajate ümberõppe soodustamise ning inimkapitali arendamise. Rahvusvaheliselt konkurentsivõimelise ettevõtluskeskkonna loomiseks tuleb jätkuvalt keskenduda sadama ja tööstusrajooni projektide toetamisele transiidiga seotud ettevõtetele soodsa ettevõtluskeskkonna loomiseks. Selleks tuleb jätkata koostööd sadamaga ja sadama ettevõtetega ning mittetulundusühinguga Sillamäe Vabatsiooni Arendus. Kohalik võim peab algatama ka oma projekte ettevõtluse- ja tööhõivekeskkonna elavdamiseks. Prioriteetseks on koostöö haridus- ja koolitusasutustega ümber- ja täiendõppe tagamiseks. Regiooni tööjõuressursi ärakasutamiseks tuleb panustada koostööle ühistranspordi korraldamisel. Tähelepanu väärib teenindussfääri ja turismi arendamine. Teenindussfääri arenguks on vaja investeringud infrastruktuuri: ranna-ala kasutuselevõtt teenindus- ja puhkealana, kesklinna äri- ja teeninduskeskuse hoonestamine ning Tallinna maantee äärses teenindusala väljaehitamine. Tähelepanu tuleb pöörata ka teeninduse kvaliteedi tagamisele. Oluline on turismitoodete ja -teeninduse kvaliteedi tõstmine, uute toodete loomine ja turundamine. Jätkata tuleb maareformi, et tagada maa-aladele reaalsed omanikud ja maale efektiivne kasutus. Eriti on vaja intensiivistada linna kasutuses oleva reformimata maa munitsipaliseerimist. Maakasutuse tingimuste seadmisel tuleb eelkõige lähtuda üldplaneeringu tingimustest. Tähelepanu tuleb pöörata kesklinna miljööväärtuse säilitamisele ning rannaala ja parkide väljaarendamiseks puhke- ja kultuuritegevuseks. Üheks olulisemaks arengutsooniks peaks kujunema sadama-ala ja elamurajoonide vaheline ala, milleks on vaja sinna rajada aga kaasaegne infrastruktuur. Sadama ja elamualade arenguga paralleelselt tuleks tagada linnakeskuse ranna-ala kasutamine puhkealana suurendades selle atraktiivsust ning miljööväärtust. Elamuehituseks on nii linnas kui lähiümbruses võimalusi ja vajadus, samas pole linna territooriumil sobivaid maid eramute ehitamiseks. Seoses kinnisvaraarenduse survega tuleb ka edaspidi pöörata suurt tähelepanu linna miljööväärtuse säilitamisele, seda nii uute hoonete püstitamisel kui olemasolevate renoveerimisel. Lähiaastatel ehitatavad suuremad objektid on seotud tööstusrajooni infrastruktuuriga, elamurajoonis on ette näha linna keskosa hoonestamine (äri- ja teeninduskeskuse ehitus), rannaalale puhke- ja teenindusala ehitus ning Tallinna maantee äärde jäävate ärihoonete ehitus. Üldkasutatavate hoonete puhul on lähiaastate suuremaks projektiks põhikoolide hoonete rekonstrueerimine, Sillamäe Linna Keskraamatukogu hoone renoveerimine, Sillamäe Huvi- ja Noortekeskuse Ulei, Muusikakooli, muuseumi ning koolieelsete lasteasutuste hoonete renoveerimine, samuti spordikompleksi renoveerimise jätkamine. Üldkasutatavate hoonete puhul on vaja läbi viia energiasäästualased tegevused. Jätkuvalt tuleb investeerida linna teedesse ja avaliku ruumi heakorda.

Transpordi korraldamise probleeme tuleb käsitleda terviklikult. Sooja-, vee- ja kanalisatsiooni- ning gaasitrassid vajavad investeringuid. Realiseerida tuleb linna jäätmekava, luua elanikele võimalusi jäätmete liigiti kogumiseks ja liigiti kogutud olmejäätmete tasuta äraandmiseks.

3.1.3. Sotsiaalelu

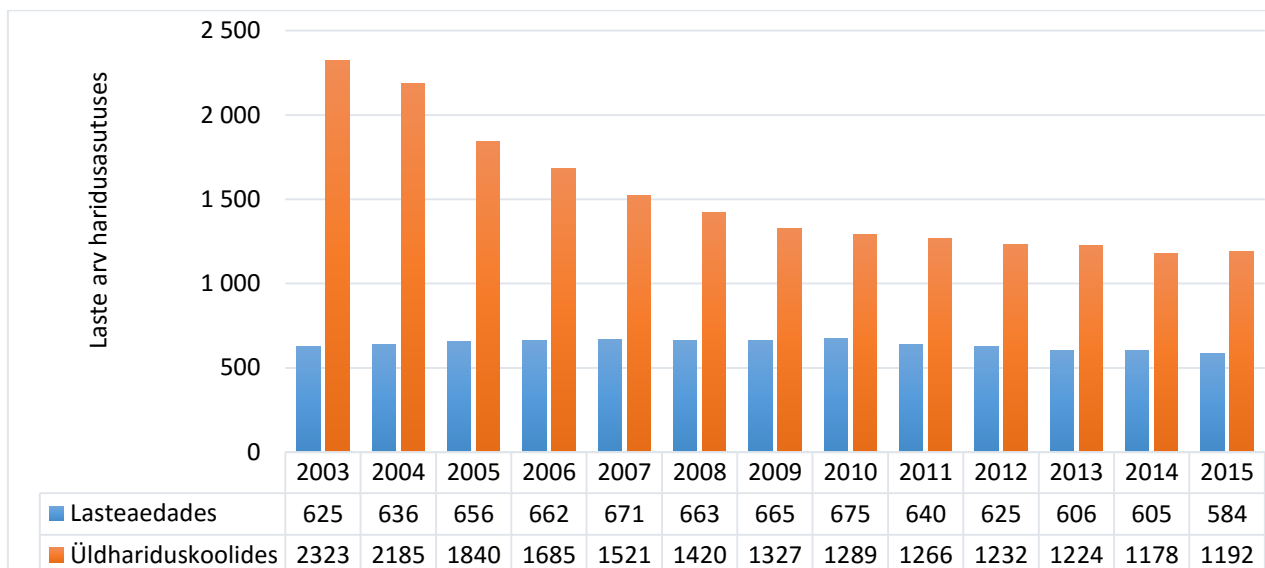
Ida-Virumaa on suurima rahvastikutihedusega regioon Eestis. Sillamäe rahvastikutihedus on Eesti mõistes suur. Viimastel aastatel on toimunud rahva arvu mõningane vähenemine. Tendentsideks on elanikkonna vananemine, sündivuse kerge tõus, tööealise elanikkonna osakaalu vähenemine ja negatiivne rändesaldo. Selle kõrval on toimunud suured muutused tööhõives, majanduslanguse tingimustes suurenenud tööpuuduse määr on tänaseks oluliselt vähenenud ja hõive struktuur on muutunud mitmekesisemaks. Majanduslanguse tingimustes vähenesid elanike sissetulekud ja vara väärtus, nüüd on sissetulekud hakanud kasvama.

Alates 1.09.2016 töötab Sillamäel 4 lasteaeda, 3 põhikooli (neist üks eesti õppekeelega) ja üks gümnaasium, Sillamäe Muusikakool, Huvi- ja Noortekeskus Ulei, Sillamäe Avatud Noortekeskus ESN, Ida-Virumaa kutsehariduskeskuse filiaal. Linn on avatud ka kõrgkoolidele oma tegevuse arendamiseks. Haridusasutuste hoonete amortisatsioon on üldiselt suur, mistõttu vajavad remonti. Et õpilaste arv langeb jätkuvalt, tuleb pidevalt analüüsida kooliruumide kasutusefektiivsust.

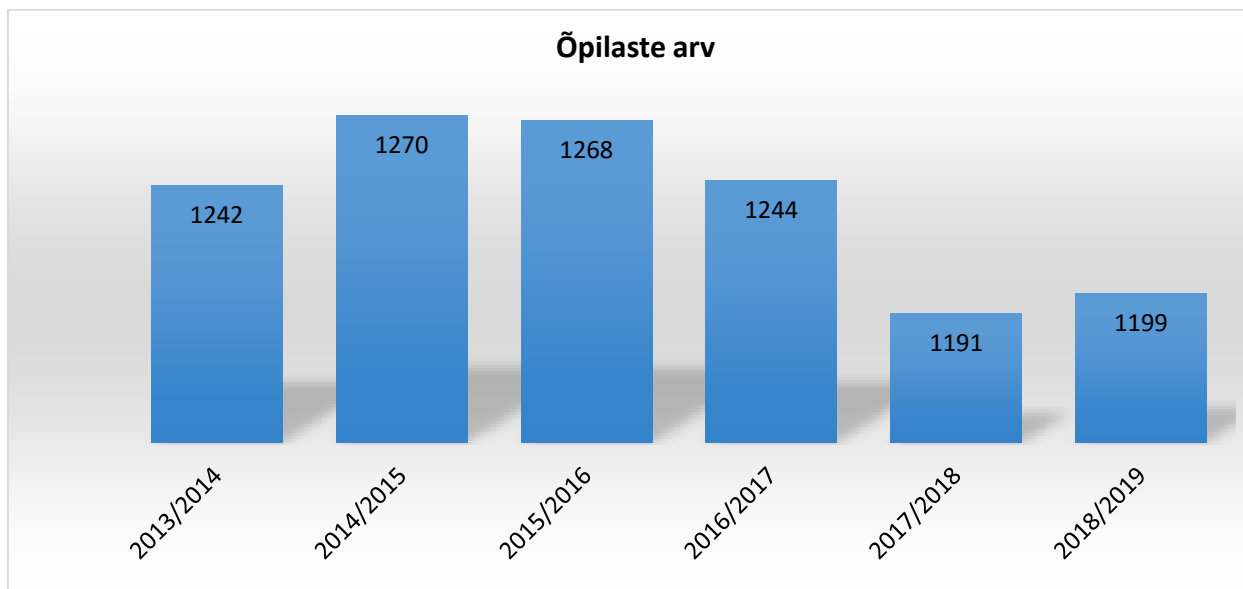
Joonis 3.32. Laste arv Sillamäel. Allikas: Statistikaamet

Laste arv on suhteliselt veelgi rohkem vähenenud, kuni 19-aastaste elanike arv on alates 2005. aastast vähenenud 882 lapse võrra, mis on ca 27%. Kui 2015. aasta 1. septembri seisuga on Sillamäel 2 348 kuni 19-aastast, siis aastaks 2020 on neid 2 314 ja aastaks 2025 on neid 2 132. Seega väheneb laste arv kümne aastaga eeldatavasti ca 11%. Kuni 19-aastaseid lapsi on prognoosi järgi aastal 2025 Sillamäel 10,6% vähem kui 2015. aastal (Ida-Virumaal keskmiselt 12,25%, Kohtla-Järvel 13,1%, Narvas 11,5% ja Jõhvis 11,8% vähem). Seega on rahvastikuprognoosi järgi nii maakonna keskmise kui võrreldud omavalitsuste prognoos sisuliselt samades proportsioonides ja Sillamäe linna osas isegi õige natuke positiivsem.

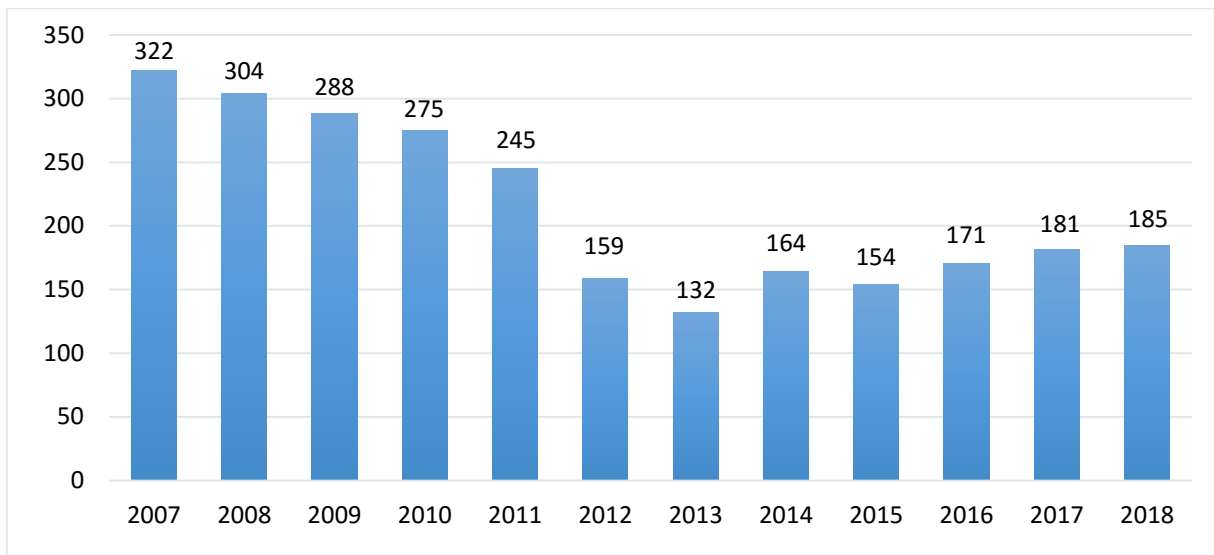
Joonis 3.33. Laste arv haridusasutustes. Sillamäe Linnavalitsuse haridus- ja kultuuriosakonna andmetel

Sillamäe lasteaedades oli 2. oktoobri 2015 seisuga 750 kohta, töötavates rühmades oli maksimaalselt 663 kohta, täidetud 579. Pärast lasteaias Helepunased Purjed tegevuse lõpetamist on 1. septembril 2016 lasteaedades 624 kohta, seejuures komplekteeritud rühmad võimaldavad vastu võtta 732 last, aga tegelikult on täidetud ca 600 kohta. Arvestades Statistikaameti prognoosi, väheneb lasteaialaste arv 2025. aastaks tänasega võrreldes ca 21%. Seega võiks 2025. aastaks jääda 458 lasteaialast, jättes lisaks veel mõningase reservi. Seejuures väheneks lasteaialaste arv 2020. aastaks 10%, st 5 aasta pärast oleks vaja ca 522 lasteaia kohta. Edasiste tegevuste elluviimisel on oluline jälgida laste arvu muutust.

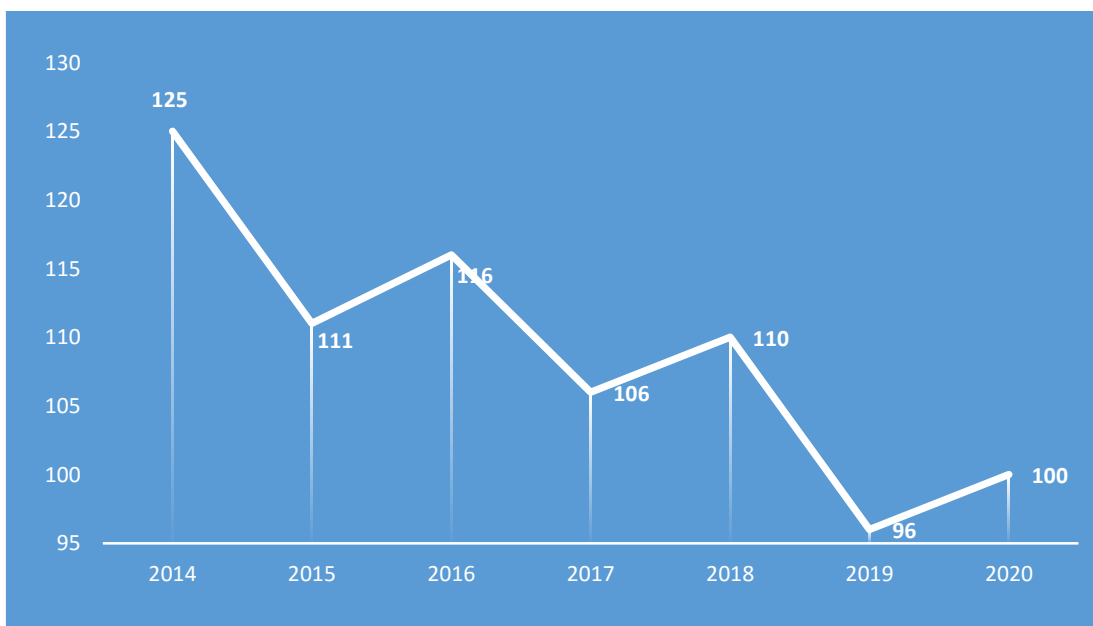
Joonis 3.34. Õpilaste arvu prognoos Sillamäe üldhariduskoolides 2014-2019 haridus- ja kultuuriosakonna andmetel

Kooliõpilaste arvu prognoos on keerulisem, sest järgneva 5 aasta jooksul kooliõpilaste arv eriti ei muutu, seejuures gümnaasiumiõpilaste (selles eas laste) arv isegi suureneb, mõnevõrra suureneb ka põhikooli vanemate klasside õpilaste arv. 2020-2025 väheneb kooliõpilaste arv rohkem, kuid gümnaasiumiõpilaste arv suureneb veelgi. Seega väheneb lähiaastatel koolis eelkõige nooremate klasside õpilaste arv ning hiljem õpilaste arv ka vanemates põhikooli klassides.

Joonis 3.35. Gümnaasiumiõpilaste arvu analüüs ja prognoos. Allikas: Sillamäe Gümnaasium

Alates 2012. aasta septembrist alustas tegevust nn. puhta munitsipaalgümnaasiumina Sillamäe Gümnaasium ning kolm kooli jätkavad tegevust põhikoolidena. Alates 2011. aastast saab esimesse klassi minejatest moodustada igal aastal vähemalt 5 klassi.

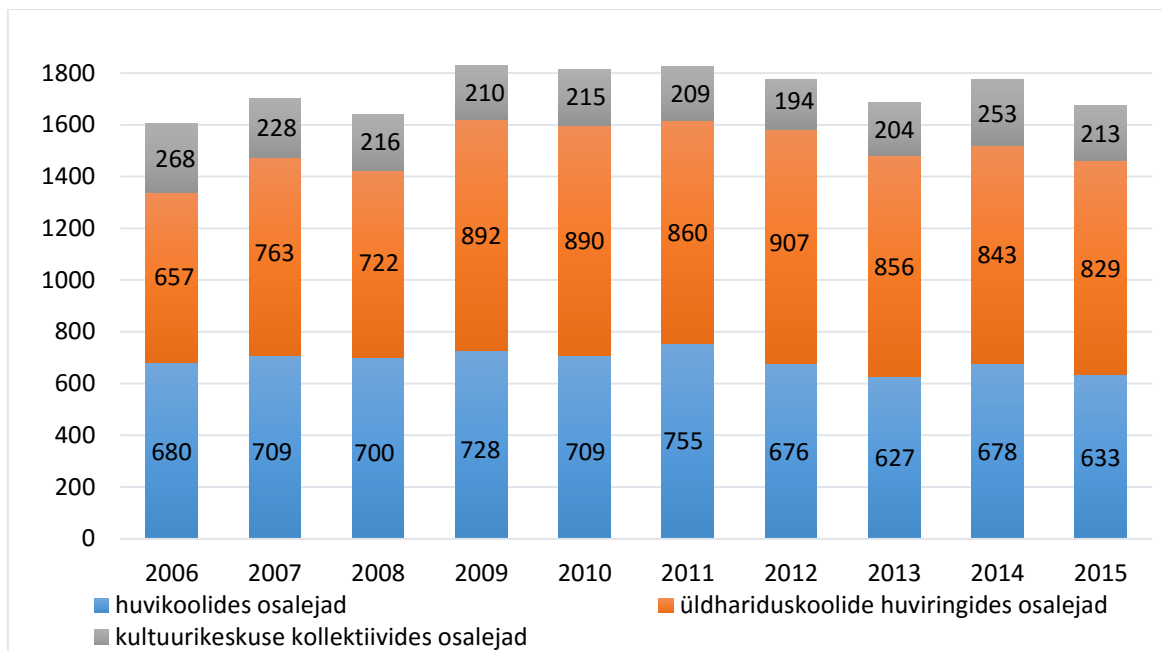

Joonis 3.36. Esimesse klassi minevate õpilaste arvu prognoos

Sillamäe linna iseloomustab kultuurielu mitmekesisus ja aktiivsus. Linna paljurahvuseline elanikkond, asukoht Euroopa Liidu ja Vene Föderatsioonil ning Põhja- ja Kesk-Euroopa piiril, tekitavad kokkupuutepunkti erinevate kultuuride vahel. Tingimustes, kus linna arengus tuleb lahendada küsimus Sillamäe linna integreerumisest Eesti ja Euroopa Liiduga ning laiendada turismi kandepinda regioonis, on oluline kultuurisidemete lõimimine ja loometegevuse toetamine. Toimivad linna kultuuriasutused loovad selleks head eeldused. Kultuuriseltsid on väga aktiivsed, välja on kujunenud iga-aastased traditsioonilised kultuurisündmused. Oluline on jätkata kultuuriseltside tegevuse toetamist.

Huvi- ja noorsootegevus toimub erinevates linnavalitsuse hallatavates asutustes (Sillamäe Huvi- ja Noortekeskus Ulei, Sillamäe Kultuurikeskus, Sillamäe Avatud Noortekeskus ESN, üldhariduskoolid, erinevad MTÜ-d jne) selle korraldamine vajab korrastamist. 2003. aastast alates tegutseb Sillamäel Avatud Noortekeskus, mis on Sillamäe Linnavalitsuse ja MTÜ Noorte Omaalgatuse Toetamise Organisatsiooni ESN

ühisprojekt. Keskus on loodud linna noorte inimeste initsiatiivil ning tegutseb arvestades noorte huve. Põhitegevuseks on töö noortega, arengukeskkonna loomine ning huvitegevuse tagamine. Noortekeskuse spetsialiseerumiseks on noorsootöö, mille eesmärgiks on pakkuda noortele võimalust vabatahtlikult ning iseseisvalt osaleda erinevates projektides, tegevustes ja ühiskondlikus elus ning alata oma initsiatiivi. Avatud Noortekeskus loob positiivset keskkonda, milles noor inimene tunneb end aktiivse ühiskonnaliikmena.

Joonis 3.37. Huvitegevuses osalejate arv Allikas: Sillamäe Linnavalitsuse haridus- ja kultuuriosakond

Sillamäe kultuurielus on tähtsal kohal Sillamäe Linna Keskraamatukogu tegevus. Raamatukogust on saanud kogukonna- ja infokeskus, kus lisaks raamatute hoiule ja laenutusele toimuvad mitmesugused üritused, näitused, kohtumised jm. Planeeritud on Sillamäe Linna Keskraamatukogu tegevuse ümberkorraldamine seoses raamatukogu uute ruumide renoveerimisega Sillamäe Gümnaasiumi hoone I korrusel. Ümberkorralduse tulemusel paranevad keskraamatukogu töötingimused, Kalda tn 12 asuv filiaali hoone vajab rekonstrueerimist. Keskraamatukogu hakkab täitma ka Sillamäe Gümnaasiumi kooliraamatukogu ülesandeid põhikogu osas.

Tabel 3.4

Sillamäe Keskraamatukogu statistika

	2006	2008	2010	2012	2013	2014	2015
Kogude arv	156 695	166 539	169 592	186 263	193 795	199 871	203 910
Lugejate arv	6 106	5 535	5 463	5 047	5146	5081	5100
Laenutuste arv aastas	201 311	185 723	193 730	198 977	204 772	205488	204 000
Keskmine laenutuste arv päevas	774	714	587	652	671	675	668

Allikas Sillamäe Keskraamatukogu

2015. aastal oli raamatukogu kasutajaid 35% linna elanikest. 2015.a prioriteedid olid IT areng lugejate teenindamisel, kodulootegevus, laste ja noorte kaasamine lugemisse. Tähtis tegevussuund oli tutvustada eesti keelt võõrkeelena rääkivatele inimestele eesti kirjandust ja kultuuri, ühiskonnas toimuvaid protsesse läbi erinevate ürituste, näituste jne. 2015.aastal kasutas raamatukogu oma tegevusest informeerimiseks üleriigilisi ja kohaliku veebiportaale aktiivselt.

Ühe lugeja kohta oli 2015.a külastuste arv 17 korda ja laenutuste arv 40 eksemplari, mis on säilinud eelmise aasta tasemel.

Sillamäe Keskraamatukogu sündmused 2015.aastal

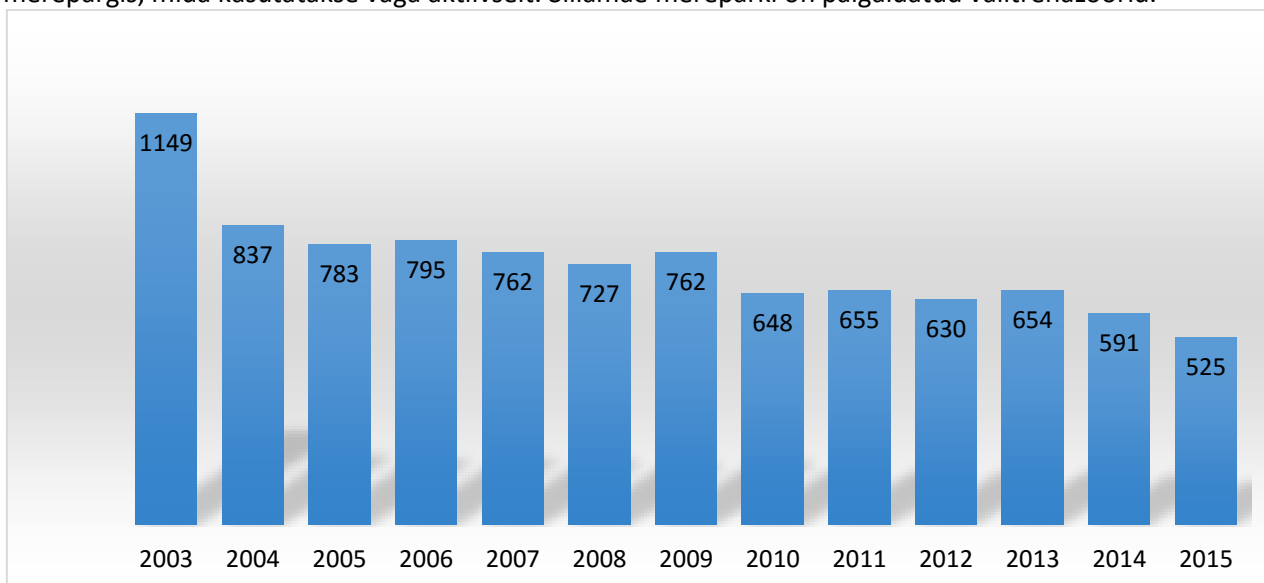
	Näitused, väljapanekud	Üritused	Üritustel osalenute arv
Sillamäe Linna Keskraamatukogu	68	319	7127

Raamatukogus on igaühele tagatud juurdepääs avalikustatud teabele, info leidmisel on vajadusel abiks raamatukoguhoidja. Internet on kättesaadav linna elanikele seitsmel päeval nädalas, seitse tundi päevas.

Kultuurikeskuse renoveerimine on toimunud etappidena ja linna rahaliste vahenditega, millele on alates 2010. aastast lisandunud toetus läbi kohalike avalike teenuste arendamise programmi. Linna kultuuriasutuste (Sillamäe Muuseum, Sillamäe Kultuurikeskus ja huvikoolid) tegevuses on oluliseks väljakutseks omatulude tõstmine ja olemasolevate kultuuritoodete müügistraategia väljatöötamine, külastuste ja liikmelisuse kasv. Linna omanäolisuse säilitamiseks ja eksponeerimiseks on vajalik Sillamäe muuseumi arendamine (nišiks nõukogude periood ja tehase ajaloo eksponeerimine eraldi väljapanekuna). 2014. aastal avati muuseumi filiaal „Nõukogudeaegne Sillamäe” kultuurikeskuse ruumis.

Sillamäe pöörab suurt tähelepanu spordi arendamisele. Tervise-, harrastus- ja tippspordi treeningute läbiviimise tagavad Sillamäe Spordikompleks Kalev ja teised sporti toetavad organisatsioonid. Linnas tegutsevad tervisegrupid igas vanuses ja erinevate huvidega inimestele, sealhulgas terviseprobleemidega inimestele. Spordikompleksis korraldatakse maakondlikke, vabariiklikke ja rahvusvahelisi spordi-, kultuuri- ja muid üritusi. Spordikompleksi kasutavad treeningute ja ürituste läbiviimiseks enamus spordiklubisid. Lisaks kohalikule sporditegevusele on tänu baaside kompleksusele ja võõrastemaja olemasolule võimalik vastu võtta treeningrühmi ka mujalt.

2015. aastal eraldati linnaeelarvest spordile toetustena 186 598 eurot (s.o 1,58 % eelarve kuludest), kusjuures sporditegevuseks eraldati arvestuslikult 12,9 eurot elaniku kohta. Jätkunud on spordihoonete ja -rajatiste renoveerimine. Spordikompleksi kuuluv ujula on renoveeritud. Spordihoones, kus asuvad spordisaalid ja kergejõustikuhall, jätkub hoone etapiline kaasajastamine. 2014. aastal toimus skatepargi kaasajastamine. Eelnevalt on hoone soojustatud energiasäästu meetmete abil (aknad, ukse, laed). 2009. aastal rajati Spordikompleksi juurde kunstmurukattega jalgpalliväljak. 2015. aastal valmis terviserada merepargis, mida kasutatakse väga aktiivselt. Sillamäe mereparki on paigaldatud välitrenažöörid.

Joonis 3.38. Sillamäe spordiklubides tegutsevad alla 21-aastased. Allikas Sillamäe Linnavalitsuse haridus- ja kultuuriosakond

Rahalised vahendid kultuuri-, spordi- ja noorteürituste korraldamiseks eraldatakse linna eelarvest. Samuti toetavad nende ürituste läbiviimist erinevad fondid, ministriumid ja Ida-Virumaa Omavalitsuste Liit.

Tabel 3.6

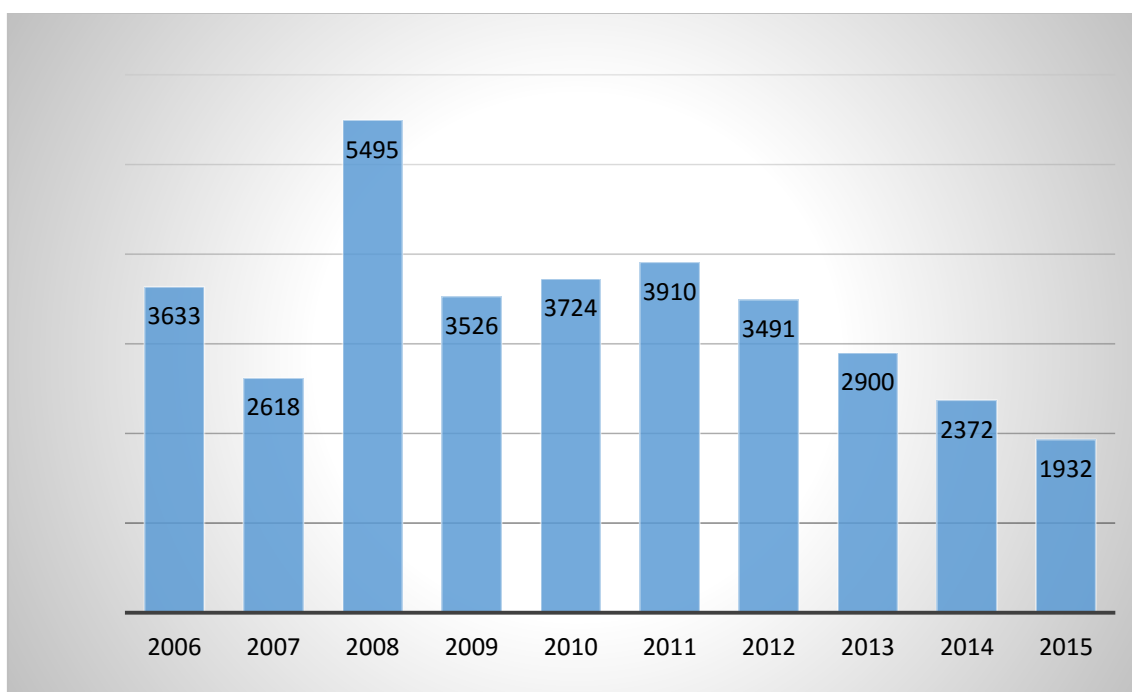
Laste ja noortega tegelevad asutused ja organisatsioonid

Asutuse või organisatsiooni nimetus	
Sillamäe koolieelsed lasteasutused (5)	Sillamäe Spordikompleks Kalev
Sillamäe üldhariduskoolid (4)	Spordiklubid
Sillamäe Muusikakool	Lastekaitseleidu esindus "Märka last"
Sillamäe Huvi- ja Noortekeskus Ulei	MTÜ Miloserdie
Sillamäe Kultuurikeskus	Rahvuskultuuriseltsid, kirikud
Sillamäe Linna Keskraamatukogu	Sillamäe Muuseum
MTÜ Noorte Omaalgatuse Toetamise Organisatsioon ESN	MTÜ Sillamäe Avatud Lastekeskus Kodusoojus

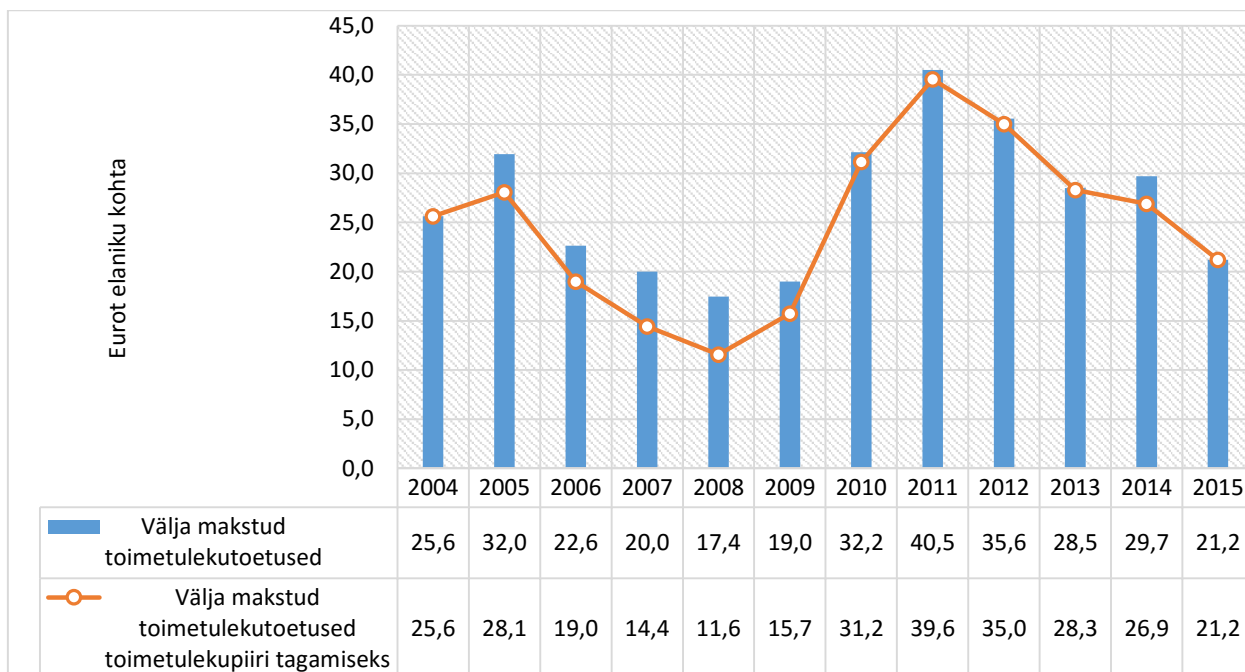
Allikas: Sillamäe Linnavalitsus

Sillamäe peamiseks sportimiskohaks on Spordikompleks Kalev koos ujulaga, kahe jalgpallistaadioniga, skatepargiga, võrk- ja korvpalliväljakuga. Sellele lisanduvad üldhariduskoolide spordisaalid, lastemänguväljakud ning merepargis asuvad trenaažöörid ja terviserada.

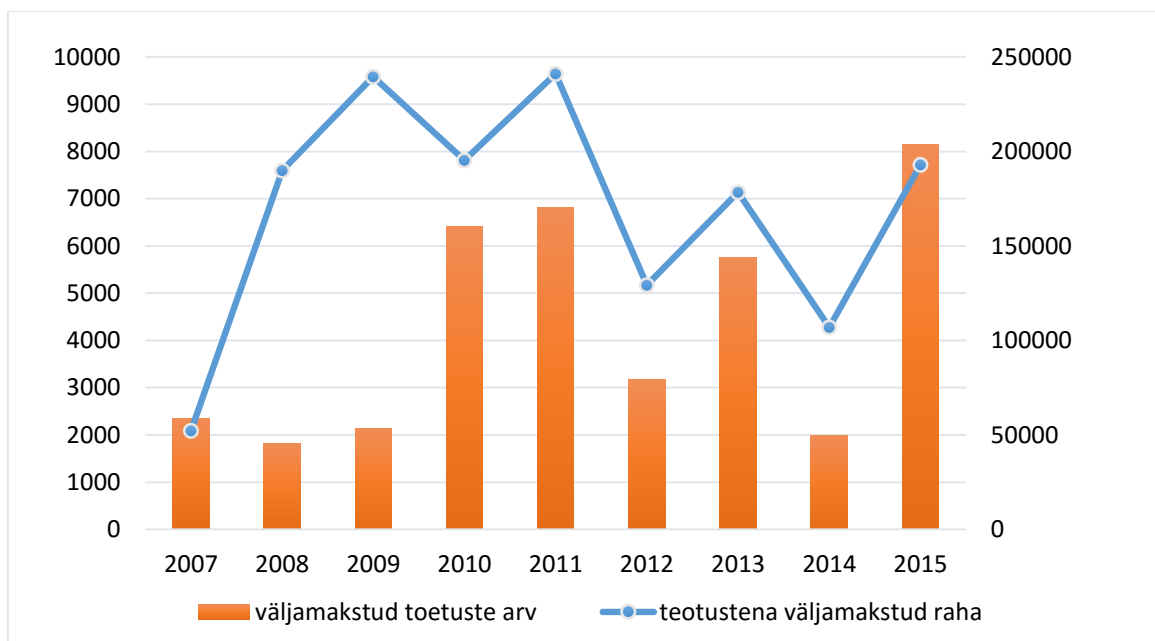
Sotsiaalhoolekannet iseloomustab teenuste mitmekesisus. Kuni 2008. aastani võib toetuste maksimisi hinnata stabiilseks ja üldine tendents oli toimetulekutoetuse vajajate hulga vähenemine. Alates 2009. aastast on vajadus toetuse järele veidi kasvanud. Igakuisele saab Sillamäe Linnavalitsuse sotsiaalhoolekande osakonna poolt toimetulekutoetust keskmiselt 198 peret. Ka linnaelarvest toetuseks tehtud väljamaksete arv ja toetusena väljamakstud summad on suurenenud.

Joonis 3.39. Riiklike toimetulekutoetuste väljamaksete juhtude arv Allikas: Sillamäe Linnavalitsuse sotsiaalhoolekande osakond

Joonis 3.40. Välja makstud toimetulekutoetused. Allikas: Statistikaamet

Joonis 3.41. Linnaeelarvest makstud toetuste arv ja toetusena väljamakstud raha (eurodes). Allikas: Sillamäe Linnavalitsuse sotsiaalhoolekande osakond

Toetus vähekindlustatud (madala sissetulekuga) isikutele ja peredele on:

- 1) vältimatu sotsiaalabi;
- 2) kohamaksu toetus lasteaias
- 3) haigestumisega seotud kulutuste osaliseks kompenseerimiseks;
- 4) lapse põhikooli või gümnaasiumi lõpetamise kulude osaliseks hüvitamiseks;
- 5) raske majandusliku olukorra leevendamiseks;
- 6) soodustoitlustamiseks;
- 7) riskigrupi perede probleemide lahendamiseks;
- 8) elluastumistoetus laste hoolekandeesutuste kasvandikele

Toetus isikutele ja perelele on:

- 1) lapse sünnitoetus;
- 2) koolimineku toetus;
- 3) kooli õppeaasta alguse toetus;
- 4) toetus gümnaasiumi medaliga lõpetanutele;
- 5) muud Sillamäe linna eelarvest finantseeritavad sotsiaaltoetused.

Toetus vähekindlustatud (madala sissetulekuga) puuetega isikutele, puudega lapse perele ja töövõime kaotusega isikutele: ravimite ostmiseks puudega kaasneva haiguse korral, kui erakorraline kulu on dokumentaalselt tõestatud ja summa ületab puudega täiskasvanu toetuse suuruse; puudega lapse perele, kui perekonna sissetulek on ühe perekonna liikme kohta alla kehtiva palga alammäära; elamiskulude osaliseks katmiseks. Samuti osutatakse linnas hooldusteenust ja makstakse välja hooldustoetusi.

Tabel 3.7

Lisatoetuste väljamaksed riigi ja Sillamäe linna eelarvest

Aasta	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Summa, €	54 052,5	86 060	83 021	79 061	52 234	34 288,5	166 641	148 187	211 077

Tabel 3.8

Hooldustoetuste väljamaksmine

Aasta	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Summa, €	72635	77401	73006	60477	57768	56905	64433	81005	71920
Hooldustoetuse saajate arv	252	241	220	219	217	332	419	456	411
hooldatav	258	249	229	228	226	323	411	449	405

Iga inimese jaoks on oluline terviseteenuste kättesaadavus ja kvaliteet. Efektne meditsiini ja rahvaterviseteenuste korraldus ning osutamine aitab palju kaasa tervisenäitajate paranemisele. Oluline on jõuda paikkondlike osapoolte vaheliste tervisevõrgustike tekkele, mille eesmärk on koordineerida tegevusi nende teostamiseks tervishoidlikul viisil. Selle valdkonna indikaatorid annavad infot osutatavate teenuste kvaliteedist ja kättesaadavusest kogukonnale.

Sillamäe linnas on SA Sillamäe Haigla, kus on 120 voodikohta ja osutatakse hooldusravi, millest haigekassa rahastab umbes 10 voodikohta, ülejäänud voodikohtade eest tasub klient või osaliselt lepingu alusel Sillamäe Linnavalitsus või mõni muu omavalitsus. Lisaks on linnaelanikel võimalus saada hooldusravi lepingupartneritelt.

Tabel 3.9

Hooldusravi osutajad lepingupartneritena

Raviasutus		
SA Narva Haigla	SA Sillamäe Sadama Haigla	Tervisekeskus Ljumam OÜ
Tapa Haigla AS	SA Jõhvi Hooldekeskus	Kirde Kohalik Haigla SA
SA Kiviõli Tervisekeskus	Sõmeru Tervisekeskus OÜ	Sillamäe Haigla SA
Järvamaa Haigla AS	OÜ Koduõendus	Sihtasutus Sillamäe Hooldushaigla
Sihtasutus Jõhvi Hooldushaigla	Irina Issajeva	Riina Sinisoo
AS Rakvere Haigla	Corrigo OÜ	Tervisekeskus Valentina Vassiljeva
SA Ida-Viru Keskhaigla	SA IVEA Keskus	OÜ Kadrina Hambaravi
Sihtasutus Koeru Hooldekeskus	Aasa Kliinik OÜ	Koduõde Aili Roots

Eriarstiabi osutajad lepingupartneritena

Raviasutus		
SA Ida-Viru Keskhaigla	Tiina Rannala-Lille OÜ	SA IVEA Keskus
TÜ Kliinikum SA	OÜ VIP Kliinik	Corrigo OÜ
Põhja-Eesti Regionaalhaigla SA	OÜ Silmaarst Marje Sepping	Jõgi Marika OÜ
SA Narva Haigla	Reetina OÜ	Almeda Kliinik OÜ
AS Rakvere Haigla	Tervisekeskus Valentina Vassiljeva	Mari Viik OÜ
Järvamaa Haigla AS	OÜ Kanni Vahvik-Heinsoo	OÜ Narva Kliinik
Ida-Tallinna Keskhaigla AS	LT Mitt OÜ	Tapa Haigla AS
SA Ahtme haigla	Otorinolarüngoloog Tiina Pruler-Ild	Tiina Mäeker OÜ
Tallinna Lastehaigla SA	Ruuta Tiimus	Ciconia OÜ
Lääne-Tallinna Keskhaigla AS	Tiina Kurg FIE	Tiiu Tandre OÜ
Tervisekeskus Ljumam OÜ	Kelli Tühis Eraarst	Kirde Kohalik Haigla SA
OÜ Sillamäe Tervisekeskus	Kõiva Maie eraarst	Aasa Kliinik OÜ
Promelauks OÜ	Hilja Köhler Eraarst	Tatjana šlõk
Maire Kuusk	Merike Enniko-Väljaots	OÜ Niina Neglason
Boriss Katšanovski	FIE Tatjana Volkova	EMK Gratsija OÜ
Sillamäe Haigla SA	SA Sillamäe Sadama Haigla	

Teenused psüühilise erivajadustega inimestele

• Ööpäevaringne hooldamine

Selliseid hooldekodusid on Ida-Virumaal üks – AS Hoolekandeteenused Sillamäe Hooldekodu 61 kohaga. Inimest juhendatakse ja abistatakse igapäevaelus vajalike toimingute sooritamisel, kaasatakse aktiveerivatesse tegevustesse, kindlustatakse inimesele enesele ja teistele turvalisus ööpäev läbi, tagatakse eriarsti määratud toetav ravi. Ei sisalda arstiabi diagnoosimist, ravi määramist ja aktiivravi.

Linnas tegutseb ka narkomaanide ja alkohoolikute rehabilitatsioonikeskus - SA Sillamäe Narkorehabilitatsioonikeskus. Metadooni asendusravi korraldab Sillamäel OÜ Aasa Kliinik.

Nõustamisteenused

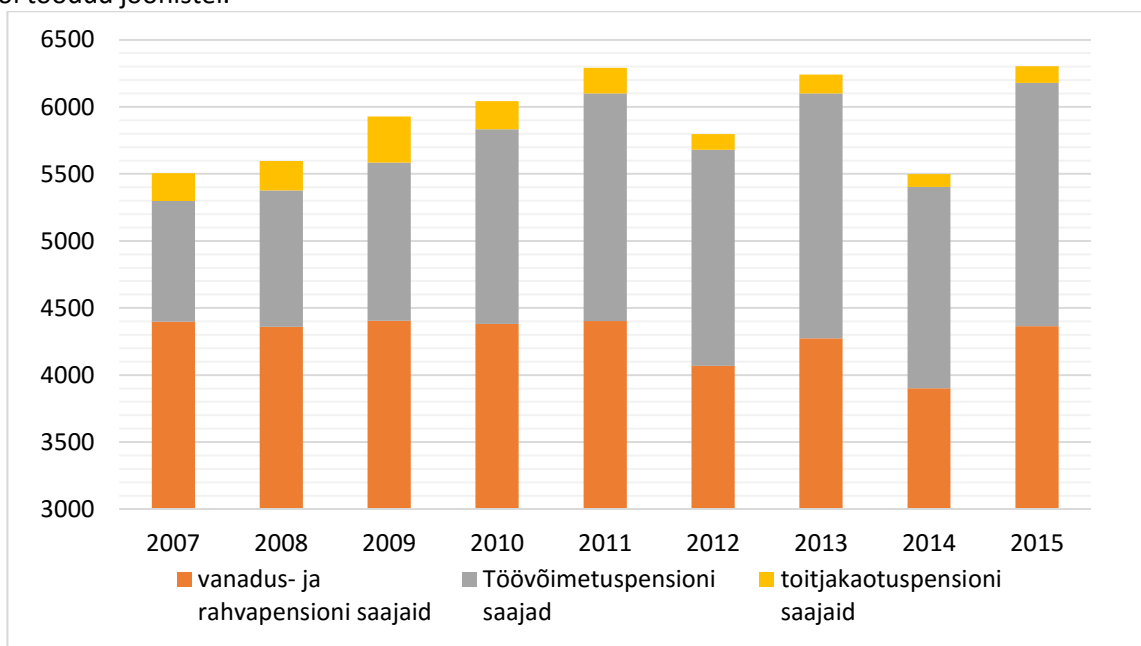
Seni oli vanglast vabanenutele rehabilitatsiooniteenust Ida-Virumaal osutatud ainult Sillamäel. Seda finantseeriti osaliselt linna eelarvest ning Sotsiaalministeeriumi vastava projekti kaudu. Alates aastast 1999 kuni 2007 oli vabanenud vangidele SA Sillamäe rehabilitatsioonikeskuses olemas psühholoogi teenused (rühmatreeningud), dokumentide vormistamine, töö leidmine (v.a neile, kes on kriminaalhoolduse all), koolitused. Samuti oli võimalik saada eluaset kuni neljaks kuuks.

Alates 5. aprillist 2010.a. kuni novembrini 2012.a. toimus Sillamäel projekt „Riskirühma kuuluvate sotsiaalne rehabiliteerimine läbi töösuste omandamise ning keele- ja ametiõppe”. Projekti rahastati Euroopa Sotsiaalfondi “Kvalifitseeritud tööjõu pakkumise suurendamine” meetmest. Projekti sihtgruppi kuulusid: mittetöötavad hoolduskoormusega inimesed, puuetega inimesed, töötud noored (16–24-aastased), vanglast vabanevad ja/või vabanenud inimesed, sõltuvusprobleemidega inimesed ning eesti keelt mittevaldavad inimesed. Projekti raames toimus psühholoogiline nõustamine, viidi läbi raamatupidaja abi- ja arvutikursus, õpetati välja tiserid ning osutati tugiisiku teenused.

Sillamäe Linnavalitsuse sotsiaalhoolekandekandakond tegeleb võlanõustamisega, kogudused tegelevad diakooniatööga, MTÜ Miloserdie nõustab puuetega inimesi, MTÜ Kodusoojus nõustab riskirühma kuuluvaid lapsi ja nende vanemaid. Mitmeid sotsiaalsfääri teenuseid osutab linn läbi mittetulundusühingute. Seda praktikat tuleb jätkata läbi linnaeelarveliste tegevustoetuste ja sellekohaste lepingute. Linna sotsiaalhoolekande korraldamisega tegelevad üksused (volikogu komisjon, linnavalitsuse osakond, Hoolekandekandekand Sögis, Laste Hoolekandekand Asutus Lootus, SA Sillamäe Haigla, erahaiglad, erihooldekodu, mittetulundusühingud) on jäänud põhimõtteliselt samaks.

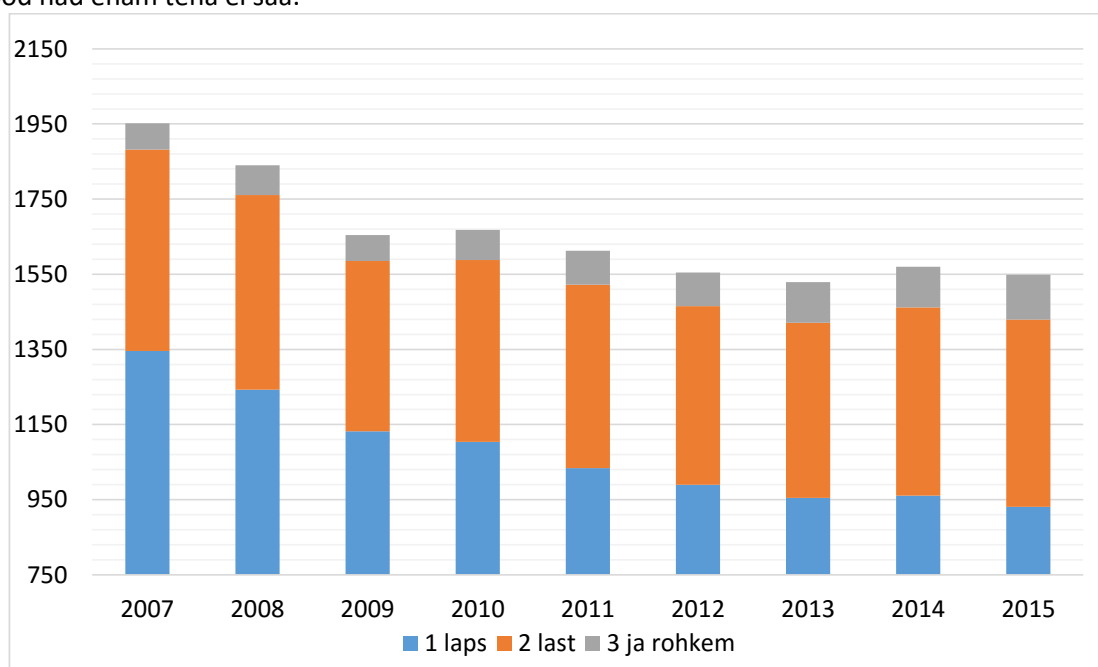
Linnas tegutses riiklik hoolekandeesutus Sillamäe Hooldekodu. Tulenevalt sotsiaalministeeriumi suundadest korraldati psüühiliste erivajadustega inimeste hoolekanne ümber ning Sillamäe Hooldekodu tegevus anti üle AS-ile Hoolekandeteenused. Hoolekannet osutav asutus kannab nime AS Hoolekandeteenused Sillamäe Hooldekodu. Linnavalitsus korraldab sotsiaalhoolekannet ka munitsipaalasutuste kaudu: Sillamäe hoolekandeesutus Sügis ja Sillamäe laste hoolekandeesutus Lootus. Linnas tegutseb ka erivajadustega inimeste päevakeskus.

Pensioni saajate hulk Sillamäe linnas suureneb. Perioodil 2007-2015 on pensioni saajate arv tõusnud 834 inimese võrra ehk 5506-st 6340-ni, mis moodustab 45% linna elanikkonnast. Seda tendentsi võib jälgida allpool toodud joonistel.

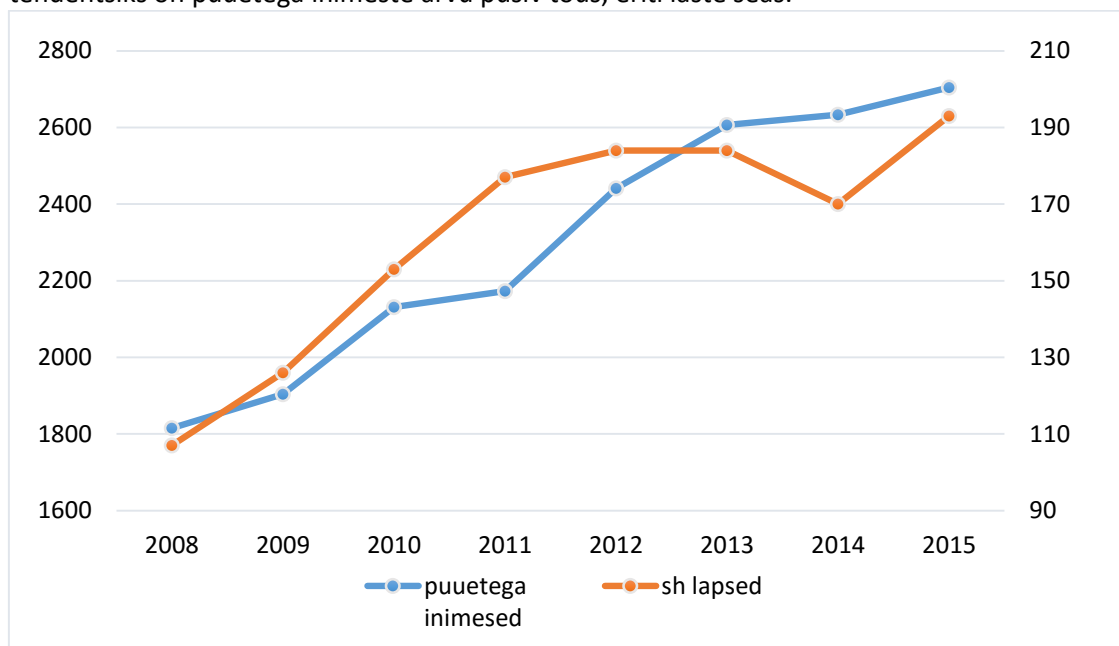
Joonis 3.42. Pensioni saajate jaotus. Allikas: Sotsiaalkindlustusamet

Kuigi vanadus- ja rahva pensioni saajate arv on enam-vähem stabiilne, on suurenenud töövõimetuspensioni saajate hulk. See tähendab, et inimeste võimekus oma eluga toime tulla on oluliselt piiratud, kuna üht või teist tööd nad enam teha ei saa.

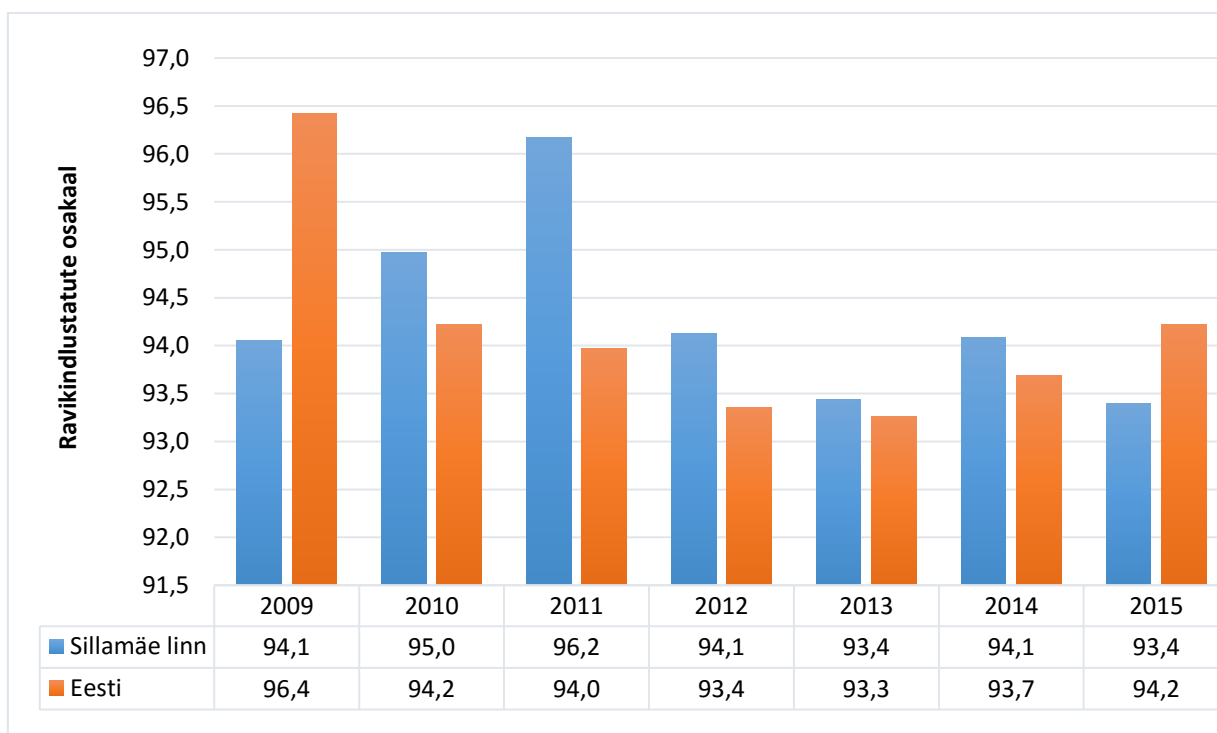
Joonis 3.43. Peretoetuse saajate liigendus. Allikas: Sotsiaalkindlustusamet

Peretoetuse sajate arv on 2007. aastaga võrreldes vähenenud 20,6% võrra (1952-st – 1549-ni), mis võib tähendada nii pere toimetuleku paranemist kui taoliste pere lahkumist Sillamäelt. Murettekitavaks tendentsiks on puuetega inimeste arvu püsiv tõus, eriti laste seas.

Joonis 3.44 Puuetega inimeste arvu muutus. Allikas: Sotsiaalkindlustusamet

Ümberkorraldused on toimunud tervishoiu valdkonnas, kus on tekkinud haiglaid uute juriidiliste isikutena. Tervishoiureformi tulemusel vähenes eriarstiabi teenuste kättesaadavus, kuid eriarstiabi kättesaadavus on viimase aasta jooksul paranenud. Arstiabi tagatakse vastavaid riiklikke litsentse omavate raviasutuste, pere- ja eraarstide poolt. Eriarstiabi kättesaadavus kohapeal on tagasihoidlik. Linnas puudub traumapunkt erakorralise abi andmiseks. Hooldusraviks kohandatud linnale kuuluvad SA Sillamäe Haigla ruumid on alarakendatud, kuna haigekassa on andnud vahendid teistele juriidilistele isikutele. Jätkab oma tegevust SA Sillamäe Narkorehabilitatsiooni Keskus. Tervishoiukulud linnaelarvest moodustavad erinevatel aastatel 0,8-1,9%.

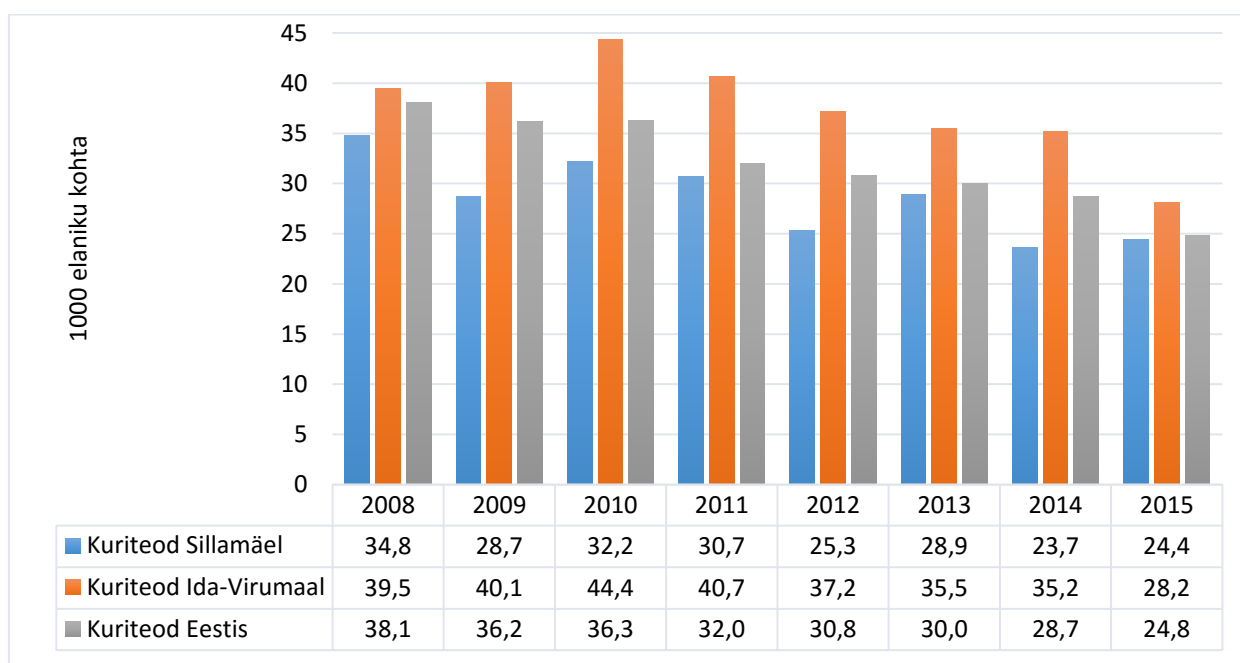

Joonis 3.45. Ravikindlustusega kaetud. Allikas: Haigekassa

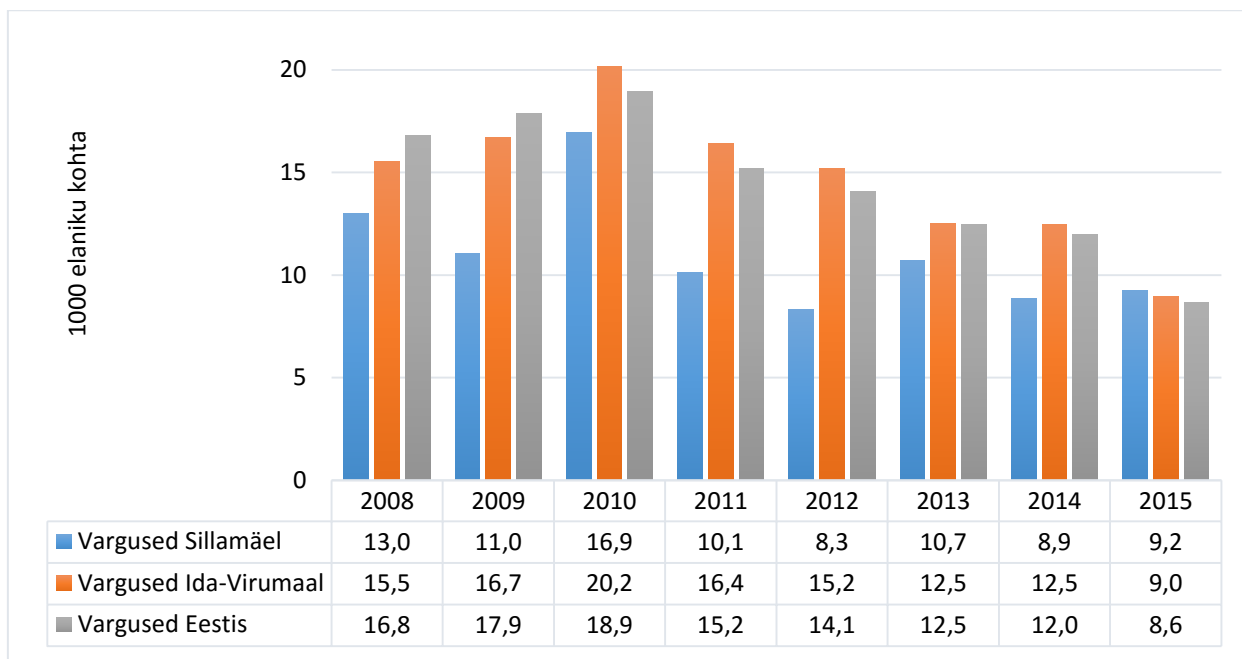
Linnaarsti rahvatervise seaduse mõttes Sillamäel ei ole. Elanike hulgas on põhjustanud suurt rahulolematust riigiasutuste sulgemine Sillamäel. Likvideeritud on Kodakondsus- ja Migratsiooni ameti esindus, pensioniameti esindus, perekonnaseisuosakond ja kohus, reformitud on Politsei ja Päästeamet. Seni on suudetud säilitada Töötukassa kohalik esindus ja koostöös Tarbijakaitseametiga korraldada kord kuus tarbijate vastuvõtt. Seega osa avalikest teenustest osutatakse linna elanikele Jõhvis või Narvas.

Majanduslikku aktiivsust 2015. aastal võib nimetada stabiilseks, tänu millele on alanenud ka töötuse määr linnas. Võttes arvesse, et on ette näha Sillamäe vabatsiooni uute ettevõtete tulekut ja ettevõtlusaktiivsuse mõningast üldist tõusu, tuleb suuremat tähelepanu pöörata spetsialistide ettevalmistusele ja ümberõppele kohapeal. Oodata on ka tööalase pendelrände intensiivsuse tõusu ning tööjõuvahetuse aktiivsemaks muutumist naaberomavalitsusüksustega.

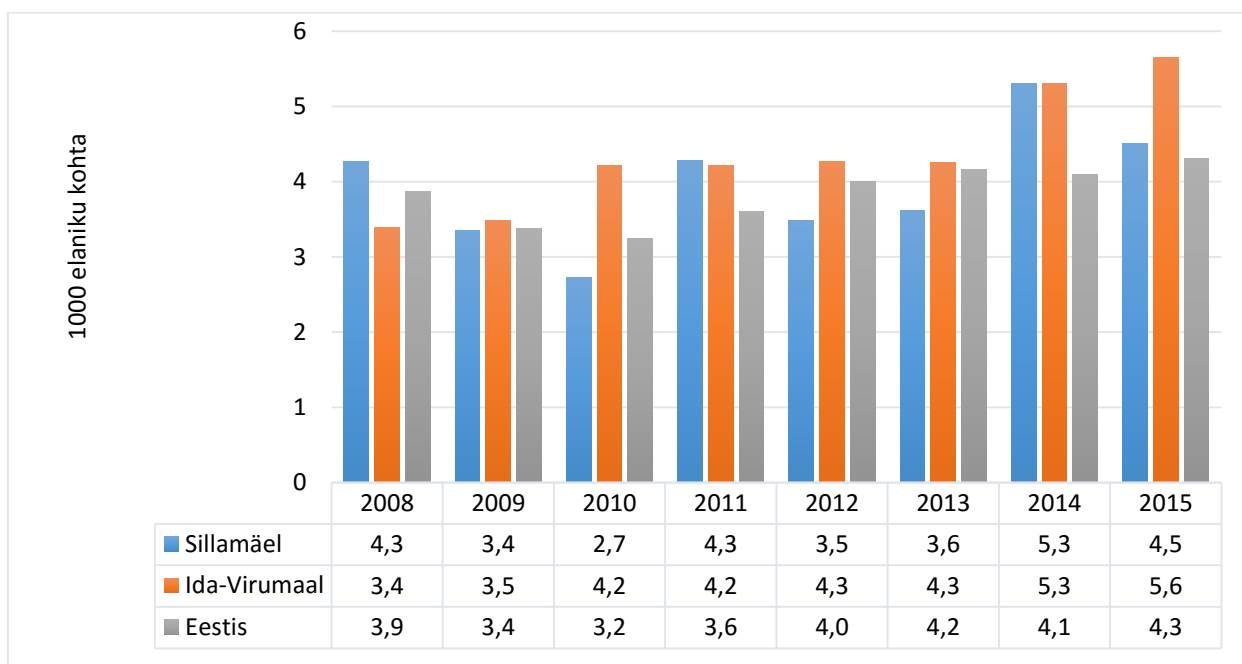
Statistika näitab rikkumiste, sh ka esimese astme kuritegude arvu stabiilsust. 2015. aastal sooritati Sillamäel 23,3 kuritegu 1000 elaniku kohta. Politsei ja Piirivalve Ameti andmetel on registreeritud kuritegude arv võrreldes 2014. aastaga veidi kasvanud (2014. aastal 334, 2015. aastal 341). Registreeritustest 72 olid isikuvastased süüteod (2014.a. 90 juhtumit) millest omakorda 68 olid tervisevastased kuriteod (2014.a. 83 juhtumit). Alaealiste kuritegevus on võrreldes 2014 aastaga suurenenud (2014. aastal 13 kuritegu, 2015.a. - 37) Varavastaseid süütegusid registreeriti 189, neist 129 olid vargused. 2015. aastal registreeris politsei Sillamäe linnas 29 liiklusõnnetust, neist 6 inimkannatanutega.

Joonis 3.46. Kuritegude arv 1000 elaniku kohta. Allikas: Justiitsministeerium, Statistikaamet

Joonis 3.47. Varguste arv 1000 elaniku kohta. Allikas: Justiitsministeerium, Statistikaamet

Joonis 3.48. Kehalise väärkohtlemise juhtude arv 1000 elaniku kohta. Allikas: Justiitsministeerium, Statistikaamet

Tabel 3.11

Alaealiste komisjonis arutatud süüteod

Loetelu	2012	2013	2014	2015
Sillamäe Linnavalitsuse alaealiste komisjonis on õiguserikkumise asju (arvestusega, et üks taotlus on ühe asja arutamise alus) arutatud kokku, sh:	35	61	52	30
tüdrukute poolt toimepandud õigusrikkumiste arv	11	21	7	13
poiste poolt toimepandud õigusrikkumiste arv	24	40	45	17
Alaealiste vanus, kelle õigusrikkumist on arutatud alaealiste komisjonis:				
alla 14 aastased	19	15	44	23
14-18 aastased	10	15	8	7
Pöördumiste aluseks on järgmised teod:				
nooremana kui neljateistaastasena toime pandud karistusseadustikus ettenähtud kuriteokoosseisule vastav õigusvastane tegu	5	6	7	2
nooremana kui neljateistaastasena toime pandud karistusseadustikus või muus seaduses ettenähtud väärteokoosseisule vastav õigusvastane tegu	15	19	22	9
neljateist- kuni kaheksateistaastasena toime pannud karistusseadustikus ettenähtud kuritegu, kuid prokurör või kohus on leidnud, et isikut saab mõjutada karistust või karistusseadustiku §-s 87 ettenähtud mõjutusvahendit kohaldamata ja kriminaalmenetlus on tema suhtes lõpetatud	2	9	3	1
14 kuni 18-aastasena toime pandud karistusseadustikus või muus seaduses ettenähtud väärtegu, kuid kohtuväline menetleja on leidnud, et isikut saab mõjutada karistust kohaldamata, või kohus on leidnud, et isikut saab mõjutada karistust või karistusseadustiku §-s 87 ettenähtud mõjutusvahendit kohaldamata ja väärteomenetlus on tema suhtes lõpetatud	3	10	4	0
koolikohustuse mittetäitmine tulenevalt Eesti Vabariigi haridusseaduse § 8	4	9	6	11

Taotluse esitajad on olnud järgmiste institutsioonide esindajad: (institutsiooni esindaja ja pöördumiste arv)	2) politseiametnik 29 3) kooli esindaja direktori volikirja alusel 0 4) prokurör 0	LV volitatud esindaja 5 politseiametnik 44 sotsiaalametnik 4 prokurör 8	LV volitatud esindaja 7 politseiametnik 44 sotsiaalametnik 42 prokurör 3	LV volitatud esindaja 12 politseiametnik 17 prokurör 1
Mõjutusvahendeid (AMS §3 lg 1) on määratud järgmiselt: (mõjutusvahendi liik)	1.hoiatus 10 2.koolikorralduslik ud mõjutusvahendid 2 3.vestlusele suunamine spetsialisti juurde 20 4.üldkasulik töö 20	hoiatus 6 koolikorralduslikud mõjutusvahendid 2 vestlusele suunamine spetsialisti juurde 13 üldkasulik töö 34	hoiatus 12 koolikorralduslikud mõjutusvahendid 0 vestlusele suunamine spetsialisti juurde 2 üldkasulik töö 34	hoiatus 3 vestlusele suunamine spetsialisti juurde 16 üldkasulik töö 15 teenuses või ravikuuris osalemine 3
Eri-õppekasvatusasutusse on suunatud (AMS §6)	0	4	2	2
Mõjutusvahendi kohaldamisel ei ole alaealine täitnud talle pandud kohustusi ja on tulnud korraldada kordusarutelu (AMS §9 lg 2)	2	0	6	0
Sundtoomist (AMS §18) on kohaldatud	0	0	1	0
Komisjon on pidanud määrama esindaja (AMS §20 lg 5)	5	5	4	6

Järeldused. Lasteaiarühmade ja klassikomplektide komplekteerimisel linna lasteaedades ja koolides tuleb jälgida laste arvu (lähituleviku prognoosi), lastevanemate huve, tagada hariduse kvaliteet ning arvestada majanduslikku põhjendatust tagamaks muu hulgas ka ruumide efektiivne kasutus. Koolide osas on vajalik säilitada koolihooned ning koolid asutustena oma praegustes kohtades. Sillamäe Vanalinna Kooli ja Sillamäe Kannuka Kooli hooned tuleb ümber projekteerida, nende mahtu vähendada, võttes arvestuslikuks eelduseks õpilaste arvu 2030. aastal. Eesti Põhikoolis on ruumi ühe õpilase kohta normatiivi arvestades liigselt, mistõttu on põhjendatud Eesti Põhikooli ruumide ümberprojekteerimine, et paigutada kooli ruumidesse lasteaiarühmad (lasteaed-põhikool). Sillamäe Gümnaasiumi hoone esimesele korrusele viiakse Sillamäe Linna Keskraamatukogu (üleviimisega ei suurene asutuste majandamiskulu). Põhikoolide hooned vajavad rekonstrueerimist. Lasteaed Jaaniussike jääb tegutsema kuni aastani 2024, kuni selle ajani tuleb jälgida laste arvu ning anda vabanevaid rühmaruume kasutusse muudeks funktsioonideks. Lasteaed Pääsupesa tegutseb kuni aastani 2024 praeguses hoones, pärast mida on võimalik arvestades laste arvu koolis ja lasteaias (kui laste arv lasteaias ja koolis väheneb) lasteaiarühmad paigutada Eesti Põhikooli hoonesse. Nende lasteaedade hoonetesse suuri investeeringuid et tehta, vaid tehakse tegevuse jätkamiseks hädavajalikke töid. Eeltoodud ümberkorralduse tulemusel ei halvene hariduse andmise kvaliteet ja teenuse kättesaadavus jääb põhimõtteliselt samale tasemele, sest allesjäävad lasteaiad asuvad linna eri osades ja on hästi ligipääsetavad. Jätakuvalt on vaja analüüsida kultuuriasutuste ruumikasutust.

Linna koolieelsetes lasteasutustes ja põhikooliastmes leida võimalusi eestikeelse hariduse andmiseks. Oluline on tagada eestikeelne aineõpe gümnaasiumis. Seoses sadama ja piirkonna arenguga on vajalik muuta kutsekooli õppekavasid, tööturu nõudlust jälgides arendada täiskasvanute täiend- ja ümberõpet, õpetada logistika erialasid, teha küsitlusi õhtu- ja kaugõppevormi vajadusest linnas. Et linna majandusstruktuur on muutunud mitmekesisemaks ja juurde on tulnud palju uusi ettevõtteid, tuleb suuremat tähelepanu pöörata Ida-Virumaa Kutsehariduskeskuse arendamisele ja koostööle ettevõtjatega, seda nii tööjõu ettevalmistamisel kui täiskasvanute ümberõppel, samuti haridusasutuste ja tööandjate vahelisele koostööle töötajate ettevalmistamisel. Huvihariduse ja huvitegevuse osas on esmatähtis vajalike ruumide, vahendite ja kvaliteedi tagamine. Kõikide haridustasandite korraldamisel on oluline õpilaste, õpetajate ja ringijuhtide motiveerimine.

Oluline on jätkata kultuuri- ja loometegevuse toetamist kultuurilise mitmekesisuse väärtustamiseks. Kultuuritegevuse korraldamisel tuleb arvestada nii erinevate rahvuste väärtushinnangutega kui põlvkondadevaheliste hoiakute erisusega. Seega on kultuuritegevuse korraldamisel vajalik leida erinevate ühiskonnagruppide vahelisi ühisosi ning pakkuda neile sobivaid üritusi ja isetegemisvõimalusi.

Turismi korraldamisel peab keskenduma linna eripäradele ja asukoha identiteedi esiletoomisele. Lähtudes sise- ja välituristide eelistustest ja Sillamäe turismiressursist, keskendub linn ajaloo- ja kultuuriturismile (sotsialismiperioodi kultuuripärand, arhitektuur jm erinevad kultuurisündmused ja traditsiooniline elulaad). Sillamäe turismikeskuses peab edukaks konkureerimiseks olema välja arendatud üksteist toetavate teenuste ja objektide kompleks, mis tugineksid valitud fookusele ning kannaks endast ühtset stiili ja lähenemist. Samuti on oluline ettevõtjate ja elanikkonna kaasamine turismitoote arendamise protsessi ning eriti turismiteenust pakkuvate ettevõtjate teavitamine teenuste osutamisel vajalikust stiilist.

Linnaelanike elukvaliteedi tõstmisel on oluline linna identiteedi tugevdamine läbi miljööväärtusliku hoonestusala säilitamise ja elanike kultuurilise eneseteadvuse. Kultuuriasutuste osas on tähtis kultuurikeskuse kui arhitektuurimälestise korrashoidmine, raamatukogule sobilike ruumide väljaehitamine, muusikakooli ruumide laiendamine ning muuseumi ruumide rekonstrueerimine. Erinevate sotsiaalprobleemide ennetamiseks ja elukvaliteedi tagamiseks on tähtis jätkata sporditegevuse toetamist ja spordibaaside korrastamist, eelkõige realiseerida Spordikompleksi Kalev rekonstrueerimise projekt, staadioni ja kunstrumustaadioni rekonstrueerimine. Elanike vananemine loob vajaduse pöörata rohkem tähelepanu eakamate inimeste kultuuritegevuse korraldamisele, aga ka neile suunatud sotsiaalteenuste tagamisele. Tööhõive taseme säilitamiseks muutub majandusolukorras ning struktuurse tööpuuduse vähendamiseks ja sotsiaalsete probleemide ennetamiseks tuleb osaleda koostööprojektides haridusasutuste, ettevõtjate ja

töötukassaga, soodustada töötajate ümber- ja täiendõpet. Turvalisuse tagamisel tuleb jätkata koostööd Politsei- ja Piirivalveametiga Ida Prefektuuriga ning tagada linnaruumi heakord ja avalike kohtade hea jälgitavus.

3.1.4. Keskkond

Viimastel aastatel on suuremat tähendust saanud linna arhitektuuriline ilme, seda nii linnavõimude, elanike kui turistide seas. Väärtustatakse Sillamäe unikaalset ja terviklikku arhitektuuriansamblit ning rohelist. Sillamäe nn. stalinistlik osa on miljööväärtuslik, mis pakub huvi turistidele ja arhitektuurispetsialistidele. Asjaolu, et linn on läinud kaunimaks, on taganud elanikele ka paremad elamistingimused. Samuti on ilus linnapilt lisaargumendiks uute spetsialistide elamaasumisele linna, soodustanud linna külastavate turistide arvukuse kasvu ja andnud tõe teenindussektori laiendamisele. Pargid ja puisteed, jõe kallas ja mererand vajavad jätkuvalt korrastamist, et Sillamäe saaks kanda heakorrastatud ja rohelist linna nime. Põhja-Eestile omane radooniprobleem ei ole Sillamäel eriti aktuaalne, sest mikrorajoonis ehitatud enamus hoonete puhul on radooniprobleemiga arvestatud ja 1940.-50. aastatel ehitatud elamute osas on linna toetusel tehtud investeeringuid ventilatsiooni ning isolatsiooni tagamiseks.

Viimaste aastate suurimad arengud on toimunud tööstusrajoonis. Suurt keskkonnaohtu kujutanud radioaktiivsete jäätmete hoidla saneerimine on lõppenud. Projekt tagas jäätmehooldlaga seotud keskkonnariskide likvideerimise. Sadamas on välja ehitatud esimene ja teine kai, rajamisel on kolmas kai. Sadama rajatistena on ehitatud raudteed, sadama territooriumi sõiduteed, üldkaupade ja suuremõõtmeliste veoste terminal, naftatoodete terminal, vedelkeemia terminal, väetiseterminal, ammoniaketerminal ning reisiterminal. Sadamarajatistena on nii kaid, keemia-, väetise- ja naftaterminalid kui raudtee olulise keskkonnamõjuga objektid. A-kategooria ohtlikud ettevõtted on BCT AS, Alexela Sillamäe AS, EuroChem AS ja MolyCorp Silmet AS. Seetõttu kaasnevad sadama tegevusega linnale ka erinevad riskid: keskkonnariskid (näidatud keskkonnamõjude hinnangutes), riskid inimestele ja varale ning sotsiaalsed riskid (eelkõige seoses reisisadamaga). Oluline on sihipärane tegevus riskide maandamiseks: keskkonnaseire programmi laiendamine, analüüside arvestamine otsuste tegemisel, elanike teavitamine ja valmisolek ohuolukordadeks. Tagada tuleb veoste käitlemisega kaasnev ohutus nii sadamas, raudteel kui Tallinna maanteel.

Vee osas teostatakse seiret ranna-alal ja puurkaevudest võetava joogivee osas. Ranna-ala veeproovid näitavad merevee sobivust supluseks. Puurkaevudest võetav vesi on peamiselt hea kvaliteediga, kuid probleem liigse rauasisaldusega vees on veel olemas. Joogivee kvaliteedi tagamiseks on vee-ettevõtja teinud olulisi investeeringuid, kuid teenuse kvaliteedi tagamiseks on vaja investeeringuid jätkata. Käivitatud on 2 veepuhastusseadet, mis on oluliselt tõstnud joogivee kvaliteeti. Vee tarbimine on olnud stabiilne ning seoses vee hinna tõusuga täheldatakse vee tarbimise mõningast langust. Ka Sõtkke jõe veekasutus tehniliseks tarbeks ja aiandusühistu poolt on olnud stabiilne. Linnale on Sõtkke jõgi muu kõrval oluline ka esteetilisest aspektist, sest moodustab Eestis ainulaadse veehooldlate kaskaadi. Kõige intensiivsem veevõtt jõest toimub suvekuudel, siis langeb veetase tavalisega võrreldes ligikaudu 1,5 m.

Sillamäel toimib Eestis ainulaadse ilma konteineriteta olmejäätmete kogumise süsteem, mis omab harjumispärase jäätmekogumissüsteemi ees rida eeliseid: puhtus, vedeleva prügi puudumine, majanduslik kasu. Toimib ohtlike jäätmete kogumise süsteem ja eraldi kogutakse suuremõõtmelised jäätmed. Tagatud on pandipakendi eraldi kogumine. Elanikel on võimalik anda tasuta pakendijäätmed, paber ja papp ning ehitusjäätmed. Olmejäätmed töödeldakse Uikala prügilas. Jäätmetekke osas on loodud võimalused jäätmete liigiti kogumiseks. Saab öelda, et olmejäätmetena kogutakse valdavas osas sorteeritud jäätmeid ja jäätmetekke on tunduvalt vähenenud. Ehitusjäätmete hulk on stabiliseerinud. Kuigi olmejäätmete hulk üldises jäätmetekkes on väike osa, elanike käitumine olmejäätmete käitlemisel on oluliselt paranenud ning peegeldab positiivset keskkonnateadlikkust ja tarbimisharjumusi. Iga-aastase jäätmete sorteerimise- ning käitlemise juhendite väljaandmine on võimaldanud inimeste hoiakuid ja harjumusi muututa nii jäätmete käitlemisel kui tarbimisharjumustes, ressursside kasutamisel. Oluline on seejuures tagada võimalused keskkonnasõbralikult käituda. Heaks näitajaks võib pidada linna jäätmekava täitmist ning kaasaegsete

tehnoloogiate rakendamist olmejäätmete ümbertöötamises, mis andis linnale võimaluse saada juhtpositsiooni Eestis jäätmekäitluse osas.

Merelinnana ei jää linn kõrvale mereohutuse ja meresaaste küsimustest. Läänemerd hinnatakse üheks saastatumaks mereks, kus veevahetus ja isepuhastusvõime on väike, kuid laevaliiklus suhteliselt suur. Seetõttu on järjest olulisem koostöö mereohutuse tegemisel ning meresaaste vältimisel ja likvideerimisel.

Järeldused. Sillamäe linna iseloomustab tugev identiteet ja rohelus, linna hoonestus ja haljastus on ühtses stiilis ja ansamblitena. Toetamist vajab elamute korrashoid, seda eriti miljööväärtuslikul hoonestusalal. Elukeskkonna kvaliteedi tõus tähendab prioriteedina korrastatud tänavaid, haljastust, spordi- ja mänguväljakuid, ühiskondlike hoonete renoveerimist. Linn peab vajalikuks Eesti Energia Õlitööstuse ning Sillamäe sadama terminalide sujuva töö tagamiseks õhuseiret ja ohutusprogrammi väljatöötamist, arvestades keskkonna pidevseire tulemusi. Samuti tuleb ehitiste projekteerimisel ja tegevuste kavandamisel arvestada tööstusrajooni objektide riskianalüüse. Linn peab vajalikuks osaleda partnerina ka gaasivarustussüsteemi ja kaugküttesüsteemi renoveerimisel. Võimalusel tuleb osaleda Sõtke jõe veestiku uurimises, et tagada jõe veetase. Ellu tuleb viia tegevusi elanike hoiakute ja väärtuste muutmiseks, oluline on väärtustada linnamiljööd, energiasäästlikku tarbimist ja keskkonnasõbralikku jäätmekäitlust. Realiseerida tuleb jäätmejaama ehitamine. Linn peab partnerina osalema projektides, mis on suunatud Läänemere keskkonnaprobleemide ennetamisele ja lahendamisele.

3.2. SILLAMÄE SWOT- ANALÜÜS

Sillamäe arengueelduste hinnangu koondpildi pakub linna SWOT analüüs, milles avatakse linna tugevused, nõrkused, võimalused ja ohud.

3.2.1. Linna tugevused

- Linna soodne transpordigeograafiline asend, EL piiri lähedus ja sadam Soome lahes
- Tööstusliku tootmise traditsioon ja oskusteave
- Ettevõtlike inimeste olemasolu, tugevad ettevõtted ja toetav tugistruktuur
- Avatud tööturg, teiste linnade (Narva, Kohtla-Järve, Jõhvi) lähedus
- Linna ettevõtluse kiire areng ja sadama areng
- Soodne elukeskkond (ökoloogiliselt puhas, heakorrastatud, inimsõbralik linnaruum)
- Suur rohealade võrgustik (umbes 15 % linna territooriumist on kaetud rohealadega)
- Miljööväärtuslik linna keskosa ja heakord, viimastel aastatel toimunud elukeskkonna kvaliteedi tõus (avaliku linnaruumi heakorrastamine, avalike infrastruktuuriobjektide renoveerimine)
- Komplekselt lahendatud elamise, õppimise, vaba aja ja töövõimalused
- Linna infrastruktuuri suhteliselt hea seisund
- Vaba maa tööstuspiirkonnas
- Atraktiivsed investeerimisvõimalused ranna-ala ja jõeääre arendamiseks
- Mitmekesine kultuurielu
- Pingutused kutseõppe ja keeleõppe parandamiseks
- Aktiivne sotsiaaltöö ja riskigruppide kaetus teenustega
- Noorte aktiivsus ja osalus huvitegevuses
- Kohaliku võimu soosiv toetus sporditegevusele, spordiobjektide koondamine ühtse juhtimise alla ja suhteliselt lai valik viljeletavaid spordialasid ja head tingimused sportimiseks
- Vene keelt valdavate inimeste suur osakaal suhtluseks Vene Föderatsiooni ettevõtetega ja erinevate asutustega.

3.2.2. Linna nõrkused

- Rahvastiku vananemine ja vähenemine ja suur pensionäride osakaal
- Elanike vähene eesti keele oskus, ainult vene keelt rääkivate inimeste suur osakaal
- Struktuurne tööpuudus, kvalifitseeritud spetsialistide ja juhtide puudus
- Teeninduse kvaliteedi suhteliselt madal tase, eriarstiabi vähene kättesaadavus
- Sillamäe linna negatiivne üleriigiline kuvand
- Kohalike ettevõtlike inimeste vähesus, väikeettevõtete tagasihoidlik osakaal
- Vähe ettevalmistatud maid individuaalelamu ehituse ja teenindussektori arenguks
- Nõukogude perioodil ehitatud hoonete ja tehnovõrkude tehnilised puudujäägid
- Riigiasutuste teenuste kaugenemine
- Mõningad kultuuri-, huvitegevuse ja spordiehitised ei vasta kaasaegsetele nõuetele
- Suhteliselt madalad palgad võrreldes Eesti keskmisega
- Määratlemata kodakondsusega inimeste suur osakaal
- Vähesed võimalused vaba aja veetmiseks ja kõrghariduse omandamise võimaluse puudumine, langev huvi aktiivse eluviisi vastu
- Elektrooniliste teabesüsteemide vähene kasutamisoskus ettevõtjate seas
- Kvaliteetsete kaupade piiratud kättesaadavus

3.2.3. Väliskeskkonna võimalused

- Huvi uute tööstusinvesteeringute tegemiseks ja logistilistesse lahendustesse panustamiseks
- Head väljakutsed haritud juhtidele ja spetsialistidele
- Narva, Narva-Jõesuu, Jõhvi, Vaivara ja Toila valdade, Kotka piirkonna omavalitsuste soov arendada turismi ja logistika alast koostöövõrku
- Külaliste kasvav huvi Sillamäe ajaloo, arhitektuuri ja kultuurilise eripära vastu, nõudluse kasv isikuteenuste osutamiseks
- Uute tehnoloogiate arendamine tööstuses
- Vene keelt valdavate inimeste kasutamine äritegevuseks Venemaaga
- EL struktuurifondide rahastamisvõimaluste kasutamine
- Teiste kohalike omavalitsuste huvi koostööks infrastruktuuri arendamisel (teed, ühisveevärk- ja -kanalisatsioon, jäätmemajandus, turismimarsruudid)
- Merega seotud harrastuste populaarsuse kasv, mereturismi laienemine, jahisadama ja puhkemajanduse edendamine
- Suurenev huvi töötada Sillamäel, tööturu rahvusvahelistumine
- Uued elu- ja puhkekohad linnas tulenevalt linna ja sadama-ala arengust
- Info- ja kommunikatsioonitehnoloogia võimalused

3.2.4. Ohud väliskeskkonnast

- Tallinn, naaberlinnad ja välismaa tõmbavad linnast tööjõu, eriti noori
- Surve kiireks tootmissisendite hinnatõusuks, soojus- ja energiahindade kasv
- Transiidi- ja turismivoogude peatumine, Narva piiriületuskoha läbilaske piiratus
- Välispoliitika muutumine, suhete jähkumine Vene Föderatsiooniga
- Majandusolude halvenemine, ettevõtete majanduslangus ja sotsiaalprobleemide võimendumine, tööpuuduse kasv.
- Merereostus, ökoloogilise olukorra halvenemine, suurõnnetus

- Naaberomavalitsuste vähene huvi koostöö vastu, ebapiisav regionaalne haldussuutlikkus
- Sotsiaal-majanduslike probleemide süvenemine (seaduste rikkumised, kuritegevuse kasv, vaesus)
- Suurenev liiklusintensiivsus, koormus linnatänavatele ja liiklusohutuse halvenemine
- Seaduste rikkumiste ja kuritegevuse kasv süveneva majanduskriisi tõttu
- Tööstusettevõtete kahjulik mõju keskkonnaseisundile.

3.3. OLUKORRA ANALÜÜSI KOKKUVÕTE

Sillamäe positsioon Ida-Virumaal ja Eestis tervikuna on tugevnev. Eelkõige on selle põhjuseks viimaste aastate hoogne majandusareng, sadama ehitamine ja avatud tööturg. Sillamäe soodne asukoht Euroopa Liidu idapiiril, vaba tootmismaa koos hästi toimiva ettevõtlust toetava tugistruktuuriga, linnavõimu soosiv suhtumine ettevõtlikkusse ja jõupingutused linna elukeskkonna parandamiseks, tihenevad koostöö- ja majandussidemed ning investeringud inimkapitali arengusse loovad eeldused linna konkurentsivõime kasvuks. Linna arengu olulisteks märksõnadeks on sidususe suurenemine Eesti teiste piirkondadega ning rahvusvahelistumine majanduses. Eesti kodakondsust omavate inimeste arvu kasv, riigikeele oskuste omandamine, teenuste kvaliteedi parandamine ja mitmekesistamine ning turismi sihtkoha maine suurendamine ja selleks infrastruktuuri arendamine lubavad Sillamäel osaleda paremini piirkondlikus koostöös ja suurendada paindlikkust konkurentsivõime teiste piirkondadega.

Linnavõimul tuleb koostöös haridusasutustega teha jõupingutusi õpikeskkonna märgatavaks uuendamiseks, pedagoogilise kaadri tugevdamise ning haridusteenuse efektiivsuse ja kvaliteedi tõstmise suunas, et reageerida ühiskonnas toimuvatele muutustele. Jätkuvalt tuleb investeerida mereäärse puhkeala arendamisse, linna heakorda ja miljööväärtusse. Olulisel kohal arendustöös peavad olema investeringud teedesse ja tänavatesse, mis arvestavad lisanduvate transiidivoogudega ja Tallinn-Narva liikluskoormuse kasvuga. Linna tasakaalustatud ja keskkonnasõbralik areng eeldab tulevikku suunatud avaliku-, era- ja mittetulundussektori koostööd, mille üheks osaks on koordineeritult projektide esitamine Euroopa Liidu tugifondidest ja riigieelarvest toetuste saamiseks.

4. SILLAMÄE LINNA VISIOON 2020

Sillamäe on Ida-Viru merevärav ja arengumootor, multikultuurne, mitmekesise majandusega sotsiaalselt turvaline kiiresti arenev loodust säästev tuntud linn Eestis ja Euroopas, kus on unikaalne miljööväärtuslik elukeskkond, konkurentsivõimelised tingimused ettevõtluseks ja soodsad võimalused elanikele eneseteostuseks ning täisväärtuslikuks eluks.

5. SILLAMÄE LINNA ARENGU STRATEEGILISED EESMÄRGID

Lähtudes Sillamäe linna visioonist aastaks 2020 ning võttes arvesse linna arengueeldusi, juhindutakse linna arendustegevuses aastatel 2014–2020 järgmiste strateegiliste arengueesmärkide täitmise vajadusest:

- Sillamäel on hinnatud õpi- ja elukeskkond, mis toetab linna elanike isiksuse arengut ja suurendab nende elukvaliteeti. Selleks on vajalik arendada õpikeskkonda ning panustada avaliku infrastruktuuri korrastamisse, eelkõige haridus-, kultuuri- ja spordiasutuste hoonete renoveerimisse ja avaliku linnaruumi heakorda.
- Linna säilinud arhitektuuripärand ja uusehitiste kvaliteet tagavad linnamiljöö omapära ning kõrge miljööväärtuse ning on üheks linna identiteedi märgiks;
- Linna arengut toetab kaasaegne ja keskkonnasõbralik tehniline infrastruktuur, esmatähtis on nõuetekohase vee- ja kanalisatsiooniteenuse tagamine ning autostumise ja liikluse intensiivistumisega kaasnevate transpordiküsimuste lahendamine;
- Sillamäe linn on Ida-Viru logistiline keskus;
- Linnas on välja kujunenud rahvusvaheliselt atraktiivne ettevõtluskeskkond;
- Linnas tegutsevate ettevõtete, asutuste ja majapidamiste looduskasutus on jätkusuutlik, elanike tervist ja looduskeskkonda säästev;
- Linna elanikele on tagatud kvaliteetsed ja mitmekesised avalikud teenused;
- Sillamäe on Läänemere regioonis tuntud turismisihtkoht;
- Kohaliku omavalitsuse tegevus linna arengu huvides on jätkusuutlik ning põhineb avaliku, era- ja mittetulundussektori partnerlusel.

Nende strateegiliste eesmärkide suunas liikumisel on edu saavutamiseks kõige otstarbekam ennast efektiivselt Ida-Virumaa teiste linnade ja asulate seas positsioneerida, tuginedes seejuures oma arengueeldustele – soodsale logistilisele asendile, õppimisvõimelisele inimkapitalile, mitmekülgsel kõrgtehnoloogilisele ja keskkonnasõbralikule ettevõtlusele, mainekale ja miljööväärtuslikule linna elukeskkonnale ning multikultuursele ühistegevusele.

6. SILLAMÄE LINNA ARENDUSTEGEVUSE VALDKONNAD

Sillamäe linna konkreetsete arendustegevuste kavandamisel ja elluviimisel valdkondade kaupa on arvestatud kohaliku omavalitsuse kulude klassifikaatorist tegevusalade järgi¹ ((tööhõive ja ettevõtlus - 01 Üldised valitsussektori teenused, maakasutus ja linnaplaneerimine – 04 Majandus, transpordiühendused ja tehniline infrastruktuur – 04 Majandus, 05 Keskkonnakaitse, 09 Haridus, huviharidus ja noorsootöö - 08 Vaba aeg, kultuur ja religioon, sport ja terviseedendus -, sotsiaalhoolekanne ja tervishoid - 10 Sotsiaalne kaitse, turvalisus - 02 Riigikaitse, koostöö ja välissidemed - 01 Üldised valitsussektori teenused).

6.1. TÖÖHÕIVE JA ETTEVÕTLUS

Eesmärgid:

- Kõrge töövõime, konkurentsivõimelised ja hästi tasustatud töökohti pakkuvad ettevõtted
- Tööjõu väljaõppe vastavusse viimine kaasaegse tööturu vajadustega (sh kasutades paremini EL siseturu ja teiste poliitikate võimalusi) ning kutse- või kõrghariduse tasemel erialase haridusega inimeste osakaalu suurendamine.
- Tugev ettevõtluse tugistruktuur ja ettevõtjate hea informeeritus ning ettevõtlust toetav tehniline infrastruktuur
- Paindlik tööturg ja tööturu osapoolte motiveeritud koostöö
- Mitmekülgne ettevõtlus, keskendudes sadama ja transpordisfääri ettevõtetele

Indikaatorid: äriühingute arv 1000 elaniku kohta, tööhõive määr, Sillamäe sadama kaubakäive, Sillamäe elanike keskmine palk

Peamised tegevusvajadused:

- 1) **Koolitada tööjõudu vastavalt linna ja regiooni majandusarengu vajadustele, rõhutades täiendõppimise tähtsust.** Transiidi- ja logistika areng ning ettevõtete väärtusahelate arendamine rahvusvahelistumise tingimustes toovad kaasa väga olulised muutused piirkondlikus tööhõive struktuuris. Seoses sellega on vajalik teha uuringud ja sellest lähtuvad ümberkorraldused haridussüsteemis, mis aitaksid valmistada ette kohalikku õpikeskkonda paindlikult reageerima tööturul toimuvale. Selleks on vaja teha koostööd ettevõtjatega, riiklike, regionaalsete ja kohalike õppeasutustega (sh Sillamäe Gümnaasiumi, Ida-Virumaa kutsehariduskeskus), Haridus- ja Teadusministeeriumi, Töötukassa ja äriühingutega, võimaluse korral ka välispartneritega, et selgitada välja perspektiivsed erialad noorte ja täiskasvanute kutseettevalmistamisel, aga samuti viia läbi täiskasvanute täiend- ja ümberõpet ning üldhariduskoolides eelkuteõpet. Pidada oluliseks õppeasutustes turumajanduslike elementide õpetamist, koolides äri-ideede konkursside korraldamist ja linna ettevõtete tutustumist, jätkata osalemist projektis "Ettevõtlik Kool". Lisaks luua võimalusi uute haridusasutuste tulekuks linna. Samuti algatada ja toetada tööhõive parandamisele ja majandustegevuse aktiveerimisele suunatud projekte. Teha koostööd õpilaste ja üliõpilaste praktika korraldamiseks, tutvustada õpilastele kohaliku ettevõtluse võimalusi.
- 2) **Arendada ettevõtluse tugistruktuure.** Ettevõtluse tugistruktuuride areng loob paremad eeldused uusettevõtluse ja investeringute meelitamiseks Sillamäele. Ettevõtlusinkubaatori suunatus alustavatele ettevõtjatele ning tugiteenused juba toimivale ettevõtlusele loovad eeldused töökohtade jätkusuutlikuks toimimiseks. Toetada inkubatsioonikeskust ja MTÜd Sillamäe Vabatsooni Arendus projektipõhiselt, laiendada inkubatsiooniteenuseid Sillamäe vabatsoonis ning kujundada seal välja tehnopark. Koostöös MTÜga Sillamäe Vabatsooni Arendus ja Töötukassaga aidata kaasa ettevõtlusalase info levitamisele (seminarid, koolitused, infolistid, koostööprojektid). Otstarbekas on toetada Sillamäe ettevõtjate turu-uuringuid ja toote-alast arendustööd, seda nii kodumaisest kui

¹ Rahandusministri 11. 12. 2003 määruse nr 105 "Riigi raamatupidamise üldeeskiri" järgi

rahvusvahelisest nõudlusest tulenevalt. Osaleda Sillamäe ettevõtluse arendamiseks vajalikes koostöövõrgustikes.

- 3) **Aidata kaasa tehnilise infrastruktuuri arengule tootmispiirkonnas.** Arendada Sillamäe kaubasadama ja ranna-ala tööstusinfrastruktuuri, reisisadama infrastruktuuri, sh sadama juurdepääsuteid. Optimeerida tööstusala infrastruktuuri lähtudes pakutavate teenuste maksumuse minimeerimise ja konkurentsivõimelise ettevõtluskeskkonna loomise seisukohast. Toetada tööstusliku kinnisvara arendamist uute loodavate ettevõtete konkurentsivõime tagamiseks, üldplaneeringus analüüsida võimalusi maa-alade juhtfunktsioonide täpsustamiseks, leidmaks ettevõtluseks sobivaid maaüksusi. Seoses transiitvedude kasvuga Tallinn-Peterburi maanteel tuleb lahendada Tallinna maantee ja raudtee ristumisega seonduv liikluskorraldus. Lõpule tuleb viia Lev Tolstoi tänava rekonstrueerimine, tagamaks ettevõtjatele ühendus riigi põhimaanteega ning võimaldamaks transiitühendusi reisiterminalist ja kaubasadamast.
- 4) **Aktiivselt pakkuda potentsiaalsetele investoritele ettevõtluseks vaba maad vastavalt linna üldplaneeringus ettenähtud maakasutusplaanile.** On vajalik parandada juurdepääsu planeeringutele linna kodulehel, luua kasutajasõbralik kaardirakendus.
- 5) **Osaleda sadamaala ja vabamajandustsooni arendamise projektides.**
- 6) **Realiseerida linna turismiarengu strateegia** Linna tuleviku seisukohalt on oluline saavutada Sillamäe linna lülitamine Eesti turismimarsruutidesse. Rajada reisi-, jahi- ja paadisadamate tarvis infrastruktuur. Avada linnale parem väljapääs merele, mille tarvis toetada ranna-ala puhkemajanduslike funktsioonide arendamist, arvestades rohealade säilimist ja looduskasutuse säästvat majandamist. Sillamäe ranna-ala tuleb korrastada ning teenindus- ja puhkealad välja arendada. Tõsta olemasolevate turismitoodete ja –teeninduse kvaliteeti ning luua uusi tooteid, mõelda läbi nende turundus. Arendada teenuseid elamusturismi, turismi (sh nõukogude ajaloo eksponeerimine, pakkudes ajastule iseloomulikke miljööd, tooteid ja tegevusi) ja spordi valdkondades. Kaasata ettevõtjaid ja elanikkonda turismitootte arendamise protsessi. Tootearendust peab toetama linna tutvustavate materjalide, voldikute jm. väljaandmine. Keskne koht kultuuri- ja linnaturismile keskendumisel on Sillamäe kesklinna hoonete ja tänavapildi säilitamine ning nende tegevuste toetamine. Paralleelselt tuleb tagada linnakeskuse ranna-ala kasutamine puhkealana suurendades selle atraktiivsust ning miljööväärtust. Vastavalt tootearenduskavale “Sillamäe Süda” tuleb Sillamäe Kultuurikeskuses arendada temaatilise muuseumi tegevust, tuleb renoveerida keskväljaku arhitektuuriansambel, sealhulgas keskväljak ja Mere puiestee. Mere puiestee rekonstrueerimine ja rannapromenaadi rajamine aitavad siduda Sillamäe kesklinna turismimarsruutidega, luua ühendused kesklinna, reisiterminali ja jahisadamaga ning tagada eeldused piirkonna ettevõtlustegevuse mitmekesistamiseks ja elavdamiseks. Vastavalt tootearenduskavale “Sillamäe Süda” ning Sillamäe Muuseumi arengukavale tuleb muuseumihoone renoveerida ja territoorium heakorrastada, mis võimaldaks muuseumi baasil välja arendada linna kultuuri- ja vabahariduskeskuse ning külastus- ja vabaajakeskuse, mis pühenduks paikkonna kultuuri- ja ajalooainese kogumisele, säilitamisele, uurimisele, eksponeerimisele ning populariseerimisele, kasutades selleks uusi tehnoloogiaid ning võimaldaks kaasaegse tugiinfrastruktuuri väljaarendamisel ligipääsu kõigile külastajaile, aidates seeläbi kaasa ka turismi arengule.
- 7) **Toetada uute töökohtade loomist.** Algatada ja toetada uute töökohtade loomisele suunatud uuringute teostamist ja projektide elluviimist. Toetada puuetega inimestele töökohtade loomise projekte. Tunnustada ettevõtteid, kes loovad uusi töökohti ning keskenduvad töötaja heaolule (töötajale lisaks palgale loodavad hüved tervise, pereelu ja kultuurielu osas), osaleda sellekohastes ühisprojektides.
- 8) **Tähtsustada ettevõtluskultuuri ja -haridust läbi õppetoetuste ja stipendiumide ettevõtjate poolt ning parimate Sillamäe ettevõtete tunnustamise.**
- 9) **Toetada loovisikuid nende loomepotentsiaali ja intellektuaalse omandi efektiivsemaks rakendamiseks, tugevdada loomeettevõtluse konkurentsivõimet ning viia kultuurikeskse mõtlemise aspekt ka muudesse poliitikatesse.**

6.2. MAAKASUTUS JA LINNAPLANEERIMINE

Eesmärgid:

- Korrastanud ja linna arengut toetavad maaomandi suhted.
- Elamu- ja tööstuskinnisvara ning teede ja tehniliste infrastruktuuride arendamine toimub vastavalt linna üldplaneeringule.
- Üldplaneeringu, detailplaneeringute ning linna ehitusmäärusele tugineva ehitus- ja renoveerimistegevuse järelvalvega tagatakse miljöövärtuslike piirkondade hoonete ja muude miljööelementide säilimine ja kvaliteetne renoveerimine.

Indikaatorid: reformitud maa osakaal

Peamised tegevusvajadused:

- 1) **Lahendada maareformi küsimused ja munitsipaliseerida vabad maad.** Linn munitsipaliseerib maatükid, mida ta vajab avalikest huvidest ja linna arengukava elluviimisest lähtuvalt. Linna munitsipaalmaa müügi asemel tuleb eelistada maa andmist pikaajalisse kasutusse. Linna kinnisvara võõrandamine on lubatud vaid ehitusõiguse olemasolul. Lisaks maade munitsipaliseerimisele tuleb lahendada küsimus maareformi käigus eraomanike omandisse läinud avalikult kasutatavate teede kasutusõiguse reguleerimiseks.
- 2) **Koostada linna digitaalkaart** (elektrooniline kohtteabesüsteem keskkonnakaitse ja sotsiaalmajandusliku infoga) linnaruumi analüüsimiseks ja planeerimiseks. Planeerimis- ja maakasutusinfo avalikustamine linna kodulehel.
- 3) **Mereäärseid alad tuleb ette näha puhke- ja kultuuriliseks sihtotstarbeks ning muuta need linna ökoloogiliseks tsooniks.** Mere pst, Mereranna ja Sõtke jõe äärsed ala planeerimisel on vaja silmas pidada pargi rajamist ja supelranna heakorrastamist, rannarajatiste ning rannakohviku ehitamist alal sobiliku kaubanduse ja teeninduse võimaldamiseks. Pikemas arenguperspektiivis tuleb planeerida jahisadamate ja -kaide, jahtklubi, paadisadamate ja veespordiobjektide ehitamist, rahvapidustuste ja massiürituste läbiviimiseks sobiva paiga rajamist alustades selleks maapealsete kommunikatsioonide rekonstrueerimist ja väheväärtuslike ehitiste lammutamist. Nende projektide puhul on oluline ka liikumisteede kavandamine erinevate tõmbepunktide vahel ning liikumisteede liitmine linna ja regiooni kergliiklusteede võrguga, samuti ühistranspordiliikumise ja sõidukite liikumise kavandamine. Mereäärsete alade planeerimine, heakorrastusprojektid ja hoonestuse projekteerimine tuleb reeglina teostada konkursside alusel, kaasates hindamisse selle eriala spetsialiste. Merepargi heakorrastamiseks ja arendamiseks tuleb koostada kompleksne projekt.
- 4) **Säilitada ajalooliselt väljakujunenud linna ilme.** Vajalik on parandada linna üldist heakorda ja lahendada nn. vanalinna küsimused terviklikult. Selleks tuleb näha ette vajalikud piirangud ja nõuded linna üldplaneeringus. Linna rohevõrgustikus olulisi muutusi ei tohiks planeerida. Ka linna elamukvartalite hoonestusstruktuur säilitatakse kui miljöövärtuslik. Üldplaneeringu ja eriplaneeringute alusel koostada detailplaneeringud ja heakorrastusprojektid kesklinna ja selle kontaktsoonide arendamiseks. Lisaks eraomanike ehitus- ja remonditegevust suunavate planeeringute ja ehitusjärelvalve kvaliteedi tõstmisele on vaja vanalinna korrastamiseks ja kultuurikeskusesse sotsialismimuseumi rajamiseks kaasata vahendeid linnaeelarvest ning taotleda ka linnaeelarvevälist raha.
- 5) **Tootmisalade planeerimisel tuleb silmas pidada ühise infrastruktuuri loomise vajadust, olemasolevate ettevõtete ümberstruktureerimise ja uute ettevõtete rajamise vajadusi.** Koostada sadama ja sellega piirneva maa-ala ning rannaala detailplaneering, samuti detailplaneering tööstusrajooni uute ettevõtete rajamiseks, sh haarates maatükke väljaspool vabatsooni piire.

- 6) **Lua detailplaneeringute näol tingimused elamualade väljaarendamiseks vastavalt üldplaneeringule.** Seoses liikluse intensiivistumise ja autode arvu hüppelise kasvuga tuleb linna üldplaneeringus lahendada transpordiküsimused. Koostada detailplaneeringud elamuehituse alustamiseks aiandusühistu "Sputnik" alal. Linna idaosa hoonestada vastavat planeeringutele madalakorruseliste hoonete ja eramutega. Detailplaneeringute koostamisel tuleb reeglina lähtuda põhimõttest, et planeeringu koostaja või koostamise tellija on linnavalitsus, kes planeeringu ise koostab või valib sobiva spetsialisti, kusjuures planeeringu koostamisest huvitatud isik kannab planeeringu koostamisega seotud kulud.
- 7) tagada linnaruumis ehitiste vastavus nõuetele, sh nende visuaalne korrasolek, kasutuseta hoonete puhul tagada meetmed nende ohutuseks.

6.3. TRANSPORDIÜHENDUSED, TEHNILISED INFRASTRUKTUURID JA KOMMUNAALMAJANDUS

Eesmärgid:

- Linna hea kättesaadavus ja mitmeliigiline transpordiühendus teiste regioonidega.
- Ohutu ja sujuv linnaliiklus ning mugav ühistranspordisüsteem.
- Majandustegevuse muutuste ja elamuarendusega kaasas käiv tehnilise infrastruktuuri areng.
- Linnaelanikele ja linnas tegutsevatele ettevõtjatele on tagatud kommunaalteenuste hea kättesaadavus, varustuskindlus, kvaliteet ja ökonoomsus.

Indikaatorid: reisijate arv aastas linnaliini bussis, munitsipaalhoonete energiatarve, linna välisvalgustuse energia- ja hoolduskulu

Peamised tegevusvajadused:

- 1) **Linna soodsa asendi ärakasutamiseks on tähtis ehitada välja kaubavoogude liikumisteed.** Veoste mahu kasv sadamasse hakkab takistama liiklust Tallinna maanteel. Vajalik on leida lahendused Tallinna maantee ja tööstusrajooni suunduva raudtee ristumiskoha lahendamiseks ning reisisadama juurdepääsutee (Tolstoi tn) rekonstrueerimiseks (nõuetekohane laius, kergliiklustee, katend jmt).
- 2) **Tihendada ja laiendada linna tänavatevõrku.** Sillamäe linna põhitänavad väljuvad kõik Tallinna maanteele. Vajalik on ehitada nn. kogumistee, et vähendada maanteega ristumiste arvu ja sellega liiklusintensiivsuse tihenedes ohtu. Nimetatud abinõud võimaldavad kasutusele võtta maantee ja mikrorajooni vahelise ala äri- ja tootmistevõime arendamiseks. Tööstusrajoonis tuleks ehitada uus teedevõrk ning turismi ja muu teenindussfääri arendamiseks ühendada omavahel sadam ja elamurajoon. Turismi arendamiseks ja kesklinna miljööväärtuse parandamiseks tuleb rekonstrueerida Mere puistee ning keskväljak koos Kultuurikeskuse ümbrusega. Tänavatevõrgu täiustamiseks ja liikluse paremaks korraldamiseks tuleb transpordiküsimused lahendada linna üldplaneeringus, mis võimaldab kokku leppida komplekses lähenemise parkimis- ja liikluse korraldamise küsimuste lahendamisel.
- 3) **Rekonstrueerida linna teid ja tänavaid.** Rekonstrueerimist nõuavad Sillamäe sadamasse viivad avalikud teed (L.Tolstoi tänav, Sõtke tänav), Mere puistee ja linna keskväljak, V.Majakovski, Ranna tänav, Kesk ja I.Pavlovi tänava ristmik, Tškalovi ja Rumjantsevi tänava ristmik, linna trepistikud (võimaluse korral ka Kesk 14, Kesk 16 ja I.Pavlovi tänavatel), I.Pavlovi tn kõnnitee rajamine klindi juures) jmt. Viru puistee rekonstrueerimiseks on vajalik koostada tehniline projekt, mis peab silmas puistee linnaehituslikku tähendust. Kompleksset rekonstrueerimist vajab Majakovski tänav, kus tuleb lahendada jalakäijate ohutu liiklemine ning lasteaia Rukkilill ning Sillamäe Huvi- ja Noortekeskuse Ulei juurdepääsud ja parkimine. Liiklus- ja parkimiskorralduse lahendamiseks tuleb koostada lokaalseid projekte, sh Ivan Pavlovi ja Kesk tänava ristmik, Kauba tee ja Viru puistee lahendus. Tänavate ehitusel ja rekonstrueerimisel tuleb lähtuda ehitusseadustikust, st ehitus ja rekonstrueerimine, mis pole auguremont ega teekatte vahetus (uuendamine samasuguse kattega),

tuleb teha ehitusprojekti alusel. Tänavate rekonstrueerimisel prioriteetide määramisel tuleb arvestada üldplaneeringus määratud teede kategooriaid, st prioriteet on kõrgema kategooriaga ja suurema kasutusintensiivsusega teel ning arvestada tuleb väljatöötatud ehitusprojektide olemasolu (praeguseks on koostatud või koostamisel Mere pst rekonstrueerimisprojekt, Sillamäe Kultuurikeskuse ümbruse heakorrastusprojekt, Tolstoi tänava rekonstrueerimisprojekt, Majakovski tänava rekonstrueerimisprojekt, Kajaka tn treppide projekt ning Pavlovi tänava treppide projekt). Ülekäiguradade ohutumaks muutmisel tuleb viia läbi tegevusi liikluskiiruse piiramiseks ülekäiguradade lähedal, samuti ülekäigukohtade paremaks märgistamiseks ja valgustamiseks. Toetada tuleb kvartalisestest teede remonti. Võimalusel panustada linna läheduses olevate teede rekonstrueerimisse koostöös naaberomavalitsustega.

- 4) **Lua paremaid võimalusi kergliikluse arenguks, projekteerida ja ehitada jalgrattateid.** Järk-järgult tuleb realiseerida Sillamäe-Sinimäe terviseraja idee, laiendada kerliiklusteede võrgustikku linnas: Ranna tn, Sõtke tn, Tolstoi tn, Tallinna mnt, Geoloogia tn.
- 5) **Arendada Sillamäe sadama infrastruktuuri.** Peale sadama teise järgu valmimist on vajalik projekteerida paadi- ja jahisadam, et Sillamäest kujundada täisväärulik merelinn.
- 6) **Parandada teede märgistust ja viidamajandust.** Paigaldada täiendavalt liiklusmärke, turismiobjektide, ettevõtete, linnaasutuste juurde juhatavaid viitasid. Liikluse ohutumaks muutmiseks tuleb jalakäijate ülekäigud muuta hästi nähtavaks.
- 7) **Jätkata ühistranspordi toetamist kohaliku eelarve vahenditest ning linnaelanike teatud gruppide ühistranspordi kasutamise doteerimist.** Vajalik on ühistranspordisüsteemi täiustamine eesmärgiga vähendada autostumist ja autostumisega kaasnevaid kahjulikke mõjusid – selleks tuleb täiustada nii infrastruktuuri (bussipeatused, bussiootepaviljonid jmt) kui esitada kõrgendatud nõudeid vedajale, mis peavad tagama kõikide elanikegruppide teenindamise. Regiooni tööjõuressursi ärakasutamiseks tuleb panustada koostööle ühistranspordi korraldamisel.
- 8) **Linna küttesüsteemid, puhastusseadmed ning ühisveevärgi ja -kanalisatsioonitrassid vajavad rekonstrueerimist.** Realiseerida linna ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni arengukava. Ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni renoveerimine peab tagama vee kvaliteedi, lekete likvideerimise ja kulude vähenemise, samuti mere saastuse vähenemise. Vee- ja kanalisatsiooniteenuse kvaliteedi ja hinna kujundamiseks säilitab linn kontrolli osaluse vee-ettevõttes.
- 9) **Lua tingimused linna avamiseks mere suunas.** Likvideerida vahetult kaldal olevad ehitised ja rajatised (kuurid), avada vaated sadamale. Rajada paadi- ja jahisadam ning linn ühendada merepromenaadiga. Vajalik on teede ehitamine ujumisalale juurdepääsuks, merepargi korrastamine ja suveestradilava ehitamine.
- 10) **Soodustada elamuehitust.** Sillamäel on elamuehituseks sobivaid maid vähe. Linn peab looma tingimusi elamute ehitamiseks (planeeringud ja infrastruktuur). Üldplaneeringus täpsustada elamuehituseks sobivad maa-alad.
- 11) **Säilitada ja parendada linna elamufondi.** Linna eelarve vahenditest tuleb jätkata elamute remonditööde toetamist, sh arhitektuuriväärtuslike hoonete renoveerimise toetamist, sotsiaalkorterite ja munitsipaalramufondi ostmist ning remondiabi osutamist materiaalselt vähekindlustatuile, kulude osalist katmist avariilukordade likvideerimisel jm. Toetada korteriühistute tegevust, sh. seminaride, loengute, infopäevade läbiviimist, võimaldada konsultatsioone linnamajanduse küsimustes. Teha koostööd KredExiga korterielamute renoveerimise ja energiasäästule suunatud tööde kaasfinantseerimiseks.
- 12) **Parandada kesklinna ja selle kontaktsooni heakorda,** et tuua paremini välja selle miljööväärtus. Vajalik on taastada vana linnaosa arhitektuurilised detailid (tänavavalgustuspostid, prügiurnid, pingid, skulptuurid). Paigaldada teeviidid ja sildid. Linna keskpargi heakorrastamiseks on vajalik koostada kompleksne projekt.
- 13) **Panustada korterelamurajoonide õuealade heakorda.** Toetada vanade mänguväljakute taastamist ja uute rajamist ning väikevormide paigaldamist elumajade lähedusse. Parendada linna laste

mänguväljakutel olevate väikevormide sortimenti ning parandada olemasolevad vormid. Sobivatesse kohtadesse rajada spetsiaalsed koerte jalutamis- ja dresseerimisplatsid. Toetada linna õuealade heakorrastamistöid. Realiseerida tuleb Mere pst rekonstrueerimisprojekt ning kultuurikeskuse ümbruse heakorrastusprojekt ja Kajaka tänava treppide rekonstrueerimisprojekt.

- 14) Arendada linna välisvalgustust.** Välisvalgustuse rekonstrueerimine peab tagama avalikus ruumis normatiivse valgustuse ja energiaefektiivsuse. Seetõttu tuleb alustada projekteerimist, misjärel on võimalik vahetada kogu linnas amortiseerunud toed uute vastu, asendada kaabel ja asendada valgustid energiasäästlikumate vastu. Arendada välisvalgustuse automaatjuhtimise süsteemi. Linna olulisemate arhitektuurielementide esiletoomiseks ja linna atraktiivsemaks muutmiseks pimedal ajal tuleb lisaks tänavavalgustusele kasutada hoonete ja muude objektide eraldi valgustamist.

6.4. KESKKONNAKAITSE JA JÄÄTMEKÄITLUS

Eesmärgid:

- Säästva arengu idee pidev järgimine kõigis linnaelu valdkondades.
- Looduse iseregulatsiooni tagatus - saastamise piiramine keskkonna talumisvõimest lähtuvalt, bioloogilise mitmekesisuse säilitamine.
- Kaasaja nõuetele vastav jäätmekäitlussüsteem.

Indikaatorid: munitsipaalhoonete energiatarve, linna välisvalgustuse energiatarve, olmejäätmete kogus elaniku kohta aastas

Peamised tegevusvajadused:

- 1) **Propageerida säästva ühiskonnakorralduse ideed ning rakendada seda praktikas.** Säästva ühiskonnakorralduse vahenditeks on eri haldustasanditel selliste otsuste vastuvõtmine, mis tagavad ühiskonnas eesmärgistatud ja pikaajalised muutused investeeringutes, ressursikasutuses, inimeste tarbimisharjumustes, uute tehnoloogiate ja sotsiaalsete lahenduste pakkumises. Selleks tuleb kehtestada nii halduslikke, majanduslikke kui ka kommunikatiivsed meetmeid. Koguda regulaarselt keskkonnainfot, koostada linna energiabilanss ja rakendada energia kokkuhoiumeetmeid. Kaasata elanikkond enam linna arengu kavandamisse ja planeerimisse. Tarbimisharjumuste muutmiseks edastada elanikele perioodiliselt säästvat arengut käsitlevat informatsiooni. Luua ergutus- ja tunnustustavad säästvale majapidamistele ja ettevõtetele. Arendada rahvusvahelist koostööd kõigis valdkondades, eriti keskkonnakaitse osas.
- 2) **Vähendada infrastruktuuri ja hoonete energiakadusid.** Sillamäel elamufondi, avaliku infrastruktuuri ja tootmisettevõtete kaasajastamine eeldab vananenud tehniliste süsteemide uuendamist. Küttesüsteemide efektiivsus ja soojuse säilitamine vanades hoonetes on väga madal. Linn on sunnitud toetama nende objektide funktsioneerimist, tasudes optimaalsest oluliselt rohkem soojuskulude eest. Sealjuures ei saa linn keelduda nende objektide kasutamisest, aga süsteemide renoveerimine ja nende viimine vastavusse tänapäeva nõuetega nõuavad suuri investeeringuid, mida linn ei suuda teostada oma eelarveliste vahenditega. Energiakadude vähendamine võimaldab paremini majandada, vähendada keskkonnasaastet ja hoida kokku taastumatute ressursside kasutamist. Lisaks energiakadude vähendamisele on oluline soojussüsteemide efektiivistamine ja stabiilsus.
- 3) **Tagada linna hõlmav terviklik rohevõrgustik.** Jätkata Langevoja joa territooriumi heakorrastamist, valmistada ette matkamarsruudid nii kohalike elanike jaoks kui ka ökoturismi arendamiseks. Rajada Sõtke jõe paisjärvede kaskaadile rekreatsioonikompleks, selleks eelnevalt looduskaitse ja ehitustehnilisi abinõusid rakendades. Sõtke jõe tammidel tagada võimalused kalade liikumiseks vastavalt õigusaktidele ja veelubadele. Sõtke jõe põhja ja kallaste puhastamine. Teha dendroloogilised uuringud linna parkides, misjärel koostada heakorraprojektid. Merepargi haljastuse osas on vajalik

välja töötada kompleksne lahendus. Ka linna idapoolsem osa vajab haljastuse osas komplekset lahendust.

- 4) **Suurendada linnaelanike looduskaitsealast haritust.** Viia läbi looduskaitsepäevi- ja kuusid ja kaasata elanikke loodushoiu alastele üritustele. Luua lastele ja noortele mõeldud ökoloogiakeskus (looduskool) ja loodusradasid, eesmärgiga arendada laste ja noorte ökoloogilist mõtlemist.
- 5) **Osutada kaasabi ja kontrollida tähtsate ökoloogiliste probleemide lahendamist tööstusrajooni territooriumil** vastavalt väljatöötatud programmidele ja õigusaktidele, sealhulgas teostades seiret saneeritud Sillamäe radioaktiivsete jäätmete ja tuhahoidlas, juurutades tootmisjäätmete eurodirektiividele vastav uus käitlussüsteem, viies atmosfääriõhu, heitvete ja territooriumide saastetaseme normidega vastavusse. Jälgida säästva arengu ja keskkonnaohutuse nõudeid Sillamäe sadama objektide ehitusel ja töös. Taotleda pideva dispetšeri kontrolli rakendamist terminalide ohutu töö tagamiseks arvestades ilmastikutingimusi ning välisõhu puhtuse kindlustamiseks elamupiirkonnas.
- 6) **Kindlaks määrata abinõud rannaerosiooni tõkestamiseks,** rannariba ja kaitsetsoonides kalda kindlustamiseks ja saneerimiseks.
- 7) **Viia ellu ja kaasajastada linna jäätmekava.** Tegevuse peamised eesmärgid on vähendada ladestusse suunatavate jäätmete teket ja jäätmekäitluse kulusid, samuti kaasa aidata uute tehnoloogiate juurutamisele tööstusjäätmete töötlemises. Sillamäe tahkete olmejäätmete prügila kaeti ja suleti 2014. aastal. Vajadusel tuleb etapiviisiliselt realiseerida Sillamäe jäätmejaama ehitusprojekti. Jäätmejaama ehitus peab tagama jäätmete liigiti kogumise ja töötlemise võimaluse, ohtlike, probleemsete ja suuremõõtmeliste jäätmete kogumise, elektroonikaromude kogumise, ehitusjäätmete kogumise, linna territooriumilt kogutud reostunud lume kogumise ja biolagunevate jäätmete kogumise. Jätkata projekti "Elanikkonnalt ohtlike jäätmete kogumine, vastuvõtt ja utiliseerimine" teostamist. Uuendada linna jäätmekäitluse reeglid. Uuendada linna jäätmete omanike registripidamise arvutiprogrammi.
- 8) **Töötada välja keskkonnaseire meetmed.** Seoses tööstusrajooni arenguga ja olulise keskkonnamõjuga Sillamäe sadama objektide ehitusega taotleda linnas riikliku välisõhu pidevseire punkti töö korraldamist, vajadusel osaleda välisõhu pidevseire projektis. Osaleda partnerina projektides, mis on suunatud Läänemere keskkonnaprobleemide ennetamisele ja lahendamisele. Teha seireküsimumustes koostööd riiklike struktuuridega, Keskkonnauuringute keskusega ja ettevõtjatega. Sõtkke jõe hüdroloogilise ja bioloogilise kompleksseire teostamismetoodika väljatöötamine.
- 9) Tagada järelevalve jäätmehoolduseeskirja täitmise üle.

6.5. HARIDUS

Eesmärgid:

- Optimaalne koolieelse hariduse süsteem ning korrastatud koolivõrk;
- Haridussüsteemi kvaliteedi parandamine ning kohandamine demograafiliste muutustega
- Kaasaegne õpikeskkond nii konkurentsivõimelise üldhariduse andmiseks kui ka kutse- ja kõrghariduse omandamiseks vastavalt õpilase võimetele ning ühiskonna huvidele ja ootustele;
- Kvalifitseeritud õpetajaskond, kes suudab täita kehtivate riiklike õppekavade nõudeid;
- Elanikele on loodud elukestva õppe võimalused;
- Tõsta laste ja noorte tervisealast teadlikkust vähendades sellega riskikäitumist

Indikaatorid: haridusasutuste majandamiskulud õpilase kohta, põhikoolist väljalangenute osakaal, gümnaasiumis haridusteed jätkavate õpilaste osakaal

Peamised tegevusvajadused:

- 1) **Kindlustada õpilastele ja pedagoogidele kaasaegsed õpitingimused.** Jätkata etapiviisiliselt haridusasutuste renoveerimist (katused, akende vahetus, õpperuumide ja elektrivarustussüsteemide remont, energiasäästu abinõude rakendamine jt.) Koolide rekonstrueerimisel pidada prioriteetseteks järelevalveasutuste ettekirjutuste täitmist ning energiatõhususmeetmeid, kaasaegse õpikeskkonna loomist ning optimaalset pinnakasutust. Jätkata koolide ja lasteaedade õpperuumide sisustuse ja tehnika uuendamist. Heakorrastada koolide ja lasteaedade territooriumid, sealhulgas ka kooli- ja õpiõued, spordiväljakud, mänguväljakud ja staadionid, lasteaedade varjualused. Jätkata koolieelsete lasteasutuste fassaadide soojustamist. Varustada õppeasutused infotehnoloogiavahenditega, tarkvaraprogrammide ja Wi-Fi -ga.
- 2) **Lua võimalused ja motivatsioon pedagoogide täiendõppeks, arvestades riikliku õppekava nõudeid.** Aidata kaasa õpetajate kvalifikatsiooni tõstmisele, arvestades õpetajate kvalifikatsiooni nõudeid. Arendada ja tugevdada sidemeid ning koostööd haridusala töötajate vahel nii Eestis kui välisriikides. Jätkata keelekümblusmetoodika rakendamist.
- 3) **Soodustada laste ja noorte terviseedendust.** Rakendada koolieelsetes lasteasutustes ja koolides vastavad terviseetendus programme Tervist Edendav Kool ja Tervist Edendav Lasteaed. Soodustada koolivälist tegevust.
- 4) **Laiendada täiskasvanute ümber- ja täiendõppe võimalusi,** mis võimaldab paremini reageerida tööturu nõudlusele, kaasates sellesse ülikoole, õppekeskusi ja firmasid, mittetulundusühinguid ja rahvusvahelisi programme pakkuvaid institutsioone. Võimaldada gümnaasiumi hariduse omandamist täiskasvanud inimestele ning laiendada neile õppimisvõimalusi (nt statsionaarõpe, kaugõpe jm)
- 5) **Arendada kutse- ja kõrgharidusteenust vastavalt linna ettevõtete ja asutuste vajadustele.** Noorte kutse- ja kõrghariduse omandamise ja töö leidmise hõlbustamiseks ning enese teostamisele kaasaaitamiseks on oluline säilitada ja arendada ühinenud Ida-Virumaa kutsekoolide esindust linnas ning teha koostööd kõrgkoolidega, teavitada noori regiooni õppimis- ja töövõimalustest ning kaasata noori linna tuleviku kujundamise otsustamisse. Teha koostööd Ida-Virumaa kutsehariduskeskusega.
- 6) **Toetada eesti keele ja võõrkeelte õpetamise teenuseid osutavate organisatsioonide tööd.**
- 7) Töötada välja meetmed lasteaedade ja põhikoolivõrgu optimeerimiseks.

6.6. HUVIHARIDUS, HUVITEGEVUS JA NOORSOOTÖÖ

Eesmärgid:

- Mitmekesised huvihariduse ja huvitegevuse võimalused ning huviharidust omandavate õpilaste ja huvitegevuse osalejate, sh. ka täiskasvanute osakaalu kasv.
- Noorsootöö arendamine tagab noortele võimaluse positiivseks eneseteostuseks, viia ellu oma ideid ja tunnetada eneserealiseerimise perspektiive Sillamäe linnas.
- Narkomaania, HIV-i leviku ja kuritegevuse ennetamine noorte hulgas.
- Arendada laste ja noorte tervisedendavaid tegevusi
- Suurendada koolivaheaegadel juhendatud tegevusi noortele

Indikaatorid: huvihariduses ja huvitegevuses osalevate laste ja noorte arv, asutuste majanduskulu ühe õpilase kohta

Peamised tegevusvajadused:

- 1) **Lua lastele soodne elukeskkond ning noortele võimalused omandada huviharidust ja veeta vaba aega sisukalt.** Tegemist on meetmetega, mis hõlmavad investeerimist linna infrastruktuuri, haridus-, kultuuri- ja spordiasutustesse.

- 2) **Laiendada noorte vaba aja veetmise ja huvihariduse ning huvitegevuse võimalusi.** Otsida huvihariduse ja huvitegevuse võimaldamiseks uusi töövorme ja avada noortele uusi huviringe ja –klubisid. Toetada avatud laste ja noortekeskuste tegevust, korraldada ülelinnalisi noorteüritusi. Arendada ja toetada huvitegevust ja -haridusasutuste (Huvi- ja Noortekeskus Ulei, kultuurikeskus, spordiklubid, muusikakool, MTÜ ESN) tegevust. Huvikoolide- ja ringide tegevus on Sillamäel traditsiooniliselt populaarne. Sillamäe Huvi- ja Noortekeskuse Ulei ja Sillamäe Muusikakooli ruumid (Vladimir Majakovski 7) on amortiseerunud ja õpikeskkond ja –vahendid on vananenud ning hoone vajab projekteerimist ja renoveerimist, ühtlasi tuleb korrastada hoone territoorium ja soetada vajalik mööbel ja muud õpivahendid. Huvihariduse andmiseks ja noorsootöö ja huvitegevuse korraldamiseks tuleb projekteerida ja renoveerida tervikuna Valeri Tškalovi 25 hoone, kus praegu tegutsevad Sillamäe Kultuurikeskuse taidluskollektiivid ja Sillamäe Huvi- ja Noortekeskuse Ulei kunsti- ja tantsuklassid. Huvitegevuse ja –hariduse osas on vaja analüüsida linna asutuste funktsioone ja rahastamise aluseid. Toetada laste töölaagrite ning spordi- ja huvilaagrite korraldust. Noortekeskustesse merendusega seotud tegevuste juurutamine (purjetamine, meremehesõlmed, mere- ja kalalaagrid).
- 3) **Luaa noortele mitmekesisemaid võimalusi vaba aja veetmiseks ja kultuuritegevuseks** ning lisaks kultuuriasutuste infrastruktuuri arendamisele laiendada tegevusvalikut ning arendada kultuuri- ja vaba aja tegevusi muu hulgas ka koolivaheaegadel, eriti suvel. Laste ja noorte turvalise ning tervisliku arengu tagamiseks korraldada koolivaheaegadel juhendatud tegevusi.
- 4) **Soodustada noorte initsiatiivi** ja korraldada selleks noorte vaba aja veetmise projektide konkursse. Toetada noorte algatust ja õpilasmavalitsuste tegevust.
- 5) **Soodustada linna laste ja noorte lõimumist ühiskonda.** Toetada õpilaste ja üliõpilaste linna arenguga seotud uurimuste ja tööde läbiviimist. Noorte lõimumiseks Eesti ühiskonda luua sidemed noorteorganisatsioonidega. Eesti keele paremaks omandamiseks toetada noorte osalemist eesti keele laagrites, korraldada ekskursioone Eesti teistesse piirkondadesse, kohtumisõhtuid ja temaatilisi üritusi.
- 6) **Kuritegevuse, narkomaania, alkoholismi ja HIV-i leviku tõkestamiseks** korraldada neid probleeme käsitlevaid noorteüritusi, teha vajalik info kõigi noorte jaoks kättesaadavaks, kasutades selleks mitmesuguste organisatsioonide ja fondide kogemusi ning abi, levitada temaatilisi infomaterjale.

6.7. KULTUUR

Eesmärgid:

- Sillamäe on mitmekultuuriline linn, kus on esindatud erinevad rahvused, kultuurid ja traditsioonid. Kultuuritegevus toetub tolerantsusele, üldinimlikel väärtustel ja üksteise austusel.
- Kohaliku omaalgatuse aktiivsus ja arenenud seltsiliikumine on aluseks tugevale kodanikuühiskonnale.

Indikaatorid: linna kultuuriasutuste (muuseum, raamatukogu, kultuurikeskus) külastatavus, linna kultuurürituste vaatajate arv.

Peamised tegevusvajadused:

- 1) **Toetada taidluskollektiivide ja rahvuskultuuriühingute tegevust.**
- 2) Tähtsustada kodukandi kultuuri ja ajaloo uurimist, Sillamäe Muuseumi ning muuseumi- ja kunstifondi kogude täiendamist. Toetada muuseumipedagoogika arendust kodukoha tundmaõppimisel ja muuseumitundide korraldamist koolieelsetele lasteasutustele ja üldhariduskoolidele.
- 3) **Arendada olemasolevat kultuuritegevuse infrastruktuuri.** Toetada Sillamäe Kultuurikeskuse, Sillamäe Linna Keskraamatukogu ning huvikoolide ja -keskuste tegevust ja arengut. Renoveerida Sillamäe Muusikakooli ja Sillamäe Huvi- ja Noortekeskuse Ulei hoone, korrastada territoorium ja

kaasajastada õpikeskkond. Laiendada muusikakooli ruume. Renoveerida ja varustada kaasaegse IT-tehnikaga Keskraamatukogu hoone (Kalda 12), samuti haruraamatukogu hoone (Viru pst. 26). Oma kultuuri säilitamiseks ja eksponeerimiseks on vaja välja arendada Sillamäe Muuseum. Renoveerida Sillamäe Muuseumi hoone ja heakorrastada territoorium, paigaldada ekspositsioonide tarvis kaasaegsed seadmed ja mööbel. Varustada kultuuriasutused WiFiga. Omandada linnamuuseumi kogude tarvis uusi eksponaate, suurendada nõukogude perioodi kajastavat ekspositsiooni, laiendada muuseumi ekspositsioonipinda. Prioriteetseks tegevuseks on Sillamäe Kultuurikeskuse temaatilise muuseumi tegevuse arendamine. Vajalik on ka turistide liikumisteede väljaarendamine (viidastamine, sh interneti kasutamise võimalusele raamatukogus, infotahvliid, parkimis- ja puhkekohad, vaatekohad ja -platvormid jm). Keskenduda turismi korraldamisel linna eripäradele. Linna miljööväärtuse tõstmiseks tuleb rekonstrueerida Mere puiestee ja linna keskvaljak koos Kultuurikeskuse ümbrusega.

- 4) **Lua uusi kultuuritegevuseks sobilikke paiku.** Renoveerida huvikoolide ja –keskuste hooned, heakorrastada territoorium ja kaasajastada õpikeskkond. Projekteerida rannaparki vabaõhulava.
- 5) **Kujundada linna traditsiooniliste festivalide, kontsertide ja kultuurisündmuste kultuurikalender,** mille raames korraldatakse linnas linna- ja merepäevad, jazzmuusika festival “Jazz-time”, David Oistrahhi festival, muuseumiöö, noortekonkurss “Elav klassika”, tantsufestival “Stiilivisioon”, rahvakultuuripäevad “Läänemere kultuurisillad”, teatrifestival “Ljubitelivõ”, vastlapidu, Eesti Vabariigi iseseisvuspäeva kontsert-aktus, lastekaitsepäev, jaanipäev, õpetajate päev, romansiõhtu kultuurikeskuse salongis. Jätkatakse ühisprojekti Eesti Kontserdiga “7 linna muusikafestival”.
- 6) **Süvendada kultuurialast koostööd,** osaledes rahvusvahelistes liikumistes, ühingutes, assotsiatsioonides ja projektides ning viies sõpruslinnadega ellu ühiseid projekte. Tugevdada sidemeid kunstikollektiivide vahel nii Eestis kui ka väljaspool. Toetada tegevusi, mis aitavad kaasa erinevate ühiskonnagruppide lõimumisele.

6.8. SPORT JA TERVISEEDENDUS

Eesmärgid:

- Sporti ja tervist väärtustav elanikkond, laialdane kaasatus terviselikumisse.
- Linna spordibaasid ja tegutsevad spordiklubid pakuvad elanikele mitmekesiseid võimalusi spordiga tegemiseks.
- Suurendada tervislike eluviise järgivate inimeste arvu
- Parandada sportimisvõimaluste kättesaadavust
- Tõsta inimeste teadlikkust tervislikest eluviisidest

Indikaatorid: spordiklubides tegutsevate inimeste arv (osakaal elanikkonnast), spordiüritustest osavõtjate arv

Peamised tegevusvajadused:

- 1) **Toetada sportlike eluviiside propageerimist linnas, tervise- ja harrastusspordi arendamist ja vaba aja veetmise võimaluste laiendamist.** Tervise- ja harrastusspordi arendamine linnas aitab kaasa linnaelanike vaba aja veetmise võimaluste laienemisele, aitab hoida linnaelanike tervist ja füüsilist vormi. Linna haridusasutustes tervisespordi arendamisel on esmatähtis äratada huvi sportliku tegevuse vastu ning propageerida tervislike eluviise. Nende eesmärkide saavutamiseks on vaja heal tasemel läbi viia ühiseid spordi- ja tervisepäevi, kaasates tuntud sportlasi. Spordikompleksi Kalev baasil luua tervisespordi rühmi. Luua puuetega inimestele võimalused sportmiseks. Näha ette kasesalu sportimisvõimaluste arendamist.

- 2) **Toetada aktiivse spordi- ja tervise liikumise edasiseks arendamiseks olemasolevate spordiklubide tegevust.** Võttes arvesse Sillamäel olemasolevaid spordirajatise, vastava kvalifikatsiooniga treenerite olemasolu, harrastajate arvu ja sportlike saavutusi, toetada järgmisi spordialasid: ujumine, kergejõustik, jalgpall, suusatamine, korvpall, poks, male, iluvõimlemine, tennis, lauatenis, võitluskunstid. Täiendavalt toetada silmapaistvaid tulemusi saavutanud Sillamäe sportlasi ja meeskondi.
- 3) **Kaasajastada spordirajatise.** Jätkata spordikompleksi renoveerimist, korrastada haridusasutuste spordiväljakuid, arendada avalikke spordi- ja mänguväljakuid, rajada linna jalgratta- ja terviseradasid vastavalt linna spordiehitiste arengukavale. Prioriteetseks tegevuseks on Sillamäe Spordikompleksi Kalev renoveerimine, sh staadioni ja välirajatiste ehitus. Koostöös Eesti Jalgpalli Liiduga soodustada Sillamäe Kalevi staadioni rekonstrueerimist esindusstaadioniks ning edaspidi arendada kunstmurustaadioni (katte vahetus). Miniväljakud planeerida iga kooli juurde (kokku 4). Tuleb luua võimalusi sportimiseks vabas õhus ja iseseisvalt. Mitmekesisendada Sillamäe Spordikompleksi Kalev poolt pakutavaid teenuseid. Koos sihtasutusega Eesti Terviserajad ja Vaivara vallaga rajada Sillamäe-Sinimäe terviseraja lõik Vaivaras.
- 4) **Teha igakülgset spordi- ja tervise edendusslikku koostööd maakondlikul, üleriigilisel ja rahvusvahelisel tasemel.** Spordi arengu seisukohalt on tähtis koostöö teiste omavalitsustega ühiste ürituste läbiviimisel. Linn on huvitatud regionaalsete, üleriigiliste ja rahvusvaheliste ürituste läbiviimisest Sillamäe spordibaasides, sest need aitavad kaasa kohaliku spordielu elavdamisele ja Sillamäe linna tutvustamisele.
- 5) **Anda linnaelanikele rohkem informatsiooni tervislikust eluviisist.** Kasutada erinevaid veebilehti (linna koduleht, noorteportaalid jms) ja meediat jagamaks inimestele infot tervislikest eluviisidest.

6.9. SOTSIAALHOOLEKANNE JA TERVISHOID

Eesmärgid:

- Inimeste (sh laste) sotsiaalse toimetuleku ja arengu tagamine sotsiaalteenuste ja –toetuse osutamise kaudu
- Esmatasandi tervishoiuteenuste, kiirabi ja hooldusravi osutamine
- Arendada elukeskkonna, eriti sotsiaal-majandusliku keskkonna jätkusuutlikkuse tagamist kõigi elanikkonna rühmade vajadusi arvestades
- Arendada elukvaliteeti ja toimetulekut suurendavaid teenuseid ja meetmeid
- Tagada ja arendada asjakohaste ja kõrge kvaliteediga sotsiaalteenuste kättesaadavust erinevatele sihtrühmadele

Indikaatorid: toimetulekutoetust saavate isikute arv aastas, toimetulekutoetuse väljamaksete suurus aastas, töötuse määr, sotsiaaltoetuste ja –teenuste arv

Peamised tegevusvajadused:

- 1) **Luua ennetusele ja rehabilitatsioonile suunatud sotsiaalhoolekandesüsteem.** Lähtuda põhimõttest, et toetustele tuleb eelistada ennetavaid tegevusi (toimetuleku toetamise asemel ettevõtluse alustamise või töötamise toetamine, võimaluste loomine osalemiseks täiend- ja ümberõppes, osalemiseks tööhõiveprojektides). Arendada riskigruppidega tehtavat ennetavat tööd. Osaleda töötute hõiveprogrammides ja teha aktiivset koostööd töötukassa, koolitajate ja tööandjatega pikaajalise töötuse minimeerimiseks ning pöörata tähelepanu tervise propageerimisele ja tervislike eluviiside soodustamisele. Toetada noorte rehabilitatsiooni- ja sotsialiseerumiskeskuse loomist.
- 2) **Arendada uusi teenuseid,** mis vastavad ühiskonna muutustele, nt võlanõustamisteenus, psühholoogiline nõustamine, sotsiaalnõustamine, perekeskne aitamistöö, invataksu teenuse

osutamine jne. Füüsilise ja sotsiaalmajandusliku infrastruktuuri, sh teenuste arendamine pensionäridele. Kasutada võimalusi struktuurifondidest toetuste saamiseks. Luua Sihtasutuse Sillamäe Haigla baasil esmatasandi tervisekeskus, mis tagaks oma linna elanikele lisaks perearstiabi ja –õe teenustele ka teised esmatasandi põhiteenused vajaliku regulaarsusega.

- 3) **Laiendada sotsiaalteenuste osutajate võrku.** Jätkata sotsiaalteenuste osutamist ja arendamist linna sotsiaalhoolekandenasutuste poolt ning soetada vajalikke teenuseid kõrvalt. Toetada SA Sillamäe Haigla tegevust hooldusteenuste osutamisel. Remontida Laste Hoolekande Asutust Lootus. Toetada eakate ja puudega inimeste päevakeskuse tegevust. Toetada riskigruppidega tegelevate mittetulundusühingute tegevust. Ühiskondlike ehitiste ehitamisel ja renoveerimisel tagada spetsiaalsed juurdepääsud puudega inimestele ning lastevankritega inimestele. Teha koostööd Viru Sotsiaalabikeskusega.
- 4) **Panustada pere ja laste sotsiaalkaitsele.** Toetada peresid seoses lapse sünniga ja kooli minekuga. Toetada vähekindlustatud lastega peresid. Toetada lastekodu arendamisega seonduvaid projekte. Tagada laste õigused. Linnas tuleb korraldada lastekaitse inspektori tegevus.
- 5) **Toetada puudega inimesi, pensionäre ja vähekindlustatud linnaelanikke.** Leida finantseerimisallikaid sotsiaalkeskuse rajamiseks linnas aadressil Geoloogia 18. Võimalusel toetada puuetega inimeste ühingu (Miloserdie) ruumide rekonstrueerimist. Kaasata puuetega inimesi ja eakaid igapäevaellu, toetada nende iseseisvust ja huvitegevust. Luua puuetega inimestele võimalusi igapäevase elu toimetulekuks, õppimiseks ja arendamiseks. Jätkuvalt doteerida linna ühistranspordi-, samuti saunateenust. Saavutada valmisolek sotsiaaltoetuste osutamiseks kriisilukorda sattunud linlastele. Luua erivajadustega õpilastele võimalused õppeks (liftid, pandused jmt).
- 6) **Jätkuvalt tegeleda narkomaania probleemi ennetuse ja tagajärgedega.** Osaleda narkomaania profülaktikaga tegeleva sihtasutuste töös ja narkorehabilitatsioonikeskuse tegevuses.
- 7) **Soodustada esmatasandi tervishoiuteenuste, kiirabi ja hooldusravi osutamist linnas.** Peame oluliseks ambulatoorset meditsiiniabi ning –taastusravi kättesaadavust, ödede koduhoolduse arengut ja laste päevastatsionaari töö jätkamist. Toetada Sihtasutuse Sillamäe Haigla renoveerimist ja kaasaegse meditsiinilise varustuse soetamist. Maakondliku kiirabi toetamine.
- 8) Tagada tervisega seonduva teabe kättesaadavus sotsiaalselt tundlikele gruppidele nende õiguste, neile suunatud hüvitiste ja teenuste kohta, kasutades selleks neile arusaadavaid suhtlusvorme.
- 9) **Toetada Narkorehabilitatsioonikeskuse arendamist.** Arendada Tervise tn asuvaid asutusi eesmärgiga, et piirkond muutuks terviselinnakuks st. terviseasutuste patsientide jaoks keskkonna väljaarendamine, mis toetab paranemist, puhkamist, vaba aja veetmist, pere ja lähedastega ühist aja veetmist ning vastavalt patsientide võimetele kohast sportlikku tegevust.

6.10. TURVALISUS

Eesmärgid:

- Vähenenud kuritegevus ja avaliku korra rikkumised.
- Keskkonnariskide maandatus ja valmisolek ohuolukordadeks.
- Teadvustada liikluskultuuri turvalisuse tagamiseks

Indikaatorid: süütegude arv, sh kuriteod, sh isikuvastased süüteod, liiklusõnnetuste arv

Peamised tegevusvajadused:

- 1) **Tõhustada üldsuse kaasamist kuritegude ennetamisse ning omandi kaitsmisse.** Arendada ja korraldada naabrivalve süsteemi.

- 2) **Tugevdada koostööd korrakaitseorganitega.** Vahetada õiguskorraalast informatsiooni Ida Politseiprefektuuriga ning tagada linnaruumi heakord ja avalike kohtade hea jälgitavus.
- 3) **Juurutada kriminaalpreventsiooni üldiseid põhimõtteid omavalitsuse tegevusse.** Analüüsida kuritegevusega seotud probleeme ja arvestada analüüsi tulemustega planeeringute tegemisel. Analüüsida suuremate massiürituste läbiviimisel turvalisuse ja parkimise jälgimisega seotud küsimusi ning arvestada nendega järgnevate ürituste läbiviimisel. Sõlmida turvafirmadega lepingud linnavara kaitseks.
- 4) **Suurendada turvalisust avalikes kohtades ja tänavatel.** Paigaldada linna tänavatele ning hallatavate asutuste õuedes turvakaamerad ja ühendada need ühtsesse videovalve süsteemi. Teha koostööda Politsei- ja Piirivalveametiga turvakaamerate paigaldamise osas.
- 5) **Parandada valmisolekut ohuolukordadega toimetulekuks.** Sadam, nafta-, keemia- ja gaasiterminalid ja ohtlike ainete käitlemine suurendavad oluliselt ohuriske. Turistide arvu märkimisväärne suurenemine ja reisisadama laienemine võivad põhjustavad ka kuritegevuse kasvu. Nimetatud riskide maandamiseks on vaja arendada asjaomaseid struktuure ja varustada need vajaliku tehnikaga.
- 6) **Suurendada liiklusohutust linna tänavatel ja maanteel.** Paigaldada täiendavalt liiklusmärke, rekonstrueerida teid ja ristmikke.
- 7) **Vähendada õnnetusjuhtumite riske.** Tagada tuleohutusnõuete täitmine laste-, tervishoiu- ja ühiskondlikes asutustes. Elanikkonda pidevalt päästealaselt teavitada. Korraldada vastavasisulisi üritusi (helkurite kasutamine, liikluseeskirjade täitmine jne).
- 8) **Tõsta hädaolukordadeks valmisolekut.** Arvestada riskianalüüsi linna planeerimisel. Moodustada kriisireguleerimismeeskond ning koostada linna kriisireguleerimisplaan, millega tagada ka hädaolukorraks vajalikud ressursid. Määratleda hädaolukorra plaani koostamise kohustusega ettevõtted ja asutused. Korraldada hädaolukordade vältimise ja kriisireguleerimisalase koolitust ning selgitustööd. Korraldada koolides ja ühiskondlikes asutustes regulaarselt evakuaatsioonitreeninguid. Tellida suvehooajaks turva- ja päästeteenus veekogude randa.

6.11. JUHTIMINE, KOOSTÖÖ JA VÄLISSIDEMED

Eesmärgid:

- Tulemuslik koostöö rahvusvaheliste organisatsioonidega ja sõpruslinnadega.
- Regionaalne areng koostöös teiste omavalitsusüksustega, era- ja kolmanda sektoriga.

Peamised tegevusvajadused:

- 1) **Jätkata koostööd Ida-Virumaa Omavalitsuste Liidu, Eesti Linnade Liidu ja naaberomavalitsusüksustega oma ühiste huvide väljendamiseks, esindamiseks ja kaitsmiseks riigi ja Euroopa tasemel.** Koostöös Vaivara valla, Narva, Narva-Jõesuu ja Toila omavalitsustega vajavad lahendamist samuti mitmed linnastu sotsiaalmajandusliku arenguga seonduvad küsimused - ühistransport, arstiabi ja korrakaitse, samuti jäätmekäitluse korraldamine, ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni arendamine, mereäärse ranna-ala korrastamine ja turismi-alaste marsruutide koostamine ning teenuste osutamine, kalmistu haldamine.
- 2) **Mittetulundusühingu Sillamäe Vabatsiooni Arendus asutajaliikmena jätkata organisatoorset tegevust vabatsiooni idee realiseerimisel.**
- 3) **Teha avalike teenuste parimaks osutamiseks koostööd eraettevõtete ja mittetulundusühingutega.** Tellida ka edaspidi mitmeid teenuseid - eriti sotsiaalteenuseid - mittetulundusühingutelt, ühendades nii linnakodanike initsiatiivi linna vajaduste rahuldamisega.

- 4) **Osaleda rahvusvahelises koostöös.** Sillamäe linn jätkab oma tegevust Balti Linnade Liidus (UBC). Linn võtab aktiivselt osa keskkonna- ja linnaplaneerimise komisjonide tööst. Üheks prioriteediks rahvusvahelises koostöös on transpordiühenduste areng Läänemere regioonis, samuti Via Hanseatica ja Vene Föderatsiooni suunal. Linna tutvustamiseks ja turundamiseks on kavas korraldada linna tutvustavaid sihtkampaaniad, mis on suunatud konkreetsetele sihtregioonidele ja sihtrühmadele. Sillamäe teadvustamiseks nii Eestis kui rahvusvaheliselt on tähtis välja töötada ja arendada tegevusvaldkond (näiteks keskkonnakaitse) ja linna omapära väljatoov tunnus (arhitektuur, sõjatööstus, nõukogude aja pärand). Tööstusala ning sadama ja turismi, samuti nende valdkondadega seonduva (näiteks keskkonnakaitse) arendada Sillamäe koostööd Kotka linna ja Hamina regiooniga.
- 5) **Korraldada ettevõtlus- ja elukeskkonda tutvustava teabe levikut.** Luua linna ettevõtlusressursside kohta linna investeerimispass. Viia läbi ettevõtlus- ja arenguseminare. Vajalik on Sillamäe tutvustamine ja teabe edastamine erinevate kultuuri-, spordi- ja teiste ürituste kohta, anda välja ja levitada linna tutvustavaid trükiseid, viia läbi kokkusaamisi teiste linnade ettevõtjatega ning ettevõtluse arendamisega tegelevate organisatsioonidega.
- 6) **Muuta avalike teenuste informatsioon linnaelanike tarvis kättesaadavamaks ja vähendada bürokraatiat.** Täiustada linna ja linna asutuste interneti kodulehekülgi, parandada infolevi ja linnaametnike klienditeeninduse kvaliteeti.
- 7) **ISO 9001:2008** nõuetele toetuva kvaliteedisüsteemi juurutamine Sillamäe Linnavalitsuses, võimalusel taotleda sellekohast sertifikaati (edaspidi ISO 9004:2009). Edukaks olemiseks peab iga organisatsioon olema suunatud ja ohjatud süstemaatilisel ning läbipaistval moel. Kvaliteedisüsteem peaks hõlmama kõiki tegevusi ja protsesse, mis võivad mõjutada omavalitsuse võimet rahuldada kodanike ja teiste osapoolte nõudeid.
- 8) **Tagada linna ametiasutuste ja hallatavate asutuste töötajatele konkurentsivõimelised töötingimused.** Avaliku teenuse kvaliteedi tagamiseks on oluline jälgida omavalitsuse teenistujate ja töötajate palgataset, et tagada kvalifitseeritud tööjõud.
- 9) **Jätkata koostööd sõpruslinnadega.** Sillamäe linn jätkab koostööd sõpruslinnadega nii Eestis kui ka väljaspool:
- *Nokia* (Soome) – koostöö hariduse, tervishoiu, kultuuri, spordi, ökoloogia, sotsiaalsfääri vallas vastavate valdkondade, kunstikollektiivide osavõtt pidustustest, juhtivate spetsialistide delegatsioonide vahetamine.
 - *Havre de Grace* (USA Marylandi osariik) – kontaktid toimuvad linnavalitsuste kirjavahetuse ja mõlema linna metodisti kirikute tasemel, planeeritakse sõlmida noortevahelisi kontakte, linnade kunstikollektiivide, ametnike vahetust, ärikontaktide arendamist.
 - *Bützow* (Saksamaa) – kutsehariduse, kultuuri, turismi, sotsiaalsfääri ja noorsooliikumise vallas.
 - *Jaroslavli oblasti Nekrassovi munitsipaalringkond* (Venemaa) – kaubandus-majanduslik koostöö, kultuurialane koostöö, delegatsioonide vahetamine.
 - *Leningradi oblasti Kingissepa munitsipaalringkond* (Venemaa) – ettevõtlusalane koostöö Sillamäe vabatsiooni võimalusi arvestades.
 - *Kärdla* – ühiste kultuuriürituste ja näituste korraldamine.
 - *Brovarõ linn* (Ukraina Vabariik, Kiievi oblast) – majanduse, kultuuri ja ühiskondliku tegevuse valdkonnad.
 - *Mstislavl* (Valgevene) – kultuurialane koostöö.

Lisaks sõpruslinnadele jätkata koostööd partneromavalitsustega:

- *Kümenlaakso regioon* (Soome) – teostatud projekt ettevõtlusega alustajate nõustamiseks ja Sillamäe ümbritseva keskkonna arendamiseks, edasine koostöö sadama ehitamisel ja teenindamisel ja Sillamäe ettevõtluses.
- *Kotka* (Soome) – kutsealane koostöö, võimalikud ka teised koostöövormid: logistika, sadamad, turism, teenindus, metalli- ja puidutöötlemine.

7. TERVISEPROFIIL

Tervis on inimese elukvaliteedi üks alustalasid ning määrab suuresti selle, kui hästi või halvasti inimene oma eluga toime tuleb. Inimeste kollektiivne tervis määrab selle, kui terve on linn ning veelgi kaugemale vaadates, kui terve on riik.

Sillamäe linna terviseprofiil on hetkeolukorda peegeldav ning teaduslikul alusel põhinev linna terviseülevaade, mis võib suurendada avalikkuse huvi ja poliitilist toetust ning aidata määrata tulevikueesmärgid ja kontrollida liikumist nende poole. Valminud dokumendiga reastatakse linna terviseprofiili eesmärgid ja vajalikud tegevused.

Linna terviseprofiil ei ole eesmärk omaette, vaid see võib olla sisendiks teiste oluliste paikkonna strateegiliste plaanide ja muude dokumentide kavandamisel. Terviseprofiil ei ole ka lõplikult fikseeritud dokument, vaid vajab teatud aja tagant ülevaatamist ning täiendamist värskemate andmete ja tegevussuundadega.

Terviseprofiili koostamisel on aluseks võetud Tervise Arengu Instituudi poolt koostatud juhised "Kohaliku omavalitsuse ja maakonna terviseprofiili koostamine" ning "Kohaliku omavalitsuse terviseprofiili indikaatorid". Indikaatorite põhiline eesmärk on aidata tervisepiirkondadel jälgida, kui edukad on nad rahva tervise säilitamisel ja parendamisel ning kui hästi toimib tervisesüsteem. Sillamäe linna terviseprofiil sisaldab terviseprobleemide ja vajaduste kirjeldust järgmiste peatükkide lõikes:

3.1.1. Sillamäe linna üldandmed

Peatükis antakse ülevaade linna tutvustavatest üldandmetest. Rahvastikust, sündidest ja surmadest, sisse- ja väljarändest, abortidest ja esmashaigestumistest. Linna andmeid võrreldakse ja analüüsitakse Eesti andmetega.

3.1.2. Majandusareng

Peatükis arutatakse tööturu situatsiooni, sh võrreldakse linna keskmist brutopalka, hõivatuid, töötust, tööjõu osakaalu jms. Analüüsitakse linna inimeste toimetulekut, tuuakse välja puuetega inimeste osakaal linna rahvastikust. Vaadeldakse sotsiaaltoetusi saanute arvu ning kogu linna kaasatust kogukonna tegevustesse.

3.1.3. Sotsiaalelu

Peatükis on välja toodud linna õpilaste ja haridusasutuste arv, koolispordi areng ja võimalused ning peredele suunatud tegevuste toetamine, SK Kalevi baasil tegutsevad spordiklubid, tervist edendavad sportlikud alad ja linna terviserajad, alaealiste asjade komisjoni mõjutusvahendite võimalused, on võrreldud noorte süütegusid aastate lõikes.

Peatükis loetletakse tervist edendavate töökohtade, lasteaedade ja koolide arvandmeid. On välja toodud linna üldkasutatavamad spordirajatised ja asutused (sh SK Kalev), spordimängud Ida-Virumaa tasandil, suusarajad, on vaadeldud linna transporti ja teedevõrku ning kirjeldatud keskkonnategureid ja nende mõjusid. On välja toodud statistika, mis iseloomustab linna kuritegude arvu linnas.

Peatükk sisaldab tervislike eluviiside loetelu ja annab ülevaate tervist kahjustavatest harjumustest.

Peatükis antakse ülevaade suuremate tervishoiuteenuste osutajatest: haiglad, perearstid, apteegid, nõustamisteenused, kiirabi teenus. Tuuakse välja linna meditsiinipersonali näitajad, ambulatoorsed vastuvõttud.

Terviseprofiili koostamine on omavalitsuse elanike tervise ja seda mõjutavate tegurite kaardistamine. Terviseprofiili sisendiks on nii indikaatorite alusel kogutud andmed kui ka kogukonnaliikmetelt, otsusetegijatelt ning tervise- ja muude valdkondade spetsialistidelt kogutud arvamused ja info. Protsessi väljund on otsusetegijale ja kogukonnale esitatav profiil, milles kirjeldatakse nii teksti kujul kui ka graafiliselt

lisaks kogukonna tervises seisundile terviseprobleeme ja -vajadusi ning nende võimalikke lahendusi. Profiil on aluseks tervise arendamise tegevuskava koostamisele, milles püstitatakse konkreetsed eesmärgid tervisetulemite parandamiseks ning määratletakse nende saavutamiseks vajalikud tegevused, ressursid ja vastutajad. Terviseprofiili sisendiks olevad andmed on toodud arengukava 3. peatükis.

Tabel 7.1

Terviseprofiili indikaatorid	
Indikaator	Kirjeldus
1. Subjektivne tervise enesehinnang	Täiskasvanud elanike subjektivne hinnang oma tervisele
2. Füüsiline aktiivsus	Inimeste osakaal täiskasvanud rahvastikust, kes vähemalt kaks korda nädalas vabal ajal harrastavad tervisesporti.
3. Toitumine	Tervisliku toitumise peamisteks näitajateks on: - vähemalt kuuel päeval nädalas värsket juurvilja söönute osakaal, - vähemalt kuuel päeval nädalas värsked puuvilju või marju söönute osakaal. Inimeste osakaal, kes enamasti söövad hommikust.
4. Ülekaalulised/rasvunud	Ülekaaluliste ja/või rasvunud inimeste osakaal täiskasvanud (vanuses 16-64 aastat) elanikkonnas. Ülekaaluliste inimeste kehamassiindeks (KMI) on 25-30 ja rasvunudel üle 30.
5. Alkoholi tarbimine	Alkoholi erineva sagedusega tarbivate inimeste osakaal. Näiteks: - vähemalt mõned korrad nädalas alkoholi tarbinute osakaal, - vähemalt 1 kord kuus korraga kuus või rohkem alkoholiannust tarbinute osakaal, Üks alkoholiannus on kas pudel õlut (0,5 l) või klaas veini (100 g) või pits kanget alkoholi (30 g).
6. Suitsetamine	Igapäevasuitsetajate osakaal kogu elanikkonnast.
7. Helkuri kasutamine	Peaaegu alati helkurit kasutajate osakaal.
8. Turvavöö kasutamine	Turvavöö kasutamine paikkonna elanike seas. peaaegu alati autot juhtides turvavööd kasutanute osakaal, peaaegu alati kaassõitjana esiistmel istudes turvavööd kasutanute osakaal, - peaaegu alati tagaistmel istudes turvavööd kasutanute osakaal.
9. Tervisealase teabe kättesaadavus	Viisid, milliste kanalite kaudu levitatakse tervisealast infot. Tervisealane teave kättesaadavus ka eesti keelt mittekõnelevatele elanikele.
10. Tervislikku eluviisi toetavad üritused paikkonnas	Ürituste ja kampaaniate ning nendel osalejate arv.

Indikaatorite andmete kogumiseks ja analüüsimiseks on vaja läbi viia uuring (nt küsitluse vormis koolides, lasteaedades, linnavalitsuses).

8. SILLAMÄE LINNA EELARVESTRATEEGIA

Eelarvestrateegia on koostatud arengukava osana arengukavas sätestatud eesmärkide saavutamiseks, et planeerida kavandatavate tegevuste finantseerimist. Eelarvestrateegia on aluseks kohaliku omavalitsuse üksuse eelarve koostamisel, kohustuste võtmisel ja investeeringuprojektide kavandamisel.

Linna eelarvestrateegia koostamise peamiseks eesmärgiks on tagada keskpikas perspektiivis eelarvepoliitika jätkusuutlikkus, mis tagaks linna tervikliku ja tasakaaluka arengu. Eelarvestrateegia hõlmab nelja eelseisvat eelarveaastat. Keskpika planeerimishorisondi juurutamise üldiseks eesmärgiks on suurendada eelarveprotsessi stabiilsust, tagada vahendite sihipärasem arenguprojektidesse suunamine, vahendite parem likviidsus ja rahastatavate tegevuste jätkusuutlikkus ning eelarveprotsessi läbipaistvus.

Linna eelarvepoliitika põhieesmärgid on tasakaalustatud eelarve ja eelarve ülejäägis hoidmine. Prioriteetideks on linnale seadustega pandud kohustuste täitmine ja sõlmitud lepingute järgi linnale võetud kohustuste täitmine, Euroopa Liidu struktuurifondide toetuse ning teiste toetuste kaasamine investeeringuteks ja muudeks projektideks.

Sillamäe eelarvestrateegia koostamise lähtealuseks on Sillamäe arengukavas toodud prioriteedid, valdkondlikud ja linna asutuste arengukavad ning majandusarengu prognoosid aastani 2020.

8.1. Kohaliku omavalitsuse üksuse majandusliku olukorra analüüs ja prognoos eelarvestrateegia perioodiks

Kohaliku omavalitsuse üksuse majandusliku olukorra analüüs ja prognoos eelarvestrateegia perioodiks on toodud arengukava peatükis 3. Peamised näitajad, millest eelarvestrateegia koostamisel on lähtutud:

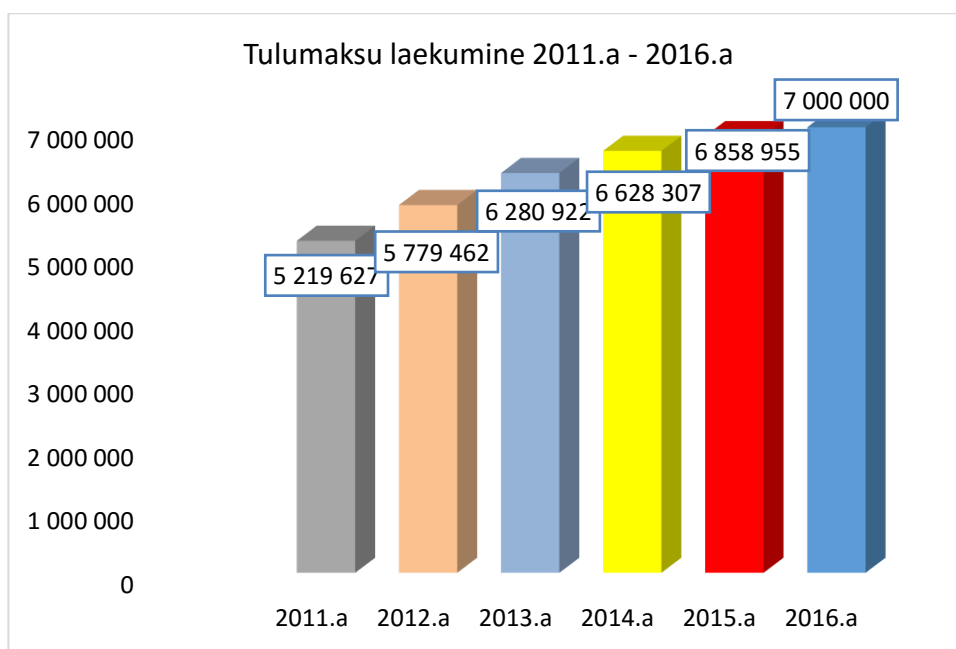
- 1) Rahandusministeeriumi 2016. aasta kevadise majandusprognoosi põhistsenaariumi kohaselt kasvab Eesti sisemajanduse koguprodukt 2016. aastal 2% ja 2017. aastal 3%. Rahandusministeerium on käesoleva ja järgmise aasta majanduskasvu prognoose allapoole korrigeerinud, mille peapõhjuseks on Eesti jaoks oluliste kaubanduspartnerite – Soome ja Venemaa kasvuväljavaadete halvenemine. Ekspordi kasv taastub käesoleval aastal ja kiireneb järgnevatel aastatel järk-järguliselt ning kooskõllaliselt ekspordipartnerite majanduskasvuga. Peamiseks majanduskasvu vedajaks jääb 2016. aastal sisenõudlus, kuid ekspordi mõju peaks edaspidi suurenema. Aastatel 2019–2020 peaks Eesti majandus kasvama keskmiselt 3% aastas, tuginedes nii ekspordile kui ka sisenõudlusele.
- 2) Rahandusministeeriumi 2016. aasta kevadine prognoos ütleb, et tarbijahindade (THI) tõus jääb madalate toorainehindade tõttu tagasihoidlikuks, ulatudes 0,3%ni. Seejärel kiireneb THI kasv 2017. aastal 2,7%ni ja 2018. aastal 2,9%ni. Kui selle aasta esimesel poolel veavad hinnalangust energiatooted, siis aasta teisel poolel hakkab energia komponendi negatiivne panus taanduma, tuues kaasa tarbijahindade tõusule pöördumise. Maksimeetmete mõju suureneb tänavu kütuse, alkoholi ja tubakatoodete aktsiisimäära tõstmise tulemusena. Teenuste hinnatõus jääb mõõdukaks, mida pidurdab alanenud kütusehindadega kaasnenud reisijateveo odavnemine ning ka tasuta kõrgharidus. 2017. aastal kiireneb inflatsioon välistegurite (nafta ja toit) panuse järk-järgulise suurenemise, teenuste hinnatõusu kiirenemise ning täiendavate aktsiisitõusude tulemusena. Alates 2017. aastast võib oodata nafta ülepakkumise järk-järgulist taandumist ja maailmamajanduse tugevnemist ning seeläbi ka toorainete kallinemist, mistõttu välistegurite mõju inflatsioonile edaspidi suureneb. Kaudsete maksude mõju THI-le on suurim 2017. aastal, kui see ulatub 0,9%ni.
- 3) Prognoosida on ettevõtlusaktiivsuse mõningast tõusu ja töötuse vähenemist. Vaatamata elanike arvu jätkuva vähenemisele kasvab linnaeelarve maht, sh üksikisiku tulumaks. Töötuse vähenemise tõttu väheneb toimetulekutoetuse maht.

- 4) Et Euroopa Liidu uue rahastamisperioodi programmid avanevad valdavalt 2015. aastast alates ning taotlemise protsess on üsna aeganõudev, võib suuremate projektide teostamist oodata mitte varem kui 2017. aastal.
- 5) Majanduskulude osas väärib tähelepanu 1. jaanuarist 2013 avanenud elektriturg ning investeeringud kaugküttesüsteemi ning ühisveevärki ja –kanalisatsiooni. Seetõttu ei planeerita elektrienergia kulude tõusu 2016-2020. Soojusenergia ning vee ja kanalisatsiooni hind tõuseb.
- 6) Eelarvestrateegia perioodil on eeldada nii ehitustööde kallinemist kui muude teenuste ja ka kaupade kallinemist. See tähendab kulude suurenemist. Siiski on vajalik säilitada investeeringute tase, et tagada linnavara säilimine, korrasolek ja vastavus normatiividele – seetõttu seab eelarvestrateegia eesmärgiks tagada linnaeelarve investeerimistegevuse mahud vähemalt olemasolevas proportsioonis (arvestatud ilma lisanduvate toetuste ja laenurahata).
- 7) Statistikaameti andmete järgi oli 2015. aastal Sillamäe keskmine brutotulu 850,14 eurot, mis on Ida-Viru maakonna keskmisest natuke kõrgem (846,93 eurot). Tulutaseme vahe põhjuseks võib olla tööelise elanikkonna väiksem osakaal. Arvestada tuleb ka elanike arvu vähenemise, töötuse suurenemise ja linnaeelarvesse eraldatava osa vähenemisega. Saadud toetused sõltuvad riigi poliitikast ja rahastamisvõimalustest. Kaupade ja teenuste müügi ning muude tegevustulude osas tuleb seada eesmärgiks kultuuriasutuste omatulu kasv ning õpilaskohtade maksumuse korrigeerimine vastavalt tegelikele majanduskuludele, üüri- ja rendihindade korrigeerimine vastavalt sõlmitud lepingutele – seega arvestatakse selle tulu osas kasvu proportsionaalselt prognoositava majanduskasvuga.
- 8) Üha prioriteetsemaks muutub omatulude tõstmisele ning hallatavate asutuste töö optimeerimisele suunatud abinõude rakendamine, et leevendada survet linnaeelarvele.

Linna strateegilistest eesmärkidest lähtudes on koostatud linna eelarve tulude prognoos ja määratletud kavandatavate kulude ja investeeringute mahud ning linna laenustrateegia. Arvestades linna majandustegevuse suurt sõltuvust väliskeskkonna mõjudest, uuendatakse strateegiat iga-aastaselt, et viia prognoosid kooskõlla üldiste muutustega Eesti majanduskeskkonnas.

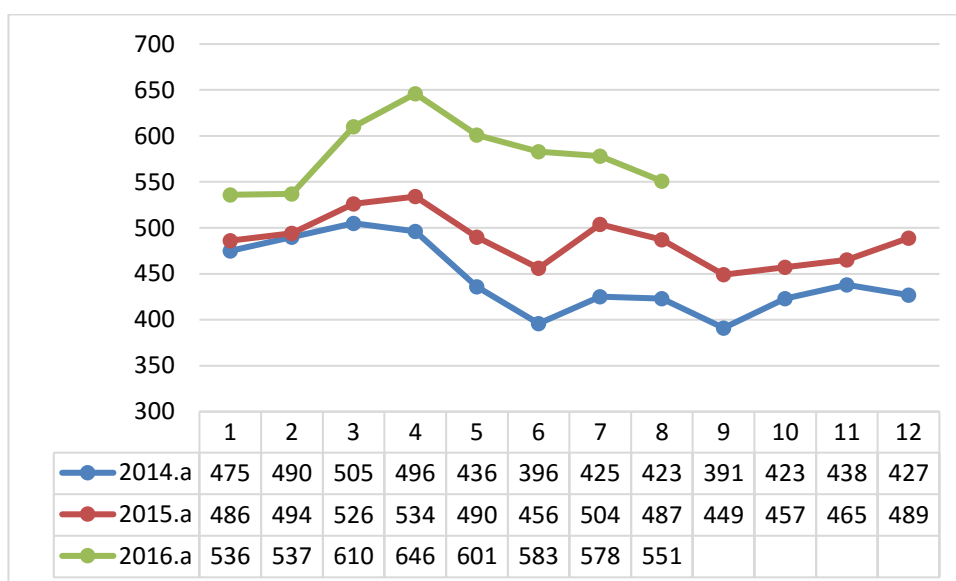
8.2. Eelarvestrateegia vastuvõtmisele eelnenud aasta tegelikud, jooksvaks aastaks kavandatud ja eelarvestrateegia perioodiks prognoositavad põhitegevuse tulud

2005-2008 majandustõusu ajal, kui tõusid palgad ja suurenes tööhõive, suurenes pidevalt ka Sillamäe linnaeelarve tulude maht keskmiselt 13,5% aastas, kusjuures kõige suurem oli kasv 2007. ja 2008. aastal, protsentuaalselt vastavalt 16,4% ja 12,7%. 2009. – 2010. aastal eelarve tulud vähenesid järsult. See oli seotud järgmiste asjaoludega: majanduslangus, mis teravnes 2008. aasta teisel poolel ja oli seotud maailmamajanduse üldise langusega; algas järsk töötuse suurenemine; 2009. aasta mais vähendas riik kohalikele omavalitsusüksustele laekuva tulumaksuosa määra (2009. aasta jaanuaris oli see 11,9% brutotulust, märtsis, aprillis 11,93% ja edasi 11,4%). Selle taustal vähenes järsult linnaeelarve tulude põhiallikas - laekumine füüsilise isiku tulumaksust. 2013. ja 2014. aastal suurenes KOV-idele ülekantav tulumaksuosa seoses maamaksuvabastuse rakendamise mõjude tasandamisega 11,57 % -ni ning 2014. aastal 11,6% -ni (kehtib ka 2016. aastal).

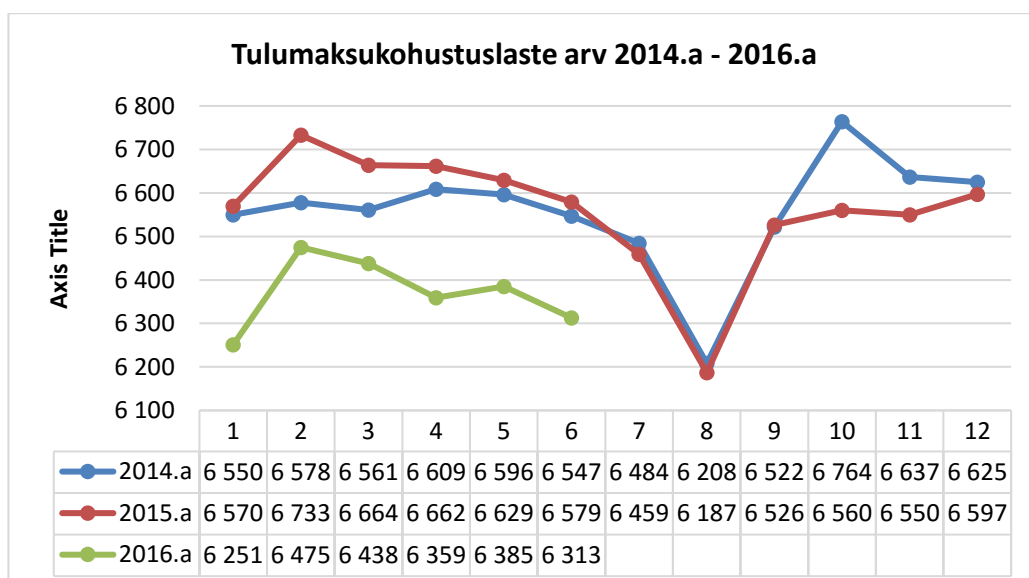
Joonis 8.1. Tulumaksu laekumine 2011-2016. Allikas: Rahandusministeerium ja Sillamäe Linnavalitsuse rahandusosakond.

Tulumaksu laekumine on 2015. aastal moodustas 487,6 eurot elaniku kohta. 2014. aastaga võrreldes kasvas laekumine 7,3 protsenti.

Joonis 8.2. Registreeritud töötud Sillamäel (allikas: Töötukassa)

Võib näha, et töötute arvu muutuse dünaamika 2016. aasta aprilli seisuga ületab eelmiste aastate näitajaid. Tööhõive olukord ei parane, mis ei luba eelarvestrateegia perioodiks planeerida tulubaasi olulist suurenemist.

Joonis 8.3. Tulumaskohustuslaste arv Sillamäel 2014-2016. aastal (allikas Maksu- ja Tolliamet)

Sillamäe linna tulubaasi olemasolev olukord ja kasvu prognoos

Tabel 8.1

Konsolideerimata KOV põhitegevuse tulud 2010-2015, €

	2010	2011	2012	2013	2014	2015
* Kaupade ja teenuste müük	1 008 158	972 757	1 015 697	1 207 494	1 357 759	1 424 494
* Maksutulud	4 821 051	5 330 361	5 936 220	6 420 972	6 734 146	6 976 048
* Saadud toetused	4 642 256	4 648 798	4 621 180	4 321 748	5 382 593	4 481 047
* Muud tegevustulud	36 388	55 314	58 076	59 186	63 849	55 715
Kokku	10 507 852	11 007 229	11 631 173	12 009 399	13 538 348	12 937 305

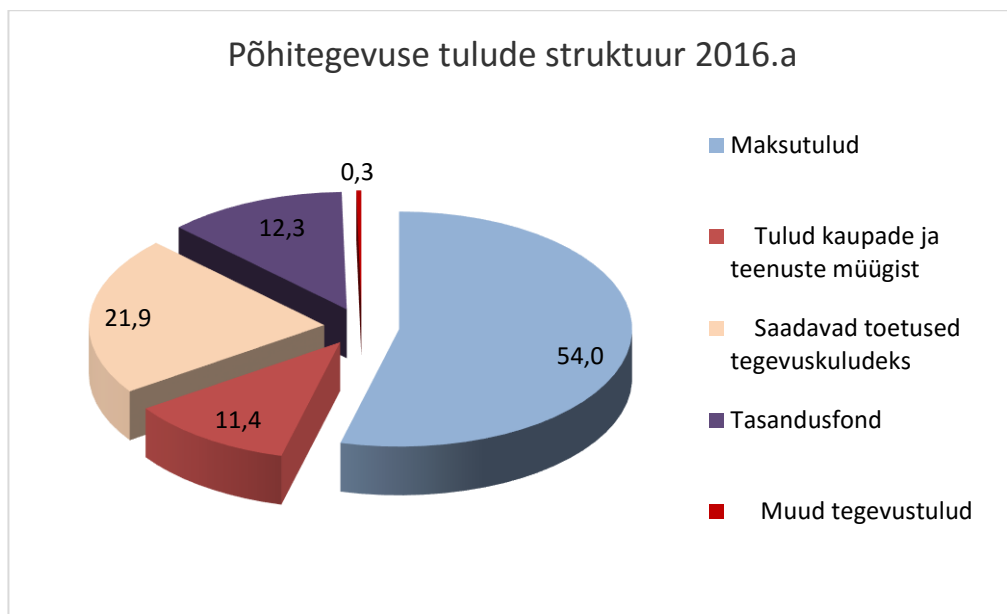
Allikas: Rahandusministeerium

Tabel 8.2

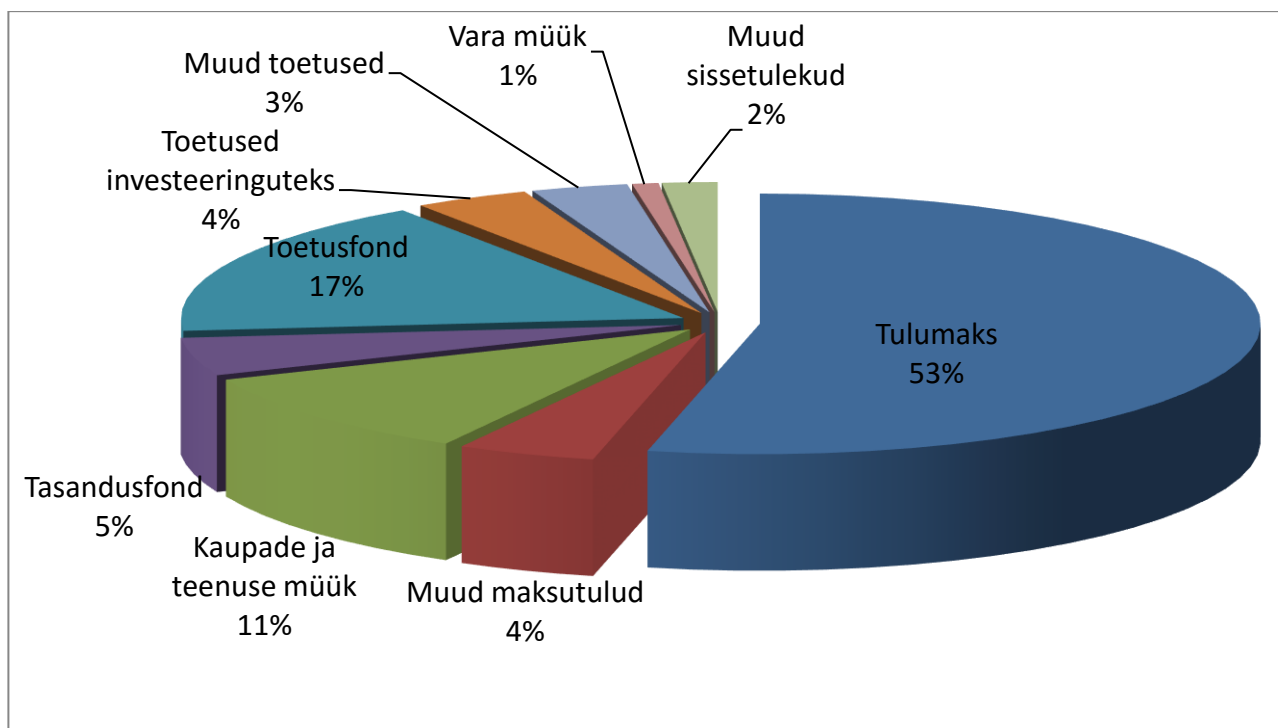
KOV konsolideerimisgrupi põhitegevuse tulud 2010-2015, €

	2010	2011	2012	2013	2014	2015
* Kaupade ja teenuste müük	3 635 074	3 847 902	3 943 490	4 278 904	4 615 619	4 567 042
* Maksutulud	4 821 051	5 330 361	5 936 220	6 420 972	6 734 146	6 976 048
* Saadud toetused	4 643 609	4 648 860	4 623 562	4 322 174	5 383 359	4 486 250
* Muud tegevustulud	158 597	163 932	173 118	168 755	162 250	169 127
Kokku	13 258 332	13 991 055	14 676 390	15 190 806	16 895 374	16 198 468

Allikas: Rahandusministeerium

Joonis 8.4. Põhitegevuse tulude struktuur 2016. aastal. Allikas: Sillamäe linnavalitsuse rahandusosakond

Joonis 8.5. KOV üksuste sissetulekute struktuur 2015. aastal. Allikas: Rahandusministeerium

Tabel 8.3

Põhitegevuse tulude prognoos					
Sillamäe linn	2016 eeldatav täitmine	2017 eelarve	2018 eelarve	2019 eelarve	2020 eelarve
Põhitegevuse tulud kokku	13 125 160	13 584 493	14 006 934	14 254 981	14 448 032
Maksutulud	7 089 000	7 259 000	7 446 250	7 629 981	7 813 032
Tulud kaupade ja teenuste müügist	1 502 700	1 595 000	1 665 000	1 725 000	1 725 000
Saadavad toetused tegevuskuludeks	4 487 899	4 670 493	4 835 684	4 840 000	4 850 000
Muud tegevustulud	45 561	60 000	60 000	60 000	60 000

Allikas: Sillamäe linnavalitsuse rahandusosakond

- **Füüsilise isiku tulumaks** on linnaeelarve tulude peamiseks allikaks. Viimastel aastatel on laekumised füüsilise isiku tulumaksust ligikaudu 55% linnaeelarve tuludest. Ka aastatel 2016-2020 kavandatakse tulumaksulaekumisi samas osakaalus. Seejuures kavandatakse füüsilise isiku tulumaksu laekumiste suurenemist igal aastal 2,5%. Kasvutempo on põhjendatud tööhõive oodatava suurenemise ning palgatõusuga.

Tabel 8.3.1

Tulumaksu laekumise prognoos					
	2016.a	2017.a	2018.a	2019.a	2020.a
Tulumaksu laekumine (eurodes)	7 000 000	7 170 000	7 349 250	7 532 981	7 716 032
%		2,43%	2,50%	2,50%	2,43%

Allikas: Sillamäe linnavalitsuse rahandusosakond

- **Maamaksu** kavandatakse järgnevatel aastatel samas mahus.
- **Reklaamimaks** ei ole linnaeelarve jaoks oluline tuluallikas ja moodustab tuludest 0,5-1%.

Tulud kaupade ja teenuste müügist

Tulud, mis saadakse linna asutuste majandustegevusest, on järgmised:

- Lapsevanemate poolt makstav laste toidukulu ja kohatasu koolieelses lasteasutuses;
- Lapsevanemate poolt makstav tasu laste õppimise eest Vanalinna Kooli ja Kannuka Kooli inglise keele süvaõppeklassides;
- Lapsevanemate poolt makstav tasu laste õppimise eest Sillamäe Muusikakoolis;
- Ringitasud Sillamäe Kultuurikeskuses ja Sillamäe Huvi- ja Noortekeskuses Ulei;
- Üüri- ja renditasu linnavara, sh linna asutuse ruumide kasutusse andmisest;
- Tasu Spordikompleksi Kalev teenuste eest;
- Lapsevanemate osalus laste ja noorte suvelaagrite organiseerimisel;
- Toimetuse "Sillamäeski Vestnik" majandustegevuse tulu;
- Teistelt valdadelt ja linnadelt laekuv tasu õppeasutuse tegevuskulude eest, kui teiste valdade ja linnade lapsed õpivad Sillamäel.

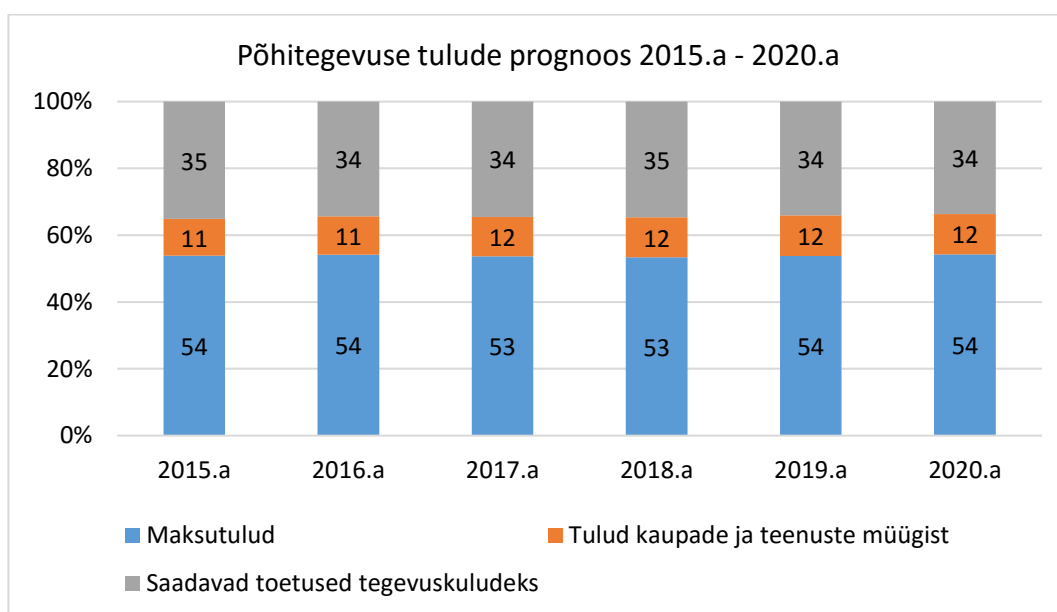
Alljärgnevatel tululiikide osas prognoositakse 2016. ja 2017. aastal kasvu kuni 3,5%.

- Vastavalt Sillamäe Linnavalikogu 20. 12. 2007 määrusele nr 73 "Koolieelsete lasteasutuste kulude vanemate poolt kaetava osa määra kinnitamine" suureneb tasu laste õppimise eest linna lasteaedades (et osa on määratud kui % palga alammäärast, siis seoses palga alammäära tõusuga tõuseb ka lapsevanemate poolt makstav summa).
- Kooskõlas Sillamäe Linnavalitsuse 13.12.2007 korraldusega nr 612-k suureneb lastevanemate tasu laste õppe eest Sillamäe Muusikakoolis (et tasu on määratud kui % palga alammäärast, siis seoses palga alammäära tõusuga tõuseb ka lapsevanemate poolt makstav summa).
- Vastavalt Sillamäe Linnavalitsuse 13.12.2007 korraldusele nr 611-k suureneb tasu laste õppimise eest Huvi- ja Noortekeskuse Ulei ringides ja õpperühmades (et osa on määratud kui % palga alammäärast, siis seoses palga alammäära tõusuga tõuseb ka lapsevanemate poolt makstav summa).

Saadavad toetused tegevuskuludeks

Riigi poolt eraldatavad rahalised vahendid on sihtotstarbelised ja suunatakse konkreetseteks kuludeks linnaeelarves:

- tasandusfond 2016. aastal on summas **1 617 892 eurot**. See tase on kavandatud säilitada ka järgmistel aastatel. Tasandusfond moodustab 12% linnaeelarve tuludest.
- 2016. aastal ei plaani riik eraldisi haridus- ja kultuuriasutuste investeeringuteks, välja arvatud Euroopa Liidu struktuuritoetuste vahenditest tehtavad projektid. Erandiks võib olla koolide investeeringuteks eraldatav summa.
- Riigi poolt hariduskuludeks eraldatavad vahendid on sihtotstarbelised ja need vahendid suunatakse kooliõpetajate palga, õpetajate täiendõppe, õpikute ostu ning 1.-12. klassi õpilaste toidukulude katteks. Hariduskulud võivad muutuda, arvestades õpilaste arvu vähenemist.
- Toimetulekutoetuse maksmiseks eraldatavad vahendid jäävad järgnevatel aastatel samale tasemele.
- Vahendid sotsiaaltoetuste ja –teenuste arendamise ja korraldamise kuludeks.
- Vahendid linna keskraamatukogus teavikute fondi suurendamiseks.
- Põllumajandusministeeriumi toetus on kavandatud koolides piima ning puu- ja juurviljade ostuks.
- Linna asutustes töötab 5 inimest, kellel riigi poolt tasutakse õppelaenu tagastamiseks laenu põhiosa, selleks saab linn riigi poolt vahendeid.

Joonis 8.6. Põhitegevuse tulude prognoos (Sillamäe Linnavalitsuse rahandusosakonna andmetel)

Tabel 8.4

SKP ja hindade prognoos (%)						
	2015	2016*	2017*	2018*	2019*	2020*
SKP reaalkasv	1,1	2,0	3,0	3,3	3,0	2,8
SKP nominaalkasv	2,5	4,1	5,9	6,3	6,0	5,7
Tarbijahinnaindeks	-0,5	0,3	2,7	2,9	2,8	2,8

Allikas: Rahandusministeeriumi 2016. aasta kevadine majandusprognoos

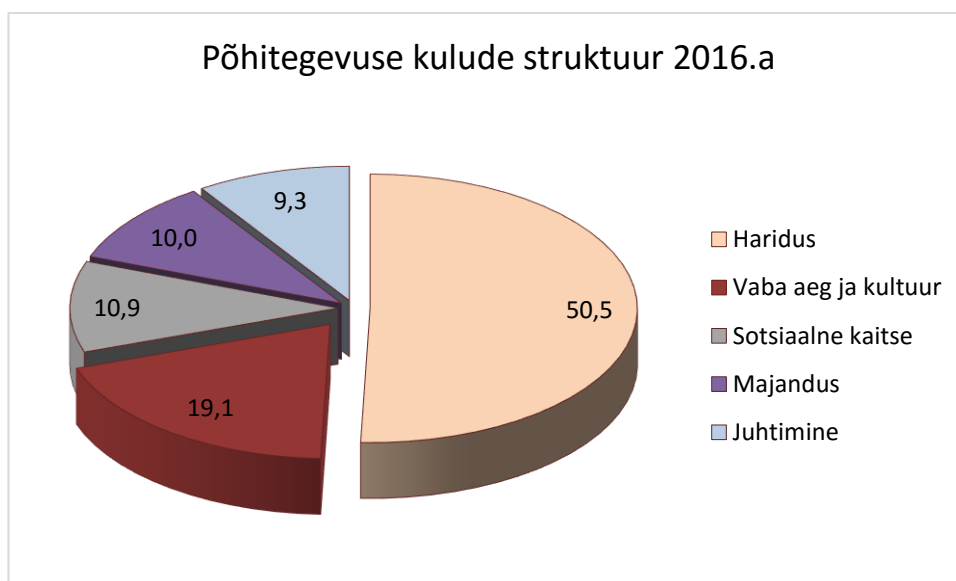
Tabel 8.5

KOV põhitegevuse kulud, €

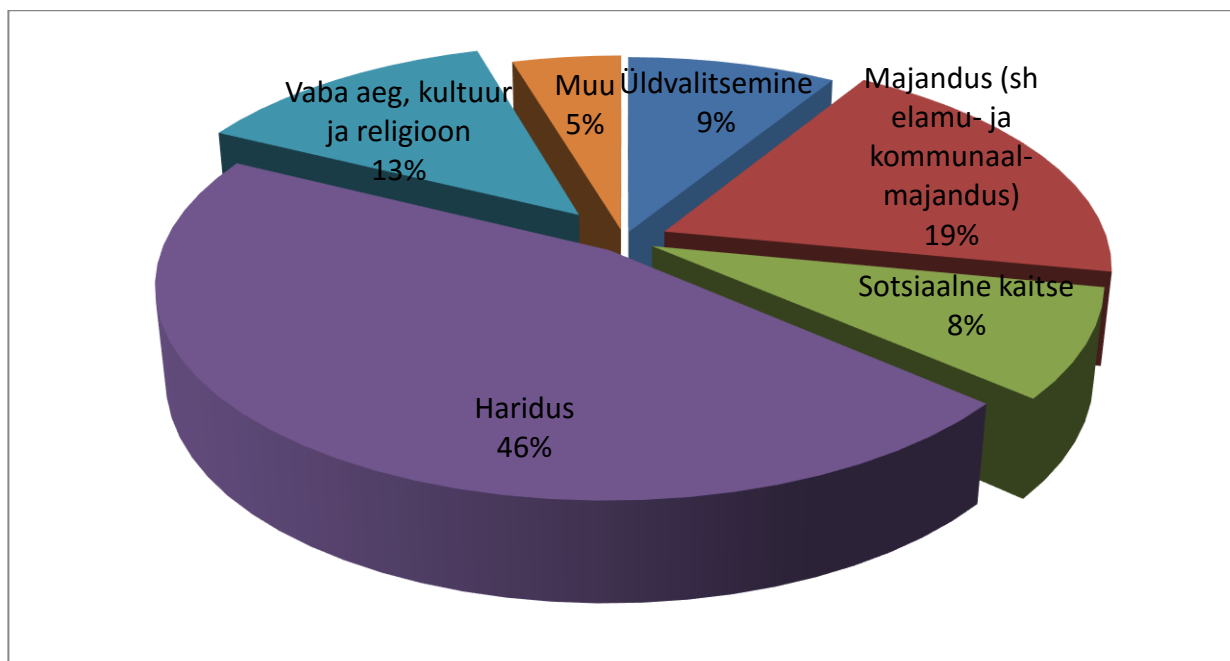
	2010	2011	2012	2013	2014	2015
* Tööjõu- ja majandamiskulud	-7 949 371	-8 183 371	-9 057 851	-9 984 436	-10 876 388	-10 498 716
* Antud toetused	-1 222 036	-1 215 162	-1 177 060	-1 214 650	-1 271 852	-1 262 099
* Muud tegevuskulud	-354 788	-406 149	-500 425	-551 297	-672 142	-500 429
Kokku	-9 526 194	-9 804 682	-10 735 335	-11 750 382	-12 820 382	-12 261 243
Investeeringustegevus	-720 551	-2 598 043	-1 989 444	-2 508 478	-1 008 809	-742 020
* Põhivara soetus	-792 030	-1 927 132	-1 972 601	-2 157 990	-1 803 691	-1 306 611
* Põhivara müük	5 241	13 120	4 240	0	0	16 125
* Saadud sihtfinantseerimine põhivara soetuseks	261 305	1 050 861	1 171 932	817 430	1 274 368	677 303
* Antud sihtfinantseerimine põhivara soetuseks	-192 605	-1 712 513	-1 151 843	-1 123 678	-417 280	-75 126
* Finantstulud ja finantskulud	-2 462	-22 379	-41 251	-44 239	-62 888	-53 712
<i>sh intressikulud</i>	-18 592	-28 080	-48 237	-46 524	-64 530	-54 188
Ülejääk / puudujääk	261 107	-1 395 496	-1 093 607	-2 249 460	-290 844	-65 958

Allikas: Rahandusministeerium

Põhitegevuse kulud jaotuvad KOFS-i reeglite kohaselt tegevuskulude katteks linna poolt antavateks toetusteks ja muudeks linna tegevuskuludeks. Eelarvestrateegia perioodi jooksul planeeritakse mõõdukat tegevuskulude kasvu.

Joonis 8.7. Põhitegevuse kulude struktuur 2016. aastal. Allikas: Sillamäe linnavalitsuse rahandusosakond

Joonis 8.8. KOV põhitegevuse kulude ja investeerimistegevuse väljaminekute struktuur tegevusvaldkonniti 2015. aastal. Allikas: Rahandusministeerium

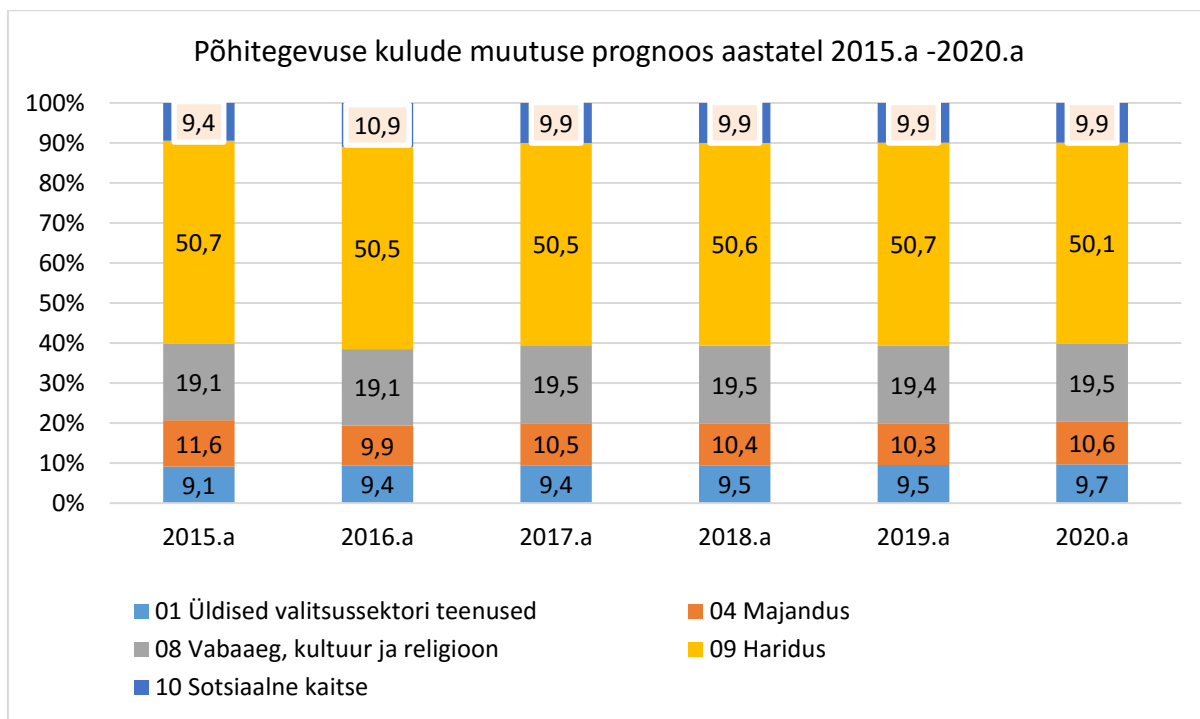
Haridus-, kultuuri- ja sotsiaalse kaitse osa linnaelarves oli 2015. aastal teiste KOVide keskmisest kõrgem. Samas on KOVide majanduskulude keskmine tase suurem kui Sillamäel.

Tabel 8.6

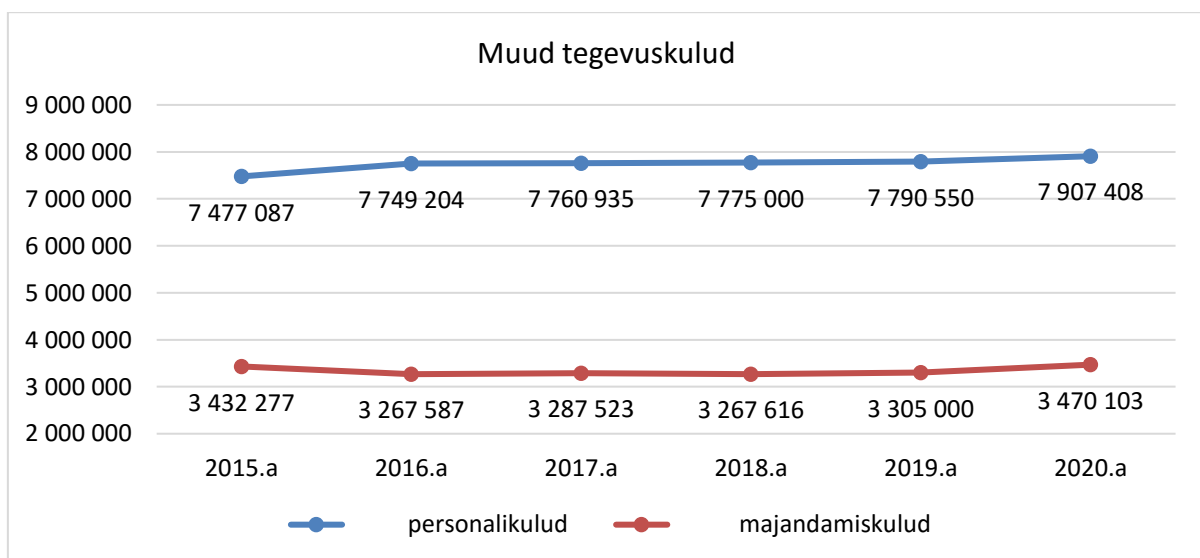
Põhitegevuse kulude jaotus

Sillamäe linn	2016 eeldatav täitmine	2017 eelarve	2018 eelarve	2019 eelarve	2020 eelarve
Põhitegevuse kulud kokku	12 478 035	12 523 458	12 526 616	12 575 550	12 904 491
<i>Antavad toetused tegevuskuludeks</i>	1 459 744	1 425 000	1 425 000	1 430 000	1 466 980
<i>Muud tegevuskulud</i>	11 018 291	11 098 458	11 101 616	11 145 550	11 437 511
sh personalikulud	7 749 204	7 760 935	7 775 000	7 790 550	7 907 408
sh majandamiskulud	3 267 587	3 287 523	3 276 616	3 305 000	3 470 103
sh muud kulud	1 500	50 000	50 000	50 000	60 000

Allikas: Sillamäe linnavalitsuse rahandusosakond

Joonis 8.9. Põhitegevuse kulude muutuse prognoos. Allikas: Sillamäe linnavalitsuse rahandusosakond

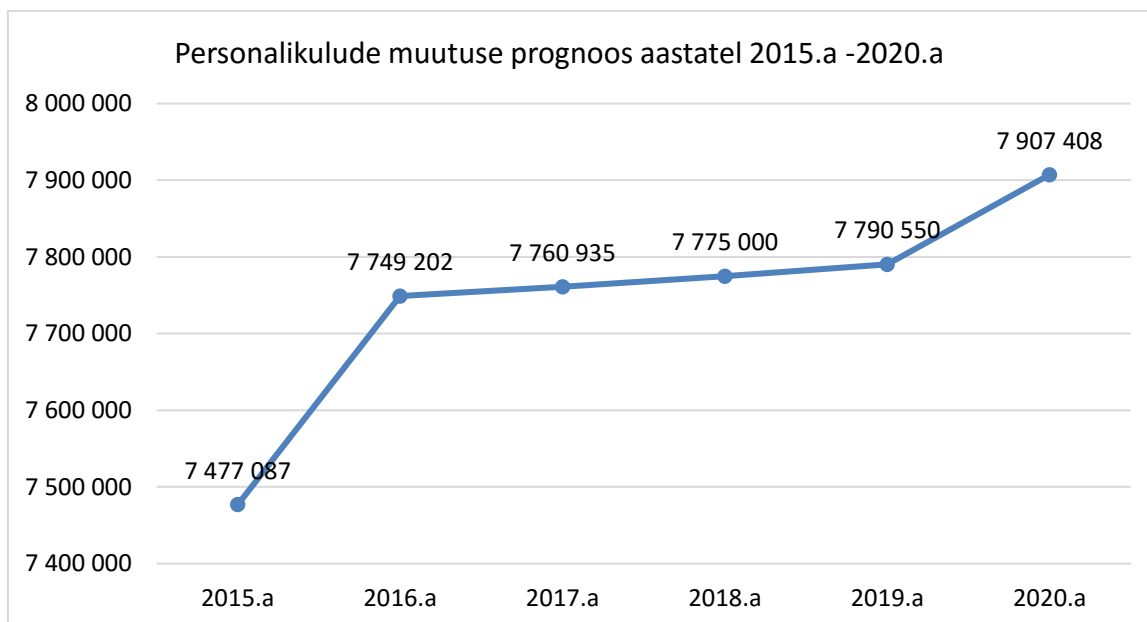
Joonis 8.10. Muude tegevuskulude, sh personali-, majandamis- ja muude kulude muutus 2015-2020. Allikas: Sillamäe linnavalitsuse rahandusosakond

Linnaeelarve kavandamiseks tegevusalade järgi on vajalik määrata peamised sisendid kõikide asutuste kohta, nendeks on iga asutuse personalikulu ja majanduskulu. Personalikulu linnaeelarves on 45% linna vahenditest ning 17% riigieelarvest. 2015.a. koolieelsete lasteasutuste pedagoogide töötasu suurenes 5% võrra. 2016.a. palgafond kõikidel linna asutustel oli suurendatud 3% võrra. Samuti saamal aastal koolieelsete lasteasutuste pedagoogide töötasu suurenes 5% võrra. 2017.a. kavandatakse töötasu suurendamist ainult koolieelsete lasteasutuste pedagoogidele. Perioodil 2018-2020 pole samuti oodata linna asutuste palgafondi olulist suurendamist.

Tabel 8.7

Personalikulude prognoos					
	2016.a	2017.a	2018.a	2019.a	2020.a
personalikulud	7 749 204	7 760 935	7 775 000	7 790 550	7 907 408
%		0,15%	0,18%	0,20%	1,50%

Allikas: Sillamäe linnavalitsuse rahandusosakond

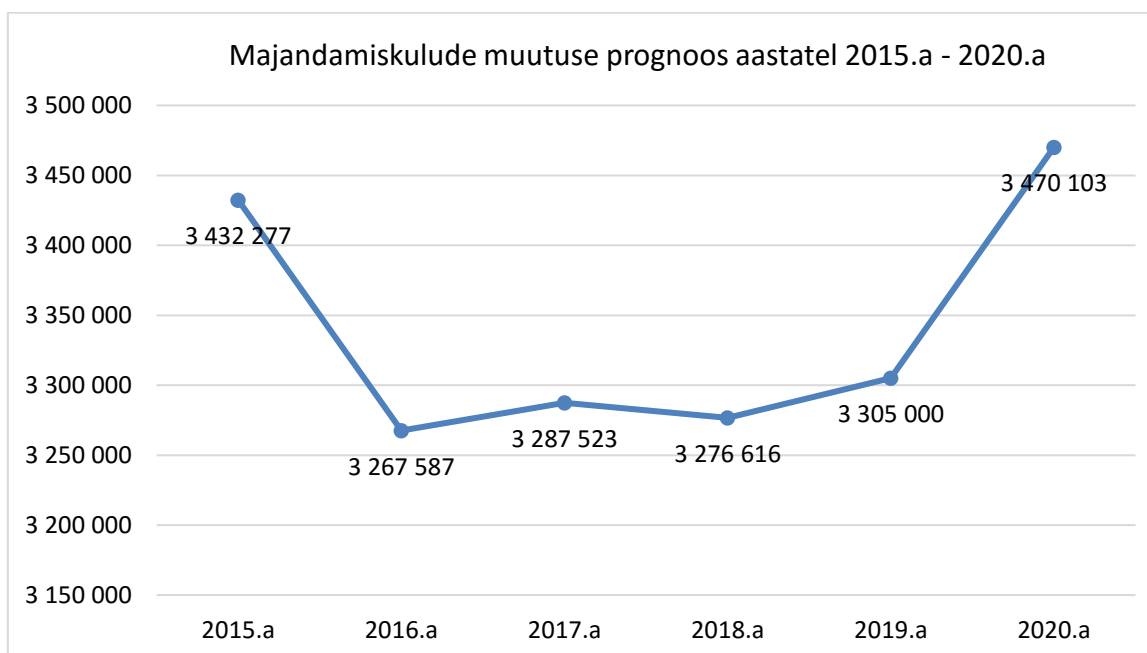
Joonis 8.11. Personalikulude prognoos. Allikas: Sillamäe linnavalitsuse rahandusosakond

2016. aastast kavandatakse majanduskulude kasvu kõikides valdkondades vähemalt 2% igal aastal.

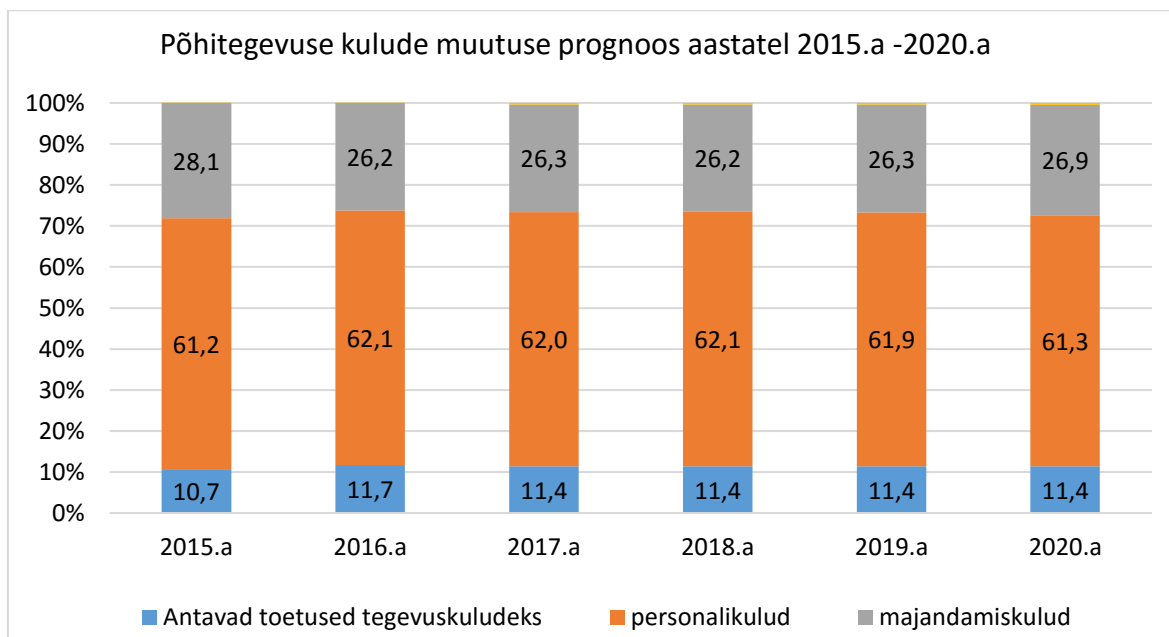
Tabel 8.8

Majandamiskulude prognoos					
	2016.a	2017.a	2018.a	2019.a	2020.a
majandamiskulud	3 267 587	3 287 523	3 276 616	3 305 000	3 470 103
%		0,61%	-0,33%	0,87%	5,00%

Allikas: Sillamäe linnavalitsuse rahandusosakond

Joonis 8.12. Majandamiskulude prognoos. Allikas: Sillamäe linnavalitsuse rahandusosakond

Joonis 8.13. Põhitegevuse kulude prognoos. Allikas: Sillamäe linnavalitsuse rahandusosakond

Põhitegevuse kulud on prognoositud arvestades järgmist:

1. Palga tõus vastavalt tarbijahinnaindeksi ja miinimumpalga tõusule, majanduskulude tõus vastavalt SKP konservatiivsele kasvule. Personalikulude kasv on prognoositud alates 0,15% 2017. aastal kuni 2% 2020. aastal. Prioriteediks on koolieelsete lasteasutuste pedagoogide töötasu suurendamine. Eeldatavasti tõusevad sama perioodi majandamiskulud 0,61%-st 5%-ni.
2. Jätkatakse omaavalitsuste liikmemaksude ja ühistevuse kulude tasumist.
3. Korterühistute asutamise ja tegevusega seotud kulud on jäetud 2016. aasta tasemele.
4. Teede auguremondi rahastamine on jäetud 2016. tasemele.
5. Eraldised linnaeelarvetest finantseeritavatele mittetulundusühingutele on jäetud 2016. aasta tasemele.
6. Muu perekondade ja laste sotsiaalne kaitse on jäetud 2016. aasta tasemele.
7. Toetust linna sotsiaalhoolekande üritusteks on jäetud 2016. aasta tasemele.
8. Riigi poolt rahastatavate täiendavate sotsiaalteenuste osutamise kulud määratakse pärast riigieelarve kinnitamist.

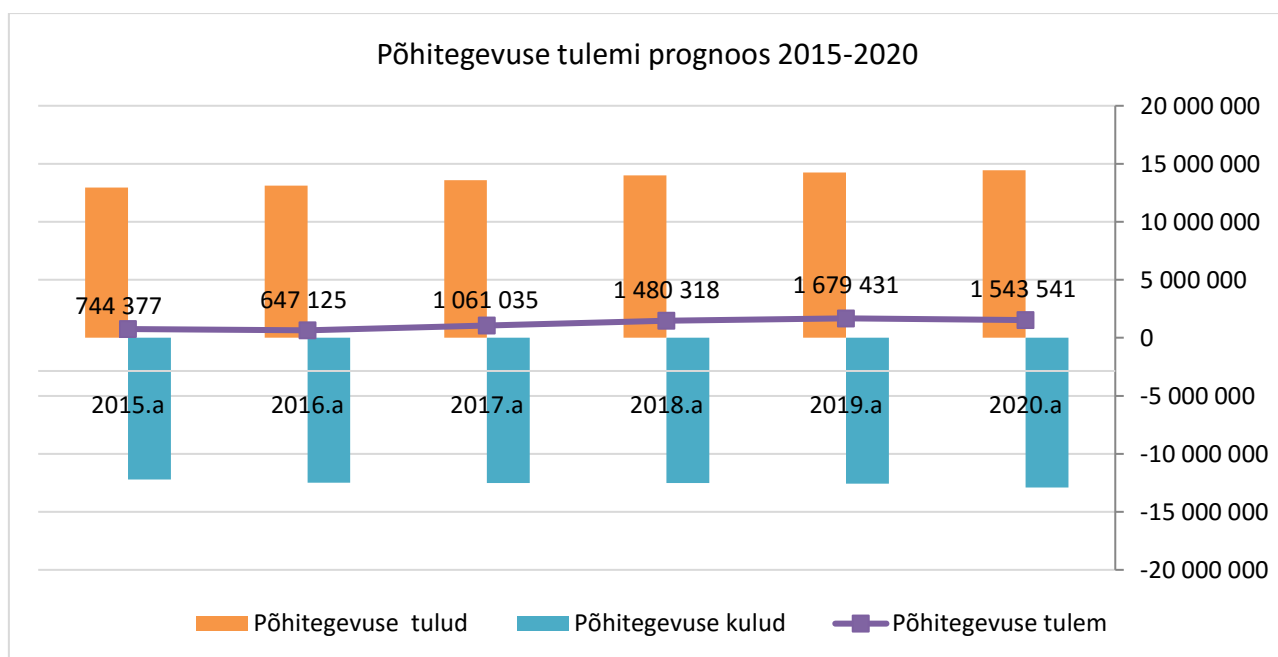
Põhitegevuse kulude arvelt (millele vastavalt võimalustele tuleb leida kaasrahastusi ja toetusi) tuleb leida võimalused järgmiste tegevuste elluviimiseks:

Tabel 8.9

Põhitegevuse ja investeermistegevuse kulud valdkonniti	2015 täitmine	2016 eeldatav täitmine	2017 eelarve	2018 eelarve	2019 eelarve	2020 eelarve
01 Üldised valitsussektori teenused	1 170 847	1 216 538	1 223 107	1 224 306	1 234 059	1 282 241
Põhitegevuse kulud	1 109 363	1 171 500	1 181 510	1 185 000	1 195 000	1 250 000
sh saadud toetuste arvelt						
sh muude vahendite arvelt	1 109 363	1 171 500	1 181 510	1 185 000	1 195 000	1 250 000
Investeermistegevuse kulud	61 484	45 038	41 597	39 306	39 059	32 241
sh saadud toetuste arvelt						
sh muude vahendite arvelt	61 484	45 038	41 597	39 306	39 059	32 241
02 Riigikaitse	0	0	0	0	0	0
Põhitegevuse kulud	0	0	0	0	0	0
sh saadud toetuste arvelt						
sh muude vahendite arvelt						
Investeermistegevuse kulud	0	0	0	0	0	0
sh saadud toetuste arvelt						
sh muude vahendite arvelt						
03 Avalik kord ja julgeolek	10 646	15 900	17 000	16 000	16 000	18 000
Põhitegevuse kulud	10 646	15 900	17 000	16 000	16 000	18 000
sh saadud toetuste arvelt						
sh muude vahendite arvelt	10 646	15 900	17 000	16 000	16 000	18 000
Investeermistegevuse kulud	0	0	0	0	0	0
sh saadud toetuste arvelt						
sh muude vahendite arvelt						
04 Majandus	1 446 156	1 054 289	2 762 181	1 117 863	4 124 589	1 528 666
Põhitegevuse kulud	814 189	689 609	715 672	716 000	716 000	737 000
sh saadud toetuste arvelt						
sh muude vahendite arvelt	814 189	689 609	715 672	716 000	716 000	737 000
Investeermistegevuse kulud	631 967	364 680	2 046 509	401 863	3 408 589	791 666
sh saadud toetuste arvelt	225 690		1 445 000		2 460 000	315 000
sh muude vahendite arvelt	406 277	364 680	601 509	401 863	948 589	476 666
05 Keskkonnakaitse	127 746	134 512	150 000	135 000	130 000	155 000
Põhitegevuse kulud	127 746	134 512	150 000	135 000	130 000	155 000
sh saadud toetuste arvelt						
sh muude vahendite arvelt	127 746	134 512	150 000	135 000	130 000	155 000
Investeermistegevuse kulud	0	0	0	0	0	0
sh saadud toetuste arvelt						
sh muude vahendite arvelt						
06 Elamu- ja kommunaalmajandus	625 750	455 660	447 380	1 651 000	451 000	475 650
Põhitegevuse kulud	475 309	416 629	447 380	451 000	451 000	475 650
sh saadud toetuste arvelt						
sh muude vahendite arvelt	475 309	416 629	447 380	451 000	451 000	475 650
Investeermistegevuse kulud	150 441	39 031	0	1 200 000	0	0
sh saadud toetuste arvelt				900 000		
sh muude vahendite arvelt	150 441	39 031		300 000		
07 Tervishoid	0	0	0	1 000 000	0	0
Põhitegevuse kulud	0	0	0	0	0	0
sh saadud toetuste arvelt						
sh muude vahendite arvelt						
Investeermistegevuse kulud	0	0	0	1 000 000	0	0

sh saadud toetuste arvelt				950 000		
sh muude vahendite arvelt				50 000		
08 Vaba aeg, kultuur ja religioon	2 434 699	2 821 995	2 727 693	2 493 000	2 485 000	3 518 350
Põhitegevuse kulud	2 334 407	2 388 976	2 442 693	2 443 000	2 445 000	2 518 350
sh saadud toetuste arvelt						
sh muude vahendite arvelt	2 334 407	2 388 976	2 442 693	2 443 000	2 445 000	2 518 350
Investeeringustegevuse kulud	100 292	433 019	285 000	50 000	40 000	1 000 000
sh saadud toetuste arvelt	31 956	32 000	175 000			850 000
sh muude vahendite arvelt	68 336	401 019	110 000	50 000	40 000	150 000
09 Haridus	7 003 701	6 382 169	6 636 833	9 245 246	6 417 150	8 469 799
Põhitegevuse kulud	6 192 067	6 295 362	6 323 833	6 335 246	6 377 150	6 469 799
sh saadud toetuste arvelt						
sh muude vahendite arvelt	6 192 067	6 295 362	6 323 833	6 335 246	6 377 150	6 469 799
Investeeringustegevuse kulud	811 634	86 807	313 000	2 910 000	40 000	2 000 000
sh saadud toetuste arvelt	500 526		280 000	2 550 000		1 700 000
sh muude vahendite arvelt	311 108	86 807	33 000	360 000	40 000	300 000
10 Sotsiaalne kaitse	1 150 038	1 365 547	1 245 370	1 245 370	1 245 400	1 280 692
Põhitegevuse kulud	1 150 038	1 365 547	1 245 370	1 245 370	1 245 400	1 280 692
sh saadud toetuste arvelt						
sh muude vahendite arvelt	1 150 038	1 365 547	1 245 370	1 245 370	1 245 400	1 280 692
Investeeringustegevuse kulud	0	0	0	0	0	0
sh saadud toetuste arvelt						
sh muude vahendite arvelt						
KOKKU	13 969 583	13 446 610	15 209 564	18 127 785	16 103 198	16 728 398
Põhitegevuse kulud	12 213 765	12 478 035	12 523 458	12 526 616	12 575 550	12 904 491
sh saadud toetuste arvelt	0	0	0	0	0	0
sh muude vahendite arvelt	12 213 765	12 478 035	12 523 458	12 526 616	12 575 550	12 904 491
Investeeringustegevuse kulud	1 755 818	968 575	2 686 106	5 601 169	3 527 648	3 823 907
sh saadud toetuste arvelt	758 172	32 000	1 900 000	4 400 000	2 460 000	2 865 000
sh muude vahendite arvelt	997 646	936 575	786 106	1 201 169	1 067 648	958 907

Allikas: Sillamäe linnavalitsuse rahandusosakond

Joonis 8.14. Põhitegevuse tulemi prognoos. Allikas: Sillamäe linnavalitsuse rahandusosakond

Põhitegevuse tulemlitakse põhitegevuse tulude kogusumma ja põhitegevuse kulude kogusumma vahena. Sellest on näha, et põhitegevuse tulemi väärtus on prognoosi perioodiks positiivne, mis võimaldab linnal panustada investeerimistegevusse omafinantseerimise võimekuse arvelt.

8.3. Investeerimistegevuse eelarveosa olulisemad tegevused ja investeeringud koos kogumaksumuse prognoosi ja võimalike finantseerimisallikatega

Tabel 8.10

Olulisemad investeeringud varasematel perioodidel

Projekti nimetus	Aasta	Linna osalus, eurot
Sillamäe kultuurikeskuse restaureerimise projekt	2002-2004	14 117,83
Sillamäe linna viidamajandus	2003-2004	14 439,24
Sillamäe lasteaedade Rukkilill, Jaaniussike, Päikseke ja Laste Hoolekande Asutuse Lootus renoveerimine	2005	67 023,31
Kalevi regionaalse spordikompleksi hoone jaoks energiakasutuse tõhustamise tõstmise ja küttekulude alandamise projekt	2005-2006	20 451,73
Sillamäe skatepargi rajamine	2005-2006	12 890,98
Sillamäe spordi- ja mänguväljakute rajamine	2006	11 504,1
Kino tuleb tagasi	2007-2008	22 321,65
Sillamäe lasteaia Helepunased Purjed ujula renoveerimine	2008	58 428,03
Sillamäe rannapargi parkla rajamine	2008	13 508,62
Sillamäe jäätmejaama projekteerimine	2008	11 402,86
Munitsipaal üürielamufondi renoveerimine (Kajaka 16)	2009	87 966,97
Sillamäe Linna Keskraamatukogu hoone fassaadi renoveerimine	2009	18 154,17
Kunstmurukattega jalgpalliväljaku ehitus	2009	237 240
Sillamäe Huvi- ja Noortekeskuse Ulei akende vahetamine	2010	21 202,1
Sillamäe Spordikompleksi Kalev hoone renoveerimine	2011	316 507,29
Sillamäe Lasteaia Jaaniussike hoone renoveerimine	2011	225 215,57
Sillamäe Kultuurikeskuse hoone renoveerimine	2010-2013	816 546
Sillamäe Vanalinnakooli aula renoveerimine	2012-2013	105 381,61
Sillamäe Avatud Noortekeskuse hoone fassaadi renoveerimine	2013	9 166
Sillamäe prügila sulgemine	2010-2014	112 493,5
Sillamäe Kannuka Kooli söökla ja köögiploki renoveerimine	2014	218 255,9
Sillamäel Lev Tolstoi tänava rekonstrueerimine	2014	1 057
Sillamäe linna veevarustus- ja kanalisatsioonisüsteemide rekonstrueerimine	2008-2015	4 657 020
Sillamäe gümnaasiumihoone rekonstrueerimine	2013-2015	190 023,48
Sillamäe Lasteaia Helepunased Purjed sokli ja sillutisriba renoveerimine	2015	21 064,80
Sillamäe Kultuurikeskuse abihoone sokli ja sillutisriba renoveerimine	2015	30 855,92

Allikas: Sillamäe linnavalitsuse arenguosakond

Allpool toodud investeeringud konkretiseerivad arengukavas püstitatud strateegilisi eesmärke ja arengukavas esitatud lahendamist vajavaid väljakutseid. Konkreetsete investeeringute nimekiri ja maht kinnitatakse igal aastal koos aastaeelarvega ja vastavalt käesoleva eelarvestrateegiaga. Toodud meetmete üldmaksumused on valdavalt hinnangulised ning nende elluviimise kulud vajavad täpsustamist.

Tabel 8.11

Planeeritavad linna suuremad ja tähtsamad investeeringuprojektid 2016-2020

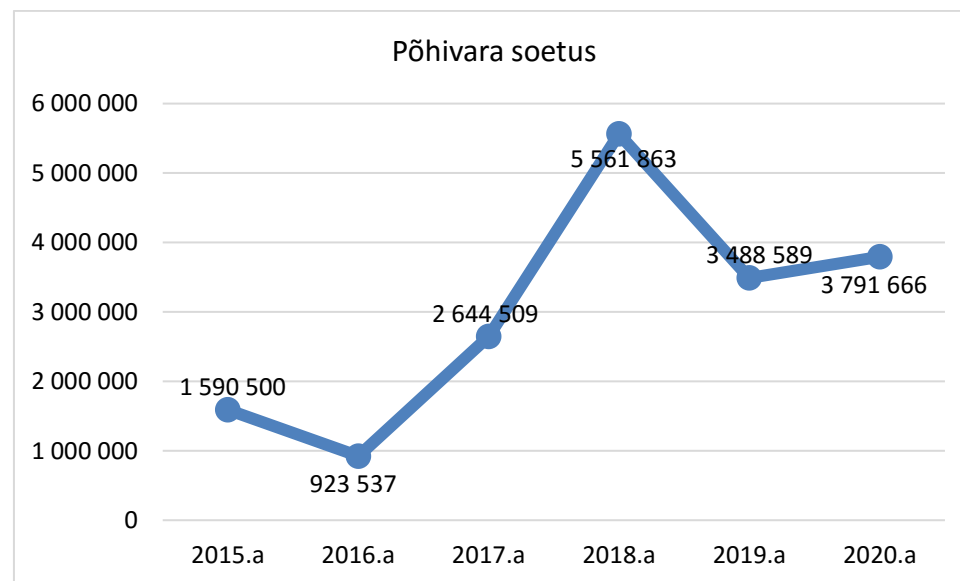
Investeeringuobjektid* (alati "+" märgiga)	2016 eeldatav täitmine	2017 eelarve	2018 eelarve	2019 eelarve	2020 eelarve
Sillamäe Gümnaasiumi hoones raamatukogu ehitamine ja sisustamine	326 942	145 000	0	0	0
<i>sh toetuse arvelt</i>		50 000			
<i>sh muude vahendite arvelt (omaosalus)</i>	326 942	95 000			
Kannuka kooli õppe- ja üldkasutatavates ruumides põrandate remont	9 951	13 000	0	0	0
<i>sh toetuse arvelt</i>					
<i>sh muude vahendite arvelt (omaosalus)</i>	9 951	13 000			
Sillamäe Vanalinna Kooli hoone rekonstrueerimise projekteerimistööd	44 856	0	0	0	0
<i>sh toetuse arvelt</i>					
<i>sh muude vahendite arvelt (omaosalus)</i>	44 856				
Sillamäe Vanalinna Kooli hoone rekonstrueerimine		0	2 910 000	0	0
<i>sh toetuse arvelt</i>			2 550 000		
<i>sh muude vahendite arvelt (omaosalus)</i>			360 000		
Sillamäe Gümnaasiumi köögi ruumi renoveerimine	12 000	0	0	0	0
<i>sh toetuse arvelt</i>					
<i>sh muude vahendite arvelt (omaosalus)</i>	12 000				
Gümnaasiumi korvpalliväljak		60 000	0	0	0
<i>sh toetuse arvelt</i>		50 000			
<i>sh muude vahendite arvelt (omaosalus)</i>		10 000			

Sillamäe Huvi- ja Noortekeskuse Ulei hoone sokli ja sillutisriba renoveerimine ja tuletõkkeuste paigaldamine	61 083	0	0	0	0
<i>sh toetuse arvelt</i>	32 000				
<i>sh muude vahendite arvelt (omaosalus)</i>	29 083				
Tškalovi 25 hoones pööningu soojustamise projekteerimistööd	2 400	0	0	0	0
<i>sh toetuse arvelt</i>					
<i>sh muude vahendite arvelt (omaosalus)</i>	2 400				
Elektripaigaldiste vahetustööd Sillamäe Spordikompleksi Kalev hoones	12 200	0	0	0	0
<i>sh toetuse arvelt</i>					
<i>sh muude vahendite arvelt (omaosalus)</i>	12 200				
Kesk tänaval asuva bussiootepaviljoni remont	3 404	0	0	0	0
<i>sh toetuse arvelt</i>					
<i>sh muude vahendite arvelt (omaosalus)</i>	3 404				
Teede remont	332 276	142 509	251 863	313 589	341 666
<i>sh toetuse arvelt</i>					
<i>sh muude vahendite arvelt (omaosalus)</i>	332 276	142 509	251 863	313 589	341 666
Keskpargi kõnnitee		159 000			
<i>sh toetuse arvelt</i>					
<i>sh muude vahendite arvelt (omaosalus)</i>		159 000			
Videovalve süsteemi väljaarendamise jätkamine	15 000				
<i>sh toetuse arvelt</i>					
<i>sh muude vahendite arvelt (omaosalus)</i>	15 000				
Kesk tänaval asuva Sõtke jõe silla rekonstrueerimise projektitööd	15 000				
<i>sh toetuse arvelt</i>					
<i>sh muude vahendite arvelt (omaosalus)</i>	15 000				
Ülekäiguradade valgustamine	9 031				
<i>sh toetuse arvelt</i>					
<i>sh muude vahendite arvelt (omaosalus)</i>	9 031				

Viru pst 5a krundi soetamine	22 000				
<i>sh toetuse arvelt</i>					
<i>sh muude vahendite arvelt (omaosalus)</i>	22 000				
Sillamäe Kalda tn 14 hoones tuletõkkeuste asukoha projekteerimine ja paigaldamine	17 000				
<i>sh toetuse arvelt</i>					
<i>sh muude vahendite arvelt (omaosalus)</i>	17 000				
Sillamäe Spordikompleksi Kalev auto soetamine	3 500				
<i>sh toetuse arvelt</i>					
<i>sh muude vahendite arvelt (omaosalus)</i>	3 500				
Sillamäe Spordikompleksi Kalev katuse osaline remont	4 490				
<i>sh toetuse arvelt</i>					
<i>sh muude vahendite arvelt (omaosalus)</i>	4 490				
Sillamäe Lasteaia Pääsupesa WC remont	20 000				
<i>sh toetuse arvelt</i>					
<i>sh muude vahendite arvelt (omaosalus)</i>	20 000				
Sillamäe Muuseumi evakuatsiooni välistrepi paigaldamine	5 404				
<i>sh toetuse arvelt</i>					
<i>sh muude vahendite arvelt (omaosalus)</i>	5 404				
Kergliiklustee projekteerimistööd	7 000				
<i>sh toetuse arvelt</i>					
<i>sh muude vahendite arvelt (omaosalus)</i>	7 000				
Mere pst rekonstrueerimine		1 745 000			
<i>sh toetuse arvelt</i>		1 445 000			
<i>sh muude vahendite arvelt (omaosalus)</i>		300 000			
Tervisekeskus			1 000 000		
<i>sh toetuse arvelt</i>			950 000		
<i>sh muude vahendite arvelt (omaosalus)</i>			50 000		
Lasteaia Päikseke remont		240 000			

<i>sh toetuse arvelt</i>		230 000			
<i>sh muude vahendite arvelt (omaosalus)</i>		10 000			
Kunstmurustaadioni rekonstrueerimine		140 000			
<i>sh toetuse arvelt</i>		125 000			
<i>sh muude vahendite arvelt (omaosalus)</i>		15 000			
Tõkalovi 25 hoones pööningu soojustamine			50 000		
<i>sh toetuse arvelt</i>					
<i>sh muude vahendite arvelt (omaosalus)</i>			50 000		
Kajaka tn. treppide renoveerimine			150 000		
<i>sh toetuse arvelt</i>					
<i>sh muude vahendite arvelt (omaosalus)</i>			150 000		
Rannapromenadi rajamine				2 500 000	
<i>sh toetuse arvelt</i>				2 100 000	
<i>sh muude vahendite arvelt (omaosalus)</i>				400 000	
L. Tolstoi tänava rekonstrueerimine II etapp				400 000	
<i>sh toetuse arvelt</i>				360 000	
<i>sh muude vahendite arvelt (omaosalus)</i>				40 000	
Majakovski 7 projekteerimine				40 000	
<i>sh toetuse arvelt</i>					
<i>sh muude vahendite arvelt (omaosalus)</i>				40 000	
Majakovski 7 rekonstrueerimine					1 000 000
<i>sh toetuse arvelt</i>					850 000
<i>sh muude vahendite arvelt (omaosalus)</i>					150 000
Tänavavalgustuse taristu renoveerimine			1 200 000		
<i>sh toetuse arvelt</i>			900 000		
<i>sh muude vahendite arvelt (omaosalus)</i>			300 000		
Kannuka kooli ümberprojekteerimine				40 000	
<i>sh toetuse arvelt</i>					
<i>sh muude vahendite arvelt (omaosalus)</i>				40 000	
Kannuka kooli ümberehitamine					2 000 000
<i>sh toetuse arvelt</i>					1 700 000

sh muude vahendite arvelt (omaosalus)					300 000
Kergliiklustee ehitamine (Geoloogia tn)				165 000	
sh toetuse arvelt					
sh muude vahendite arvelt (omaosalus)				165 000	
Väikesadama projekteerimine				30 000	
sh toetuse arvelt					
sh muude vahendite arvelt (omaosalus)				30 000	
Väikesadama ehitamine					450 000
sh toetuse arvelt					315 000
sh muude vahendite arvelt (omaosalus)					135 000
KÕIK KOKKU	923 537	2 644 509	5 561 863	3 488 589	3 791 666
sh toetuse arvelt	32 000	1 900 000	4 400 000	2 460 000	2 865 000
sh muude vahendite arvelt (omaosalus)	891 537	744 509	1 161 863	1 028 589	926 666

Joonis 8.15. Põhivara soetus 2015-2020, eurot. Allikas: Sillamäe linnavalitsuse rahandusosakond

Investeeringustegevuse kulude hulka kuuluvad ka sihtfinantseerimise kulud. 2010. aastal alustas Sillamäe linn projekti "Ühisveevärgi ja -kanalisatsioonisüsteemi rekonstrueerimine" realiseerimist. Projekti toetati Ühtekuuluvusfondist, aga omafinantseeringu osa kaeti laenuvahenditega.

Tabel 8.12

Investeeringustegevus	2015 tegelik	2016 eelarve	2017 kava	2018 kava	2019 kava	2020 kava
Põhivara soetuseks antav sihtfinantseerimine (-), €	-107 344					

Finantstulud investeeringustegevuseks kaetakse vahenditest, mis on kavandatud vabade vahendite deposiiti paigutamisest. Finantskulud investeeringustegevusest koosnevad summadest, mis linn tagastab laenulepingu alusel.

Tabel 8.13

Investeeringustegevus	2015 tegelik	2016 eelarve	2017 kava	2018 kava	2019 kava	2020 kava
Finantstulud (+), €	677	2 500	1 530	1 500	1 500	1 500
Finantskulud (-), €	-57 974	-45 038	-41 597	-39 306	-39 059	-32 241

Arvestatud on linna poolt investeeringustegevusse suunatud vahendeid (ilma toetuste, sihtfinantseerimise ja laenuvahenditega). Investeeringustegevuse eesmärk on tagada linnavara säilimine, korrashoid ja vastavus normatiividele, samuti võimalusel parendused. Seetõttu tuleb tagada investeeringustegevuse osakaal vähemalt praegusel tasemel. Investeeringustegevuses tuleb eelistada töös olevate projektide lõpetamist

Tabel 8.14

Olulisemad käimasolevad ja perspektiivsed investeeringuprojektid, linna oodatav osalus nendes

Projekti nimetus	Sillamäe linna osalus aastate kaupa, eurot			
	2017	2018	2019	2020
Sillamäe linna ajaloolise keskuse merele avamine läbi Mere pst rekonstrueerimine	300 000			
Rannapromenaadi rajamine			400 000	
Sillamäe Vanalinna kooli rekonstrueerimine		360 000		
Tänavavalgustuse taristu renoveerimine		300 000		
Kannuka kooli ümberehitamine				300 000
Väikesadama ehitamine				135 000

Allikas: Sillamäe linnavalitsuse arenguosakond

Ülejäänud investeeringutest tuleb eelistada linna arengukavas toodud investeeringuid, teisi investeeringuid, mis võimaldavad kulude kokkuhoidu, avaliku teenuse paremat kättesaadavust ja kvaliteeti ning ohutust, sh järelevalveorganite ettekirjutuste täitmist.

8.4. Eeldatav finantseerimistegevuse maht ning likviidsete varade muutus

2008. aastal Sillamäe linn ja tema tütarettevõtte AS Sillamäe-Veevärk esitasid SA-le Keskkonnainvesteeringute Keskus taotluse projekti «Sillamäe linna veevarustus- ja kanalisatsioonisüsteemide rekonstrueerimine» realiseerimiseks. Taotlus sai toetuse. Projekti realiseerimise periood on aastatel 2009-2014. Ühtekuuluvusfondi (ÜF) toetus on 11 640 136 eurot, Sillamäe linna omafinantseerimise osa - 4 372 817 eurot. Projekti realiseerimise kogumaht on 16 012 953 eurot.

Sillamäe Linnavolikogu 23.03.2010.a otsusega nr 21 Sillamäe Linnavalitsusele oli antud luba SA-ga Keskkonnainvesteeringute Keskus laenulepingu sõlmimiseks. Laenulepingu tingimused: laenusumma 4 192 604 eurot, laenutähtaeg – 10 aastat pärast projekti realiseerimist, intressimäär - 1% + EURIBOR.

7. aprillil 2010. a Sillamäe linn sai Rahandusministeeriumilt laenuvõtmiseks loa.

27. augustil 2010. a SA-ga Keskkonnainvesteeringute Keskus oli allkirjastatud laenuleping summas 2 620 378 eurot projekti esimese etapi realiseerimiseks. Seega linnal tekkisid laenufinantskohustused 2023. a augustini. 2011-2013. a jooksul linn maksis vaid intresse kasutatud laenusummast, ning 2014. aastast (projekti lõpetamisest) lisandusid laenupõhiosa kustutamise seotud väljamaksed.

Pärast projekti kolmanda etapi riigihangete läbiviimist selgus, et tööde tegelik maksumus tuleb varem kavandatavast madalam. Seega seisuga 2014. a lõpp on projekti üldmaksumus 18 071,71 tuh eurot (ilma km-ta). Projekt teostati Euroopa Liidu Ühtekuuluvusfondist – 13 119,43 tuh eurot (ilma km-ta) ja kohaliku omavalitsuse vahendite arvel – 4 657,02 tuh eurot. AS Sillamäe Veevärk osa on 271,5 tuh eurot ja ettevõtte vastutas projekti realiseerimise eest ja tagas käibemaksu ning projektiga seotud, kuid ÜF abi alla mittekuuluvate, kulude tasumise. Projekti tegevused lõpetati 2015.

Tabel 8.15

	2015 täitmine	2016 eeldatav täitmine	2017 eelarve	2018 eelarve	2019 eelarve	2020 eelarve
Finantseerimistegevus	8 629	-452 311	-292 459	-306 649	-628 283	-596 134
Kohustuste võtmine (+)	386 496	225 000	415 000	360 000		
Kohustuste tasumine (-)	-377 867	-677 311	-707 459	-666 649	-628 283	-596 134
Likviidsete varade muutus (+ suurenemine, - vähenemine)	-377 501	-709 261	0	0	0	0
Likviidsete varade suunamata jääk aasta lõpuks	709 261	0	0	0	0	0
Võlakohustused kokku aasta lõpu seisuga	4 878 729	4 426 418	4 133 959	3 827 310	3 199 027	2 602 893

8.5. Ülevaade kohaliku omavalitsuse üksuse ja temast sõltuvate üksuste majandusolukorrast, sealhulgas arvnäitajad, mis on vajalikud põhitegevuse tulemi ja netovõlakoormuse määra arvutamiseks

Sillamäe linna konsolideerimisgruppi kuuluvad järgmised äriühingud, sihtasutused ja mittetulundusühingud: AS Meke Sillamäe, AS Sillamäe Veevärk, SA Sillamäe Haigla ja SA Vaivara Kalmistud.

Aktsiaseltsi MEKE Sillamäe põhitegevuseks on elumajade ja kõrvaliste organisatsioonide tehniliste süsteemide (s.h. avariiline) ja ehituskonstruksioonide teenindamine, linna- ja elumajasestest territooriumide sanitaarpuhastus. Elanikele ja organisatsioonidele osutatud teenuste realiseerimisest saadud tulu oli 2015. aastal 1,41 miljonit eurot. Sellest: 64,2 % - eluruumide teenustasu; 2,3 % - tasu kommunaalteenuste osutamisest (soojus- ja elektrienergia, olmeprügi väljavedu, lift); 33,5 % - muud elanikele ja organisatsioonidele osutatud teenused, s.h. ruumide rent. 2015. aasta neto-realiseerimine suurenes 4,1 protsendi võrra. Ettevõtte 2015. aasta kasum moodustas 2 tuh eurot.

AS Sillamäe Veevärk tegeleb veevarustuse, heitvee ärajuhtimise ja puhastuse, maagaasi müügi ja jaotamise teenuste osutamisega Sillamäe linna elanikkonnale, ettevõtetele ja organisatsioonidele. Ettevõtte tegevusvaldkonda kuulub linna sauna teenuste osutamine ning erinevate tööde teostamine lepingute ja tellimuste alusel. AS Sillamäe-Veevärk domineerib veevarustuse, heitvee ärajuhtimise ja puhastuse, maagaasi jaotamise teenuste turul Sillamäe linnas.

2015. aastal moodustasid AS Sillamäe-Veevärk müügitulud 1 348 tuh eurot. Neist veevarustuse, heitvee ärajuhtimise ja puhastuse teenuste müük – 69,1%; maagaasi müük ja jaotamine – 21,8%; muu tegevus – 9,1%. Võrreldes 2014. aastaga langesid müügitulud 6,5% võrra. Tulude vähenemine toimus ettevõtte põhiteenuste ja erinevate ettevõtete poolt teostatavate tellimistööde mahtude vähenemise tõttu.

2015.aastal vähenesid AS Sillamäe-Veevärk kulud ostetud kaupadele, toorainetele, materjalidele ja teenustele 6,4% võrra. Nimetatud kulude vähenemine on seotud põhiliselt teistelt ettevõtetelt ostetud teenuste mahtude langemisega. Samal ajal tõusid kulud ettevõtte poolt ostetavatele materjalidele ja reagentidele ning keskkonnakaitse maksude summa. Tunduvalt suurenesid kulud, mis on seotud projekti „Sillamäe linna veevarustuse- ja kanalisatsioonisüsteemide rekonstrueerimine“ sihtfinantseerimise tulemusel ja ettevõtte vahendite arvel soetatud põhivara amortisatsiooniga.

2015.aastal ettevõtte kahjum moodustas, sihtfinantseerimist arvestamata, 89,8 tuh eurot. 2014.aastal töötas AS Sillamäe-Veevärk kasumiga summas 4,2 tuh eurot. Peamiseks kahjumi tekkimise põhjuseks on oluline tulude vähenemine ettevõtte tegevusest, mida mõningane kulude vähendamine ei korvanud. 2015. aasta lõpus võttis ettevõtte nõukogu vastu mitu otsust, kus ettevõtte poolt osutavate teenuste realiseerimine viib tulude tõusule ja vähendab töötasu kulusid. Vastuvõetud otsused võimaldavad parandada ettevõtte töö tulemusi 2016-2017. aastatel. Võttes arvesse sihtfinantseerimist, sh põhivara amortisatsiooni, 2015.aasta tulemuste järgi AS Sillamäe Veevärk kahjum moodustas 423,7 tuh eurot, aga 2014.aastal oli kasum summas 1 787,0 tuh eurot. 2015.aastal avaldasid ettevõtte töö tulemustele mõju järgmised asjaolud:

- projekti „Sillamäe linna veevarustuse- ja kanalisatsioonisüsteemide rekonstrueerimine“ realiseerimine;
- ettevõtte poolt osutatavate põhiteenuste mahtude vähenemine;
- rakendatav kulude kokkuhoid;
- ettevõtte poolt teostatavate tellimistööde ja teistelt ettevõtetelt ostetavate teenuste mahtude vähenemine;

- reoveepuhastist lahte väljuvas heitvees sisalduvate ohtlike ainete normatiivide muutmine (piirkontsentratsioonide vähendamine).

SA Sillamäe Haigla lülitab endasse polikliiniku, mis asub aadressil Kajaka tn 9 ja statsionaari koos abihoonetega aadressil Tervise 2. Haigla eesmärgiks on oma vara kasutamise ja haldamise läbi osutada meditsiinilist abi ja tervishoiuteenuseid, rehabilitatsiooniteenuseid, inimeste tervise kaitse ja tugevdamine, haiguste, vigastuste, mürgituste ennetamine, nende diagnostika ja ravi. Oma eesmärgi saavutamiseks haigla osutab statsionaarset ja ambulatoorset abi ja sellega seotud teisi tervishoiuteenuseid. 2015. aastal müüdi elanikele meditsiinilisi teenuseid summas 125 tuh eurot, sotsiaalialalaseid teenuseid summas 609 tuh eurot, millest 46 tuh eurot oli saadud lepingu alusel Eesti Haigekassast.

SA Vaivara Kalmistud on Sillamäe linna olulise mõju all olev üksus. 2008. aasta veebruaris moodustati sihtasutus Vaivara Kalmistud. Sihtasutuse asukoht on Vaivara vald, Eesti Vabariik. Sihtasutuse eesmärgiks on: Vaivara valla haldusterritooriumil asuvate kalmistute haldamine, elanikkonnale matusteenuste osutamine, kalmistute maa-ala aastaringne korrashoid ja kalmistute elektroonilise arhiivi loomine ja pidamine, arvestades iga kalmistu omapära, võimalusi ja eesmärgi. SA-sse Vaivara Kalmistud võrdsete osadega (33,3%) kuuluvad Vaivara vald, Narva linn ja Sillamäe linn.

Tabel 8.16

Sillamäe linna konsolideerimisgrupi näitajad (1)

nr	Üksuse nimetus	Sillamäe LV osaluse määr (%)	Töötajate keskmine arv majandusaastal (taandatuna täistööajale)	Töötasude kogusumma majandusaastal (tuhandetes eurodes)
1.	AS MEKE Sillamäe	100	77,0	643
2.	AS Sillamäe Veevärk	100	54,07	516
3.	SA Sillamäe Haigla	100	49,14	366

Allikas: Sillamäe linnavalitsuse rahandusosakond

Tabel 8.17

Sillamäe linna konsolideerimisgrupi näitajad, € (2)

	Aktiva (31.12.2015)	Netovara (31.12.2015)	Müügitulu (2015)	Puhaskasum (2015)
AS Meke Sillamäe	988 875	298 188	1 414 607	2 052
AS Sillamäe Veevärk	17 860 655	17 400 303	1 037 079	- 423 662
SA Sillamäe Haigla	631 707	531 211	815 752	- 10 706

Allikas: Sillamäe linnavalitsuse rahandusosakond

Tabel 8.18

KOV konsolideerimisgrupi põhitegevuse kulud, €

	2010	2011	2012	2013	2014	2015
* Tööjõu- ja majandamiskulud	-10 500 420	-10 835 628	-11 808 490	-12 913 305	-13 957 597	-13 618 844
* Antud toetused	-1 024 109	-1 144 095	-1 116 049	-1 121 497	-1 138 941	-1 137 395
* Muud tegevuskulud	-568 090	-619 600	-689 488	-761 737	-865 628	-722 191
Kokku	-12 092 618	-12 599 322	-13 614 028	-14 796 539	-15 962 166	-15 478 431
Investeeringustegevus	-1 096 347	-2 310 520	-2 320 135	-2 363 767	-1 431 328	-779 421
* Põhivara soetus	-1 873 051	-7 936 169	-6 521 583	-6 002 208	-4 506 486	-1 646 690
* Põhivara müük	5 855	38 120	4 241	0	3 583	16 125

* Saadud sihtfinantseerimine põhivara soetuseks	774 005	5 609 452	4 238 059	3 715 341	3 132 210	907 405
Antud sihtfinantseerimine põhivara soetuseks	0	0	0	-32 000	0	0
* Finantstulud ja finantskulud	-3 155	-21 922	-40 852	-44 900	-61 316	-56 261
<i>sh intressikulud</i>	-20 275	-28 835	-48 356	-46 863	-65 590	-59 012
Ülejääk / puudujääk	69 367	-918 786	-1 257 773	-1 969 500	-498 119	-59 384

Allikas: Rahandusministeerium

Tabel 8.19

KOV konsolideerimisgrupi netovõlakoormus (% , €)

	2010	2011	2012	2013	2014	2015
	0,0%	0,0%	5,5%	18,9%	20,8%	24,1%
Netovõlakoormus	0	0	811 672	2 877 686	3 520 986	3 909 710
* Võlakohustused	568 456	1 859 480	2 907 562	5 068 517	5 298 802	5 385 274
<i>sh laenukohustused</i>	496 285	1 470 731	2 620 378	4 416 652	5 104 099	5 236 556
<i>sh muud kohustused</i>	72 171	388 749	287 184	651 865	194 703	148 273
* Likviidne vara	1 692 712	1 963 336	2 095 890	2 190 831	1 777 816	1 475 564
<i>sh raha ja pangakontod</i>	1 692 712	1 963 336	2 095 890	2 190 831	1 777 816	1 475 564

Allikas: Rahandusministeerium

8.6. Kohaliku omavalitsuse üksuse ja kohaliku omavalitsuse üksuse arvestusüksuse põhitegevuse tulem eelmisel aastal, jooksvaks aastaks prognoositud ja eelarvestrateegia perioodi igaks aastaks prognoositav põhitegevuse tulem

Tabel 8.20

Sillamäe linna põhitegevuse tulemi prognoos

Sillamäe linn	2015 täitmine	2016 eeldatav täitmine	2017 eelarve	2018 eelarve	2019 eelarve	2020 eelarve
Põhitegevuse tulud kokku	12 958 142	13 125 160	13 584 493	14 006 934	14 254 981	14 448 032
Maksutulud	6 945 628	7 089 000	7 259 000	7 446 250	7 629 981	7 813 032
sh tulumaks	6 858 955	7 000 000	7 170 000	7 349 250	7 532 981	7 716 032
sh maamaks	83 278	84 000	84 000	90 000	90 000	90 000
sh muud maksutulud	3 395	5 000	5 000	7 000	7 000	7 000
Tulud kaupade ja teenuste müügist	1 423 241	1 502 700	1 595 000	1 665 000	1 725 000	1 725 000
Saadavad toetused tegevuskuludeks	4 533 344	4 487 899	4 670 493	4 835 684	4 840 000	4 850 000
sh tasandusfond (lg 1)	1 530 291	1 617 892	1 705 493	1 784 371	1 785 000	1 785 000
sh toetusfond (lg 2)	2 662 141	2 655 602	2 750 000	2 836 313	2 840 000	2 850 000
sh muud saadud toetused tegevuskuludeks	340 912	214 405	215 000	215 000	215 000	215 000
Muud tegevustulud	55 929	45 561	60 000	60 000	60 000	60 000
Põhitegevuse kulud kokku	12 213 765	12 478 035	12 523 458	12 526 616	12 575 550	12 904 491
Antavad toetused tegevuskuludeks	1 303 034	1 459 744	1 425 000	1 425 000	1 430 000	1 466 980
Muud tegevuskulud	10 910 731	11 018 291	11 098 458	11 101 616	11 145 550	11 437 511
sh personalikulud	7 477 087	7 749 204	7 760 935	7 775 000	7 790 550	7 907 408
sh majandamiskulud	3 432 277	3 267 587	3 287 523	3 276 616	3 305 000	3 470 103
sh muud kulud	1 367	1 500	50 000	50 000	50 000	60 000
Põhitegevuse tulem	744 377	647 125	1 061 035	1 480 318	1 679 431	1 543 541

8.7. Kohaliku omavalitsuse üksuse ja kohaliku omavalitsuse üksuse arvestusüksuse tegelik netovõlakoormus eelmisel aastal, jooksvaks aastaks prognoositud ja eelarvestrateegia perioodiks prognoositav netovõlakoormus

Eelarvestrateegias tuleb planeerida põhitegevuse tuleml (mis peab olema 0 või suurem) ja netovõlakoormus.

Tabel 8.21

Sillamäe linna arvestusüksuse eelarvestrateegia koondtabel

Arvestusüksus: Sillamäe linn	2015 täitmine	2016 eeldatav täitmine	2017 eelarve	2018 eelarve	2019 eelarve	2020 eelarve
Põhitegevuse tulud kokku	12 958 142	13 125 160	13 584 493	14 006 934	14 254 981	14 448 032
Põhitegevuse kulud kokku	12 213 765	12 478 035	12 523 458	12 526 616	12 575 550	12 904 491
sh alates 2012 sõlmitud katkestamatud kasutusrendimaksed	0	0	0	0	0	0
Põhitegevustuleml	744 377	647 125	1 061 035	1 480 318	1 679 431	1 543 541
Investeeringimistegevus kokku	-1 130 507	-904 075	-768 576	-1 173 669	-1 051 148	-947 407
Eelarve tuleml	-386 130	-256 950	292 459	306 649	628 283	596 134
Finantseerimistegevus	8 629	-452 311	-292 459	-306 649	-628 283	-596 134
Likviidsete varade muutus (+ suurenemine, - vähenemine)	-377 501	-709 261	0	0	0	0
Nõuete ja kohustuste saldode muutus (tekkepõhise e/a korral) (+/-)	0	0	0	0	0	0
Likviidsete varade suunamata jääk aasta lõpuks	709 261	0	0	0	0	0
Võlakohustused kokku aasta lõpu seisuga	4 878 729	4 426 418	4 133 959	3 827 310	3 199 027	2 602 893
sh kohustused, mille võrra võib ületada netovõlakoormuse piirmäära (arvestusüksuse väline)	0	0	0	0	0	0
Netovõlakoormus (eurodes)	4 169 468	4 426 418	4 133 959	3 827 310	3 199 027	2 602 893
Netovõlakoormus (%)	32,2%	33,7%	30,4%	27,3%	22,4%	18,0%
Netovõlakoormuse ülemmäär (eurodes)	7 774 885	7 875 096	8 150 696	8 881 908	10 076 586	9 261 246
Netovõlakoormuse ülemmäär (%)	60,0%	60,0%	60,0%	63,4%	70,7%	64,1%
Vaba netovõlakoormus (eurodes)	3 605 417	3 448 678	4 016 737	5 054 598	6 877 559	6 658 353

Tabel 8.22

Sillamäe linna netovõlakoormus (% , €)

Sillamäe linn	2015 täitmine	2016 eeldatav täitmine	2017 eelarve	2018 eelarve	2019 eelarve	2020 eelarve
Võlakohustused kokku aasta lõpu seisuga	4 878 729	4 426 418	4 133 959	3 827 310	3 199 027	2 602 893
sh kohustused, mis ei kajastu finantseerimistegevuses						
Netovõlakoormus (eurodes)	4 169 468	4 426 418	4 133 959	3 827 310	3 199 027	2 602 893
Netovõlakoormus (%)	32,2%	33,7%	30,4%	27,3%	22,4%	18,0%
Netovõlakoormuse ülemmäär (eurodes)	7 774 885	7 875 096	8 150 696	8 881 908	10 076 586	9 261 246
Netovõlakoormuse ülemmäär (%)				63,4%	70,7%	64,1%
Vaba netovõlakoormus (eurodes)				5 054 598	6 877 559	6 658 353

Sillamäe linna veevarustus- ja kanalisatsioonisüsteemide rekonstrueerimise projektid tulenevad laenukohustused ulatuvad 2023 aastani.

8.8. Muu kohaliku omavalitsuse üksuse finantsjuhtimise korraldamiseks oluline informatsioon

8.8.1. Sillamäe linna poolt Rahandusministeeriumile esitatavad eelarvestrateegia vormid

Tabel 8.23

Sillamäe linna eelarvestrateegia perioodiks prognoositavad majandusnäitajad

Sillamäe linn	2015 täitmine	2016 eeldatav täitmine	2017 eelarve	2018 eelarve	2019 eelarve	2020 eelarve
Põhitegevuse tulud kokku	12 958 142	13 125 160	13 584 493	14 006 934	14 254 981	14 448 032
Maksutulud	6 945 628	7 089 000	7 259 000	7 446 250	7 629 981	7 813 032
sh tulumaks	6 858 955	7 000 000	7 170 000	7 349 250	7 532 981	7 716 032
sh maamaks	83 278	84 000	84 000	90 000	90 000	90 000
sh muud maksutulud	3 395	5 000	5 000	7 000	7 000	7 000
Tulud kaupade ja teenuste müügist	1 423 241	1 502 700	1 595 000	1 665 000	1 725 000	1 725 000
Saadavad toetused tegevuskuludeks	4 533 344	4 487 899	4 670 493	4 835 684	4 840 000	4 850 000
sh tasandusfond (lg 1)	1 530 291	1 617 892	1 705 493	1 784 371	1 785 000	1 785 000
sh toetusfond (lg 2)	2 662 141	2 655 602	2 750 000	2 836 313	2 840 000	2 850 000
sh muud saadud toetused tegevuskuludeks	340 912	214 405	215 000	215 000	215 000	215 000
Muud tegevustulud	55 929	45 561	60 000	60 000	60 000	60 000
Põhitegevuse kulud kokku	12 213 765	12 478 035	12 523 458	12 526 616	12 575 550	12 904 491
Antavad toetused tegevuskuludeks	1 303 034	1 459 744	1 425 000	1 425 000	1 430 000	1 466 980
Muud tegevuskulud	10 910 731	11 018 291	11 098 458	11 101 616	11 145 550	11 437 511
sh personalikulud	7 477 087	7 749 204	7 760 935	7 775 000	7 790 550	7 907 408
sh majandamiskulud	3 432 277	3 267 587	3 287 523	3 276 616	3 305 000	3 470 103
sh alates 2012 sõlmitud katkestamatud kasutusrendimaksed						
sh muud kulud	1 367	1 500	50 000	50 000	50 000	60 000
Põhitegevuse tulem	744 377	647 125	1 061 035	1 480 318	1 679 431	1 543 541
Investeeringustegevus kokku	-1 130 507	-904 075	-768 576	-1 173 669	-1 051 148	-947 407
Põhivara müük (+)	16 125	30 000	16 000	26 000	15 000	10 000
Põhivara soetus (-)	-1 590 500	-923 537	-2 644 509	-5 561 863	-3 488 589	-3 791 666
sh projektide omaosalus	-981 991	-891 537	-744 509	-1 161 863	-1 028 589	-926 666
Põhivara soetuseks saadav sihtfinantseerimine (+)	608 509	32 000	1 900 000	4 400 000	2 460 000	2 865 000
Põhivara soetuseks antav sihtfinantseerimine (-)	-107 344	0				
Osaluste ning muude aktsiate ja osade müük (+)	0	0				

Osaluste ning muude aktsiate ja osade soetus (-)	0	0				
Tagasilaekuvad laenud (+)	0	0				
Antavad laenud (-)	0	0				
Finantstulud (+)	677	2 500	1 530	1 500	1 500	1 500
Finantskulud (-)	-57 974	-45 038	-41 597	-39 306	-39 059	-32 241
Eelarve tulem	-386 130	-256 950	292 459	306 649	628 283	596 134
Finantseerimistegevus	8 629	-452 311	-292 459	-306 649	-628 283	-596 134
Kohustuste võtmine (+)	386 496	225 000	415 000	360 000		
Kohustuste tasumine (-)	-377 867	-677 311	-707 459	-666 649	-628 283	-596 134
Likviidsete varade muutus (+ suurenemine, - vähenemine)	-377 501	-709 261	0	0	0	0
Nõuete ja kohustuste saldode muutus (tekkepõhise e/a korral) (+ suurenemine /- vähenemine)	0	0				
Likviidsete varade suunamata jääk aasta lõpuks	709 261	0	0	0	0	0
Võlakohustused kokku aasta lõpu seisuga	4 878 729	4 426 418	4 133 959	3 827 310	3 199 027	2 602 893
sh kohustused, mis ei kajastu finantseerimistegevuses						
Netovõlakoormus (eurodes)	4 169 468	4 426 418	4 133 959	3 827 310	3 199 027	2 602 893
Netovõlakoormus (%)	32,2%	33,7%	30,4%	27,3%	22,4%	18,0%
Netovõlakoormuse ülemmäär (eurodes)	7 774 885	7 875 096	8 150 696	8 881 908	10 076 586	9 261 246
Netovõlakoormuse ülemmäär (%)				63,4%	70,7%	64,1%
Vaba netovõlakoormus (eurodes)				5 054 598	6 877 559	6 658 353
E/a kontroll (tasakaal)	0	0	0	0	0	0

Põhitegevuse tulude muutus	-	1%	3%	3%	2%	1%
Põhitegevuse kulude muutus	-	2%	0%	0%	0%	3%
Omafinantseerimise võimekuse näitaja	1,06	1,05	1,08	1,12	1,13	1,12

Tabel 8.24

Investeeringuobjektid* (alati "+" märgiga)	2016 eeldatav täitmine	2017 eelarve	2018 eelarve	2019 eelarve	2020 eelarve
Sillamäe Gümnaasiumi hoones raamatukogu ehitamine ja sisustamine	326 942	145 000	0	0	0
<i>sh toetuse arvelt</i>		50 000			
<i>sh muude vahendite arvelt (omaosalus)</i>	326 942	95 000			
Kannuka kooli õppe- ja üldkasutatavates ruumides põrandate remont	9 951	13 000	0	0	0
<i>sh toetuse arvelt</i>					
<i>sh muude vahendite arvelt (omaosalus)</i>	9 951	13 000			
Sillamäe Vanalinna Kooli hoone rekonstrueerimise projekteerimistööd	44 856	0	0	0	0
<i>sh toetuse arvelt</i>					
<i>sh muude vahendite arvelt (omaosalus)</i>	44 856				
Sillamäe Vanalinna Kooli hoone rekonstrueerimine		0	2 910 000	0	0
<i>sh toetuse arvelt</i>			2 550 000		
<i>sh muude vahendite arvelt (omaosalus)</i>			360 000		
Sillamäe Gümnaasiumi köögi ruumi renoveerimine	12 000	0	0	0	0
<i>sh toetuse arvelt</i>					
<i>sh muude vahendite arvelt (omaosalus)</i>	12 000				
Gümnaasiumi korvpalliväljak		60 000	0	0	0
<i>sh toetuse arvelt</i>		50 000			
<i>sh muude vahendite arvelt (omaosalus)</i>		10 000			
Sillamäe Huvi- ja Noortekeskuse Ulei hoone sokli ja sillutisriba renoveerimine ja tuletõkkeuste paigaldamine	61 083	0	0	0	0
<i>sh toetuse arvelt</i>	32 000				
<i>sh muude vahendite arvelt (omaosalus)</i>	29 083				
Tõkalovi 25 hoones pööningu soojustamise projekteerimistööd	2 400	0	0	0	0
<i>sh toetuse arvelt</i>					

<i>sh muude vahendite arvelt (omaosalus)</i>	2 400				
Elektripaigaldiste vahetustööd Sillamäe Spordikompleksi Kalev hoones	12 200	0	0	0	0
<i>sh toetuse arvelt</i>					
<i>sh muude vahendite arvelt (omaosalus)</i>	12 200				
Kesk tänaval asuva bussiootepaviljoni remont	3 404	0	0	0	0
<i>sh toetuse arvelt</i>					
<i>sh muude vahendite arvelt (omaosalus)</i>	3 404				
Teede remont	332 276	142 509	251 863	313 589	341 666
<i>sh toetuse arvelt</i>					
<i>sh muude vahendite arvelt (omaosalus)</i>	332 276	142 509	251 863	313 589	341 666
Keskpargi kõnnitee		159 000			
<i>sh toetuse arvelt</i>					
<i>sh muude vahendite arvelt (omaosalus)</i>		159 000			
Videovalve süsteemi väljaarendamise jätkamine	15 000				
<i>sh toetuse arvelt</i>					
<i>sh muude vahendite arvelt (omaosalus)</i>	15 000				
Kesk tänaval asuva Sõtke jõe silla rekonstrueerimise projektitööd	15 000				
<i>sh toetuse arvelt</i>					
<i>sh muude vahendite arvelt (omaosalus)</i>	15 000				
Ülekäiguradade valgustamine	9 031				
<i>sh toetuse arvelt</i>					
<i>sh muude vahendite arvelt (omaosalus)</i>	9 031				
Viru pst 5a krundi soetamine	22 000				
<i>sh toetuse arvelt</i>					
<i>sh muude vahendite arvelt (omaosalus)</i>	22 000				
Sillamäe Kalda tn 14 hoones tuletõkkeuste asukoha projekteerimine ja paigaldamine	17 000				
<i>sh toetuse arvelt</i>					
<i>sh muude vahendite arvelt (omaosalus)</i>	17 000				
Sillamäe Spordikompleksi Kalev auto soetamine	3 500				
<i>sh toetuse arvelt</i>					
<i>sh muude vahendite arvelt (omaosalus)</i>	3 500				

Sillamäe Spordikompleksi Kalev katuse osaline remont	4 490				
<i>sh toetuse arvelt</i>					
<i>sh muude vahendite arvelt (omaosalus)</i>	4 490				
Sillamäe Lasteaia Pääsupesa WC remont	20 000				
<i>sh toetuse arvelt</i>					
<i>sh muude vahendite arvelt (omaosalus)</i>	20 000				
Sillamäe Muuseumi evakuatsiooni välistrepi paigaldamine	5 404				
<i>sh toetuse arvelt</i>					
<i>sh muude vahendite arvelt (omaosalus)</i>	5 404				
Kergliiklustee projekteerimistööd	7 000				
<i>sh toetuse arvelt</i>					
<i>sh muude vahendite arvelt (omaosalus)</i>	7 000				
Mere pst rekonstrueerimine		1 745 000			
<i>sh toetuse arvelt</i>		1 445 000			
<i>sh muude vahendite arvelt (omaosalus)</i>		300 000			
Tervisekeskus			1 000 000		
<i>sh toetuse arvelt</i>			950 000		
<i>sh muude vahendite arvelt (omaosalus)</i>			50 000		
Lasteaia Päikseke remont		240 000			
<i>sh toetuse arvelt</i>		230 000			
<i>sh muude vahendite arvelt (omaosalus)</i>		10 000			
Kunstmurustaadioni rekonstrueerimine		140 000			
<i>sh toetuse arvelt</i>		125 000			
<i>sh muude vahendite arvelt (omaosalus)</i>		15 000			
Tõkalovi 25 hoones pööningu soojustamine			50 000		
<i>sh toetuse arvelt</i>					
<i>sh muude vahendite arvelt (omaosalus)</i>			50 000		
Kajaka tn. treppide renoveerimine			150 000		
<i>sh toetuse arvelt</i>					
<i>sh muude vahendite arvelt (omaosalus)</i>			150 000		
Rannapromenadi rajamine				2 500 000	
<i>sh toetuse arvelt</i>				2 100 000	

sh muude vahendite arvelt (omaosalus)				400 000	
L. Tolstoi tänava rekonstrueerimine II etapp				400 000	
sh toetuse arvelt				360 000	
sh muude vahendite arvelt (omaosalus)				40 000	
Majakovski 7 projekteerimine				40 000	
sh toetuse arvelt					
sh muude vahendite arvelt (omaosalus)				40 000	
Majakovski 7 rekonstrueerimine					1 000 000
sh toetuse arvelt					850 000
sh muude vahendite arvelt (omaosalus)					150 000
Tänavavalgustuse taristu renoveerimine			1 200 000		
sh toetuse arvelt			900 000		
sh muude vahendite arvelt (omaosalus)			300 000		
Kannuka kooli ümberprojekteerimine				40 000	
sh toetuse arvelt					
sh muude vahendite arvelt (omaosalus)				40 000	
Kannuka kooli ümberehitamine					2 000 000
sh toetuse arvelt					1 700 000
sh muude vahendite arvelt (omaosalus)					300 000
Kergliiklustee ehitamine (Geoloogia tn)				165 000	
sh toetuse arvelt					
sh muude vahendite arvelt (omaosalus)				165 000	
Väikesadama projekteerimine				30 000	
sh toetuse arvelt					
sh muude vahendite arvelt (omaosalus)				30 000	
Väikesadama ehitamine					450 000
sh toetuse arvelt					315 000
sh muude vahendite arvelt (omaosalus)					135 000
KÕIK KOKKU	923 537	2 644 509	5 561 863	3 488 589	3 791 666
sh toetuse arvelt	32 000	1 900 000	4 400 000	2 460 000	2 865 000
sh muude vahendite arvelt (omaosalus)	891 537	744 509	1 161 863	1 028 589	926 666

Tabel 8.25

Sillamäe linna eelarvestrateegia valdkonniti

Põhitegevuse ja investeermistegevuse kulud valdkonniti	2015 täitmine	2016 eeldatav täitmine	2017 eelarve	2018 eelarve	2019 eelarve	2020 eelarve
01 Üldised valitsussektori teenused	1 170 847	1 216 538	1 223 107	1 224 306	1 234 059	1 282 241
Põhitegevuse kulud	1 109 363	1 171 500	1 181 510	1 185 000	1 195 000	1 250 000
sh saadud toetuste arvelt						
sh muude vahendite arvelt	1 109 363	1 171 500	1 181 510	1 185 000	1 195 000	1 250 000
Investeermistegevuse kulud	61 484	45 038	41 597	39 306	39 059	32 241
sh saadud toetuste arvelt						
sh muude vahendite arvelt	61 484	45 038	41 597	39 306	39 059	32 241
02 Riigikaitse	0	0	0	0	0	0
Põhitegevuse kulud	0	0	0	0	0	0
sh saadud toetuste arvelt						
sh muude vahendite arvelt						
Investeermistegevuse kulud	0	0	0	0	0	0
sh saadud toetuste arvelt						
sh muude vahendite arvelt						
03 Avalik kord ja julgeolek	10 646	15 900	17 000	16 000	16 000	18 000
Põhitegevuse kulud	10 646	15 900	17 000	16 000	16 000	18 000
sh saadud toetuste arvelt						
sh muude vahendite arvelt	10 646	15 900	17 000	16 000	16 000	18 000
Investeermistegevuse kulud	0	0	0	0	0	0
sh saadud toetuste arvelt						
sh muude vahendite arvelt						
04 Majandus	1 446 156	1 054 289	2 762 181	1 117 863	4 124 589	1 528 666
Põhitegevuse kulud	814 189	689 609	715 672	716 000	716 000	737 000
sh saadud toetuste arvelt						
sh muude vahendite arvelt	814 189	689 609	715 672	716 000	716 000	737 000
Investeermistegevuse kulud	631 967	364 680	2 046 509	401 863	3 408 589	791 666
sh saadud toetuste arvelt	225 690		1 445 000		2 460 000	315 000
sh muude vahendite arvelt	406 277	364 680	601 509	401 863	948 589	476 666
05 Keskkonnakaitse	127 746	134 512	150 000	135 000	130 000	155 000

Põhitegevuse kulud	127 746	134 512	150 000	135 000	130 000	155 000
sh saadud toetuste arvelt						
sh muude vahendite arvelt	127 746	134 512	150 000	135 000	130 000	155 000
Investeeringustegevuse kulud	0	0	0	0	0	0
sh saadud toetuste arvelt						
sh muude vahendite arvelt						
06 Elamu- ja kommunaalmajandus	625 750	455 660	447 380	1 651 000	451 000	475 650
Põhitegevuse kulud	475 309	416 629	447 380	451 000	451 000	475 650
sh saadud toetuste arvelt						
sh muude vahendite arvelt	475 309	416 629	447 380	451 000	451 000	475 650
Investeeringustegevuse kulud	150 441	39 031	0	1 200 000	0	0
sh saadud toetuste arvelt				900 000		
sh muude vahendite arvelt	150 441	39 031		300 000		
07 Tervishoid	0	0	0	1 000 000	0	0
Põhitegevuse kulud	0	0	0	0	0	0
sh saadud toetuste arvelt						
sh muude vahendite arvelt						
Investeeringustegevuse kulud	0	0	0	1 000 000	0	0
sh saadud toetuste arvelt				950 000		
sh muude vahendite arvelt				50 000		
08 Vaba aeg, kultuur ja religioon	2 434 699	2 821 995	2 727 693	2 493 000	2 485 000	3 518 350
Põhitegevuse kulud	2 334 407	2 388 976	2 442 693	2 443 000	2 445 000	2 518 350
sh saadud toetuste arvelt						
sh muude vahendite arvelt	2 334 407	2 388 976	2 442 693	2 443 000	2 445 000	2 518 350
Investeeringustegevuse kulud	100 292	433 019	285 000	50 000	40 000	1 000 000
sh saadud toetuste arvelt	31 956	32 000	175 000			850 000
sh muude vahendite arvelt	68 336	401 019	110 000	50 000	40 000	150 000
09 Haridus	7 003 701	6 382 169	6 636 833	9 245 246	6 417 150	8 469 799
Põhitegevuse kulud	6 192 067	6 295 362	6 323 833	6 335 246	6 377 150	6 469 799
sh saadud toetuste arvelt						
sh muude vahendite arvelt	6 192 067	6 295 362	6 323 833	6 335 246	6 377 150	6 469 799
Investeeringustegevuse kulud	811 634	86 807	313 000	2 910 000	40 000	2 000 000
sh saadud toetuste arvelt	500 526		280 000	2 550 000		1 700 000
sh muude vahendite arvelt	311 108	86 807	33 000	360 000	40 000	300 000

10 Sotsiaalne kaitse	1 150 038	1 365 547	1 245 370	1 245 370	1 245 400	1 280 692
Põhitegevuse kulud	1 150 038	1 365 547	1 245 370	1 245 370	1 245 400	1 280 692
sh saadud toetuste arvelt						
sh muude vahendite arvelt	1 150 038	1 365 547	1 245 370	1 245 370	1 245 400	1 280 692
Investeeringustegevuse kulud	0	0	0	0	0	0
sh saadud toetuste arvelt						
sh muude vahendite arvelt						
KOKKU	13 969 583	13 446 610	15 209 564	18 127 785	16 103 198	16 728 398
Põhitegevuse kulud	12 213 765	12 478 035	12 523 458	12 526 616	12 575 550	12 904 491
sh saadud toetuste arvelt	0	0	0	0	0	0
sh muude vahendite arvelt	12 213 765	12 478 035	12 523 458	12 526 616	12 575 550	12 904 491
Investeeringustegevuse kulud	1 755 818	968 575	2 686 106	5 601 169	3 527 648	3 823 907
sh saadud toetuste arvelt	758 172	32 000	1 900 000	4 400 000	2 460 000	2 865 000
sh muude vahendite arvelt	997 646	936 575	786 106	1 201 169	1 067 648	958 907

Tabel 8.26

Muude vahendite arvelt tehtud väljaminekud

Muude vahendite arvelt tehtud väljaminekud	2015 täitmine	2016 eeldatav täitmine	2017 eelarve	2018 eelarve	2019 eelarve	2020 eelarve
Üldised valitsussektori teenused	1 170 847	1 216 538	1 223 107	1 224 306	1 234 059	1 282 241
Põhitegevuse kulud	1 109 363	1 171 500	1 181 510	1 185 000	1 195 000	1 250 000
Investeeringustegevuse kulud	61 484	45 038	41 597	39 306	39 059	32 241
Riigikaitse	0	0	0	0	0	0
Põhitegevuse kulud	0	0	0	0	0	0
Investeeringustegevuse kulud	0	0	0	0	0	0
Avalik kord ja julgeolek	10 646	15 900	17 000	16 000	16 000	18 000
Põhitegevuse kulud	10 646	15 900	17 000	16 000	16 000	18 000
Investeeringustegevuse kulud	0	0	0	0	0	0
Majandus	1 220 466	1 054 289	1 317 181	1 117 863	1 664 589	1 213 666
Põhitegevuse kulud	814 189	689 609	715 672	716 000	716 000	737 000
Investeeringustegevuse kulud	406 277	364 680	601 509	401 863	948 589	476 666
Keskkonnakaitse	127 746	134 512	150 000	135 000	130 000	155 000
Põhitegevuse kulud	127 746	134 512	150 000	135 000	130 000	155 000

Investeeringustegevuse kulud	0	0	0	0	0	0
Elamu- ja kommunaalmajandus	625 750	455 660	447 380	751 000	451 000	475 650
Põhitegevuse kulud	475 309	416 629	447 380	451 000	451 000	475 650
Investeeringustegevuse kulud	150 441	39 031	0	300 000	0	0
Tervishoid	0	0	0	50 000	0	0
Põhitegevuse kulud	0	0	0	0	0	0
Investeeringustegevuse kulud	0	0	0	50 000	0	0
Vabaaeg, kultuur ja religioon	2 402 743	2 789 995	2 552 693	2 493 000	2 485 000	2 668 350
Põhitegevuse kulud	2 334 407	2 388 976	2 442 693	2 443 000	2 445 000	2 518 350
Investeeringustegevuse kulud	68 336	401 019	110 000	50 000	40 000	150 000
Haridus	6 503 175	6 382 169	6 356 833	6 695 246	6 417 150	6 769 799
Põhitegevuse kulud	6 192 067	6 295 362	6 323 833	6 335 246	6 377 150	6 469 799
Investeeringustegevuse kulud	311 108	86 807	33 000	360 000	40 000	300 000
Sotsiaalne kaitse	1 150 038	1 365 547	1 245 370	1 245 370	1 245 400	1 280 692
Põhitegevuse kulud	1 150 038	1 365 547	1 245 370	1 245 370	1 245 400	1 280 692
Investeeringustegevuse kulud	0	0	0	0	0	0
KOKKU	13 211 411	13 414 610	13 309 564	13 727 785	13 643 198	13 863 398
Põhitegevuse kulud	12 213 765	12 478 035	12 523 458	12 526 616	12 575 550	12 904 491
Investeeringustegevuse kulud	997 646	936 575	786 106	1 201 169	1 067 648	958 907

8.8.2. Sillamäe linna investeerimisvajadused

Tabel 8.27

Objekti nimi ja tegevuste kirjeldus	Vajalikkuse põhjendus (ja püsikulude muutus)	Eeldatav maksumus, eurot	Aasta	2016	2017	2018	2019	2020
Lasteaed Rukkilill (Vladimir Majakovski 8)			Investeeringu summa, €					
Laste mööbli väljavahetus (kapid, toolid, lauad)		10 000		x	x	x	x	
Liiklusväljaku renoveerimine		3000						
Katuse remont		2000						
Köögi- ja muusikasaali ventilatsioonisüsteemi renoveerimine		20000						
Mänguväljaku inventar (ohtlike eemaldamine ja uue soetus)		20 000		x	x	x	x	
Mänguvahendite all turvaala paigaldus		x						
Kuivatuskapide väljavahetus sõimerühmades		4 000			x			
Lasteaed Jaaniussike (Juri Gagarini 7a)			Investeeringu summa, €					
Lasteaia piirdeaia uuendamine		32 400,00			*			
Koridori remont, põranda vahetamine vastavalt maja plaanile - plokk B		16 800,00		*				
Remont WC 10 rühmades (ühe rühma remonditasu 15000 €)		150 000,00			*			
Mänguväljakutel mänguvahendite uuendamine		5000		*				
Rühmadesse radiaatorite kaitserestide paigutamine				*				
Sõimerühmade remont (2 rühma)		30000		*				
Tervishoiutöötaja kabineti remont		10 000		*				
Vaipade väljavahetamine rühmaruumides		3 000						
Ujula ruumide remont		5 000						
Lasteaed Päikseke (Juri Gagarini 25)			Investeeringu summa, €					
Lasteaia varjualuste renoveerimise jätkamine III etapp	ettekirjutus	27 000		27 000				
Küttesüsteemi renoveerimine	energiaaudit	9 267				9 267		

turvapiirded tuletõrjeredelitel ja välistreppidel keldrisse NB!	ettekirjutus	5 000			5 000			
telliskivist sissepääsud keldrisse	ettekirjutus	5 846			5 846			
fasaadi remont								
hoone tagapoolsed treppide remont	ettekirjutus	24 120		24 120				
Lasteaia teekatte remont (teedeehituse ja teederemonditööd)	ettekirjutus	72 576		25 000	25 000			
Elektripaigalduse renoveerimine keldris		7 398						
mänguväljaku inventar uue soetus)		30 000		7 500	7 500	7 500		
Lasteaed Pääsupesa (Valeri Tškalovi 23)			Investeeringu summa, €					
Rühmaruumide valgustuse vahetamine		5 120			x			
Korralikud, kaasaegsed WC-d		22 000		x				
Juurviljakeldri remont		6 400			x			
Territooriumi piirdeaia uuendamine		2 600				x		
Varikatuste renoveerimine		3 200						
Katuse soojustamine	energiaaudit	33 600			x			
Fassaadi seinte soojustamine +projekt	energiaaudit	78 000		x				
Sokli soojustamine +projekt	energiaaudit	14 400		x				
Soojussõlm, küte	energiaaudit	24 000				x		
Kahe rühma soojustagasustega ventilatsioon	energiaaudit							
Päikesekatted	ettekirjutus	4 500						
Mänguväljaku inventar	ettekirjutus	4 000			x			
Linoleumi vahetamine kõikides rühmades		16 000						
Väikeehitus (kuuri ehitus) laoruumide jaoks.		25 315		x				
Köögi ventilatsiooni rekonstrueerimine		3480						
Lasteaed Helepunased Purjed (Geoloogia 18)			Investeeringu summa, €					
Välistrepid	eksperthinnang	40 000						
Piirdeaed	eksperthinnang	19 262						
Kõnniteeplaat hoone ümber	eksperthinnang	60 000		x				

Parkla hoone juurde								
Fassaadi remont ning katuse (soojustus) + projekt								
Sotsiaalhoolekandekeskus, sh erihoolitus								
Eesti Põhikool (Valeri Tškalovi 23)			Investeeringu					
Valgustusposti eemaldamine			summa, €	x				
Kooli territooriumil parkla laiendamine					x			
Spordisaali päikese kaitsevari ja aknakaitsevõrk		5 150		x				
Kannuka kool (Geoloogia 13)			Investeeringu					
Võimlas valgustite renoveerimine	kulum	10 000,00	summa, €	x				
Õppe- ja üldkasutusruumides põrandate remont	kulum	255 646,59			x	x		
Õpperuumides uste renoveerimine	kulum	19 173,49			x	x		
Vundament, sokkel +projekt	energiaaudit	11 888		x				
Välisseinad +projekt	energiaaudit	136 841					x	
Soojustamata katus	energiaaudit	19 634		x				
Õppe-ja üldkasutusruumides seinte-ja lageede remont	kulum	400 000			x	x		
Vanalinna kool (Valeri Tškalovi 6)			Investeeringu					
Vee soojendamise boilerite vahetus soojussõlmes		639,12	summa, €		x			
Tulekahjuhäire kaablite vahetus		5 017,06						
Teise korruse väikse tiiva kabinettide remont (projekti alusel)		41 542,57				x	x	
Suure tiiva ruumide remont (projekti alusel)		255 646,59				x		
Kooli territooriumi heakorrastus (staadiooni, auto ja jalgrattaparkla, mänguväljaku planeerimine, kooli territooriumi piiritlemine)		447 381,54						
Spordisaali projekteerimine ja remont; otsseina soojustamine		191 734,95						
Valgustuse ja pistikute vahetus kabinettides ja koridoris 2, 1 soklikorrusel		24 000,00		x				
Kaldpõranda korraldamine, vundamendi kahjustatud osade taastamine ja nende hüdroisatsioon	energiaaudit							
A- korpus välisseina soojustamine	energiaaudit	98 871					x	

B - korpus välisseinade soojustamine	energiaaudit	23 929					x	
5 kooli välisukse väljavahetamine ja soojustamine; peaukse väljavahetamine ja soojustamine ning suurendamine	energiaaudit	10 226			x			
Kõikide akende vahetus (aknad paigaldatud 1997 a. akende tööaeg on 13 aastat)	energiaaudit				x			
Soojustamata katus (osaliselt - aula osa soojustatud)	energiaaudit	72 859			x			
Gümnaasium ja Keskraamatukogu (Viru pst 26)			Investeeringu					
Katuslagi (osad A, B ja C)	energiaaudit	166 800	summa, €					
Küttesüsteemi säästumeetmed	energiaaudit	70 000						
Ventilatsiooni süsteem köögis	energiaaudit	70 000						
Siseruumide ümberplaneerimine ja sisustamine								
Raamatukogu viimistus		216 732		216 732				
Raamatukogu sisustus		218 000			218 000			
Koolihoone välise videovalve süsteem		7 000		7 000				
Söökla/puhvet (vastavalt projektile)		105000				105000		
Võimlemissaal, pesuruumid (vastavalt projektile)		43200				43200		
Spordiväljakud- palliväljak, staadion (vastavalt projektile)		?					?	
Ulei, Muusikakool (Vladimir Majakovski 7) +projekt			Investeeringu					
			summa, €					
Sokli ja sillutisriba remont	energiaaudit	22 816						
Esitrepi-, panduse- ja piirdestuse remont		7 989						
Elektri valgustusseadiste vahetus		9 586,75						
Fuajee remont		24 618,77						
Ventilatsiooni renoveerimine	energiaaudit	111 638						
Pööningu soojustamine	energiaaudit	12 079						
Välisuste vahetamine	energiaaudit	2 876						
Küttesüsteemi renoveerimine	energiaaudit	32 707						
Tuletõrjeukse paigaldamine Ulei ja Muusikakooli vahel (II korrus)	ettekirjutus	määramata						

Põrandakatte vahetamine II korruse koridoris	ettekirjutus	määramata						
Elektripaigaldise renoveerimine	ektripaigaldise korraline tehniline kontroll	8239,2						
Tuletõkkeuste paigaldamine (I korrus) 2 tk	ettekirjutis	määramata						
Turvavalgustuse paigaldamine	ettekirjutis	määramata						
Tagauste vahetamine (I korrus) 2 tk	ettekirjutis	määramata						
Tuletõrje-veevõrgu demonteerimine	ettekirjutis	määramata						
Raamatukogu abonementi ruumi remont		19000						
Avatud Noortekeskus ESN (Kalda 14) +projekt			Investeeringu					
I korruse põrandate soojustus	energiaaudit	63 273	summa, €					
Küttesüsteemi renoveerimine	energiaaudit	57 840						
Ventilatsiooni rekonstrueerimine	energiaaudit	47 934						
katuse ja pööningu soojustus	energiaaudit							
fassaadi remont								
Noorte spordiväljaku ehitamine								
Raamatukogu (Kalda 12) +projekt			Investeeringu					
Hoone renoveerimisprojekt			summa, €	32 000				
Kultuurikeskuse abihooned (Valeri Tškalovi 25)			Investeeringu					
Pööninguga katus	energiaaudit	78 000	summa, €					
Vundament, sokkel, sillutisriba								
Fassaad, välisseinad	energiaaudit	228 000						
Kelder	energiaaudit	80 400						
Ventilatsioon	energiaaudit	19 920						
kõikide uste vahetus (kabinetid, klassid, saal)								
klassides remont				x	x	x		
muusikaklassi remont (heliisolatsioon - lae, seinte ja põranda vooderdus)				x				
Drenaažisüsteemi ehitamine keldriga hoone osa ümber								

Tškalovi 25 spordilinnak								
Kultuurikeskus (Kesk 24)			Investeeringu summa, €					
Ümbritseva territooriumi heakorrastus				x	x			
Täiendava sisustuse ostmine				x	x	x		
mööbli soetamine				x	x	x		
nõude soetamine				x	x	x		
teise komplekti "lava riietuse" soetamine				x	x			
kardinate soetamine								
afišistentide vahetus või remont								
Fassaad, välisseinad								
kõikide välistreppide remont								
kinoapparaatuuri soetamine (vana apparaatuuri ei ole võimalik kasutada kuna selliseid linte enam ei ole)								
peasaali lava kaunistuse väljavahetus								
peasaali parkettpõranda remont (lihvimine, lakkimine)								
Karniisi remont					15 000			
Lootus (Juri Gagarini 7)			Investeeringu summa, €					
trepri remont		6500						
pesumaja remont		5500		x				
auto soetamine								
hoone korpuse B teisel korrusel söökla, mänguruumi ja toa remont								
piirdeaed		20754			x			
hoone korpuse A parem osa remont (sauna demonteerimine; ruumide remont)				x				
Muuseum (Kajaka 17a) +projekt			Investeeringu summa, €					
Hoone renoveerimine								
Ümbritseva territooriumi heakorrastus					315 055	315 055		
Siseruumide remont				41 000	20 000	20 000	20 000	

Katuse soojustamine	energiaaudit							
Ventilatsioonisüsteem	energiaaudit							
Küttesüsteem	energiaaudit							
Välistrepi ja käigutee remont, evakuatsioonitreppi ehitamine				9000				
Spordikompleks Kalev (Kesk 30) +projekt			Investeeringu					
Kunstmurukattega jalgpalliväljaku renoveerimine			summa, €					
Taastuskeskuse rekonstrueerimine						x		
Staadioni projekteerimine ja rekonstrueerimine								
Universaalse suvise mänguväljaku rajamine								
Maneeži renoveerimine				x				
Kahekorruselise 80-100 kohalise hosteli rekonstrueerimine					x			
Uute spordisaalide rajamine (praegustel väljarenditud pindadel)					x			
Treenerite ruumid					x			
fassaadi uuendamine ja soojustamine					x			
Veepuhkekeskuse rajamine								
Ujula (Kesk 28)			Investeeringu					
Sissepääsu varikatuse remont			summa, €					
Soojusvahetusseadme vahetus								
Õhuliinide soojustamine								
Veevarustuse ja küttesüsteemi torustiku vahetus								
Hoolekandenasutus Sügis (Valeri Tškalovi 1, Mere pst 2)								
Tööruumide remont (Tškalovi 1) - WC, üldkoridor	Vilets ja vana ruumide seisukord	27 356	Investeeringu summa, €					
Päevakeskuse „Fööniks“ WC (Geoloogia tn. 18)		10 802						
Päevakeskuse „Fööniks“ muusikasaal (Geoloogia tn. 18)		7 548						
Päevakeskuse „Fööniks“ riietusruum (Geoloogia tn. 18)		4 872						
Sissepääsu kaitsekatus aadressil Mere pst.2								

Linnavalitsuse hoone (Kesk 27)			Investeeringu					
kabinettide remont		27 000	summa, €	5000	5000	5000		
teise korruse koridori põrand		8 000						
ventilatsiooni projekteerimine		3 000						
ventilatsiooni paigaldus		30 000		30000				
volikogu saali remont		6 000				6000		
II korruse WCde remont		8 000			8000			
Kabinettide uste vahetamine, ühtne lukustusüsteem		16 000		8000	8000			
valgustuse projekteerimine		2 000		2000				
valgustuse vahetus		10 000			5000	5000		
printeriruumi remont		3 000			3000			
vundamendi soojustus ja hüdroisolatsioon		40 000			40000			
Raamatupidamine (Valeri Tškalovi 1a)			Investeeringu					
Sillamäeski Vestnik - akende vahetamine			summa, €					
Jäätmejaam (Tööstuse 12)			Investeeringu					
ehitus			summa, €					
Münguväljakud			Investeeringu					
			summa, €					
Teed			Investeeringu					
Välisvalgustuse projekti koostamine			summa, €					
Välisvalgustuse rekonstrueerimine	energiaaudit							
Parkimisplatside loomine								
Teede remont								
Bussiootepaviljonid								
Treppide ja sildade rekonstrueerimine								
Mere pst rekonstrueerimine								

Linna trepi remont					10 000			
Mere promenaadi rajamine								
Kajaka tn treppide rekonstrueerimine								
Pavlovi tn trepi remont								
Purskkaevu rajamine								
Linnakaart								
Kogujatee ehitamine linna idaosas	ehitusprojekt			500 000				
Rekonstrueerida keskväljak koos Kultuurikeskuse ümbrusega								
V. Majakovski tn rekonstrueerimine						300 000		
Kesk ja I. Pavlovi tänava ristmiku projekteerimine ja ehitus								
I. Pavlovi tn kõnnitee rajamine klindi juures								
Viru puiestee rekonstrueerimine								
Pargid, haljasalad			Investeeringu					
Merepargi võrkpalli platsi(de) rajamine			summa, €					
Merepargi lastemänguplatsi(de) rajamine								
Merepargi riietuskabiinide paigaldamine								
Mereparki infostendide paigaldamine								
Mereparki suveestradilava ehitamine								
Linna keskpargi territooriumi projekteerimine ja heakorrastus								
Linnapargi välisvalgustuse rekonstrueerimine								
Kasesalus jalgteede rajamine, linnamööbli paigaldamine								
Kasesalus supelranna ala kujundamine								
Kasesalus lastemänguplatsi rajamine								
Kasesalus toitlusettevõtte ette nägemine								
Kasesalus teede rajamine rulliskudega sõiduks								
Korrastamata ehitiste lammutamine								
Koerte jalutusplats								

Alajaama hooned			Investeeringu					
			summa, €					
Sõtke jõe tammid			Investeeringu					
			summa, €					
Ranna 1a pommivarjend			Investeeringu					
			summa, €					
Uued soetused			Investeeringu					
			summa, €					
Intellektuaalne omand			Investeeringu					
			summa, €					
Kinnisvarainvesteeringud			Investeeringu					
			summa, €					